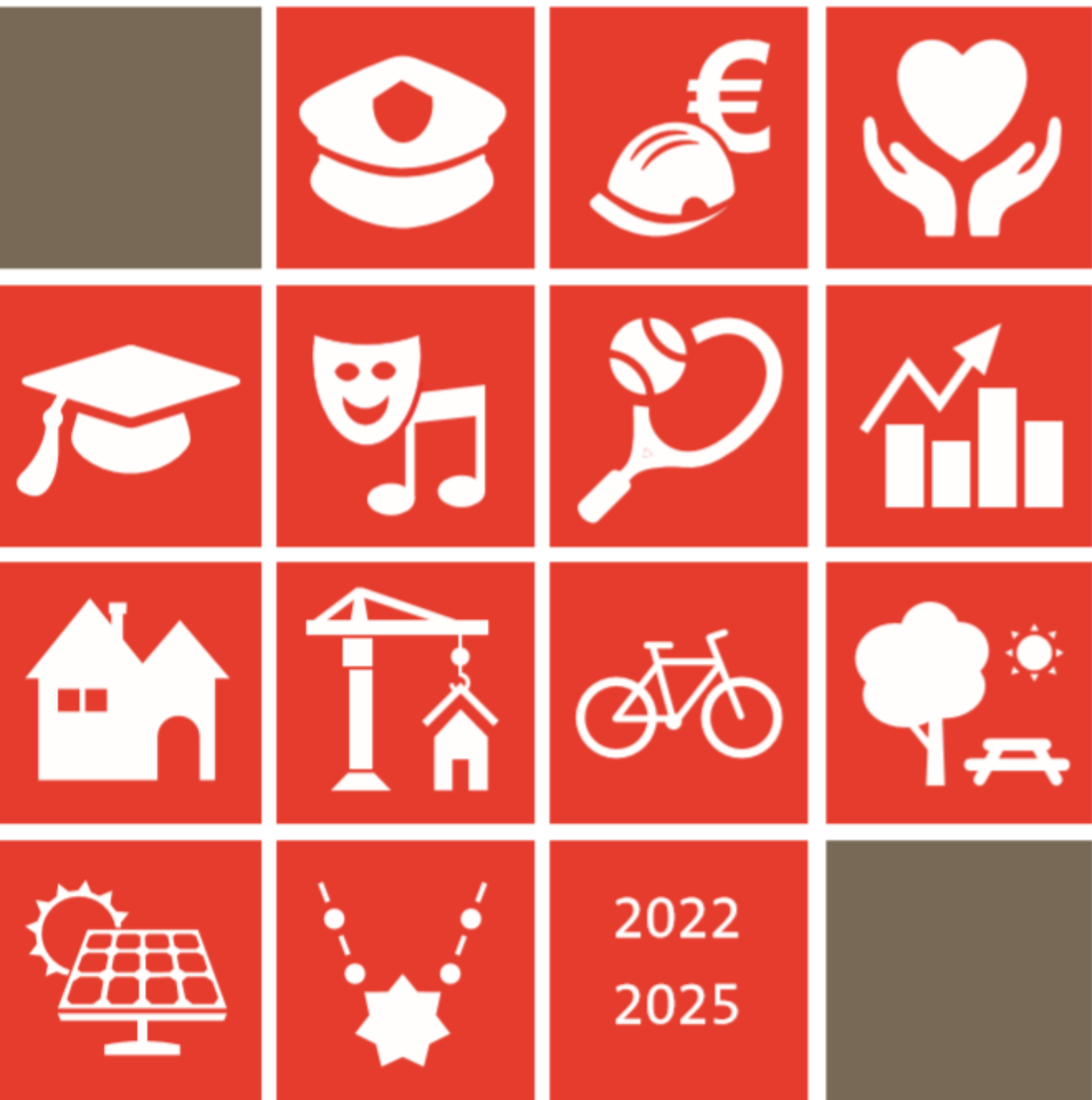

Programmabegroting 2022-2025

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
1.1	Begroting 2022-2025	1
1.2	Financiële begroting in 1 oogopslag	6
2	Budgettair kader en financiële ontwikkelingen	8
2.1	Grondslagen begroting	10
2.2	Budgettair kader	10
2.3	Beschikbare ruimte.....	11
2.4	Besteding beschikbare ruimte	15
2.5	Investeringsprogramma's	17
2.6	Meerjarenraming.....	19
2.7	Hoofdpunten weerstandsvermogen	21
3	Beleidsprogramma's	22
3.1	Programma 01: Veiligheid en handhaving.....	22
3.2	Programma 02: Werk en inkomen.....	27
3.3	Programma 03: Zorg en welzijn	32
3.4	Programma 04: Jeugd en onderwijs	38
3.5	Programma 05: Cultuur, toerisme en recreatie.....	45
3.6	Programma 06: Sport en bewegen	49
3.7	Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid	52
3.8	Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	59
3.9	Programma 09: Stedelijke vernieuwing.....	65
3.10	Programma 10: Verkeer en mobiliteit	69
3.11	Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming.....	74
3.12	Programma 12: Milieu	80
3.13	Programma 13: Bestuur en organisatie	87
3.14	Algemene dekkingsmiddelen.....	93
4	Verplichte paragrafen	98
4.1	Lokale heffingen	98
4.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	107
4.3	Onderhoud kapitaalgoederen	116
4.4	Financiering	119
4.5	Bedrijfsvoering.....	124
4.6	Verbonden partijen	128
4.7	Grondbeleid	148
5	Bijlagen	154
5.1	EMU-saldo	154
5.2	Overzicht structureel lasten en baten	154
5.3	Overzicht incidentele lasten en baten	155
5.4	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	163
5.5	Reserves en voorzieningen	164
5.6	Investeringsprogramma (IVP)	166
5.7	Kansrijke investeringen 2023-2025	167
5.8	BBV Indicatoren	168
5.9	Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld	171

5.10	Taakvelden per programma	173
5.11	Financiële positie	177

1 Inleiding

1.1 Begroting 2022-2025

Voor u ligt de laatste begroting van deze collegeperiode. Een begroting die financieel sluitend is. We hebben in Helmond ons huishoudboekje gelukkig goed op orde. We borduren in deze begroting voort op de beleidsambities zoals we die in ons coalitieakkoord hebben verwoord, maar we geven zeker ook ruimte aan het nieuwe college om op veel terreinen hun eigen prioriteiten te stellen. Dat hebben we zo afgesproken bij de Voorjaarsnota; in 2022 ligt het accent op het afronden van bestaande ambities.

Onze drijfveer

We hebben de afgelopen jaren de volgende opgave steeds voor ogen gehouden: *we willen de tweedeling in de stad voorkomen en verminderen, en tegelijkertijd Helmond ontwikkelen op een duurzame manier*. Dat doen we met empathie en door bruggen te slaan in de samenleving. Maar ook door keuzes te maken die soms pijn kunnen doen. Het algemeen belang gaat niet altijd hand in hand met het persoonlijk belang en de (financiële) bomen groeien niet tot in de hemel.

Tegengaan van tweedeling

Als we kijken naar het tegengaan van de tweedeling moeten we vaststellen dat de urgentie alleen maar is gegroeid. De eerste helft van onze collegeperiode was het nog 'business as usual', maar dat veranderde op slag met het uitbreken van de coronacrisis; nu anderhalf jaar geleden. Een ongekende tijd brak aan in de wereld, in ons land, en dus ook in Helmond. We hebben aan alle kanten geprobeerd de effecten van deze crisis te verzachten. Niet alleen met behulp van steunmaatregelen van het rijk, maar ook door zelf flink extra te investeren via de Crisis- en Herstelnota die breed werd omarmd in de gemeenteraad. Deze investering was hard nodig, want corona is veel meer dan enkel een gezondheids crisis. Lijdzzaam ondergaan zou de tweedeling in onze stad zeker verder hebben aangejaagd.

De uitdaging was zonder corona al groot. Want lang niet iedereen profiteert van de economische ontwikkeling. Mensen maken zich zorgen of ze in de toekomst nog wel een woning kunnen krijgen. Relatief veel gezinnen in Helmond leven in armoede of hebben grote schulden. In sommige Helmondse wijken leven mensen zeven jaar korter dan in andere wijken. Het verschil in jaren dat mensen in goede gezondheid leven is zelfs nog groter. Het maakt dus echt uit waar je wieg staat. Wij vinden dat onacceptabel; alle Helmonders verdienen gelijke kansen.

De aanpak van de sociale tweedeling is ingewikkeld en een zaak van lange adem. En dus zeker ook een thema waarvan we hopen dat het volgende college daar net zoveel prioriteit aan geeft. Het gaat om wonen, (transformeren van) kwetsbare wijken, opleiding, werk en inkomen, gezondheid, armoede, schulden, veiligheid, enzovoorts. Al die thema's hangen ook nog eens met elkaar samen. In deze begroting ziet u veel maatregelen en investeringen die de tweedeling tegengaan. Met maximale focus op preventie. Dit doen we natuurlijk samen met onze partners in de stad.

We zetten verder in op het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners en het versterken van de sociale structuur in de wijken die dat het hardst nodig hebben. We plegen interventies voor de korte en langere termijn om de jeugd perspectief te bieden, pakken energiearmoede aan en zetten samen met het onderwijs in op het vergroten van kansengelijkheid. Met en vanuit de regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt blijven we werken aan duurzame versterking van de arbeidsmarkt, waarbij corona heeft gezorgd voor versnelling van een aantal thema's.

In de transitie van het sociaal domein versterken we onze rol als strategisch partner en opdrachtgever van de organisaties en instellingen waarmee we samenwerken. De herijking van het subsidiestelsel sluit daar naadloos op aan en ook met de inmiddels afgeronde aanbesteding van de Sociale Teams zetten we een belangrijke stap in de versterking van die opdrachtgeversrol. We verbeteren daarmee de zorg en ondersteuning voor onze inwoners, door dat laagdrempeliger, sneller en eenvoudiger te maken. Zodoende dragen we bij aan een Helmond waar rondkomen, meedoen en vooruitkomen echt centraal staan.

Duurzame ontwikkeling

Groen is geen keuze, groen is de norm. Zo formuleerden wij het ruim drie jaar geleden in ons coalitieakkoord. De afgelopen jaren hebben we daar weer nieuwe stappen in gezet. We stimuleren groene initiatieven van inwoners, het Burgemeester Geukerspark is aangelegd, er wordt steeds meer aardgasvrij gebouwd, we zijn druk bezig met klimaatadaptatie en in regionaal verband dragen we ons steentje bij aan de Regionale Energie Strategie. We investeren in natuurontwikkeling en verduurzaming van ons warmtenet. Binnenkort presenteren we de Warmtevisie en eind 2021 zijn alle inwoners geïnformeerd over de warmteplannen per wijk. En een belangrijke stap, ook in het kader van het tegengaan van tweedeling, is de financiële impuls om energiearmoede te bestrijden.

Tegelijkertijd zijn er nog veel stappen nodig om ervoor te zorgen dat we in 2045 een klimaatneutrale stad zijn. Daarom gaan we volop door met het verduurzamen van bedrijventerreinen, wordt Brainport Smart District een wijk waar duurzaamheid voorop staat en verduurzamen we ook ons eigen vastgoed. Met het Huis voor de Stad in de categorie 'zelf het goede voorbeeld geven'. We verbeteren de luchtkwaliteit en gaan verder met het terugdringen van restafval. En bij al onze inspanningen om onze stad duurzamer te maken, betrekken we zoveel mogelijk inwoners en bedrijven. Mooie voorbeelden zijn het Energiehuis, de onlangs gestarte energiekaravaan en de Operatie Steenbreek: meer groen en minder stenen in de Helmondse tuinen.

Met al deze initiatieven hopen we een goede basis te hebben gelegd voor de komende bestuursperiode. Want de verwachting is dat verduurzaming de komende jaren alleen maar hoger op de Europese en landelijke agenda komt te staan, en daar zullen we als Helmond in mee moeten (en willen!) gaan.

Waar veel samenkomt: de schaalsprong

We hebben de afgelopen jaren veel gesproken over de schaalsprong van Helmond. We willen groeien als stad, en dan vooral ook in het centrum. De woningnood is hoog in ons land, dus juist nu hebben we daarvoor de wind in onze rug. Laat het helder zijn: groei is niet het primaire doel van de schaalsprong, maar vooral een middel. Want bovenal willen we de sprong maken naar een stad met meer draagkracht, meer werkgelegenheid, nieuwe bezoekers en betere – ook culturele – voorzieningen. Zodat we de sociale basis onder onze stad versterken en ons primaire doel weer een stapje dichterbij brengen: de tweedeling verminderen. En door daarbij kritisch te kijken hoe we de stad en vooral het centrum bereikbaar houden, kunnen we ook bijdragen aan slimmer en meer duurzaam vervoer en minder belasting van ons milieu en leefklimaat.

Kortom, de schaalsprong raakt aan een groot aantal beleidsterreinen en wordt daarmee hét integrale dossier voor de komende jaren. Dat bovendien moet leiden tot vooruitgang op zowel sociaal, economisch als ecologisch vlak (conform de duurzaamheidsbalans die Telos heeft ontwikkeld).

In verbinding met de samenleving

We merken dat inwoners steeds meer zeggenschap willen over hun eigen leefomgeving. Die betrokkenheid juichen we toe! Dat past ook in de nieuwe Omgevingswet, die juist wat betreft communicatie met de omgeving veel verantwoordelijkheid legt bij (particuliere) initiatiefnemers. Brainsport Smart District is daar overigens een mooi voorbeeld van, waar toekomstige inwoners al vanaf het prille begin meedenken over de inrichting van hun wijk. Als gemeentelijke organisatie en bestuur willen we die ruimte volop geven. Tegelijkertijd zijn we in veel gevallen ook de vergunningverlener die zich aan wettelijke regels moet houden. En het komt natuurlijk ook weleens voor dat de wensen in een wijk uiteen lopen. We brengen tegenstrijdige deelbelangen zo goed mogelijk bij elkaar, maar het doorhakken van knopen hoort ook bij onze rol.

Als het nodig is moeten we er als lokale overheid ook echt zijn voor onze inwoners. Mooi voorbeeld daarvan was onze rol bij de niet afgebouwde woningen in de Houtse Akkers; we hebben daar laten zien hoe je als bestuur naast je inwoners kunt gaan staan die volledig klem waren komen te zitten.

Om onze inwoners zo goed mogelijk te betrekken, ontwikkelen we in de eerste helft van 2022 een nieuw participatiebeleid. Zo hopen we relatie, vertrouwen en begrip tussen gemeente en inwoners te versterken, resulterend in betere besluiten, meer draagvlak en meer inwoners die de mogelijkheid voelen en nemen om iets te betekenen voor onze samenleving. Uiteraard gaat het niet alleen om ruimtelijke ontwikkelingen, maar beslaat dit het héle werkveld van de gemeente. Participatie gaat voor ons ook hand in hand met het inzetten van ervaringsdeskundigen. Zo gebruiken we bijvoorbeeld in het sociaal domein, bij onderwerpen zoals laaggeletterdheid en toegankelijkheid, de kennis en kunde van mensen die er dagelijks mee te maken hebben. Zij weten als geen ander waar we nog stappen kunnen zetten om de tweedeling tegen te gaan. Het is juist van belang om oog te hebben voor diegenen die minder geneigd zijn van zich te laten horen. Ook hún betrokkenheid is belangrijk!

Tegelijkertijd willen we de komende maanden het gesprek aangaan met onze partners in de stad over hoe we lessen kunnen trekken uit de coronacrisis. Hoe zorgen we ervoor dat waardevolle nieuwe ideeën, ontstane samenwerkingen en initiatieven behouden blijven? Ook dat gaat helpen om de samenwerking en de relatie tussen overheid en samenleving te verstevigen.

Van ambitie naar realisatie

Helmond is een ambitieuze gemeente. Als college werken we hard aan de uitvoering van het coalitieakkoord, maar daarnaast vliegen er met regelmaat nieuwe ambities naar binnen. Soms uit de koker van het college, soms uit de koker van de gemeenteraad en regelmatig ook uit de koker van inwoners, bedrijven en samenwerkingspartners. We weten al langer dat de omvang van onze organisatie daarin niet is meegegroeid. De accountant stelde eerder vast dat we als Helmond de problematiek van een 100.000-plus gemeente hebben, maar de formatie van een 100.000-min gemeente.

En toch willen we grote stappen zetten op sociaal- en duurzaamheidsvlak, stijgt het aantal bouwinitiatieven en hebben we onszelf ook nog eens een nieuwe horizon aangemeten: de schaalsprong. Nog te weinig durven we af te schalen: iets erbij kan altijd, maar dan moet er ook iets af. Met als gevolg dat het, populair gezegd, piept en kraakt in onze organisatie en in ons lokale bestuur. Dat piepen en kraken is ook voelbaar buiten onze organisatie, want te weinig ambtelijke uren betekent vaak ook dat initiatieven uit de samenleving niet verder kunnen.

Kortom, we moeten als raad, college en organisatie scherper zijn in onze prioriteitsstelling en beter kijken naar wat haalbaar is. Dit jaar zijn we overigens wel gestart met het maken van een inhaalslag; er komen zo'n 45 functies bij. We merken daarbij dat veel gemeenten tegen precies hetzelfde

aanlopen en óók een inhaalslag maken. Met deze krappe arbeidsmarkt levert dat een behoorlijke concurrentieslag op om de beste talenten naar binnen te trekken. Juist daarom is het belangrijk dat Helmond als werkgever aantrekkelijk blijft. Het perspectief van een nieuwe en moderne werkomgeving gaat daar zeker bij helpen. Tegelijkertijd blijven we ook scherp op het bieden van aantrekkelijke (ook secundaire) arbeidsvoorwaarden.

Behandelprocedure

De bestuurlijke behandelprocedure van de Programmabegroting 2022-2025 is als volgt:

- College van Burgemeester en wethouders 28 september 2021
- Raad (Algemene beschouwingen en vaststelling) 9 november 2021

Autorisatie en opzet begroting

Met deze begroting autoriseert de raad het college op programmaniveau om uitgaven te doen. Dit geldt voor het totale begrotingsbudget per programma, het investeringsbudget per programma en de bijbehorende mutaties over reserves. Het college is daarmee bevoegd uitvoering te geven aan de doelstellingen van het betreffende programma. Voorwaarde daarbij is dat het college bij de besteding van de budgetten binnen de grenzen van de geautoriseerde budgetten blijft. Binnen deze grenzen is het college bevoegd om de wijze van besteding van een programmabudget aan te passen (uiteraard wel met inachtneming van de te bereiken resultaten van het betreffende programma). Bij de jaarverantwoording legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering (zijnde de besteding van de budgetten en de bereikte resultaten) van het betreffende programma. Tussentijds wordt hierover gerapporteerd door middel van bestuursrapportages (Beraps). De Programmabegroting voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (hierna BBV).

Portefeuilleverdeling

Burgemeester Elly Blanksma

Openbare Orde & Veiligheid, Integriteit, Bestuurs- Juridische Zaken en Kabinet & Protocol.

Wethouder Erik de Vries

Sociale Zaken (inclusief Participatiewet), Armoedebeleid, Stedelijk Beheer (inclusief riolering), Natuur en Water

Projectwethouder Centrumontwikkeling (inclusief kermis en markt)

Wethouder Andrew Harijgens

Duurzaamheid (inclusief energie en milieu), Mobiliteit (inclusief parkeren), Cultuur (inclusief evenementen), Communicatie (inclusief stadsmarketing) en Toerisme & Recreatie

Projectwethouder Energietransitie

Wethouder Harrie van Dijk

Zorg en Welzijn (inclusief Wet maatschappelijke ondersteuning), Ouderen, Wijken (incl. wijkgericht werken, wijkaccommodaties), Sport en Personeel & Organisatie

Projectwethouder Sport en (be)Leefcampus De Braak

Wethouder Gaby van den Waardenburg

Stedelijke Ontwikkeling, Ruimte, Wonen, Arbeidsmigranten, Vergunningen & Handhaving, Vastgoed, Afval en Regionale Samenwerking & Public Affairs

Projectwethouder Omgevingswet

Wethouder Cathalijne Dortmans

Jeugd (inclusief jeugdhulp, kindvriendelijke stad en actieplan jongeren), Onderwijs, Gezondheid, Diversiteit & Inburgering en Global Goals

Projectwethouder Brainport Smart District

Wethouder Serge van de Brug

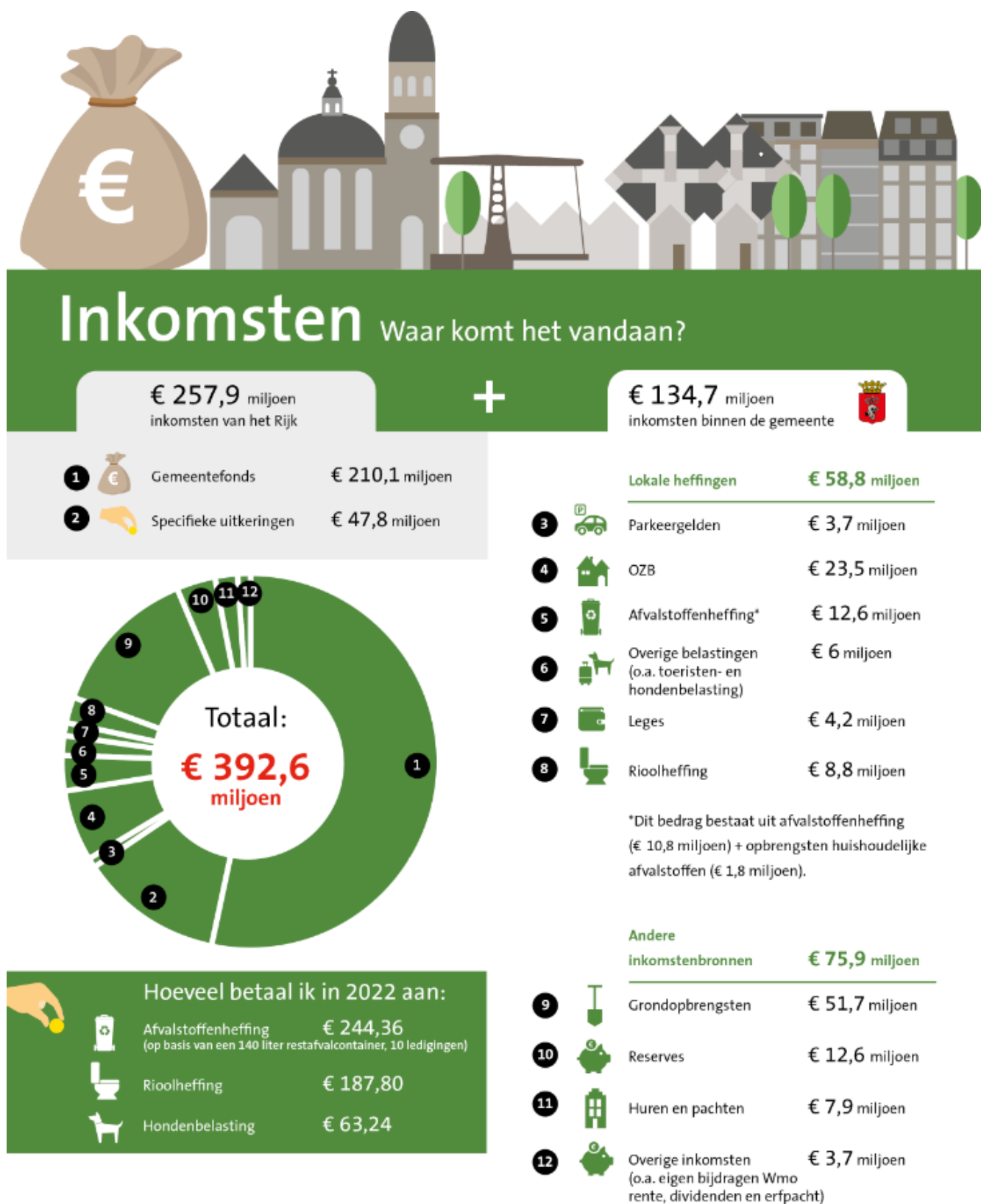
Economische Zaken en Innovatie (inclusief Brainport, Automotive, Food Tech), Arbeidsmarkt, Financiën (inclusief inkoop), Grondzaken, Burgerzaken en Digitalisering (ICT)

Projectwethouder Glasvezelnetwerk

Gemeentesecretaris Erik de Ruiter

Algemeen directeur ambtelijke organisatie, Secretaris college van burgemeester en wethouders

1.2 Financiële begroting in 1 oogopslag

Waar gaat het naartoe? **Uitgaven**

€ 392,6 miljoen

1		Veiligheid en handhaving	€ 8,6 miljoen	8		Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	€ 59,6 miljoen
2		Werk en inkomen	€ 86,7 miljoen	9		Stedelijke vernieuwing	€ 2,2 miljoen
3		Zorg en welzijn	€ 58,8 miljoen	10		Verkeer en mobiliteit	€ 2,3 miljoen
4		Jeugd en onderwijs	€ 56 miljoen	11		Openbare ruimte en natuurbescherming	€ 18 miljoen
5		Cultuur, toerisme en recreatie	€ 13,7 miljoen	12		Milieu	€ 20,7 miljoen
6		Sport en bewegen	€ 7,1 miljoen	13		Bestuur en organisatie	€ 12,5 miljoen
7		Economisch beleid en werkgelegenheid	€ 3,5 miljoen	14		Algemene dekkingsmiddelen	€ 42,9 miljoen

De begroting van de gemeente Helmond geeft een beeld van de inkomsten en uitgaven. Zo is inzichtelijk waar de inkomsten vandaan komen en waar we deze aan uitgeven. Hiervoor wordt het geld verdeeld over de 13 beleidsprogramma's en de Algemene dekkingsmiddelen. Deze 14 onderdelen worden toegelicht in hoofdstuk 3 van de begroting, waar per programma wordt ingegaan op wat we willen bereiken, wat we daarvoor doen en wat het mag kosten.

2 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen

Algemeen

2021 stond vooral nog in het teken van corona en maatregelen om de coronacrisis te bestrijden. Door de hoge vaccinatiegraad lijkt het virus langzaam onder controle te komen en dit heeft zijn weerslag op de vrijheden van inwoners, maar ook op de economie. Langzaam aan keren we weer terug naar het 'oude' normaal. Dat wil nog niet zeggen dat we er daarmee zijn. De impact is nog steeds groot. In de programmabegroting 2021 - 2024 is dit onderkend en uw raad heeft impulsmiddelen ter grootte van € 11,7 miljoen beschikbaar gesteld om de structuur van de stad te versterken. Het betreft een impuls voor meerjarige maatregelen, waarmee in 2021 een begin is gemaakt.

Eventuele structurele effecten van de coronacrisis zijn op dit moment nog niet in te schatten. Voor de maatregelen die in 2020 en 2021 genomen zijn, hebben we compensatie van het Rijk ontvangen en hiervoor rapporteren we bij de bestuursrapportages en de jaarrekening. Sinds de start van de coronacrisis monitoren we welke risico's we als gevolg van corona lopen. Een actualisatie daarvan is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risico's. Als één of meerdere risico's zich voordoen, is ons weerstandsvermogen toereikend om deze op te vangen.

Landelijk zijn er ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële positie van onze gemeente:

- De nieuwe integrale verdeling van het gemeentefonds pakt positief uit voor onze gemeente. Zowel in de eerste indicatie die gebaseerd was op de jaarcijfers van 2017 maar ook de actualisatie daarvan naar 2019. De geactualiseerde cijfers worden betrokken bij de bestuurlijke consultatie van het verdelvoorstel. Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling wordt overgelaten aan een nieuw kabinet en de invoeringsdatum wordt waarschijnlijk 1 januari 2023. Op dit moment mogen wij nog niet anticiperen op een voordelige uitkomst van de herverdeling voor onze gemeente, waardoor dit effect nog niet is opgenomen in deze begroting.
- Inmiddels is bekend dat het oordeel van de arbitragecommissie over de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg, leidt tot extra budgetten voor gemeenten. Voor 2022 zijn hierover harde afspraken gemaakt en deze zijn ook zo opgenomen in deze begroting. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 is de afspraak gemaakt dat gemeenten de bedragen als stelpost mogen opnemen. Hiervoor geldt een maximum van 75%. Dit is inclusief de stelpost van (landelijk) € 300 miljoen waarmee we al rekening hielden in de programmabegroting 2021 - 2024. Daadwerkelijke besluitvorming over de financiering van de jeugdzorg wordt overgelaten aan een nieuw kabinet.
- De gevolgen van de motie Nijkerken-de Haan over de financiering van loonkostensubsidie op basis van realisatie. Helmond/de regio zet het instrument loonkostensubsidie veelvuldig in en de verwachting is dat de uitwerking van de motie een positief effect heeft op de BUIG-middelen.

Budgettair beeld

De programmabegroting 2021 – 2024 was meerjarig sluitend. Echter, in 2024 zijn onderdelen incidenteel gedekt uit onder andere de reserve sociaal domein. Daardoor start 2025 met een negatief saldo van bijna € 1 miljoen. De wijzigingen van de gemeentefondsuitkering die volgen uit de circulaire's leiden vanaf 2023 tot een negatieve bijstelling van de beschikbare ruimte. Om de begroting sluitend te maken en geen extra bezuinigingen door te hoeven voeren, maken we gebruik van de mogelijkheid om 75% van de middelen voor jeugdzorg op te nemen als stelpost. Deze stelpost is geen budgettaire garantie. Een nieuw kabinet besluit over structurele financiën en noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden. Het opnemen van de stelpost zorgt voor een positief vertrekpunt voor de programmabegroting 2022 - 2025.

Bij de Voorjaarsnota 2021 heeft u besloten om in 2022 zoveel mogelijk in te zetten op het verder uitvoeren en afronden van bestaande ambities. Voor de jaren daarna kan een nieuw bestuur eigen accenten leggen. De in deze begroting opgenomen beleidsintensiveringen doen zich voor als gevolg van nieuwe ontwikkelingen en bijstellingen ten aanzien van het bestaande beleid. Deze worden in het betreffende programmahoofdstuk verder toegelicht.

Incidentele ruimte

Omdat we al jaren de geplande investeringen maar voor een beperkt deel uitgeven, is de hele investeringsportefeuille tegen het licht gehouden. Dit met als doel te komen tot een betere en reëlere spreiding van de uitgaven over toekomstige jaren. Door een betere planning van de investeringen ontstaat incidenteel ruimte in de hiervoor gereserveerde kapitaallasten. Deze ruimte is in deze begroting als incidentele dekking opgenomen. In 2022 gaat het om een bedrag van € 1 miljoen en in 2023 om € 1,5 miljoen.

Sociaal Domein

De afgelopen jaren is de vraag naar Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning aanzienlijk toegenomen. Aanvankelijk moesten de toegenomen kosten opgevangen worden binnen het totale budget van het Sociaal Domein. Dit uitgangspunt was echter niet langer te handhaven, waardoor bij de programmabegroting 2021 - 2024 structureel € 4,1 miljoen beschikbaar is gesteld vanuit de algemene middelen. Ook voor 2022 en latere jaren zijn extra middelen nodig, met name voor Werk en Inkomen & Zorg en Welzijn. Een analyse van de beschikbare budgetten van de afgelopen jaren laat zien dat voor deze onderdelen de kosten structureel gestegen zijn, in totaal voor een bedrag van € 1,35 miljoen. Dit komt door onder andere de aanzuigende werking van het abonnementstarief, maar ook door een toename van de aanspraak op bewindvoering via bijzondere bijstand. Dit zijn overigens ook landelijke ontwikkelingen. Daarnaast hebben we ook te maken met meerkosten als gevolg van een cao-stijging van de lonen bij de zorgaanbieders Wmo. Hier hebben wij geen invloed op. Dit risico blijft in de toekomst ook spelen bij zowel de Wmo als de Jeugdwet.

De kosten voor jeugdhulp lijken zich te stabiliseren en zelfs af te nemen. Met de huidige ontwikkeling van het beroep op de jeugdzorg achten wij het verantwoord de beschikbare middelen met € 0,7 miljoen per jaar te verlagen. Binnen de openeinderegelingen van het Sociaal Domein houden we rekening met een kostentoeename van per saldo € 0,65 miljoen. Bij de jeugdhulp bestaat wel het risico van stijgende kosten doordat de druk op zorgaanbieders toeneemt. Dit uit zich bijvoorbeeld in het opheffen van tarieven, het uitbreiden van aanbod en in een langere duur van dienstverlening.

Inmiddels erkent ook het Rijk dat gemeenten kampen met tekorten in de jeugdzorg. Daarom is voor 2022 extra budget toegekend en mogen gemeenten op basis van de uitspraak van de arbitragecommissie voor de jaren 2023 - 2025 in hun ramingen uitgaan van verwachte extra rijksmiddelen tot een maximum van 75%. In de extra budgetten wordt (landelijk) rekening gehouden met een afloop van € 1,3 miljard in 2022 naar € 800 miljoen in 2028. Er ligt daardoor een opgave bij gemeenten om te komen tot een hervormingsagenda waarin zowel afspraken gemaakt worden over een structureel financieel kader als maatregelen. Het doel daarvan is de uitgaven voor jeugdzorg beter beheersbaar te maken en te zorgen voor effectieve zorg voor kinderen die dat nodig hebben. Dit leidt tot een transformatieopgave voor jeugdhulp, waarvoor we binnen deze begroting ook middelen beschikbaar stellen.

Door diverse toevoegingen aan de reserve Sociaal Domein uit onder andere de Programmabegroting 2021 - 2024 en het rekeningresultaat 2020 is deze reserve voldoende gevoed. We stellen voor om deze reserve te maximeren op € 10 miljoen.

2.1 Grondslagen begroting

Grondslagen

Voor de begroting 2022 hebben we de onderstaande grondslagen en uitgangspunten gehanteerd.

Omschrijving	Grondslagen
Lonen en sociale lasten	2%
Prijzen	2,10%
Algemene uitkering	Meicirculaire 2021
Onroerendezaakbelasting	WOZ-waarde en tariefindex 0,4%
Overige lokale heffingen:	
- Afvalstoffenheffing / rioolheffing	Kostendekkend
- Overige heffingen	Zie paragraaf lokale heffingen
Tarieven	Kostendekkend
Omslagrente	1%
Aantal inwoners	93.044
Aantal woningen (exclusief recreatie)	41.822

2.2 Budgettair kader

Ter voorbereiding op de Programmabegroting 2022 - 2025 hebben we voor de zomervakantie de Voorjaarsnota 2021 opgesteld en in uw raad behandeld. Deze Voorjaarsnota bevatte een geactualiseerd meerjarenperspectief waarin ook noodzakelijke- en nieuwe ontwikkelingen zijn opgenomen. Deze zijn nu concreet vertaald in de Programmabegroting 2022 - 2025, waarbij het meerjarenperspectief structureel sluitend is.

De actualisatie van het budgettair kader leidt tot het volgende budgettaire beeld:

- is negatief / (bedragen x € 1.000)

Actuele begroting 2021-2024	2022	2023	2024	2025
Budgettair beeld	Begroting	Meerjarenbegroting		
Oorspronkelijke begroting 2021-2024	449	485	185	-965
Verwerkte raadswijzigingen	0	0	0	0
Saldo actuele begroting 2021-2024	449	485	185	-965
Nieuwe ontwikkelingen begroting 2022-2025	2022	2023	2024	2025
Beschikbare ruimte				
Algemene uitkering	8.356	4.395	3.067	2.282
Vrije budgetruimte	1.000	1.500		
Totaal beschikbare ruimte	9.356	5.895	3.067	2.282
Beleidsintensiveringen	-9.805	-6.345	-3.285	-1.280
Overige technische mutaties	0	0	33	0
Totaal besteding beschikbare ruimte	-9.805	-6.345	-3.252	-1.280
Saldo ontwerp begroting 2022-2025	0	35	0	37

Toelichting

Het startpunt voor het actueel budgettair kader is de vastgestelde Programmabegroting 2021 - 2024. Dit beeld is vervolgens geactualiseerd bij de Voorjaarsnota en tijdens de behandeling hiervan heeft uw raad ook keuzes en denkrichtingen aangegeven. Deze zijn nu concreet vertaald in deze begroting. Hierbij maken we onderscheid tussen structurele (jaarlijks terugkerende) baten en lasten en de inzet van incidentele middelen. In de tabellen in het vervolg van dit hoofdstuk zijn deze opgenomen als S (structureel) of I (incidenteel).

De begroting is structureel in evenwicht. Hiermee voldoen we aan de regelgeving en de provincie toetst hierop vanuit haar rol als toezichthouder.

Beschikbare ruimte: ruimte ontstaat enerzijds door externe ontwikkelingen, zoals het gemeentefonds en anderzijds door meevallers of het vrijmaken van budgetten. In deze begroting leiden de extra middelen voor jeugdzorg tot extra ruimte. Daarnaast is de planning van de investeringen herzien. De verschuiving van investeringen naar latere jaren, leidt tot lagere kapitaallasten in de eerste jaren. De ruimte die hierdoor ontstaat, wordt ingezet als dekking voor deze begroting. In paragraaf 2.3 is een specificatie en een toelichting opgenomen van de beschikbare ruimte.

Besteding beschikbare ruimte: de ruimte die ontstaat wordt ingezet voor beleidsintensivering. Een overzicht hiervan is opgenomen in paragraaf 2.4 en in de afzonderlijke programma's worden deze toegelicht. De in deze begroting opgenomen beleidsintensivering doen zich voor als gevolg van nieuwe ontwikkelingen en bijstellingen ten aanzien van het bestaande beleid

In het saldo van de Programmabegroting 2022-2025 zijn alle bekende ontwikkelingen verwerkt, waarna het meerjarig saldo over alle jaren positief - en daarmee structureel sluitend - is.

2.3 Beschikbare ruimte

In deze paragraaf geven we inzicht in de financiële uitgangspositie voor de begroting 2022-2025 en de budgettaire bestedingsruimte die we beschikbaar hebben.

2.3.1 Beschikbare ruimte gemeentefonds

In de Voorjaarsnota 2021 informeerden wij u over de stand van de algemene uitkering van het gemeentefonds op basis van de september- en decembercirculaire 2020. De beide circulaire leidden onderaan de streep tot een negatieve bijstelling van de beschikbare ruimte vanaf het begrotingsjaar 2022. De gemeentefondsuitkering waar we van uitgaan bij het opstellen van de Programmabegroting 2022-2025 wordt volgens onze uitgangspunten gebaseerd op de meicirculaire 2021. In onderstaande tabel zijn de effecten van de drie circulaire verwerkt.

- Is negatief (bedragen x 1.000)					
Beschikbare ruimte	2022	2023	2024	2025	I/S
Beschikbare ruimte septembercirculaire gemeentefonds 2020	€ -120	€ 57	€ 11	€ 11	S
Beschikbare ruimte decembercirculaire gemeentefonds 2020	€ -252	€ -363	€ -387	€ -387	S
Beschikbare ruimte meicirculaire gemeentefonds 2021	€ 428	€ -300	€ -1.157	€ -1.442	S
Extra rijksmiddelen jeugd	€ 8.300	€ 5.000	€ 4.600	€ 4.100	S
Beschikbare ruimte algemene uitkering	€ 8.356	€ 4.395	€ 3.067	€ 2.282	

Compensatie voor tekorten in de jeugdzorg

In de voorjaarsnota 2021 hebben we u geïnformeerd over de extra middelen voor de jeugdzorg als gevolg van het oordeel van de arbitragecommissie over de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg. Op dat moment was nog niet bekend met welke bedragen we rekening konden houden. Deze zijn inmiddels bekend en opgenomen in de tabel met beschikbare ruimte (extra middelen jeugdzorg). Voor de jaren 2023 en verder geldt nog steeds dat het nieuwe kabinet beslist over de definitieve budgetten voor de jeugdzorg. Tussen het Rijk, de VNG en de provinciale toezichthouders is wel afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming rekening mogen houden met een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. Dit is zo bepaald vanuit het oogpunt van behoedzaamheid en in het licht van de afspraken rond de Hervormingsagenda dat gemeenten ook zelf kostenbesparende maatregelen kunnen nemen.

1. Ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering

De gemeentefondsuitkering in de Programmabegroting 2022-2025 is gebaseerd op de meicirculaire 2021. Daarnaast zijn ook de meerjarige effecten van de september- en decembercirculaire 2020 verwerkt in het perspectief. De ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Via de normeringssystematiek (trap op/trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. Als onderdeel van het steunpakket ter bestrijding van de gevolgen van corona is de jaarlijkse toename en/of afname van het gemeentefonds (accres) bevroren in de jaren 2020 en 2021. Met ingang van 2022 zal dit weer een rol gaan spelen.

Nieuw verdeelmodel gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering vormt de grootste inkomstenbron voor gemeenten. De verdeling ervan onder gemeenten was aan herziening toe. Begin 2021 is een nieuw verdeelmodel gepresenteerd met een eerste indicatie van de financiële effecten voor individuele gemeenten. Naar aanleiding van kritische vragen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (hierna: ROB) over de nieuwe verdeling is het verdeelvoorstel nog eens kritisch tegen het licht gehouden. Dit heeft medio juli 2021 geleid tot een aangepast verdeelvoorstel. Deze ligt ter advies voor aan het ROB en de VNG. Het is aan een volgend kabinet om een besluit te nemen over de invoering van het nieuwe verdeelmodel voor het gemeentefonds. Daarbij dringen gemeenten ook aan om afspraken te maken over de toereikendheid van de omvang van het gemeentefonds. De ingangsdatum van de nieuwe verdeling staat gepland voor 1 januari 2023.

2. Inzet van de gemeentefondsmiddelen

In het gemeentefonds zijn ook middelen opgenomen die voor een bepaalde taak beschikbaar worden gesteld. Omdat deze gekoppeld zijn aan een zeker doel worden deze middelen - maar ook eventuele kortingen op deze uitkeringen - conform ons beleid doorvertaald naar de betreffende beleidsterreinen. Het effect hiervan op het budgettaire beeld is daardoor nihil.

In onderstaande tabellen is opgenomen welke wijzigingen het betreft en in welk programma de middelen worden ingezet. Hierbij is een onderverdeling gemaakt in wijzigingen voor de integratie-uitkeringen Sociaal Domein en alle overige wijzigingen. Een inhoudelijke toelichting op de wijzigingen is opgenomen in de raadsinformatiebrief 78 van 29 juni 2021.

Integratie-uitkeringen Sociaal Domein

- Is negatief (bedragen x 1.000)

Prog.	Budgetwijzigingen Sociaal Domein meicirculaire 2021	2022	2023	2024	2025	I/S
2	Participatie: Re-integratie nieuwe doelgroepen	€ 25	€ 28	€ 30	€ 32	S
2	Participatie: WSW	€ 86	€ 70	€ 60	€ 72	S
2	Inzet middelen participatie bij Senzer	€ -111	€ -98	€ -90	€ -105	S
3	Beschermd wonen: indexatie	€ 653	€ 793	€ 804	€ 803	S
4	Voogdij/18+: indexatie	€ 1.054	€ 1.054	€ 1.054	€ 1.054	S
Totaal		€ 1.706	€ 1.846	€ 1.857	€ 1.857	

Overige wijzigingen

- Is negatief (bedragen x 1.000)

Prog.	Taakmutaties en decentralisatie-uitkeringen meicirculaire 2021	2022	2023	2024	2025	I/S
2	Inburgering	€ 57	€ 31	€ 20	€ 8	S
2	Armoedebestrijding kinderen	€ -9	€ -9	€ -9	€ -9	S
3	Maatschappelijke opvang en OGGz	€ -18	€ -18	€ -18	€ -18	S
3	Vrouwenopvang	€ 17	€ 17	€ 17	€ 17	S
3	Rijksvaccinatieprogramma	€ 21	€ 21	€ 21	€ 21	S
3	Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	€ 37	€ 37	€ 37	€ 37	S
4	Compensatieregeling en verrekening Voogdij 18+	€ -50	€ -50	€ -50	€ -50	S
4	Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	€ 29	€ 29	€ 29	€ 29	S
14	Wet Open Overheid (2022-2026)	€ 94	€ 94	€ 94	€ 94	I
14	Wet Open Overheid	€ 79	€ 100	€ 120	€ 140	S
Totaal		€ 259	€ 254	€ 263	€ 270	

2.3.2 Vrije budgetruimte

Landelijk spelen er een aantal ontwikkelingen met betrekking tot de loonkostensubsidie en de herverdeling van het gemeentefonds, die financieel gezien positief zijn voor de gemeente Helmond. Echter deze mogen we nog niet inzetten totdat het kabinet hierover een besluit genomen heeft. Vandaar dat deze in onderstaande tabel als pm zijn opgenomen.

Door een realistischere raming van onze investeringsportefeuille hebben we in 2022 en 2023 incidenteel middelen kunnen vrijspelen.

- Is negatief (bedragen x 1.000)

Progr.	Vrije budgetruimte	2022	2023	2024	2025	I/S
2	Loonkostensubsidie - motie via ministerie SZW	pm	pm	pm	pm	S
13	Reëel ramen investeringen	1.000	1.500			I
14	Verwacht herverdelingseffect algemene uitkering		pm	pm	pm	S
Totaal		€ 1.000	€ 1.500	€ -	€ -	

Loonkostensubsidie (motie via ministerie SZW)

In de Tweede Kamer is een motie aangenomen om de loonkostensubsidie onderdeel te laten zijn van het BUIG-budget. Helmond/de regio zet het instrument loonkostensubsidie veelvuldig in en de verwachting is dat een herverdeling leidt tot een positieve bijstelling van de BUIG-middelen.

Reëel ramen investeringen

Om de planning van de investeringen beter aan te laten sluiten bij de uitvoering, actualiseren we deze jaarlijks. Dit geeft een beter beeld van de spreiding van de investeringen over de toekomstige jaren. Financieel gezien betekent een verschuiving in tijd een lagere kapitaallast in de eerste jaren, doordat een investering later gereed komt. De ruimte die hierdoor ontstaat wordt in deze begroting als incidentele dekking opgenomen.

Verwacht herverdelingseffect algemene uitkering

De eerste berekeningen van de herverdeling van het gemeentefonds pakken positief uit voor onze gemeente. Besluitvorming over de invoering hiervan wordt echter overgelaten aan een nieuw kabinet en de invoeringsdatum wordt waarschijnlijk 1 januari 2023. Op dit moment mogen wij een mogelijk voordelige uitkomst nog niet verwerken in de begroting.

2.4 Besteding beschikbare ruimte

In voorgaande paragraaf is inzicht gegeven in de financiële uitgangspositie voor de begroting 2022-2025 en de budgettaire bestedingsruimte die beschikbaar is. In deze paragraaf gaan we in op de besteding van die ruimte. De bestedingen die aangeduid zijn met een I zijn incidenteel en die met een S zijn structureel.

2.4.1 Besteding beschikbare ruimte voor beleidsintensivering

De beschikbare ruimte gebruiken we om beleidsintensiveringen te kunnen doen. Hiermee kunnen we op een duurzame manier invulling geven aan de uitdagingen die we als gemeente op meerdere aandachtsgebieden hebben. De intensiveringen hebben onder andere betrekking op veiligheid, het sociaal domein, het voorzieningenniveau, de openbare ruimte en digitalisering. Een overzicht van alle intensiveringen is opgenomen in onderstaande tabel. Een nadere toelichting op deze kosten is opgenomen in het betreffende programmahoofdstuk.

- Is negatief (bedragen x 1.000)					
Progr. Beleidsintensiveringen	2022	2023	2024	2025	I/S
1 Ophoging budget veiligheid	-100				I
1 Ophoging budget veiligheid (extra capaciteit)	-200	-200	-200	-200	S
2 Aanpak ervaringsdeskundige	-140				I
2 Bijdrage Senzer (nadeel)		-295			I
2 Dekking reserve Sociaal Domein		295			I
2 Bijstellen kostenraming participatie	-500	-500	-500	-500	S
3 Bijstellen kostenraming wmo	-850	-850	-850	-850	S
3 Indexering tarieven zorgaanbieders	-370	-370	-370	-370	S
4 Project STORM	-5	-25	-55	-100	S
4 Bijstellen kostenraming jeugd	700	700	700	700	S
4 Middelen voor transformatie jeugd	-2.000	-2.000	-1.000	-500	S
4 Besparing invoering sociale teams/transformatie jeugd			2.000	2.000	S
5 Voldoen aan wet en regelgeving CacaoFabriek en Speelhuis *	-570	-570	-570	-570	S
5 Concernvariant speelhuis	-45	205	310	310	S
6 Raadsbesluit zevenklapper de Braak			-65	-65	S
6 Toezicht en beheer Berkendonk		-150	-150	-150	S
7 Arbeidsmarktevents (DTW/DDW)	-35				I
7 Actieplan bedrijventerreinen	-250				I
7 Doorontwikkeling Food Tech Brainport	-150				I
8 Omgevingswet: inventarisatie cultuurhistorische waarden fase 2	-130				I
8 Omgevingswet - opstellen omgevingsplannen		-150	-150	-150	S
8 Omgevingswet - dekking uit beschikbaar budget voor actualiseren bestemmingsplannen		50	50	50	S
11 Onderhoud asfalt Wolfsputterbaan	-600				I
11 Afsluiting kernwinkelgebied	-60	-60	-60	-60	S
11 Reiniging City na koopzondagen	-20	-30	-30	-30	S
12 Energiearmoede (pilot)	-570				I
13 Indexering kapitaallasten				-40	S
14 Dekking uit accres gemeentefonds				40	S
13 Helmond. Makers van de toekomst	-100				I
13 Noodzakelijke aanpassingen Verkiezingen	-82	-82	-82	-82	S
14 Dekking uit gemeentefondsuitkering	82	82	82	82	S
11,14 Areaalontwikkeling				-226	S
14 Opbrengsten belastingen				226	S
14 Uitbreiding personele capaciteit	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	S
14 Dekking extra overhead rendabel personeel			500	500	S
14 Dekking stelpost personeel			250	500	S
14 Storting Algemene reserve	-1.890	-600			I
14 Terugdraaien onttrekking indexering gemeentefonds			-1.300		I
14 Digitale weerbaarheid en privacy	-775	-650	-650	-650	S
14 Griffie - uitbreiding communicatie	-45	-45	-45	-45	S
14 Stijging verzekeringspremie brandverzekering	-100	-100	-100	-100	S
Totaal	€ -9.805	€ -6.345	€ -3.285	€ -1.280	

* uitgaande van de wettelijke variant

2.4.2 Overige technische mutaties

Overige technische mutaties komen voort uit diverse wijzigingen uit de autonome mutaties in de individuele begrotingsjaren en zijn budgettair neutraal, behalve in 2023. Het saldo in dat jaar was € 33.000 negatief en dit is verrekend met de ruimte in het kapitaallastenplafond.

De overige mutaties hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- Ramen van de mutaties in de diverse grondexploitatieprojecten;
- De inzet van de diverse door uw raad geautoriseerde bestemmingsreserves in de meerjarenbegroting. In bijlage 5.5 Reserves en voorzieningen is een overzicht opgenomen van alle verrekeningen met reserves;
- Kapitaallasten voortkomend uit investeringen;
- Nominale ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie);
- Herziening van de doorbelaste uren over de diverse programma's.

2.5 Investeringsen

De onderstaande investeringsvoorstellen voor de jaarschijf 2022 worden opgenomen in het Investeringsprogramma 2022 (verder IVP). De investeringsvoorstellen die opgenomen zijn in de jaren 2023 – 2025 komen op de lijst met "kansrijke investeringen". Conform onze nota investeringsbeleid vindt de afweging hierover plaats in de betreffende jaarschijf; voor 2023 is dit de begroting 2023-2026. De kapitaallasten van deze investeringen zijn bij deze begroting wel volledig en meerjarig gedekt.

Afwijkend hierop moet de extra investering voor het zwembad in jaarschijf 2023 nu wel worden vastgesteld. Uw raad heeft bij de behandeling van de voorjaarsnota 2021 een motie aangenomen om het zwembad uit te breiden met een sauna en een whirlpool. Dit leidt tot een extra investering van € 225.000 in 2023.

Op 13 april 2021 heeft uw raad besloten om de financiële gevolgen voor de huisvesting Jan van Brabant Molenstraat op te nemen in deze begroting. In het investeringsprogramma houden we hiermee rekening voor een bedrag van € 17,7 miljoen (excl. voorbereidingskrediet) voor de jaren 2025 – 2027. Als gemeente zijn we met Jan van Brabant in gesprek om de mogelijkheden voor doordecentralisatie verder te concretiseren. We vragen uw raad de investering voor huisvesting Jan van Brabant in deze begroting vast te stellen, waardoor de jaarlijkse kapitaallasten vanaf 2028 beschikbaar zijn. Mocht in het vervolgtraject besloten worden tot decentralisatie dan kunnen de jaarlijkse kapitaallasten gebruikt worden als decentralisatiebijdrage.

Ten opzichte van de kansrijke investeringen die in de begroting 2021 voor de jaarschijf 2022 waren opgenomen, zijn de volgende nieuwe investeringen toegevoegd:

- Ophoging vervanging verkeersregelinstallaties € 400.000
- Meerkosten brug Geldropseweg € 1 miljoen
- Evenemententerrein Berkendonk € 100.000
- 't Gulden Land en landschapspark Kloostereind € 470.000
- Voorbereidingskrediet Fietspad Brouwhuis-Asten incl. tunnel € 80.000

Daarnaast is door een realistische raming van de investeringen (zoals toegelicht in paragraaf 2.3.2) een aantal investeringen verschoven naar latere jaren.

Toelichtingen op de investeringen uit het IVP zijn opgenomen in de desbetreffende programma's.

Progr. Investeringsprogramma 2022		2022	2023	2024	2025	Totaal
		IVP	Kansrijke investeringen			
Ruimte kapitaallastenplafond t.b.v. kapitaallasten						
Vervangingsinvesteringen						
4	Speelvoorzieningen	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250	1.000
11	Wegen regulier (ophoging jaarlijks 1 miljoen)		€ 2.000	€ 4.000	€ 3.600	9.600
11	Opwaarderen openbare verlichting	€ 700	€ 700	€ 700	€ 700	2.800
11	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	€ 800	€ 800	€ 800	€ 400	2.800
11	Openbaar groen	€ 285	€ 570	€ 495	€ 450	1.800
11	Vervanging bomen	€ 450	€ 450	€ 450	€ 450	1.800
11	Vervanging natuur en recreatie	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	600
11	Vervanging brug Geldropseweg	€ 2.600	- €	-		2.600
	Cofinanciering provincie (bereikbaarheidsakkoord)	€ -300	- €	-		-300
11	Rijpelbaan	€ 800	- €	-		800
11	Kasteel Traverse	€ -	2.600 €	-		2.600
11	Deurneseweg	€ -	- €	1.500		1.500
12	Vervanging containers	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60	240
12	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	€ 2.490	€ 1.746	€ 1.793	€ 1.793	7.822
	dekking rioolrecht	€ -2.490	€ -1.746	€ -1.793	€ -1.793	-7.822
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	€ 895	€ 405	€ 704	€ 773	2.777
Nieuw beleid						
4	Voorbereidingskrediet Jan van Brabant		€ 750	€ 750		1.500
4	Investering Jan van Brabant (Totaal 17,7 miljoen - 9 miljoen 2026 en 2,7 miljoen 2027)				€ 6.000	6.000
6	Uitbreiding faciliteiten zwembad		€ 225			225
6	Evenemententerrein Berkendonk	€ 100	€ 50			150
8	t Gulden Land en landschapspark Kloostereind	€ 470	€ 470			940
7	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	€ 250	€ -	€ -		250
7	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	€ 350	€ -	€ -		350
9	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum				€ 3.000	3.000
9	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	€ -	€ 1.050	€ 900	€ 850	2.800
10	Uitvoering Fietsagenda Helmond		€ 2.400	€ 1.050	€ 900	4.350
10	Voorbereidingskrediet fietspad Brouwhuis-Asten incl. tunnel	€ 80				80
10	Regionale Bereikbaarheidsagenda		€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	6.000
10	Flankerende maatregelen N279			€ -	€ 2.500	2.500
11	Ontsluiting sport en beleefcampus de Braak	€ 1.317		€ -		1.317
12	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	€ 250	€ 250	€ -		500
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed			€ 250	€ 250	500
Realistische raming investeringsprogramma (excl. dekking)		12.297	16.926	15.852	24.126	69.201

In eerdere begrotingen zijn de investeringen uit onderstaande tabel meerjarig vastgesteld. Ook voor deze investeringen geldt dat hiervoor een realistische planning is opgesteld. Daardoor zijn bedragen over de jaren verschoven. Het totaal beschikbare krediet wijzigt niet.

Meerjarig vastgestelde investeringen	Herziene investeringsplanning						
Bedragen x 1000	t/m 2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Programma onderwijshuisvesting periode 2018-2025 € 24,4 mln.	1.550	1.350	2.650	2.350	6.750	5.500	4.250
Huis van de Stad € 37,6 mln.	2.550	8.450	16.000	10.600			
Investering Sportpark de Braak € 33,38 mln.	4.050	1.580	2.500	12.000	8.950	4.300	
Nieuwe zwemvoorziening € 13,5 mln.	220	680	7.000	5.600			
Vervanging sluis 9 € 7,3 mln.	1.060	900	500	3.900	940		
Totaal (lasten reeds afgedekt)	9.430	12.960	28.650	34.450	16.640	9.800	

2.6 Meerjarenraming

Meerjarenbegroting		2022	2023	2024	2025
Lasten (exclusief stortingen reserves)					
01	Veiligheid en handhaving	8.620	8.550	8.549	8.492
02	Werk en inkomen	86.690	84.392	83.692	83.167
03	Zorg en welzijn	58.813	58.823	58.452	58.415
04	Jeugd en onderwijs	56.002	55.854	52.753	51.984
05	Cultuur, toerisme en recreatie	13.723	13.357	13.242	13.292
06	Sport en bewegen	7.096	6.863	7.483	10.274
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	3.503	2.910	2.776	2.708
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	59.538	45.087	44.425	26.423
09	Stedelijke vernieuwing	2.217	2.053	2.081	2.006
10	Verkeer en mobiliteit	2.325	2.066	2.171	2.194
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	17.977	18.049	18.157	18.541
12	Milieu	20.684	18.398	18.429	18.423
13	Bestuur en organisatie	12.243	12.972	13.358	13.637
14	Algemene dekkingsmiddelen	40.860	40.590	42.944	44.266
Totaal lasten		390.291	369.965	368.513	353.821
Baten (exclusief onttrekkingen reserves)					
01	Veiligheid en handhaving	692	617	617	617
02	Werk en inkomen	40.392	40.326	40.326	40.326
03	Zorg en welzijn	3.258	3.258	3.258	3.258
04	Jeugd en onderwijs	6.091	6.091	6.091	6.091
05	Cultuur, toerisme en recreatie	2.807	3.327	3.327	3.327
06	Sport en bewegen	1.499	1.391	1.391	1.391
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	369	364	253	253
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	57.508	44.228	43.532	25.515
09	Stedelijke vernieuwing	135	135	135	135
10	Verkeer en mobiliteit	129	129	129	129
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	4.467	4.467	4.467	4.467
12	Milieu	23.443	22.432	22.432	22.432
13	Bestuur en organisatie	1.799	1.948	1.948	1.948
14	Algemene dekkingsmiddelen	237.437	236.463	237.695	239.248
Totaal baten		380.026	365.176	365.601	349.137
Resultaat programma's		-10.265	-4.789	-2.912	-4.685

Verrekeningen met reserves				
Stortingen in reserves	2.293	2.474	997	3.747
Onttrekkingen aan reserves	12.559	7.298	3.909	8.469
Totaal verrekeningen met reserves	10.265	4.824	2.912	4.722
Totaal resultaat programma's	0	35	0	37

2.7 Hoofdpunten weerstandsvermogen

2.7.1 Ontwikkeling weerstandsvermogen

In deze begroting zijn zowel het risicoprofiel als de beschikbare weerstandscapaciteit geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2020. In onderstaande tabel is het verloop van het weerstandsvermogen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)		
Beschikbare weerstandscapaciteit	1-1-2021	1-1-2022
Incidentele weerstandscapaciteit	107.641	124.849
Structurele weerstandscapaciteit	2.100	3.280
Totale weerstandscapaciteit	109.741	128.129
Totaal aan specifieke risico's	50.583	56.569
Weerstandsvermogen	2,17	2,27

In de financiële verordening is opgenomen dat onze ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5 moet zijn. De huidige ratio van 2,27 voldoet daar ruimschoots aan wat betekent dat onze financiële weerbaarheid goed is. Met het inzetten van de ruimte gaan we terughoudend om. Namelijk door ruimte beschikbaar te houden, kunnen we in de toekomst inspelen op eventuele nieuwe ontwikkelingen bijv. op het gebied van corona, maar ook om kostenstijgingen in de bouw op te vangen. Daarnaast hebben we nog uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, digitalisering en mobiliteit. Nu en in de toekomst is het belangrijk om een structureel gezonde financiële huishouding te behouden. Een verdere toelichting op het weerstandsvermogen en de risico's is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

3 Beleidsprogramma's

3.1 Programma 01: Veiligheid en handhaving

3.1.1 Wat willen we bereiken?

We willen een stad zijn waar men graag woont, werkt en verblijft. En waar iedereen meedoet en zich veilig voelt. Dit vereist een stevige basis op het gebied van leefbaarheid en veiligheid, in en rond de woning, in de straat en in de buurt. Maar ook in het centrum van de stad, in winkelgebieden en op bedrijventerreinen. We werken hard en voortvarend aan het zo goed mogelijk voorkomen van veiligheidsproblemen, het vergroten van het veiligheidsgevoel en het verder versterken van leefbaarheid in onze stad. Leefbaarheid en veiligheid gaan daarbij hand in hand. Problemen die zich toch voordoen, pakken we zoveel mogelijk integraal aan. Samen met onze partners zoals politie, Openbaar Ministerie, welzijnsinstellingen, onderwijs en andere gemeenten. En vooral ook samen met onze inwoners en ondernemers. Want in die samenwerking ligt de sleutel om te komen tot een veilige stad en een veilige regio.

Het gaat echter niet alleen om het betrekken van de inwoners en ondernemers, maar ook om hen medeverantwoordelijk te laten zijn. En dat veronderstelt ook dat zij zelf keuzes moeten kunnen maken in en voor een aanpak. Met de overheid in een faciliterende rol. Want de inwoners en ondernemers kennen hun stad op hun duimpje. Zo zeggen we al: 'de buurt weet het altijd'.

De volgende highlights benoemen we:

- We werken verder aan de ontwikkeling van een compleet, actueel, integraal en dynamisch beeld van de stad, zodat we snel op ontwikkelingen kunnen inspelen. We gebruiken hoogstaande informatietechnologie die ons 24/7 in staat stelt de ontwikkelingen te volgen. De technologisch hoogstaande oplossingen die in de Brainportregio worden ontwikkeld, kunnen met het oog op veiligheid en leefbaarheid hun meerwaarde bewijzen.
- In de aanpak van criminaliteit zijn we hard en duidelijk; we tolereren geen inbreuken op de openbare orde, geen zogenoemde wijk- of straatkoningen. Maar bovenal staat preventie centraal. Preventie op korte en lange termijn. We investeren in het voorkomen dat jeugdigen kiezen voor het criminele pad. Dat doen we door integraal met alle mogelijke partners te werken aan een goed alternatief voor jongeren: op school, in de kerk of moskee en op straat.
- We verhogen de betrokkenheid van inwoners door onder andere initiatieven uit de wijken, zoals buurtpreventieteams en WhatsAppgroepen te stimuleren. Samenwerking is er met woningcorporaties, scholen, de LEV-groep en vanzelfsprekend met veiligheidspartners zoals politie en het Openbaar Ministerie.
- We willen een vergroting van het algemene veiligheidsgevoel in Helmond en daarmee samenhangend een verder versterking van de leefbaarheid. Het aantal misdrijven (gewelddelicten, woninginbraken, diefstallen) moet verder omlaag, maar ook de ervaren overlast van verstorend gedrag. Als preventieve maatregelen niet meer helpen en de situatie daarom vraagt wordt samen met de politie en het Openbaar Ministerie ingegrepen. Slim cameratoezicht kan dit goed ondersteunen. Deels door de preventieve werking van de aanwezigheid van camera's, maar ook door het effect van repressief optreden naar aanleiding van opgenomen beeldmateriaal. Verder wordt in het kader van de aanpak "High impact Crimes" ingezet op het verminderen van het bezit van messen onder jongeren.
- Georganiseerde criminaliteit werkt als een 'hindermacht' op de positie van de overheid. Nationaal maar zeker ook lokaal. Deze hindermacht remt het behalen van de doelstellingen en resultaten van ons (lokaal) bestuur. Zicht krijgen en houden op de parallelle economie die de criminele wereld vormt, is daarom van belang voor een effectieve aanpak. Dat doen we door informatie te delen tussen alle relevante regionale partners en het versterken van ons Informatieknooppunt.

Dat moet leiden tot effectieve interventies en harde klappen aan het adres van criminele netwerken, structuren en sleutelfiguren. Vooral de facilitators in de bovenwereld zullen van ons horen. Zij spelen immers een bepalende rol in de vermenging van onder- en bovenwereld. Verder blijven we samen met de andere Brabantse steden optrekken inzake het doorbreken, frustreren en wegsnijden van de criminele industrie.

Meerjarig beleidsperspectief

We werken conform het Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022 Helmond en het Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) beleid Fysieke Leefomgeving 2019-2022, waarbij in het masterplan de volgende drie integrale veiligheidsthema's centraal staan:

Prioriteit 1: Veilige en leefbare wijken en buurten;

Prioriteit 2: Problematische jeugd en jeugdgroepen;

Prioriteit 3: Ondernijning.

De wijkagenda's die in het Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022 staan beschreven zijn opgegaan in gemeentebrede "Wijkontwikkelingsplannen". Vanuit Veiligheid & Naleving participeren we hierin actief. We maken gebruik van nieuwe technologieën die ons in staat stellen om op een andere wijze effectief in het veiligheid- en leefbaarheidsvraagstuk te zijn. Aangezien innovatie wordt versterkt door samenwerking versterken we ons met partners zoals, Brainport Development, de grote Brabantse steden (B5) en de regio Oost-Brabant en de Peelgemeenten.

In 2022 blijven we inzetten op de verbinding tussen zorg en veiligheid. De wereld waarin we leven wordt complexer en de gevolgen daarvan zien we in het veiligheidsdomein. Complexe (meervoudige) casuïstiek rond personen en/of gezinnen is vaak hardnekkig en leidt regelmatig tot overlast en/of geweld. Door een goede, proactieve verbinding tussen zorg en veiligheid zullen situaties minder gemakkelijk escaleren en wordt een duurzaam veiligheidsresultaat bereikt.

We stimuleren en faciliteren actieve deelname van inwoners en ondernemers bij de bevordering van de veiligheid en leefbaarheid. Vooral voor preventie en het veiligheidsgevoel is dit cruciaal, want veiligheid begint bij onze inwoners en ondernemers zelf. Dit vraagt ook van ons als organisatie om samen met onze partners – actief in de wijken te zijn en hoofdzakelijk vanuit daar te werken.

Om bovenstaande te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partijen;

- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en
- Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Een toelichting op de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje "wat gaan we ervoor doen" van dit programma.

3.1.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Door de samenloop van ontwikkelingen sinds 2020 zien we dat de samenleving meer dan voorheen op de proef wordt gesteld om met elkaar invulling te geven aan een gezonde, veilige en daarmee leefbare woon- en werkomgeving. Dit leidt tot een toenemende druk op de kwaliteit en capaciteit van zowel het integrale veiligheidsbeleid als de uitvoering van toezicht en handhaving.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Versterkingsplan Binnenstad-Oost 2020-2022

In juli 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met het “Versterkingsplan Binnenstad-Oost 2020-2022”. Dit versterkingsplan bevat uiteenlopende interventies om op alle leefdomeneinen in het gebied verdere verbetering te bereiken. Doel van het plan is om ervoor te zorgen dat in de Binnenstad-Oost bewoners, bezoekers en ondernemers zich prettig voelen, wet- en regelgeving wordt nageleefd, een acceptabel niveau van ‘veiligheid dichtbij’ is bereikt en ongewenst gedrag van jeugd ‘duurzaam’ vermindert. Zodat de focus meer komt te liggen op perspectief en inclusie. Hiervoor intensiveren we onder andere de integrale jeugdaanpak met zowel preventieve als repressieve componenten, stellen we een verkeersplan op en zetten we een stadsmarinier (vanaf 2021) in die in de wijk aanwezig is voor inwoners en ondernemers. Op die manier werken we vanuit de haarvaten van de wijk. In het aankomende jaar bepalen we met welke intensiteit we dit plan vervolgen.

Aanpak ondermijning

Fenomenen als drugsproductie en -handel, fraude en witwassen, mensenhandel en cybercrime gaan óók aan Helmond niet voorbij. Georganiseerde criminaliteit werkt ondermijnend en de integriteit en veiligheid van de uitoefening van publieke taken staan daarmee onder druk. Er zijn in afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit terug te dringen. We blijven op dit gebied inspanningen leveren vanuit de aanpak Ondermijning 2022 – samen met onze partners – om daarmee voelbare en zichtbare impact te creëren. In deze aanpak leggen we onder andere de nadruk op de aanpak van drugscriminaliteit en -overlast. De aanpak van ondermijning doen we niet alleen met onze partners maar we werken sterk samen met onze inwoners als ogen en oren in de wijk.

Toezicht en handhaving

Het Team Toezicht en Handhaving (boa's) heeft de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling doorgemaakt op het gebied van de werkcultuur en is inmiddels goed geïntegreerd binnen de gemeente. Richting de toekomst krijgen boa's een steeds belangrijkere rol bij het handhaven van veiligheid, bijvoorbeeld in het geval van overlast op straat of het uitvoeren van horecacontroles. In 2022 maken we een volgende professionaliseringsslag. We gaan boa's taakgericht opleiden en meer wijkgericht en data gestuurd inzetten. Daardoor zijn onze boa's actief in de wijk aanwezig en zijn er vaste gezichten, zorgen we dat onze boa's goed op hun taak zijn uitgerust en gericht kunnen worden ingezet.

Integrale aanpak risicojeugd en aanpak criminele jeugd

Vanuit het programma Perspectief voor Jeugd werken we – onder regie van het sociaal domein – aan het opstellen en uitvoeren van een integrale aanpak van de risicojeugd. Daarbij zetten we in op een focuslijst van jongeren en hun gezinnen, met één aanpak op gebied van veiligheid (grenzen stellen) en hulp (perspectief bieden). Daarnaast stellen we in 2022 een nieuwe aanpak voor criminele jeugd op en geven we hier uitvoering aan.

Buurtpreventie

De coronacrisis heeft impact op de buurtpreventie gehad. Het was voor buurtpreventieteams niet mogelijk om fysiek bij elkaar te komen en daardoor lastig om activiteiten te organiseren. Samen met de buurtpreventieteams en partners geven we buurtpreventie een stevige impuls en zetten we concrete stappen om buurtpreventie toekomstbestendig te maken. Waarbij elke partij vanuit zijn rol, taak en verantwoordelijkheid een bijdrage levert aan de buurtpreventie. We streven daarbij naar een dekkend netwerk van buurtpreventieteams in alle wijken.

Vorbereiden nieuw programma integrale veiligheid en nieuw VTH beleid

In 2022 gaan we verder met de voorbereiding van de volgende programmaperiode integrale veiligheid (2023-2027). Het nieuwe programma voor deze periode zal in 2022 worden aangeboden aan de raad ter vaststelling. Dit zal zowel lokaal gebeuren als ook op het niveau van Peelland en Oost-Brabant. De lokale prioritering op het terrein van veiligheid zal leidend zijn voor de overige samenwerkingsniveaus. Inwoners en bedrijfsleven vormen de spil van deze uitwerkingen.

In 2023 vervalt daarnaast het VTH beleid Fysieke Leefomgeving. Door onder andere de komst van de Omgevingswet kunnen we de VTH instrumenten met gebruikmaking van een risico- en omgevingsanalyse nóg gericht inzetten om de doelen van omgevings- en ontwikkelingsplannen te kunnen realiseren. Dit doen we zo veel mogelijk preventief en in samenspraak met de inwoners.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
110	Ophoging budget veiligheid	100			
120	Ophoging budget veiligheid (extra capaciteit)	200	200	200	200
Totaal Beleidsintensivering Veiligheid en handhaving		300	200	200	200

Ophoging budget veiligheid

Uit het (benchmark)onderzoek door de Galan Groep is gebleken dat Helmond zowel qua middelen als qua capaciteit extra moet investeren om de leefbaarheid en veiligheid de komende jaren op peil te kunnen houden c.q. in bepaalde delen van de stad te kunnen verbeteren. Zeker met het oog op de grote ambities, de schaa sprong richting 2040 en het tegengaan van de tweedeling in de stad, is een extra impuls noodzakelijk. Deze moet vormkrijgen in het datagedreven en informatiegestuurd werken, in het verbeteren van de betrokkenheid van inwoners én in uitvoeringskracht in de stad. Het college onderschrijft deze aanbeveling en wil hier stapsgewijs invulling aan geven, zoals ook opgenomen in het plan voor versteviging van de aanpak 'Verder bouwen aan een leefbaar en veilig Helmond'. In aanvulling op de eerste stap in de Programmabegroting 2021-2024 is in deze begroting een nieuwe structurele impuls van € 200.000 en € 100.000 incidenteel opgenomen. Met de structurele middelen van € 200.000 wordt de formatie uitgebreid met een stadsmarinier en projectleider informatieknooppunt. Met de incidentele uitbreiding komen uitvoeringsmiddelen beschikbaar om de functie van stadsmarinier te voorzien van doorzettingsmacht en realisatiekracht. In het overdrachtdossier voor het nieuwe college wordt de ambitie opgenomen om de € 100.000 structureel te maken. Daarnaast zal ook de komende jaren verdere stijging van het budget noodzakelijk zijn om de ambities op het gebied van leefbaarheid en veiligheid te bereiken. Dit in lijn met de versteviging van de aanpak. We bekijken stapsgewijs wat hierin extra nodig is en geven op deze manier de benodigde middelen in de komende jaren verder vorm.

3.1.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	7.852	8.078	8.620	8.550	8.549	8.492
Baten	736	771	692	617	617	617
Saldo	-7.116	-7.307	-7.928	-7.933	-7.932	-7.875
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting						
Onttrekking	224	4	4	4	4	4
Saldo	-6.892	-7.303	-7.924	-7.929	-7.928	-7.871

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	1.894	403	-1.492
120 Handhavingsbeleid	1.668	75	-1.593
140 Brandweer	5.057	218	-4.839
Totaal	8.620	696	-7.924

3.2 Programma 02: Werk en inkomen

3.2.1 Wat willen we bereiken?

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners.
- We willen de sociale tweedeling in de stad tegengaan.
- Helmond wil een inclusieve stad zijn, waar iedereen een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Dit kan via een betaalde baan, vrijwilligerswerk of op school.
- We stimuleren en faciliteren een betere aansluiting van het onderwijs op de vraag vanuit werkgevers en de samenleving.
- We streven ernaar dat alle jongeren een startkwalificatie hebben. Ook hebben we aandacht voor scholing. Zodat mensen kunnen doorgroeien naar een baan die beter past bij de huidige arbeidsmarkt.
- We zetten in op het versterken van de positie van arbeidsmigranten en benutten de arbeidspotentie van statushouders.
- Nieuwkomers worden vanaf het eerste moment goed begeleid. Hierbij zetten we in op taal, voorbereiding op werk/participatie en deelname aan de lokale samenleving.
- We zorgen voor een goed sociaal vangnet voor mensen die hun baan verliezen of het vanwege andere redenen financieel niet redden.
- We zetten sterker in op preventie om problematische schulden te voorkomen.
- We bestrijden armoede met een meer integrale, preventieve en effectieve aanpak.

Meerjarig beleidsperspectief

Het coronavirus heeft voor spanning en onzekerheid gezorgd op de arbeidsmarkt. De werkloosheid is nog beperkt gebleven. Het aantal WW-uitkeringen lag de afgelopen periode wel hoger dan voor de coronacrisis maar beweegt zich langzaam weer in de richting van de aantallen van voor corona. Er zijn (nog) geen duidelijke effecten op het aantal mensen in de bijstand en we zien het aantal vacatures weer toenemen. Er zijn weinig faillissementen, maar de vraag blijft wat er gaat gebeuren als de landelijke ondersteunende regelingen stoppen. Bedrijven en zeker zzp'ers hebben eigen/bedrijfsvermogen gebruikt of extra geld geleend om deze periode te overbruggen.

Vanuit het programma Vitale Economie wordt via de uitvoeringsagenda's onderwijs- en arbeidsmarkt en werkgelegenheidsimpuls gewerkt aan "talent voor ieder werk" en "werk voor ieder talent". Vanuit de Regiegroep Onderwijs & Arbeidsmarkt ligt de focus vanuit de Human Capital Agenda op een leven lang ontwikkelen, een strategisch arbeidsmarktbeleid en het aantrekken en behouden van talent. De bijbehorende projecten, waaronder de Stageregio en de ontwikkeling van '1 loket voor leven lang ontwikkelen' zijn in een versnelling geraakt door de (gevolgen van) de huidige coronacrisis. Dit is verder uitgewerkt in programma 7.

Ook zorgen we voor een adequaat vangnet voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een passende werkplek en/of het realiseren van bestaanszekerheid. Deze inwoners kunnen daarvoor naast Senzer ook terecht bij een van de sociale teams in onze stad. Door herpositionering van deze teams brengen we de basisondersteuning dichterbij onze inwoners. Binnen de sociale teams wordt meer aandacht besteed aan inkomen en financiën en de stress die dit oplevert als mensen dit niet op orde hebben.

Integrale aanpak armoede en schulden

De verwachting is dat de coronacrisis gevolgen gaat hebben voor de armoede en schuldenproblematiek. Voorzieningen zijn gesloten geweest waardoor logische routes naar ondersteuning en hulp wegvielen. Daarnaast hebben mensen te maken gehad met inkomensverlies, waardoor het risico op financiële problemen is toegenomen. De daadwerkelijke gevolgen van de

coronacrisis moeten nog zichtbaar worden. Op dit moment is er nog geen stijging van aanmeldingen bij schulddienstverlening zichtbaar. Als gevolg van de coronacrisis is het vroeg signaleren van schulden essentieel. Sinds begin 2021 is vroegsignalering regulier beleid. Dit zal het in kaart brengen van nieuwe doelgroepen, zoals getroffen door de coronacrisis, versnellen en de drempel tot hulp verlagen.

De samenwerking tussen armoede-gerelateerde organisaties wordt verder verbeterd mede door de inzet van de armoederegisseur.

Ook bouwen we verder aan het tegengaan van sociale tweedeling, waarbij de samenwerking over de dimensies heen wordt opgezet. Deze integrale benadering, waarbij ook ervaringsdeskundigen worden betrokken, maakt een effectievere aanpak mogelijk om te werken aan vertrouwen, taboe en bewustwording, de regels als sta-in-de-weg, verborgen armoede en de verbetering van de toegang tot het aanbod.

We starten met de aanpak van energiearmoede zodat ook minima en huurders worden meegenomen in de energietransitie. We zetten in op gelijke kansen voor de huishoudens met een inkomen tot maximaal 150% van het bijstandsniveau om duurzaamheidsmaatregelen te nemen en daarmee bij te dragen aan het verkleinen van de sociale tweedeling, zie ook programma 12.

Het Kindpakket kent een groot bereik. Dit willen we vasthouden, waarbij we in de evaluatie actief blijven toetsen of de inhoud aansluit bij de behoeften. Tijdige en effectieve ondersteuning bij problematische schulden is belangrijk, omdat schulden tot andere problemen kunnen leiden zoals uitval op werk, psychische problemen en huiselijk geweld.

Om bovenstaande te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met Senzer als verbonden partij. Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.2.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Veranderopgave Inburgering / Benutten arbeidspotentie van statushouders

De regie op inburgering gaat vanaf 2022 terug van het Rijk naar gemeenten. In samenwerking met onder meer Senzer, LEVgroep -en onderwijsinstellingen zijn trajecten ingericht die inzetten op een zo goed mogelijke integratie, waarbij de capaciteiten van de statushouder het uitgangspunt vormen. Taal en participatie lopen hierbij gelijk op en versterken elkaar waar mogelijk. De regierol wordt uitgevoerd door een trajectregisseur vanuit de gemeente. Het Stadsleerbedrijf is een goed voorbeeld van de integrale werkwijze die de minister zoekt met de nieuwe Wet inburgering. Binnen het Stadsleerbedrijf leren statushouders te participeren in de samenleving, krijgen ze extra taallessen en worden ze voorbereid op het arbeidsproces.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Regierol inburgering

Vanaf 1 januari 2022 voeren we de nieuwe Wet Inburgering uit. De trajectregisseur is hierbij de spin in het web. Op basis van een brede intake stelt hij een persoonlijk plan inburgering en participatie (PIP) op en monitort hij vervolgens de uitvoering hiervan. De uitvoering ligt bij Senzer, LEVgroep Stadsleerbedrijf en taalaanbieders. Gezamenlijk dragen zij zorg voor een optimale inburgering.

Gedurende dit eerste jaar monitoren we actief de ervaringen en resultaten, zodat we waar nodig kunnen verbeteren of bijstellen. Aanpassingen binnen de begroting Inburgering zijn niet uit te sluiten door ontwikkelingen in de aanloop naar de invoering van deze wet.

Re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering

De komende jaren blijven we met Senzer inzetten op re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering. Van de uitstroom uit de uitkering moet 33% richting werk en/of studie gaan en 80% van de uitstroom moet duurzaam zijn (>12 maanden).

Daarnaast zetten we samen met Senzer actief in op een lobby richting het Rijk, met daarin aandacht voor een meer realistische financiële compensatie voor gemeenten, de menselijke maat en een participatiewet die uitgaat van vertrouwen.

Pilot "Iedereen mag meedoen"

Vanwege de coronacrisis heeft de pilot sinds maart 2020 stilgelegen. Tegelijkertijd behoort de groep met een loonwaarde tot 30% tot de categorie mensen die het hardst zijn geraakt door de coronacrisis en dit naar verwachting ook op de langere termijn gaan merken. Gezien de eerste ervaringen voor corona en de effecten van corona willen we de pilot "iedereen mag meedoen" in 2022 voortzetten. Hiervoor zijn in 2021 middelen beschikbaar gesteld, die in 2022 kunnen worden ingezet.

Vroegsignalering

Vroegsignalering is per 1 januari 2021 als wettelijke taak opgenomen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). In 2022 zal op basis van de ervaringen van het eerste jaar het outreachend werken en de samenwerking met onze partners LEV Helmond, Woningcorporaties etc. beter ingepast worden.

Toegang schulddienstverlening

In 2022 leggen we enerzijds de focus op het behouden van wat goed werkt zoals de Hulplijn Geldzorgen en anderzijds gaan we verder met het organiseren van de samenwerking en toegang via de nieuwe sociale teams. Vanaf 2021 is de gemeente aangesloten op de Nederlandse Schuldhulprouwe (NSR). De insteek in 2022 is om meer lokale partners aan te laten haken op dit platform.

Uitbreiding budgetbeheer en budgetcoaching

Sinds medio 2021 vindt er een pilot uitbreiding budgetbeheer en budgetcoaching plaats. Door een laagdrempelige toegang wordt het bereik onder de groep inwoners die hier baat bij heeft vergroot. Dit voorkomt extra schulden en/of schuldentrajecten en levert een positieve bijdrage aan de zelfredzaamheid van inwoners. In 2022 evalueren we de pilot.

Evaluatie Senzer

Op basis van de evaluatie van Senzer, die in 2020 heeft plaatsgevonden, hebben we in 2021 de governance en de positionering van Senzer vormgegeven. Er is een start gemaakt met Senzer om te komen tot een bestendige financieringsstructuur. De uitkomst resulteert in 2022 mogelijk in een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling Senzer.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
602	Bijdrage Senzer		295		
602	Dekking reserve Sociaal Domein		-295		
603	Aanpak ervaringsdeskundige	140			
603	Bijstellen kostenraming Participatie	500	500	500	500
Totaal Beleidsintensivering Werk en inkomen		640	500	500	500

Bijdrage Senzer

In 2021 is een deel van het rekeningresultaat 2020 van Senzer teruggestort naar de deelnemende gemeenten ter dekking van de gemeentelijke bijdragen in 2023. Conform afspraak met de provincie is hiermee de meerjarenbegroting voor jaarschijf 2023 van Senzer sluitend gemaakt.

Aanpak ervaringsdeskundige

Het doel van het inzetten van professionele ervaringsdeskundigen is ervoor zorgen dat de kloof tussen de leefwereld van de doelgroep en de systeemwereld kleiner wordt. Hierdoor kan het probleem effectiever worden aangepakt en de dienstverlening worden verbeterd. Dit past in de bredere gemeentelijke aanpak om de sociale tweedeling te verkleinen. We willen dat mensen die de ervaring hebben om in armoede en sociale uitsluiting te leven (ervaringswerkers) hun expertise kunnen professionaliseren middels een opleiding (professionele ervaringsdeskundigen).

Bijstellen kostenraming Participatie

Op basis van de gemaakte kosten voor uitvoering van Participatie hebben we geconcludeerd dat de lasten structureel zijn gestegen. Onder andere door het groeiende aantal onderbewindstellingen door de rechter, met als gevolg dat er steeds meer aanspraak wordt gedaan op de bijzondere bijstand voor bewindvoering.

3.2.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening			Begroting			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	96.665	79.458	86.690	84.392	83.692	83.167
Baten	53.161	39.326	40.392	40.326	40.326	40.326
Saldo	-43.504	-40.132	-46.299	-44.065	-43.366	-42.841
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	379	780				
Onttrekking	917	937	3.792	1.922	186	83
Saldo	-42.966	-39.975	-42.506	-42.143	-43.180	-42.758

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
602	Uitvoering uitkeringsregelingen	50.416	41.437	-8.979
603	Bijzondere bijstand	7.923	207	-7.715
604	Schulddienstverlening	1.689	656	-1.033
618	Werkgelegenheidsbeleid	18.766	1.006	-17.760
619	Minima beleid	1.316	10	-1.306
621	Participatie	6.581	868	-5.713
Totaal		86.690	44.184	-42.506

3.3 Programma 03: Zorg en welzijn

3.3.1 Wat willen we bereiken?

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners en willen sociale tweedeling in de stad tegengaan.
- Dat inwoners die hulp nodig hebben laagdrempelig, dichtbij en direct ondersteuning ontvangen die hen verder op weg helpt.
- We zetten meer dan voorheen in op eigen regie en preventie ter voorkoming van zwaardere zorg.
- Kwalitatief goede en betaalbare zorg en ondersteuning.
- We streven naar passende woonruimte voor al onze inwoners.
- Extra aandacht voor de meest kwetsbare inwoners zoals mensen met verward gedrag en meervoudige complexe problematiek door te investeren in preventie, een integrale aanpak en passende opvang/huisvesting.
- Het bevorderen van de gezondheid, met name in de wijken van Helmond waar het gezondheidspotentieel het grootst is.
- Meer gebruik maken van innovatieve oplossingen voor activiteiten en projecten binnen het Sociaal Domein, waaronder domotica.

Meerjarig beleidsperspectief

Naast de directe gezondheidsgevolgen van de coronacrisis is ook de reguliere zorg door deze crisis geraakt, met name tijdens de coronagolven is er veel zorg uitgesteld. In Helmond geven de laatste cijfers aan dat een kwart van de inwoners nog steeds terughoudend is met een bezoek aan de huisarts of eerste hulp. Ook geeft meer dan de helft van de inwoners aan dat hun leefstijl is verslechterd sinds corona. Des te belangrijker is onze meerjarige inzet op het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners met de wijkontwikkelingsplannen in de vier aandachtswijken (Helmond Noord, Helmond Oost, Helmond West en de Binnenstad) en vanuit het oogpunt van preventie plegen we inmiddels ook inzet in de wijken Brouwhuis, Mierlo-Hout en Rijpelberg. Er wordt extra nadruk gelegd op het versterken van de sociale structuur in de wijken en het tegengaan van laaggeletterdheid, in samenspraak met veel partners in de stad die zich betrokken voelen bij deze problematiek. Op basis van het Helmondse preventieakkoord werken we met steeds meer partijen in de stad aan het makkelijker maken van gezonde keuzes.

Omdat gezondheidsproblemen en armoede vaak hand in hand gaan, werken we daarnaast aan een samenhangende aanpak die met de conferentie 'Ruimte om te leven', een extra impuls heeft gekregen. Samen met maatschappelijke partners in de stad zetten we hiermee stappen om de sociale tweedeling in de stad tegen te gaan. Zodat mensen weer ruimte krijgen om vooruit te kunnen denken en zelf de regie op hun eigen leven te kunnen pakken.

We blijven inzetten op goede, kwalitatieve en betaalbare zorg en ondersteuning door zaken beter te organiseren. De Kadernota Sociaal Domein 2019-2022 met strategische doelen én ontwikkelopgaven, vormt onze leidraad. De beweging naar laagdrempelige ondersteuning die doet wat nodig is, staat hierbij centraal. We benutten hiervoor het brede netwerk met maatschappelijk partners zoals: de LEVgroep, MEE Zuidoost Brabant, SMO, Humanitas, scholen, woningcorporaties en politie. Met de (nieuwe opdrachtnemer van de) sociale teams geven we invulling aan een sterke, laagdrempelige eerstelijnsvoorziening voor brede basisondersteuning voor inwoners en huishoudens van alle leeftijden. Met als opdracht om 80% van de inwoners met een hulpvraag direct - beschikkingsvrij - van ondersteuning te voorzien met hulp van partijen in de sociale basis, zonder dat nog een verwijzing nodig is naar specialistische hulp. We sturen erop dat de teams goed verankerd zijn in de lokale en regionale netwerken en aansluiten bij belangrijke ketenpartners op terrein van zorg, wonen, welzijn, werk, opvang, onderwijs, veiligheid etc.

Het aantal potentiële mantelzorgers neemt de komende jaren verder af terwijl de ondersteuningsvraag juist toeneemt. Uit recent onderzoek door Ecorys blijkt dat in Helmond op jaarbasis 8 miljoen uur aan mantelzorg wordt verricht. De vernieuwde samenwerkingsstructuur met zorg- en welzijnspartners in de stad moet ertoe leiden dat (overbelaste) mantelzorgers tijdig worden opgespoord. Samen met deze partijen én met mantelzorgers zelf onderzoeken we hoe de ondersteuning verbeterd kan worden.

Uiteraard wordt er veel meer ondersteuning en zorg geleverd dan waarvoor wij als gemeente betalen. Naast de mantelzorgers is er de inzet van vrijwilligers, die is én blijft onontbeerlijk. Zo verrichten vrijwilligers bij benadering ruim 4 miljoen uur werk per jaar, wat zich niet laat vertalen naar geld. Het laat zich wel vertalen naar maatschappelijke baten. De uren inzet van mantelzorgers en vrijwilligers bij elkaar zouden optellen tot miljoenen euro's als deze zorg door professionals zou worden verricht.

Tot slot blijven we inzetten op gesubsidieerde multifunctionele wijkaccommodaties en andere ontmoetingspunten om de sociale samenhang in de wijken te versterken. Het is onze ambitie dat ook kwetsbare inwoners, zoals bijvoorbeeld inwoners met GGZ problematiek en inwoners met beginnende dementie, van deze voorzieningen gebruik kunnen maken.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de verbonden partij GGD Brabant Zuidoost. Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.3.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Wonen en zorg

Het aantal inwoners van Helmond blijft tot 2040 groeien. Door de vergrijzing neemt het aandeel (kwetsbare) ouderen toe. Van hen wordt verwacht dat zij zo lang als mogelijk zelfstandig blijven wonen in een voor hen geschikte woning. Daarnaast wordt de samenleving steeds complexer waardoor inwoners met bijvoorbeeld een lichte verstandelijke beperking of psychische problematiek vaker enige hulp nodig hebben om mee te kunnen blijven doen. Ook vindt er een verschuiving plaats van beschermd wonen in een instelling naar “Beschermd Thuis”. Door deze trends neemt met name het aandeel eenpersoonshuishoudens toe. De verwachting is bovendien dat het personeelstekort in de zorg op blijft lopen en het aantal potentiële mantelzorgers afneemt.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Werken aan ‘Gezonde Scholen’ en ‘Gezonde Kinderopvang’

We blijven in samenwerking met de Helmondse scholen inzetten op de certificering van de Gezonde Schoolvignetten naast het verduurzamen van de scholen. Daarmee wordt onderwijs aangeboden waar een gezonde omgeving, gezonde voeding, sporten en bewegen, natuur en milieu en weerbaarheid centraal staan. Tot slot dragen we eenmalig 50% van de kosten bij aan kinderopvangorganisaties om coach gezonde kinderopvang te worden.

Aanpak Gezondheid

We werken aan de verbetering van de sociale structuur in de wijken, vanuit het idee: gezondheid stimuleer je het beste van onderop. In navolging van het landelijk Preventieakkoord hebben we een Helmonds Preventieakkoord met vele partners uit de stad gesloten. In dit Helmonds Preventieakkoord leggen we de focus op gezond eten en bewegen, een stad die steeds meer rookvrij wordt en op het denormaliseren van alcohol- en drugsgebruik. Daarnaast gaan we laaggeletterdheid tegen door het

ontwikkelen van een sluitende aanpak. We leggen een nadrukkelijke koppeling tussen de thema's gezondheid en bestaanszekerheid, via de lokale coalitie tegen sociale tweedeling (Ruimte om te leven).

Tegengaan sociale tweedeling in Helmond

Samen met de stuurgroep, bestaande uit het Elkerliek Ziekenhuis, de Huijbregts groep, Senzer en de gemeente is een lokale coalitie gevormd tegen de sociale tweedeling. Hierbij staat het principe van Brede Welvaart centraal met een Helmondse focus. Vanuit het brede palet aan stakeholders werken we concrete initiatieven uit binnen de thema's gezondheid, armoede en bestaanszekerheid. Hierdoor verbetert de positie van mensen met een achterstand (en in het bijzonder kinderen) structureel en worden ze weerbaarder.

Informele inlooplekken

In 2022 realiseren we informele inlooplekken voor kwetsbare inwonersgroepen, zoals eenzame ouderen, mensen met beginnende dementie en inwoners met psychosociale problemen. We doen dit door bestaande ontmoetingsplekken waaronder de wijkaccommodaties in de diverse wijken (beter) te benutten en inwonersinitiatieven op dit vlak te omarmen. Dergelijke plekken en initiatieven leveren een bijdrage aan het voorkomen/bestrijden van eenzaamheid, bevorderen de sociale participatie en bieden ontlasting aan mantelzorgers. Door de coronacrisis is dit doorgezet naar 2022.

Basisondersteuning en toegang tot hulp

In 2022 gaat de nieuwe uitvoeringsorganisatie van de sociale teams van start met de uitvoering van de opdracht voor de komende vier jaar. Doel is dat de sociale teams in 2025 80% van inwoners met een hulp of ondersteuningsvraag direct verder op weg helpt met hulp van de sociale basis, zonder dat nog een indicatie nodig is voor specialistische hulp. Ook hebben zij de opdracht om het bereik in de wijken met een lage sociale economische status (SES) te vergroten en zorg te dragen voor een goede samenwerking met huisartsen en scholen. Zodat zij meer inwoners rechtstreeks naar de sociale teams verwijzen voor hulp en ondersteuning. In 2022 meten we het bereik in de wijken met een lage SES en de verwijzingen van huisartsen naar de sociale teams om ook voor deze twee doelen ambitieuze, maar realistische streefnormen voor 2023 en verder te bepalen. Ook voeren we vanaf de start doorlopend cliëntervaringsonderzoeken uit onder de inwoners die hulp ontvangen vanuit het sociaal team en monitoren de tijdigheid van de ondersteuning. Tot slot voeren we in 2022 een stakeholderonderzoek uit onder belangrijke samenwerkingspartners van de sociale teams over het functioneren van de nieuwe uitvoeringsorganisatie.

Streven naar passende woonruimte

Vanuit de inclusiegedachte is het uitgangspunt dat ook onze kwetsbare inwoners over een goede woonplek beschikken. Met de woningcorporaties maken we hierover jaarlijks prestatieafspraken. Indien noodzakelijk bieden zorgaanbieders woonbegeleiding. In 2021 is er samen met woningcorporaties en zorgaanbieders een woonzorgvisie opgesteld, om ervoor te zorgen dat we ook in 2040 over voldoende passende woonruimte beschikken met voorzieningen en/of zorg in nabijheid. Deze woonzorgvisie geeft voor de korte termijn handvatten voor het vernieuwen van de prestatieafspraken met de corporaties en geeft richting aan het vervullen van de opgave naar 2040 in aantallen en locaties in de stad.

Verbeteren ondersteuning mensen met verward gedrag en meervoudige complexe problematiek

De meest kwetsbare inwoners zijn door verbetering van de aanpak in de afgelopen jaren beter in beeld. In onze wijken is 24/7 expertise op het gebied van verward gedrag beschikbaar. Dit sluit aan bij de ontwikkeling en behoeften vanuit de inwoners en professionals. We investeren in de doorontwikkeling van een persoonsgerichte naar een integrale aanpak waarin we professionals

samenbrengen, regie voeren en zo nodig doorbraken realiseren in complexe casuïstiek. Ook zetten we in op goede opvang/huisvesting en vervoer.

Halverwege 2021 sprak de raad draagvlak uit voor de ontwikkeling van een 24-uursvoorziening voor inwoners met meervoudige complexe problematiek die momenteel tussen 'wal en schip' terecht komen. We onderzoeken met onze samenwerkingspartners en clientvertegenwoordiging de wensen en behoeften van deze inwoners. In 2022 leggen we een locatie aan de raad voor op basis van een eerder voorgelegd raadsvoorstel met een uitwerking van de voorziening én programma van eisen voor de locatie. Daarnaast evalueren we de gemeentelijke uitvoering van de Wet verplichte GGZ en doen we een voorstel voor het vervolg van de gemeentelijke uitvoering na 2022.

Decentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Per 1 januari 2022 wordt Beschermd Wonen inhoudelijk gedecentraliseerd. De financiële decentralisatie van Beschermd Wonen start per 1 januari 2023. In juni 2020 hebben de 6 gemeenten besloten om één regio te vormen waarbij we gezamenlijk de opdracht en verantwoordelijkheid hebben om de zorg en de ondersteuning rondom Beschermd Wonen voor onze inwoners zo optimaal mogelijk en toekomstbestendig te organiseren. Daarnaast staat de regio voor de opgave om inhoudelijk door te ontwikkelen van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. Omdat de centrumregeling van Helmond per 1 januari 2022 komt te vervallen is er een dienstverleningsovereenkomst opgesteld tussen Helmond en de Peelgemeenten waarin de financiële, organisatorische en juridische zaken zijn vastgelegd. Per 1 januari 2023 start de financiële decentralisatie volgens het objectief verdeelmodel met een ingroeipad van 10 jaar. Voor regio Helmond dragen we gezamenlijk de kosten voor Beschermd Wonen, waarbij we nu al voorzien dat het budget de komende jaren zal krimpen. Na de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met GGZ problematiek, heeft een groot aantal cliënten een Wlz indicatie gekregen met als gevolg dat de doelgroep beschermd wonen met een Wmo indicatie aanzienlijk gekrompen is.

In 2026 wordt, mede op basis van de ervaringen met Beschermd Wonen, door het rijk besloten of de maatschappelijke opvang verder gedecentraliseerd kan worden.

In samenwerking met Bergopwaarts werkt SMO aan de vernieuwing van de maatschappelijke opvang locatie d'n Herd. In 2022 zal er, nadat alle wettelijke ruimtelijke procedures zijn doorlopen, een start gemaakt worden met de sloop van de huidige opvang. In de nieuwbouw worden zelfstandige eenheden gebouwd. Daardoor kunnen bewoners beter worden voorbereid op meer zelfstandig wonen en leven. Daarnaast biedt de nieuwbouw de mogelijkheid om bewoners met weinig perspectief op herstel of zelfstandig wonen, de ruimte om langdurig een beschermde woonvorm te bieden. Gedurende de sloop en de bouw van het nieuwe pand is er tijdelijke huisvesting voor de huidige bewoners van d'n Herd. Naar verwachting zal de nieuwbouw begin 2023 gereed zijn.

Samenwerkingsagenda medisch en sociaal domein

Om de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein te verbeteren stellen we samen met zorgverzekeraar CZ en Peel Duurzaam Gezond een samenwerkingsagenda voor Helmond & De Peel op. Vertrekpunt daarbij is het regiobeeld met daarin de knelpunten. Aan de hand daarvan wordt de opgave geformuleerd en vertaald in de samenwerkingsagenda.

Herijken subsidiestelsel sociaal domein

Conform de opgave uit de Kadernota Sociaal Domein willen we het hele subsidiestelsel verder herijken. Door het verstrekken van (meerjaren)subsidies met goede afspraken over kernactiviteiten, resultaten en voorwaarden, kan er actief worden gestuurd op het realiseren van de gemeentelijke beleidsdoelen. Zodoende worden (wederzijdse) verantwoordelijkheden en rollen duidelijker, ontstaat er meer ruimte voor professionaliteit van de organisatie en minder focus op (monitoring van)

afzonderlijke projecten en activiteiten. Het professionaliseren van het relatiebeheer is nodig om deze taken goed uit te kunnen voeren. Het herijken van het subsidiestelsel sociaal domein is een proces van meerdere jaren waarbij in 2022 de focus ligt op het verder vormgeven van ontwikkeltafels voor professionele organisaties en het proces voor vrijwilligersorganisaties eenvoudiger maken.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
695	Indexeringen zorgaanbieders Wmo	370	370	370	370
695	Bijstellen kostenraming Wmo	850	850	850	850
609	Besparing invoering sociale teams/transformatie jeugd			Zie P4	Zie P4
Totaal Beleidsintensivering Zorg en welzijn		1.220	1.220	1.220	1.220

Indexeringen zorgaanbieders Wmo

Op basis van een algemene maatregel van bestuur baseren wij onze tarieven voor zorg in natura op de kosten van de zorgaanbieder. Lonen maken een groot deel van deze kosten uit. Hierdoor kan het voorkomen dat wij geconfronteerd worden met meerkosten als gevolg van een cao-stijging die buiten onze invloed ligt. Dit is gebeurd met de tarieven voor huishoudelijke ondersteuning in 2021 ten opzichte van 2020. Deze zijn met 9,1% verhoogd wat leidt tot een onontkoombaar knelpunt van € 370.000 op basis van het kostenniveau in 2020. Tariefwijzigingen met een financieel effect zijn risico's die in de toekomst blijven spelen, bij zowel de Wmo als de Jeugdwet.

Bijstellen kostenraming Wmo

Op basis van de gemaakte kosten in afgelopen jaren voor de Wmo hebben we geconcludeerd dat de lasten structureel zijn gestegen. Voorbeelden hiervan zijn de stijgende kosten voor huishoudelijk ondersteuning. Dit komt door het gestegen aantal klanten vanwege de wijziging naar een abonnementstarief.

Besparing invoering sociale teams/transformatie jeugd

Vanaf 1 januari 2022 zijn onze sociale teams extern gepositioneerd en werken zij aan een herijkte opdracht. De essentie van deze opdracht is dat de focus ligt op het zelf verlenen van hulp, in plaats van het indiceren en doorverwijzen van cliënten naar zorgaanbieders. In eerste instantie resulteert dit in een verschuiving van de uitgaven van specialistische zorg naar de sociale teams. De verwachting is dat de herijkte opdracht na twee jaar, wanneer de sociale teams hun plek in de stad en ten opzichte van onze maatschappelijke partners in de stad hebben gevonden, ook leidt tot lagere uitgaven aan zorg. Hiervoor moet wel aan enkele randvoorwaarden worden voldaan, zoals de aansluiting van de Sociale Teams op het voorliggend veld, het dichtbij organiseren van specialistische hulp en het bieden van ruimte voor professionele ontwikkeling. Uit een maatschappelijke kosten- en batenanalyse blijkt dat wanneer we aan deze randvoorwaarden voldoen, dit leidt tot circa € 2 miljoen minder zorguitgaven dan op dit moment. Deze besparing wordt o.a. gerealiseerd door meer preventief en integraal te werken, waardoor er minder doorverwijzingen naar specialistische hulp nodig zijn. Deze besparing zal een verdeling kennen tussen programma 3 en 4 en wordt nader uitgewerkt in de voorjaarsnota.

3.3.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	63.478	54.918	58.813	58.823	58.452	58.415
Baten	3.204	3.258	3.258	3.258	3.258	3.258
Saldo	-60.274	-51.660	-55.555	-55.565	-55.194	-55.157
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	484					
Onttrekking	2.952	342	392	392	72	22
Saldo	-57.807	-51.318	-55.162	-55.173	-55.122	-55.134

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
640	Sociale Netwerken	773		-773
642	Basisvoorzieningen accommodaties	3.047	1.343	-1.704
673	Basisvoorzieningen overig	1.889		-1.889
674	Maatschappelijke ondersteuning	4.823	378	-4.445
675	Specialistische ondersteuning	5.438	170	-5.268
690	Wmo individuele voorzieningen	4.335	158	-4.177
695	Wmo persoonlijke ondersteuning	38.471	1.601	-36.870
700	Wmo subsidieregelingen	28		-28
720	Lijkbezorging	9		-9
Totaal		58.813	3.650	-55.162

3.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs

3.4.1 Wat willen we bereiken?

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners en willen sociale tweedeling in de stad tegengaan.
- Dat inwoners die hulp nodig hebben laagdrempelig, dichtbij en direct ondersteuning ontvangen die hen verder op weg helpt.
- We werken aan een jeugdvriendelijke stad, waarin kinderen en jongeren zich gehoord voelen, kunnen meepraten en het fijn vinden om op te groeien.
- We werken aan het versterken van kansen van kinderen en jongeren, zodat zij hun talenten ontwikkelen en veilig en gezond opgroeien.
- We voorkomen schooluitval en bevorderen actief het aantal jongeren met een startkwalificatie.
- Waar kinderen of jongeren in de knel komen, zorgen we samen met onze partners voor een integrale aanpak bij preventie, onderwijs en (specialistische) jeugdhulp.
- Jongeren met jeugdhulp ondersteunen we bij een soepele overgang naar volwassenheid.
- Huiselijk geweld en (kinder)mishandeling hebben we zo vroeg mogelijk in beeld en proberen we zoveel mogelijk te voorkomen.

Meerjarig beleidsperspectief

We willen ervoor zorgen dat de kinderen en jongeren in onze stad meedoen, rondkomen en vooruitkomen en zich verbonden voelen met onze stad. De Kadernota Sociaal Domein 2019-2022 is hierbij onze leidraad en ook onze inzet voor een Jeugdvriendelijke stad draagt hieraan bij. Tijdens de coronacrisis is het welzijn van de jeugd in onze stad onder druk komen te staan. Mentaal gezien geven jonge mensen in Helmond aan zich minder goed te voelen dan voor de coronacrisis (en in vergelijking met ouderen). Samen met de LEVgroep en jongerenwerk zijn er allerlei coronaproof activiteiten georganiseerd voor de jeugd om deze periode door te komen.

Er is een doorlopende ontwikkellijn waarbij we kinderen en hun ouders op het juiste moment de juiste ondersteuning willen bieden. Kinderen en jongeren moeten de mogelijkheid krijgen hun talenten te ontwikkelen en veilig en gezond op te groeien in Helmond om zich zo optimaal voor te bereiden op de (toekomstige) samenleving. We zetten sterker in op preventie bij kinderen en jongeren. Daarnaast blijft het versterken van de weerbaarheid van jongeren een belangrijk thema. De komende tijd gaan we vanuit het programma Perspectief voor Jeugd aan de slag met de herijking van het preventief jeugdaanbod en een integrale aanpak risicojeugd.

Met de sociale teams geven we invulling aan een sterke, laagdrempelige eerstelijnsvoorziening voor brede basisondersteuning voor inwoners en huishoudens van alle leeftijden. Zie voor meer informatie hierover programma 3, zorg en welzijn.

We geven uitvoering aan de nieuwe regionale inkoopstrategie jeugdhulp. In Helmond staat kwalitatief goede zorg voor inwoners voorop, conform de vastgestelde transformatiedoelen. De nog vast te stellen landelijke hervormingsagenda jeugd 2022-2028 geeft verder richting aan de transformatie jeugdhulp.

Kinderen en jongeren moeten zo veilig mogelijk opgroeien. Daarvoor zetten we in op het voorkomen van kindermishandeling en huiselijk geweld. Daarnaast willen we meer samenhang en samenwerking binnen de gehele jeugdbeschermingsketen. Het landelijke toekomstscenario kind- en gezinsbescherming geeft hier richting aan en zal de komende jaren ook lokaal en regionaal uitgewerkt worden.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partijen:

- Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost en
- GGD Brabant Zuidoost

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.4.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Wetsvoorstel Beschikbaarheid Zorg voor jeugdigen

Het Wetsvoorstel Beschikbaarheid Zorg voor jeugdigen is in september 2020 in consultatie gegaan. De wet wordt naar alle waarschijnlijkheid in het najaar van 2021 besproken in de Tweede Kamer. Op zijn vroegst treedt deze wet in 2023 in werking. Het primaire doel van deze wet is om de kwaliteit van de jeugdhulp beter te borgen. In het voorstel, dat voornamelijk een wijziging van de Jeugdwet betreft, worden gemeenten o.a. verplicht om een regiovisie op te stellen, waarin duidelijk in beeld wordt gebracht wat de zorgvraag in de regio is en hoe de gemeenten de benodigde hulp met de aanbieders gaan organiseren. Hierin moet ook aandacht zijn voor de aanpak van wachtlijsten en het omgaan met ingewikkelde casuïstiek. Het wetsvoorstel sluit aan bij de norm voor opdrachtgeverschap die door gemeenten zelf is ontwikkeld.

Woonplaatsbeginsel

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Omdat het vaak moeilijk is om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is, gaat het woonplaatsbeginsel wettelijk veranderen er 1 januari 2022.

De wijziging geldt met name voor zorg met verblijf. De gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven direct voorafgaand aan de zorg met verblijf blijft verantwoordelijk voor de zorg en de kosten. Voor ambulante zorg heeft dit uiteraard geen effect. Dit moet leiden tot meer duidelijkheid en lagere uitvoeringslasten. Daarnaast sluit het nieuwe woonplaatsbeginsel beter aan bij de uitgangspunten van de Jeugdwet. De oorspronkelijke gemeente blijft verantwoordelijk voor een jeugdige waardoor die gemeente gestimuleerd wordt om te investeren in preventie.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

De huidige jeugdbeschermingsketen is complex georganiseerd met veel betrokken organisaties, zoals lokale wijkteams, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming. De vele schakels sluiten niet altijd op elkaar aan, met als gevolg dat de juiste hulp en bescherming tekort kan schieten. In maart 2021 is het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming naar de Tweede Kamer gestuurd. Het toekomstscenario biedt perspectief hoe de jeugdbeschermingsketen er in de toekomst slimmer en effectiever uit kan zien waarbij het belang van kind en gezin centraal staat. De komende 5-10 jaar wordt het toekomstscenario uitgewerkt en geïmplementeerd. Rijk en gemeenten (VNG, regio's) pakken dit gezamenlijk op.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Verdere uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda (HEA)

Met het uitvoeren van de HEA wordt ingezet op het versterken van (gelijke) kansen van jeugdigen. In 2022 wordt verder uitvoering gegeven aan:

- Het verbeteren van de verbinding opvang / onderwijs en jeugdhulp;

- Een ononderbroken ontwikkel- en leerlijn, door zoveel mogelijk drempels die de ontwikkeling van jeugdigen op de overgangsmomenten in de weg staan, weg te nemen;
- Extra taalondersteuning voor kinderen met (een hoger risico) op een taalachterstand en anderstalige kinderen;
- Toekomstgericht onderwijs en wereldburgerschap, zodat jeugdigen optimaal mee kunnen doen op de opvang, op school, in hun wijk en later op hun werk.

Daarnaast neemt Helmond deel aan het landelijk programma Gelijke kansen met het project Verlengde Schooldag. Op zes basisscholen duurt de schooldag één of meer dagen per week één of enkele uren langer. Die extra uren zijn bedoeld voor een uitbreiding van het lesprogramma op het gebied van sport en bewegen, kunst en cultuur en oriëntatie op jezelf en de wereld. Doel is om extra leer- en ontwikkelkansen te geven aan kinderen die dat nodig hebben. Hierdoor krijgen ze meer zelfvertrouwen, zicht op waar ze goed in zijn en ontwikkelen ze sociale vaardigheden. De kinderen maken kennis met activiteiten waar ze van huis uit niet mee in aanraking komen. Kortom: ze kunnen meedoen en vooruitkomen.

Inzet tijdelijke middelen Nationaal Programma Onderwijs

Het programma is bedoeld om onderwijsvertragingen in te lopen en moet leerlingen ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en corona. We ontvangen een rijksbijdrage tot en met schooljaar 2022-2023 om in samenwerking met scholen, kinderopvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen activiteiten aan te bieden om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend te stimuleren. Dit zijn middelen in aanvulling op en ter ondersteuning van de middelen die scholen zelf krijgen en de aparte steunpakketten voor de jeugd die beschikbaar zijn.

Extra inzet op preventie voortijdig schoolverlaten

Om schooluitval te voorkomen en bij te dragen aan het actief bevorderen van het aantal jongeren met een startkwalificatie werken we met een nieuw vierjarig regionaal programma voortijdig schoolverlaten. Daarnaast is er een nieuw beleidskader vastgesteld van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC). Een belangrijk onderdeel van het RMC beleidskader is de implementatie van de monitor Jongeren in een Kwetsbare Positie. Daarmee is het mogelijk om kwetsbare jongeren beter in beeld te brengen en houden, te monitoren en te begeleiden naar een passende plek in vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding. Lokaal zal er in 2022 extra worden ingezet op preventieve maatregelen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. De inzet richt zich vooral op het primair onderwijs en het MBO.

Jeugdvriendelijke stad

Een Jeugdvriendelijke Stad is een stad waarin kinderen en jongeren zich gehoord voelen, kunnen meepraten en het fijn vinden om op te groeien. In 2022 vindt het Jeugdvriendelijke Stad event plaats, waarmee de behaalde resultaten vanaf 2019 worden gepresenteerd, de jeugd aandacht vraagt voor jeugdparticipatie in de toekomst en alle betrokken partijen worden gevraagd een samenwerkingsconvenant te tekenen. Daarmee committeren ze zich aan een Jeugdvriendelijke Stad voor de toekomst. Het borgingsplan wordt uitgevoerd, zodat kinder- en jongerenparticipatie zowel binnen de gemeentelijke organisatie als binnen organisaties in de stad kan worden voortgezet. In 2022 is Helmond Hangout een structureel platform dat aansluit bij de behoeften van de jeugd. Op dit platform is al het aanbod voor kinderen en jongeren (denk aan cultuur, sport, workshops) vindbaar en toegankelijk.

Perspectief voor Jongeren

We willen investeren in de toekomst, oftewel in onze jongeren! Zowel op de korte termijn als op de wat langere termijn ligt daar een uitdaging. Op de korte termijn zie je dat jongeren het door de coronacrisis moeilijker hebben. Bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt. Maar ook op de langere termijn willen we in jongeren investeren, zodat Helmond voor hen een fijne stad blijft om te wonen, werken en leven. Wel moet er meer samenhang komen in de diverse trajecten en we moeten onderzoeken waar op dit moment nog hiaten zitten. Aan ontwikkeltafels realiseren we samen met onze partners een samenhangend en effectief preventief jeugdaanbod. Vanuit zorg en veiligheid brengen we in kaart welke jongeren extra ondersteuning nodig hebben, om hen op het goede pad te houden (of indien nodig te brengen) en perspectief richting toekomst te geven. Voor dit thema leggen we ook een relatie met de aanpak voor Binnenstad-Oost.

Duurzame, gezonde en toekomstbestendige scholen

Met het Integrale Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) zetten we in op duurzame, gezonde en toekomstbestendige scholen, passend bij het toekomstige leerlingenaantal en de ambities. De projecten uit het IHP tot en met 2025 worden conform planning en kaders uitgevoerd. Dit zijn de projecten in de wijken Mierlo-Hout en Rijpelberg. De sociaaleconomische cijfers wijzen erop dat Rijpelberg aandacht nodig heeft. Een effect dat door corona alleen maar versterkt zal worden. Daarom willen we in deze wijk een Multifunctionele Wijkaccommodatie realiseren. Dit versterkt de al aanwezige onderwijsvernieuwing en draagt eraan bij dat kinderen veilig en gezond naar school kunnen. Voor inwoners van de wijk ontstaat hiermee bovendien een toekomstbestendige ontmoetingsplek. Daarnaast werken we aan een volledige herijking van het huidige IHP. Met deze herijking spelen we in op de wijzigingen in onderwijshuisvestingswetgeving en de regelgeving die geldt voor het verduurzamen van de schoolgebouwen. Onderdeel van het IHP is ook de huisvesting van Jan van Brabant. Met het bestuur van Jan van Brabant werken we aan de nieuw te realiseren school in 2025. Dit houdt in dat we gezamenlijk een locatie gaan bepalen en het schoolbestuur zal zich moeten gaan buigen over het programma van eisen. Daarnaast gaan we met het Jan van Brabant concrete afspraken maken over doordecentralisatie van de middelen.

Basisondersteuning en toegang tot jeugdhulp

In 2022 gaat de nieuwe uitvoeringsorganisatie van de sociale teams van start met de uitvoering van de opdracht voor de komende vier jaar. Doel is dat de sociale teams in 2025 80% van inwoners met een hulp of ondersteuningsvraag direct verder op weg helpt met hulp van de sociale basis, zonder dat nog een indicatie nodig is voor specialistische hulp. Ook hebben zij de opdracht om het bereik in de wijken met een lage sociale economische status (SES) te vergroten en zorg te dragen voor een goede samenwerking met huisartsen en scholen, zodat zij meer inwoners rechtstreeks naar de sociale teams verwijzen voor hulp en ondersteuning. In 2022 meten we het bereik in de wijken met een lage SES en de verwijzingen van huisartsen naar de sociale teams om ook voor deze twee doelen ambitieuze, maar realistische streefnormen voor 2023 en verder te bepalen. Ook voeren we vanaf de start doorlopend cliëntervaringsonderzoeken uit onder de inwoners die hulp ontvangen vanuit het sociaal team en monitoren de tijdigheid van de ondersteuning. Tot slot voeren we in 2022 een stakeholderonderzoek uit onder belangrijke samenwerkingspartners van de sociale teams over het functioneren van de nieuwe uitvoeringsorganisatie.

Specialistische jeugdhulp

De landelijke hervormingsagenda jeugd geeft richting aan de transformatie die we ook lokaal en regionaal moeten doorvoeren. Voor de ondersteuning aan onze kinderen en jongeren willen we, onder andere, dat deze integraler en dichterbij georganiseerd wordt. Om dit te realiseren hebben we een regionale inkoopstrategie Jeugdhulp opgesteld. In 2022 werken we samen met de 11 gemeenten van 'Een 10 voor de jeugd' en aanbieders aan de volgende resultaten:

- Regionaal matchingsteam waarmee we zorgen dat kinderen direct de juiste specialistische jeugdhulp ontvangen.
- Uitvoering regionaal contractmanagement Jeugdhulp. Doel van het contractmanagement is om een bijdrage te leveren aan de beheersing van de uitgaven voor de specialistische Jeugdhulp.
- Uitvoering geven aan de norm voor opdrachtgeverschap in lijn met wetsvoorstel Beschikbaarheid Zorg voor Jeugdigen.

21voordejeugd in Zuidoost-Brabant

Ook in 2022 wordt op schaal van Zuidoost-Brabant samengewerkt op het gebied van wettelijke taken voor Jeugd. Dat is Jeugdbescherming, Jeugdreclassering, Veilig Thuis, JeugdzorgPlus en Spoed Eisende Zorg. De op te pakken activiteiten worden beschreven in een Werkplan 21 voor de Jeugd 2022. Daarnaast is Eindhoven gemandateerd en wordt zij jaarlijks gefinancierd om namens de 21 gemeenten de wettelijke taken in te kopen en de inzet en kwaliteit te monitoren. Dit doen zij op basis van een vastgestelde Dienstverleningsovereenkomst. In 2022 zal er een nieuwe Dienstverleningsovereenkomst vastgesteld worden, omdat de huidige afloopt. Ten aanzien van de begroting Veilig Thuis is sprake van een meerjarig tekort (o.a. loonprijscompensatie), die in 2021 en 2022 gedekt kunnen worden uit de DUVO (Decentralisatie Uitkering VrouwenOpvang) middelen.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband Helmond-Peelland PO en VO

In 2022 wordt een nieuw ondersteuningsplan passend onderwijs door het Samenwerkingsverband Helmond Peelland opgeleverd. In het ondersteuningsplan legt het samenwerkingsverband vast hoe zij passend onderwijs voor elk kind willen realiseren voor de komende vier jaar.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
406	Project STORM	5	25	55	100
409	Bijstellen kostenraming jeugd	-700	-700	-700	-700
406	Middelen voor transformatie jeugd	2.000	2.000	1.000	500
409	Besparing invoering sociale teams/transformatie jeugd			-2.000	-2.000
Totaal Beleidsintensivering Jeugd en onderwijs		1.305	1.325	-1.645	-2.100

Project STORM

Een belangrijk fundament voor een stad met minder tweedeling is dat we werken aan de gezondheid van inwoners, zeker van hen die van nature minder gezond leven. Onder het verbeteren van de gezondheid verstaan we ook het tegengaan van depressie. Depressies zorgen ervoor dat mensen minder perspectief voor zichzelf zien en het is ook een belangrijke risicofactor voor zelfdoding. Via het project STORM, wat we in 2016 zijn gestart, worden sombere en depressieve gevoelens bij onze jongeren vroegtijdig gesignaleerd en aangepakt samen met middelbare scholen. Het is onze ambitie deze aanpak door te ontwikkelen en uit te breiden.

Bijstelling kostenraming jeugd

In 2021 zijn de lasten voor het onderdeel jeugd met structureel € 3,8 miljoen verhoogd om zo aan te sluiten bij het uitgavenpatroon voor jeugdhulp. Met de huidige ontwikkeling van het beroep op de jeugdzorg achten wij het verantwoord deze structurele ophoging met € 0,7 miljoen per jaar te verlagen. De lange termijn effecten van corona op de jeugdzorg zijn nog niet duidelijk en vormen een risico op de ontwikkeling van het beroep op de jeugdzorg. Dit is opgenomen in de coronarisico's als onderdeel van het weerstandvermogen.

Middelen voor transformatie jeugd

Eind 2020 is in het AEF rapport 'Stelsel in Groei' vastgesteld dat er grote en structurele tekorten zijn in het kader van de jeugdhulp. Ook in Helmond kost de Jeugdhulp structureel meer dan dat we hiervoor vanuit het Rijk ontvangen. Uit landelijke rapporten blijkt dat extra structurele middelen noodzakelijk zijn. Tegelijkertijd moet er een forse inhoudelijke hervorming plaatsvinden om een duurzaam stelsel te realiseren. Naar aanleiding van deze rapporten heeft het rijk in 2022 € 1,3 miljard extra beschikbaar gesteld voor de Jeugdhulp. Ook voor de jaren na 2022 wordt er nadrukkelijk gesproken over extra middelen voor gemeenten.

De komende jaren willen we een deel van deze extra middelen inzetten om de noodzakelijke inhoudelijke hervormingen rondom de Jeugdhulp vorm te geven. De landelijke commissie Sint heeft een aantal maatregelen uitgewerkt die we, samen met onze partners zoals samenwerkingsverband 'Een 10 voor de jeugd' en zorgaanbieders, willen vertalen naar onze Helmondse context. Hieruit moet blijken waar we de komende jaren extra op kunnen en moeten inzetten. Voorbeelden van maatregelen zijn het voorkomen en verkorten van residentiele zorg, het extra investeren in eerstelijnszorg zodat specialistische zorg wordt voorkomen (Sociale Teams), maar ook het strenger selecteren van aanbieders en het uitsluiten van niet-werkende interventies. Het college gaat het komende jaar aan de slag met de lokale uitvoering van deze hervormingsagenda.

Besparing invoering sociale teams/transformatie jeugd

Zie ook toelichting bij besparing invoering sociale teams in programma 3 én inzet van extra rijksmiddelen voor de transformatie. Investerings nu kunnen een besparing opleveren in de toekomst. Het is de verwachting, mede op basis van de MKBA (maatschappelijke kosten-batenanalyse), dat in totaal circa € 2 miljoen minder zorguitgaven gerealiseerd worden vanaf 2024. De exacte verdeling volgt, maar is nu tijdelijk op 1 plek in de begroting verwerkt.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2022

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
404	Speelvoorzieningen	250	0	250
Totaal Jeugd en onderwijs		250	0	250

Speelvoorzieningen

De speelvoorzieningen in de stad leveren een bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving en de gezonde ontwikkeling van kinderen. Een impuls is noodzakelijk om deze in stand te houden en aan te laten blijven sluiten op de behoefte van de stad. Daarom investeren we jaarlijks € 250.000 in speelvoorzieningen.

3.4.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	50.132	53.730	56.002	55.854	52.753	51.984
Baten	7.024	6.091	6.091	6.091	6.091	6.091
Saldo	-43.108	-47.640	-49.911	-49.763	-46.662	-45.893
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	945					
Onttrekking	1.842	360	846	1.896	1.577	327
Saldo	-42.211	-47.280	-49.065	-47.868	-45.085	-45.566

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
403	Sociale Netwerken	198		-198
404	Basisvoorzieningen accommodaties	897	833	-64
405	Basisvoorzieningen overig	3.485	500	-2.985
406	Maatschappelijke ondersteuning	11.777	4.309	-7.468
409	Specialistische ondersteuning	32.199		-32.199
410	Huisvesting onderwijs	6.013	920	-5.093
478	Techniekeducatie	88		-88
575	Openbare speelgelegenheden	426	4	-422
681	Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	920	370	-549
Totaal		56.002	6.936	-49.065

3.5 Programma 05: Cultuur, toerisme en recreatie

3.5.1 Wat willen we bereiken?

- We gaan zorgvuldig om met cultureel erfgoed.
- Samen met partners binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Peel werken we aan profilering en versterking van ons aanbod van voorzieningen en evenementen.
- Aanvullend op de culturele doorontwikkeling hebben we extra aandacht voor cultuur voor de jeugd.
- We versterken onze hoofdcultuurinstellingen door ze zichtbaarder te maken in de stad en te verbinden met de omgeving.

Meerjarig beleidsperspectief

Voor een hoogwaardig vestigings- en woonklimaat zijn cultuur en vrijetijdsvoorzieningen van belang. Het Helmondse aanbod willen we zowel kwantitatief als kwalitatief laten passen bij de omvang en ambities van de stad. Zo binden we bestaande bewoners, bedrijven en bezoekers aan de stad en trekken we nieuwe bewoners, bedrijven en bezoekers aan. We spelen in op initiatieven vanuit de stad. Het centrum is een belangrijk speerpunt.

Doorontwikkeling instellingen

Sinds enkele jaren werken Cacaofabriek, Museum Helmond, Kunstkwartier, Bibliotheek en Theater Speelhuis nauw samen. De culturele instellingen zetten in op verdere professionalisering en kwaliteitsverbetering met aandacht voor regionale samenwerking. De samenwerking moet leiden tot een verdere versterking van de Helmondse culturele basisinfrastructuur. Ook wordt een fysieke impuls gegeven aan de gebouwen en hun omgeving.

Evenementen

We blijven inzetten op het stimuleren en faciliteren van evenementen, voor zover dat binnen de richtlijnen van het RIVM mogelijk is, waarbij we de balans bewaken tussen levendigheid en leefbaarheid, duurzaamheid en veiligheid. Het beschikbare subsidiebudget voor evenementen bedraagt in 2022 € 425.000. Dit bedrag is eveneens het subsidieplafond voor evenementen.

Jeugd en Cultuureducatie

In Helmond ligt de focus van het cultuuronderwijs op de basisscholen. Met de culturele partners bezien we actief hoe we jongeren meer en beter kunnen bereiken, juist gericht op actieve cultuurparticipatie. Bijvoorbeeld door middel van bibliotheekpunten in scholen. Daarnaast organiseren de culturele organisaties gezamenlijk met de scholen voor voortgezet onderwijs een jaarlijkse cultuurweek voor alle middelbare scholieren in Helmond, waarvan de eerste editie plaatsvindt in april 2022.

3.5.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Coronacrisis

De culturele en de vrijetijdssector zijn hard geraakt door de coronacrisis. Ook voor 2022 is de toekomst nog onduidelijk. We helpen de sector de coronacrisis zo goed mogelijk te doorstaan en zo sterk mogelijk uit de crisis te komen. Dit doen we door de culturele basisinfrastructuur te verstevigen, de cultuursector waar mogelijk te ondersteunen en ook de culturele activiteiten en evenementen te stimuleren.

Nieuw provinciaal beleid

Noord-Brabant kent recent een nieuw provinciebestuur, dat heeft aangekondigd de door het vorige college doorgevoerde bezuinigen op 'Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed' terug te willen draaien. Komend jaar werkt de provincie aan een nieuw beleidskader 'Levendig Brabant', gevolgd door een Uitvoeringskader waarin zij het nieuwe beleid nader uitwerken. Binnen deze kaders werken we samen met de provincie aan een vervolg op het Regioprofiel Brabantstad.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Opvangen gevolgen corona cultuursector

In 2020 en 2021 hebben we, waar nodig, de cultuursector ondersteund en maatregelen genomen om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen. Het is van belang om de situatie nauwgezet te blijven monitoren en waar nodig aanvullende maatregelen te nemen.

Uitwerking corona impuls cultuur

In de Crisis- en Herstelnota is € 2 miljoen opgenomen voor het meer zelfvoorzienend en toekomstbestendig maken van het culturele voorzieningenniveau in Helmond. Dit doen wij door middel van een fysieke impuls in de culturele basisinfrastructuur, waarbij we de instellingen beter willen verbinden aan hun omgeving. Concreet gaat het om een nieuwe entree en publieksvoorzieningen voor Museum Helmond, een buitenpodium en urban voorziening voor De Cacaofabriek en het aanlichten van plaatsen van zitmeubilair bij Het Speelhuis. Verdere uitwerking en realisatie volgen in 2022. Naast de genoemde € 2 miljoen is er in 2021 en 2022 in totaal € 300.000 beschikbaar als subsidiebudget voor activiteiten gericht op het verlevendigen van het stadscentrum.

Fusie Speelhuis en Cacaofabriek

In 2021 vindt besluitvorming plaats over verzelfstandiging van theater Het Speelhuis en fusie met De Cacaofabriek in een concern-construct. Het doel is een bloeiend cultureel klimaat in Helmond, waarbij de Cacaofabriek en Het Speelhuis, binnen eigentijdse en verantwoorde randvoorwaarden én binnen de door de gemeente Helmond te stellen kaders, hun bijdrage kunnen leveren aan de verdere ontwikkeling van de stad.

Samenvoeging Kunstkwartier en Bibliotheek

In 2021 is het proces gestart om in overleg met beide instellingen de mogelijkheden voor gezamenlijke huisvesting te onderzoeken. Door de synergievoordelen en de mogelijkheden die er nu al zijn voor het gebruik van andere locaties – zoals de bibliotheek op school – is de verwachting dat hierdoor beduidend minder ruimte nodig is voor de centrale huisvesting van beide instellingen.

Cultuurprofiel

Om het door uw raad vastgestelde Cultuurprofiel te concretiseren en zichtbaar te maken, zoeken we aansluiting met het Centrum+ perspectief. Daarbij gaat het om bijvoorbeeld kunstenaarsateliers in leegstaande panden, murals, coronaproof buitenfaciliteiten en programmering et cetera.

Actualiseren erfgoedbeleid

We actualiseren het beleid op het gebied van erfgoed, monumentenzorg en archeologie om dit goed te kunnen borgen binnen het instrumentarium van de Omgevingswet. Onderdeel van de actualisatie van beleid is het inventariseren en waarderen van de cultuurhistorische waarden boven de grond en de realisatie van een cultuurhistorische waardenkaart. Hiervoor is een cultuurhistorisch onderzoek gaande in de wijken Binnenstad, Mierlo-Hout, Stiphout, Warande en Brouwhuis waarbij we ook de kennis van lokale erfgoedorganisaties en -vrijwilligershistorici inzetten. De verwachting is dat het onderzoek in 2021 wordt afgerond.

Vrijtijdsbeleid

De actualisatie van het vrijetijdsbeleid nemen we mee in de ontwikkeling van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Toekomststrategie voorzieningen en evenementen

Met onze partners in het Stedelijk Gebied Regio Eindhoven hebben we een gezamenlijke toekomststrategie opgesteld voor voorzieningen en evenementen in het stedelijk gebied. In 2021 stellen we daarnaast een Uitvoeringsprogramma op. Vanaf 2022 gaan we aan de slag met de hierin opgenomen activiteiten.

Acties regioprofiel 'BrabantStad maakt het'

Met onze partners in BrabantStad concretiseren we acties uit het regioprofiel 'BrabantStad maakt het'. Voor de programmalijnen Talentontwikkeling, Publiekswerking, Internationalisering en Cultuureducatie- en participatie zijn er kansen en acties benoemd voor samenwerking.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
515	Voldoen aan wet en regelgeving Cacaofabriek en Speelhuis	195	195	195	195
542	Voldoen aan wet en regelgeving Cacaofabriek en Speelhuis	375	375	375	375
542	Concernvariant speelhuis	45	-205	-310	-310
Totaal Beleidsintensivering Cultuur, toerisme en recreatie		615	365	260	260

Voldoen aan wet en regelgeving Cacaofabriek en Speelhuis

Het is van cruciaal belang dat beide organisaties in staat zijn om een toekomstbestendige bedrijfsvoering te voeren en te voldoen aan wet- en regelgeving, zodat de culturele hoofdas van Helmond voldoet aan de vereisten van deze tijd. Concreet gaat het om de Fair Practice Code, de Governance Code Cultuur en het voorkomen van situaties waarin het ondernemerschap van, met name Het Speelhuis, conflicteert met de voorschriften van de Wet Markt en Overheid.

Concernvariant speelhuis

Voor theater Het Speelhuis en De Cacaofabriek is voorgesteld om toe te werken naar een situatie die voor de stad, de inwoners en beide culturele voorzieningen van meerwaarde is. We werken toe naar een situatie waarin het theater verzelfstandigt en een fusie aangaat met De Cacaofabriek, in een concernconstructie waarin overheadkosten kunnen worden gedeeld en betere afstemming in de programmering kan plaatsvinden. Samen ontstaat er massa en slagkracht en kunnen zij een serieuze speler zijn in de Brainportregio en De Peel. Door vanuit twee merken te blijven opereren behouden beide instellingen hun eigenheid, hun karakter en daarmee ook hun aantrekkelijke positie die ze in de afgelopen jaren hebben opgebouwd. Er wordt uitgegaan van een ingroeimodel waarbij het voordeel in drie jaar oploopt en leidt tot lagere structurele uitgaven.

3.5.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

	Rekening		Begroting			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	12.684	12.804	13.723	13.357	13.242	13.147
Baten	2.903	2.807	2.807	3.327	3.327	3.327
Saldo	-9.782	-9.997	-10.916	-10.030	-9.916	-9.820
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	186					
Onttrekking	460	267	239	239	228	226
Saldo	-9.508	-9.730	-10.677	-9.791	-9.688	-9.539

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
502 Stichting kunstkwartier	1.834		-1.834
505 Beeldende kunst en vormgeving	79		-79
510 Museum	1.890	189	-1.701
515 Speelhuis	2.708	1.077	-1.631
520 Bibliotheek Helmond-Peel	2.693	805	-1.888
522 Amateur.kunstbeoefening	411		-411
525 Evenementen festiviteiten	833	284	-549
530 Monumentenzorg en archeologie	577	24	-553
540 Toeristische aangelegenheden	627	102	-525
542 Overige culturele aangelegenheden	2.072	565	-1.507
Totaal	13.723	3.046	-10.677

3.6 Programma 06: Sport en bewegen

3.6.1 Wat willen we bereiken?

- We streven naar een eigentijdse en duurzame infrastructuur, met een vitale verenigingsstructuur voor sport en beweging.
- Sport en sportieve recreatie dragen bij aan een gezonde, inclusieve en positieve stad. We stimuleren en ondersteunen gezond gedrag, bewegen en/of ontmoeten.

Meerjarig beleidsperspectief

Het bevorderen van sport- en bewegingsactiviteiten draagt bij aan de realisatie van de speerpunten op het terrein van jeugd, onderwijs, gezondheid en participatie.

Goede sportinfrastructuur

Sport- en Beleefcampus De Braak ontwikkelen we de komende jaren tot een dagelijks bruisend sport-, onderwijs- en gezondheidspark midden in de stad. Het gaat als katalysator dienen voor een gezond leefklimaat waarin sport, gezondheid en leren samengaan. Een combinatie van onderwijs, gezondheid en sport in een multifunctioneel, duurzaam en innovatief complex. Met grote sociale en maatschappelijke meerwaarde voor omliggende wijken (drie van de vier omliggende wijken zijn aandachtswijken in het gezondheidsbeleid), maar ook voor de hele stad en regio. Met een nieuw eigentijds zwembad kunnen we de stad bedienen voor zweminstructie, verenigingszwemmen en diverse beweegactiviteiten.

We zetten in op robuuste sportparken conform onze eerder vastgestelde sportvisie, waarin meerdere maatschappelijke functies samenkomen en die ook buiten de piekuren kunnen worden gebruikt. We investeren in het verduurzamen van sportaccommodaties. In samenwerking met het onderwijs, de wijkraden en sportverenigingen zoeken we naar voldoende sport- en beweegmogelijkheden in de wijken.

Vitale sportaanbieders

Vitale sportverenigingen zijn het uitgangspunt. We ondersteunen daarom vernieuwende concepten binnen sportverenigingen en sportinfrastructuren. De gemeente stimuleert verenigingen om naast een sportieve functie ook een maatschappelijke functie te vervullen. Samenwerken is hierin belangrijk. We intensiveren en stimuleren de samenwerking tussen verenigingen onderling. Daarnaast blijven we de voetbalverenigingen ondersteunen door de inzet van een voetbalcoördinator om intensiever samen te werken aan het versterken van het voetbalklimaat.

Leven lang sporten en bewegen

We bevorderen dat zoveel mogelijk inwoners van Helmond - jong en oud - georganiseerd en ongeorganiseerd kunnen sporten en bewegen. De buurtsportcoaches van Jibb+ maken ook steeds meer gebruik van de openbare ruimte om inwoners te verleiden om te gaan bewegen. We stimuleren onze inwoners om met (nieuwe) sporten kennis te maken. Dat doen we via sportactiviteiten georganiseerd door onder andere Stichting Jibb+ en sportverenigingen. In de aandachtswijken bieden we via het programma Duurzame en Gezonde Stad extra interventies aan om gezondheid te bevorderen. We hebben ook ruimte voor anders georganiseerde sporten en bewegingsactiviteiten. We stimuleren laagdrempelig bewegen in de eigen wijk door middel van beweegroutes en buurtsportcoaches.

3.6.2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Sport- en Beleefcampus De Braak

Campus De Braak bestaat uit twee fases. In fase 1 is de nieuwe multifunctionele sportaccommodatie (MFSA), 8 sportvelden en het nieuwe Dr. Knippenberg voorzien. In fase 2 is het nieuwe zwembad voorzien en voor de rest van fase 2 zal worden gestart met de gebiedsontwikkeling. De aanbesteding voor een nieuwe en duurzame zwemvoorziening is inmiddels afgerond; in 2022 start de realisatie van de nieuwbouw. In 2022 wordt een besluit genomen over de exploitatie. In 2024 wordt de MFSA in gebruik genomen, voor de start van het nieuwe schooljaar en voetbalseizoen. Ook zal dan de rest van de buitenruimte en voetbalvelden worden aangelegd. De campus wordt gefaseerd aangelegd; twee nieuwe sportvelden en het Dr. Knippenbergcollege zijn al opgeleverd in 2021. Als alles volgens planning blijft lopen worden in 2021 en 2022 nog twee sportvelden aangelegd en start in het derde kwartaal van 2022 de bouw van de multifunctionele sportaccommodatie.

Lokaal Sportakkoord Helmond 2020-2022

Middels een uitvoeringsprogramma Lokaal Sportakkoord Helmond 2020-2022 geven we in samenwerking met sport- en beweegaanbieders en partners op lokaal en, waar mogelijk, regionaal niveau een impuls aan het sport- en beweegaanbod.

Uitvoeringsplan sport- en beweegnota 2021-2030

In 2022 stellen we tweejarige uitvoeringsplannen vast bij de in 2021 vastgestelde sport- en beweegnota.

Verenigingsondersteuning

Een van de onderwerpen die terugkomt in de vastgestelde sport- en beweegnota is verenigingsondersteuning. Gezien de impact door de coronamaatregelen is dit een belangrijk thema na de crisis. Verschillende organisaties hebben kennis in huis, het is belangrijk om hier slimme verbindingen in te leggen en de behoefte van de sportaanbieder te inventariseren.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
550	Raadsbesluit Zevenklapper De Braak			65	65
572	Toezicht en beheer Berkendonk		150	150	150
Totaal Beleidsintensivering Sport en bewegen			150	215	215

Raadsbesluit Zevenklapper De Braak

Op 1 december 2020 heeft uw raad besloten tot extra investeringsruimte voor de realisatie van SBC De Braak, als gevolg van meerkosten en het aangepaste schetsontwerp van de MFSA Plan 3.0. De financiële consequenties daarvan bedragen vanaf 2024 per saldo € 250.000. Dit betreft € 185.000 kapitaallasten, die ten laste komen van het kapitaallastenplafond en € 65.000 heeft betrekking op de exploitatielasten van de MFSA plan 3.0.

Toezicht en beheer Berkendonk

De exploitatie van Berkendonk wordt tot en met 2022 incidenteel gefinancierd uit de bestemmingsreserve Groene Peelvallei. Vanaf 2023 is deze reserve leeg en kunnen we hier niet meer

op terugvallen. We stellen daarom voor om vanaf 2023 jaarlijks € 150.000 in de begroting op te nemen voor de exploitatie (toezicht en beheer) van recreatieplas Berkendonk. Hierbij betrekken we ook de motie van uw raad over de toegankelijkheid van Berkendonk.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2022

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
550	Evenemententerrein Berkendonk	100	0	100
Totaal Sport en bewegen		100	0	100

Evenemententerrein Berkendonk

Het college heeft vorig jaar besloten onderzoek te doen naar de realisatie van een (volwaardig) evenemententerrein in Berkendonk. Inmiddels zijn er een aantal scenario's in beeld. Voordat hier een keuze uit gemaakt wordt, is het belangrijk om een zorgvuldig planproces te doorlopen. Hierin worden betrokken partijen (o.a. evenementenbranche en huidige gebruikers Berkendonk) en uw raad meegenomen. Met de uitkomst van deze belangenafweging zal een definitieve keuze gemaakt worden en kan tot uitvoering worden overgegaan. Op z'n vroegst in 2022 kan dan gebruik gemaakt worden van dit nieuwe evenemententerrein.

3.6.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	6.158	7.924	7.096	6.860	7.479	10.270
Baten	747	1.530	1.499	1.391	1.391	1.391
Saldo	-5.411	-6.394	-5.597	-5.469	-6.088	-8.879
Verrekening met reserves						
Storting				1.500		
Onttrekking	1.041	1.343	444	294	280	3.146
Saldo	-4.370	-5.051	-5.153	-6.678	-5.811	-5.736

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
550 Sport en bewegen	6.844	1.787	-5.057
570 Groenvoorzieningen - recreatie	42		-42
572 Recreatiegebieden	210	156	-54
Totaal	7.096	1.943	-5.153

3.7 Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid

3.7.1 Wat willen we bereiken?

- Onze ambitie is een verbinding leggen tussen een competitieve economie en maatschappelijke opgaven. Een meer circulaire economie, waar hergebruik van producten, reststromen en grondstoffen centraal staat.
- Een schone, wendbare en toekomstgerichte industrie.
- In een tijd van transitie door digitalisering en robotisering kansen verzilveren en nieuwe banen ontwikkelen, met name door stimulering van ondernemerschap en aandacht voor (om)scholing. Ondersteund door de Brainport Nationale Actieagenda.
- Kansen creëren door een extra inzet op sterke economische speerpunten in onze stad: 'Automotive', 'Food Tech', 'Slimme Maakindustrie' en het breed aanwezige MKB.
- Onze economische groei wordt niet belemmerd door een gebrek aan de juiste talenten. Talent voor ieder werk en werk voor ieder talent.

Meerjarig beleidsperspectief

Economische groei en rendement moeten hand in hand gaan met duurzaamheid en daarom wordt nadrukkelijk ingezet op circulaire economie. Bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde voor economische ontwikkeling. Dit aspect wordt meegenomen in Programma 10. Het stimuleren van de economische speerpunten Automotive, Food Technology en Slimme Maakindustrie wordt gecontinueerd. De Brainport Nationale Actieagenda geeft mogelijkheden om sneller kansen te verzilveren en de (regionale) economische structuur te versterken. Om de economische groei van de afgelopen jaren te handhaven moet er nog meer gezocht worden naar een betere balans tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Het onderwijs moet opleiden voor huidige en toekomstige banen in samenwerking met het bedrijfsleven en hierin gezamenlijk blijven investeren gedurende de gehele loopbaan (Leven Lang Ontwikkelen). Het is daarom van belang om een zo divers mogelijk aanbod aan MBO, HBO en universitaire opleidingen te verbinden aan onze stad en het bedrijfsleven. Dit versterkt ook het economisch profiel van Helmond. Het is belangrijk bij alle ontwikkelingen te werken vanuit een heldere economische visie.

Vanuit het Strategisch programma Vitale Economie wordt via de uitvoeringsagenda's onderwijs- en arbeidsmarkt en werkgelegenheidsimpuls gewerkt aan "talent voor ieder werk" en "werk voor ieder talent". Dit doen we samen met onze partners vanuit de regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt. De regiegroep geeft op strategisch-tactisch niveau sturing aan de relevante (hoofd)opgaven op het gebied van onderwijs- en arbeidsmarkt in de regio Helmond - de Peel, om zo te komen tot een duurzame optimalisatie van de arbeidsmarkt. De ingestelde themagroepen van de regiegroep geven uitvoering aan de verschillende speerpunten die in gezamenlijkheid zijn vastgesteld. De regiegroep pakt thema's aan op Helmond-de Peel niveau, maar altijd binnen de context van de Brainportregio.

De ambitie en ontwikkelijn die gekozen is in het programma Onderwijs en Arbeidsmarkt zijn nog steeds actueel. In de afgelopen periode is wel duidelijk geworden dat mede door een aantal nieuwe ontwikkelingen en wetgeving er een herziening noodzakelijk is over de manier waarop we deze ambities samen met partners en regiogemeenten vormgeven. Dit gaat zowel over onderlinge afspraken, rollen en governance als over het bereik, de vindbaarheid, de effectiviteit en beschikbaarheid van dienstverlening voor inwoners en bedrijven in de regio. De rol van Helmond als centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio zal in dat kader verder worden uitgewerkt.

Automotive Campus

De doorontwikkeling van de Automotive Campus is overgedragen aan een private partij. De gemeente participeert uitsluitend nog in de Stichting Automotive Campus (3 jarige subsidie relatie). Met als doel

om een volwaardig en zelfstandig campusconcept met parkmanagement, gedeelde faciliteiten en services te creëren. Voor een evenwichtige ontwikkeling is het van belang dat daarop vanuit de triple helix gezamenlijk gestuurd wordt.

Food Tech Brainport

Food Tech Brainport doorontwikkelen tot een zelfstandig en internationaal kenniscluster voor slimme en duurzame technologieën op het gebied van circulaire voedselproductie en gezonde voeding. Dit doen we samen met het MKB en onderwijs- en kennisinstellingen in de food sector.

Toekomstbestendige maakindustrie

Met het economische speerpunt slimme maakindustrie richten we ons op het toekomstbestendig maken van de sterk aanwezige maakindustrie in Helmond. Samen met partners als Brainport Development en het Innovatiehuis de Peel stimuleren we innovatie. We ondersteunen living labs en scholingsprojecten gericht op behoud en groei van de werkgelegenheid in de maakindustrie. Hiervoor is voldoende en adequaat geschoold personeel van cruciaal belang.

Stimulering ondernemerschap in MKB

Helmond wil een van de meest MKB-vriendelijke steden van Nederland zijn. Dat vraagt om excellente dienstverlening aan ondernemers, proactief accountmanagement en het versterken van banden met externe partners. Zo worden goede relaties onderhouden met het gevestigde bedrijfsleven in Helmond en de regio, startende ondernemers en potentiële nieuwe bedrijven.

Vitale bestaande en nieuwe werklocaties

We zetten in op de realisatie van voldoende aanbod van duurzame en kwalitatief hoogwaardige werklocaties om de groei van het bedrijfsleven en de werkgelegenheid te faciliteren.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partijen;

- Metropoolregio Eindhoven
- Brainport Development NV
- Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
- RAI AutomotiveNL BV
- Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties B.V.
- Stichting Automotive Campus Helmond

Een toelichting op de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.7.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

- Voortgang en actualisatie van de Brainport Nationale Actieagenda.
- Regionale samenwerking bedrijfslocaties.
- Kans om stedelijke werkmilieus te ontwikkelen op de knooppunten rondom de stations, centrum en Brainport Smart District (BSD).
- De door corona ontstane economische crisis heeft veel invloed op de arbeidsmarkt.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

- Met en vanuit de regiegroep onderwijs en arbeidsmarkt werken we aan een duurzame optimalisatie van de arbeidsmarkt.

- Verdere uitbreiding en doorontwikkeling Food Tech Brainport.
- Onderzoek en ontwikkeling voortzetten in Smart Industry Fieldlab Data Science & Connectivity.
- Vervolg uitvoering actieplan startersbeleid.
- Bestemmingsplan Bedrijventerrein Varenschut Noord gereed.
- Uitwerking nieuw regionaal bedrijventerrein.
- Afronden van een economische visie voor Helmond.
- Actualisatie van het Horecabeleid en Detailhandelsbeleid.
(doorgeschoven naar 2022 vanwege corona)

Betere aansluiting creëren tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt

1. Fysiek loket voor ondernemen en werken in Helmond - de Peel (loopbaanwinkel, ondernemerspunt, corona, business innovatie, HRM, huisvesting).
2. Online platform in gebruik ter ondersteuning van Leven Lang Ontwikkelen LLO (testen, matchen, kansen beroepen, opleidingsaanbod).
3. Stageregio Helmond - de Peel.
4. Jeugdwerkloosheid.

Regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt

Met en vanuit de regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt werken we aan een duurzame optimalisatie van de arbeidsmarkt. De onverwachte coronacrisis betekent dat we een aantal van de thema's waar we aan werkten op basis van de opgeleverde human capital agenda en de Helmondse uitvoeringsagenda, gaan versnellen. Hiervoor zijn extra middelen beschikbaar gesteld door de provincie, maar ook door ons college. We werken vanuit de themagroepen onder leiding van de regiegroep. Het gaat dan om onderwerpen binnen de thema's:

- Leven lang ontwikkelen; wij realiseren één fysiek punt in de arbeidsmarktregio waar iedere (potentiële) werknemer (inclusief jongeren) en iedere werkgever terecht kan met alle vragen rondom een leven lang ontwikkelen, om – en bijscholen. Tegelijk start een bewustwordingscampagne gericht op deze doelgroepen. Het fysieke loket wordt ondersteund door een online platform waarop iedereen zelf (beroepskeuze)testen kan doen, inzicht krijgt in beroepen met veel en weinig werk die passen bij de eigen talenten, passies en ervaringen en waar de vraag van werkgevers en het aanbod samen komen op basis van deze talenten en ervaringen. De urgentie hiertoe is alleen maar groter geworden ten tijde van de coronacrisis en daarom wordt hierop versneld doorgepakt.
- Strategisch arbeidsmarktbeleid; er komt onder andere één werkgeverspunt in de arbeidsmarktregio waar werkgevers terecht kunnen met in ieder geval alle vragen rondom de coronacrisis, HRM en Business Innovatie. Wij willen samen met onze werkgevers optimaal zicht gaan krijgen op de toekomstige arbeidsmarkt vraag, zodat het onderwijs hierop in kan spelen. Het online platform, met arbeidsmarktdashboard gaat hier ook een rol in vervullen.
- Stageregio Helmond - de Peel; de realisatie van een online platform waar vraag en aanbod naar beroepenoriëntaties, stages en opdrachten vanuit het MBO/HBO/WO samenkomen. Het inzetten van “metermakers” die ondernemers en onderwijs gaan helpen e.e.a. te realiseren en extra inzet voor maatwerkplekken. Door het onderwijs door middel van opdrachten te binden aan het bedrijfsleven zorg je voor innovatie binnen het bedrijfsleven, maken jongeren kennis met onze bedrijven en zullen ze eerder solliciteren op openstaande vacatures. Daarnaast bindt je talent aan de stad.
- Techniekeducatie; middels het opstellen van een gezamenlijk jaarprogramma techniekeducatie en promotie met de relevante stakeholders uit de arbeidsmarktregio en in nauwe samenwerking met Brainport brengen we jongeren actief in aanraking met techniek. We werken aan een verhoogde instroom van jongeren in techniekonderwijs en technische beroepen. Daarbij is dit jaar specifieke

aandacht voor digitale/hybride activiteiten, zodat de doelstellingen bereikt kunnen worden op een coronaproof wijze. Hierin werken we ook samen met de Stageregio.

- Aanpak (voorkomen van) jeugdwerkloosheid; vanuit de themagroep Jeugd en Werk wordt verdere uitwerking gegeven aan de reeds vastgestelde aanpak Jeugd en Werk. Met deze aanpak zetten we in op duurzame verbeteringen in de route van school naar werk, met specifieke inzet op EXIT-gesprekken, stagebegeleiding, gebruik maken van E-portfolio's en het traject van school naar werk voor (kwetsbare) jongeren. Onderdelen binnen deze aanpak zijn versneld opgepakt om de gevolgen van de coronacrisis op dit vlak te beperken. In samenwerking met de betrokken partners in de arbeidsmarktregio worden aanvullende plannen uitgevoerd.

Food Tech Brainport (FTB)

Een driejarig plan (2020-2022) voorziet in een aanpak om door middel van samenwerkingen, investeringen, exploitatie en verhuur van technologie en lezingen eigen inkomsten te genereren. Deze voor FTB behoorlijke 'turn-around' wordt enigszins "tegengewerkt" door corona, waardoor de veranderingen minder snel van de grond komen. Naast de betrokkenheid van de gemeente, zien we dat Brainport Development steeds meer betrokken raakt door samen met FTB zogeheten cross-overs tot stand te brengen tussen de High Tech industrie en de voedselverwerkende industrie. Samen met de provincie en Brainport Development werkt FTB in het najaar 2021 een programma uit om meer activiteiten op het gebied van smart processing, robotica en procesinnovatie te verankeren binnen FTB met als doel het voorkomen van voedselverspilling.

Het thema Food geeft bij uitstek mogelijkheden om kennis van onderwijs te betrekken bij onderzoek- en ontwikkelingsprojecten. In de afgelopen 2 jaar heeft een experimenteel samenwerkingsverband met Fontys en HAS geleid tot een food gerelateerd onderwijsprogramma op het FoodTech Park. Vanaf medio 2021 wordt op basis van deze ervaringen verder ingezet hierop. Dit moet leiden tot een hybride leerlijn, waarbij MKB'ers via de projecten worden gekoppeld aan de onderwijsinstellingen, waarbij uiteindelijk ook het MBO wordt betrokken.

Smart Industry Fieldlab Data Science & Connectivity

Een 11-tal bedrijven uit Helmond - de Peel hebben tezamen de stichting Smart Industry Fieldlab Data Science & Connectivity opgericht. Dit Fieldlab is een experimentele praktijkomgeving bij één van de deelnemende bedrijven. Hier ontwikkelen, testen en implementeren zij tezamen met kennisinstellingen Smart Industry-toepassingen op het gebied van predictive maintenance, predictive performance en remote controlled automated guided vehicle. Op deze manier wordt gewerkt aan business development, kennisontwikkeling, kennisdeling en samenwerking met het onderwijs. Het Innovatiehuis De Peel is betrokken als projectleider en stimuleert daarnaast het lokale MKB om hun bewustzijn op het gebied van Smart Industry-toepassingen te vergroten.

Stedelijke werkmilieus

In de centra van steden ontstaat steeds meer behoefte aan zogenaamde 'stedelijke werkmilieus'. Voor een goed lokaal economisch ecosysteem zijn gemengde stedelijke werkmilieus cruciaal. Dit zijn milieus waar interactie is tussen verschillende soorten bedrijvigheid én andere functies (zoals wonen, ontmoeten, horeca et cetera). 'Informeel plekken', 'schemerzones' en randen van het centrumgebied lenen zich als vestigingslocatie voor steeds meer bedrijvigheid. Voor Helmond is eind 2020 een onderzoek uitgevoerd hoe de stad bij deze ontwikkeling kan aanhaken. In 2022 vertalen we het onderzoek naar kansen voor het centrum+ gebied en voor BSD.

Afronden economische visie

De economie verandert in hoog tempo. Het is van belang dat wij bij alles wat we doen, werken vanuit een heldere economische visie waarin ook onze rol als overheid duidelijk wordt benoemd. Deze

economische visie is ook van belang bij het bepalen van de toekomstscenario's van onze topsectoren. Komend jaar willen wij de visie dan ook gerealiseerd hebben.

Bedrijfslocaties

- Realiseren van nieuwe bedrijventerreinen, met als beoogde locaties Varenschut Noord en BZOB Zuid (als alternatief voor het regionale bedrijventerrein).
- Toewerken naar een regionaal bedrijventerrein, samen met de partners in de Peel.
- Toekomstbestendig maken en verduurzamen van de bestaande bedrijventerreinen onder andere door het project 'Smart Synergy Helmond'.

Verbeteren positie arbeidsmigranten

Sinds het openstellen van de grenzen voor het "vrije verkeer van werknemers" uit de nieuwe EU landen per 1 mei 2004 is het aantal arbeidsmigranten in de regio Zuidoost-Brabant sterk toegenomen. Momenteel wordt het aantal geschat op 50.000 in de gehele regio Zuidoost Brabant, waarvan circa 10% gekoppeld kan worden aan Helmond. Gelet op de economische ontwikkelingen, maar ook vanwege demografische ontwikkelingen (vergrijzing), moet de komende jaren (in toenemende mate) een beroep gedaan worden op arbeidskrachten uit het buitenland. Goede huisvesting en integratie van deze werknemers in onze samenleving is van groot belang. In november 2020 heeft de gemeenteraad een beleidskader Arbeidsmigratie vastgesteld. Samen met andere gemeenten in de regio (zowel SGE als de Peel) zijn afsprakenkaders opgesteld om te komen tot een regionale aanpak. Met werkgevers, uitzendbureaus en partijen die voor woonruimte zorgen vindt overleg plaats over goede huisvesting, locatiekeuze en spreiding over de stad en verantwoorde arbeidsomstandigheden. In maart 2021 is de tweede locatie voor tijdelijke huisvesting aan de Baroniehof in gebruik genomen. Een volgende locatie (Varenschut) staat voor 2022 gepland.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
340	Actieplan bedrijventerreinen	250			
340	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	150			
340	Arbeidsmarktevents (DTW/DDW)	35			
Totaal Beleidsintensivering Economisch beleid en werkgelegenheid		435			

Actieplan bedrijventerreinen

In de beoogde schaa sprong die we richting 2040 willen maken speelt het economisch vestigingsklimaat een belangrijke rol. Daarbij zetten we vol in op de economie van de toekomst. Als gemeente hebben we een faciliterende rol en bieden we ruimte aan ondernemers om duurzamer en innovatiever te werken. Op basis van een actieplan werken we samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond aan de kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen. Het huidige plan loopt na 2021 af en krijgt in 2022 een vervolg.

Doorontwikkeling Food Tech Brainport

Food Tech Brainport (FTB) willen we doorontwikkelen naar een hoogwaardig ontwikkelcentrum voor het midden- en kleinbedrijf in de foodsector. Voor deze doorontwikkeling, het verder uitbouwen van

een duurzaam bedrijfsmodel, heeft FTP ook in 2022 nog een exploitatiesubsidie nodig. De inschatting is dat hiervoor € 150.000 nodig is.

Arbeidsmarktevents (DTW/DDW)

Binnen onze economische visie hoort ook een goede aansluiting op de Brainport-agenda én het krachtig presenteren van onze topsectoren. In dit licht nemen we jaarlijks deel aan de Dutch Design Week (DDW) en Dutch Technology Week (DTW). Door corona zijn deze evenementen in 2020 helaas niet in de beoogde opzet doorgegaan. Er is met partners gesproken over een andere vorm van (co)financiering van de events en in 2022 willen wij hier als gemeente weer volle aandacht voor genereren. Een aanjaagfunctie vanuit de gemeente blijft hiervoor benodigd.

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2022

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
340	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250	0	250
340	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	350	0	350
Totaal Economische beleid en werkgelegenheid		600	0	350

Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen

We geven ruimte aan ondernemers en willen hen ondersteunen bij de opgaves van deze tijd, onder meer verduurzaming, klimaatadaptatie, mobiliteit en digitalisering. Er liggen nog veel kansen op bestaande bedrijventerreinen en in toekomstbestendige werklocaties. Met de investering van € 250.000 wordt ingezet op het verduurzamen en vergroenen van de openbare ruimte, CO2-reductie, oplossingen voor verkeer- en parkeerproblemen en slim(mer) ruimtegebruik. Uitgangspunt is dat 50% als cofinanciering door het bedrijfsleven ter beschikking wordt gesteld. Samen met de ondernemers, georganiseerd in Stichting Bedrijventerreinen Helmond, zijn al diverse projecten opgestart (waaronder Smart Synergy Helmond).

Doorontwikkeling Food Tech Brainport

Food Tech Brainport (FTB) willen we doorontwikkelen naar een hoogwaardig ontwikkelcentrum voor het midden- en kleinbedrijf in de foodsector. De investeringssubsidie zetten we in voor de aanschaf van innovatieve technologie (nog niet bestaand dan wel bestaand met nieuwe/andere toepassingsmogelijkheden) om FTB in staat te stellen MKB startups en innovators laagdrempelige experimenten te laten doen, welke bijdragen aan het verbeteren van een duurzaam bedrijfsmodel. In 2022 wordt voor deze ontwikkelingen € 350.000 aan investeringsbudget beschikbaar gesteld.

3.7.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

	Rekening		Begroting			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	4.927	4.797	3.503	2.910	2.776	2.708
Baten	504	249	369	364	253	253
Saldo	-4.424	-4.547	-3.134	-2.546	-2.523	-2.456
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting						
Onttrekking	2.385	1.469	58	58	24	24
Saldo	-2.039	-3.078	-3.076	-2.488	-2.499	-2.431

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
340 Economische en industriële zaken	3.323	202	-3.122
360 Markten	163	220	57
370 Energie opwekken	16	5	-12
Totaal	3.503	427	-3.076

3.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.8.1 Wat willen we bereiken?

Eén van de grootste uitdagingen voor de gemeente Helmond – met name binnen het fysieke domein - omvat de vergroening en verduurzaming van de stad. Dit vertaalt zich in de volgende ambities:

- Een verduurzaming van de woningvoorraad: aardgasvrij, energieneutraal ('nul op de meter') en circulair bouwen en vernieuwen.
- Naast de verduurzaming moet ook de verhoging van de beeldkwaliteit en verschijningsvariatie van woningen de kwaliteit van woonwijken en de leefomgeving verbeteren.
- Een substantiële versnelling van de woningbouwproductie tot minimaal 750 woningen per jaar.
- Naast de opgave om in de bestaande woningvoorraad en in leegstaande kantoorgebouwen een flinke transformatie tot stand te brengen willen we meer bouwen voor de veranderende vraag op de woningmarkt en de bijzondere doelgroepen. Dit doen we bijvoorbeeld via het inzetten op meer verscheidenheid - in grootte, uitstraling, prijs en extra aandacht voor wonen en zorg.
- Terugdringen van het aantal woningzoekenden door het realiseren van een passend aanbod. Het beperken van de zoekduur van woningzoekenden door een betere verdeling van de woningvoorraad, onder andere door het bevorderen van doorstroming.
- Met de ontwikkeling en realisatie van de meest innovatieve wijk van de toekomst, Brainport Smart District, wil Helmond het toonbeeld zijn van het 'wonen van straks' voor de eigen inwoners alsook voor de regio en heel Nederland.
- De invoering van de nieuwe Omgevingswet, die nu gepland staat voor 1 juli 2022, willen we aangrijpen om de beoogde integratie en modernisering van een breed terrein van wetgeving tot stand te brengen. Vooral om samen met inwoners en ondernemers een meer integraal en slagkrachtiger beleid in het fysieke domein tot stand te brengen.

Meerjarig beleidsperspectief

Ruimtelijke ordening

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld van 1 januari 2021 naar 1 juli 2022. Dat geeft iets meer ruimte, maar de komende jaren blijft de ruimtelijke ordening sterk in het teken staan van de invoering van de Omgevingswet in 2022. De Omgevingswet integreert een groot aantal wetten en regelingen in het fysieke domein. Daarmee is de wet veel breder dan de huidige Wet ruimtelijke ordening. De invoering van de nieuwe wet stelt hoge eisen op wettelijk en organisatorisch terrein. Tegelijkertijd moet deze benut worden om samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners een nieuwe, meer gemeenschappelijke, werkwijze te ontwikkelen met meer maatwerk en ruimte voor initiatief. Ook grote, nieuwe inhoudelijke opgaven (vergroening, duurzaamheid, energietransitie, gezondheid en meer inclusiviteit) worden in deze grote operatie verwerkt. De afgelopen jaren zijn een aantal pilots uitgevoerd om te oefenen met vraagstukken vanuit de Omgevingswet. De ervaringen uit deze pilots gebruiken we bij de implementatie; waaronder het opstellen van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en –programma, de veranderopgave in onze eigen organisatie, de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening en de externe participatie.

Samenwerkingsverbanden

Omdat Helmond sterk rekening moet houden met ontwikkelingen en afspraken op landelijk, provinciaal en regionaal vlak, vindt een voortdurende afstemming in de verschillende netwerken en op de verschillende schaalniveaus plaats. De komende jaren zijn de volgende samenwerkingsverbanden van belang:

- Rijksniveau: Nationale Omgevingsvisie (NOVI), Ruimtelijke Economische Ontwikkelstrategie (REOS), MIRT-onderzoek Brainport (Meerjarenprogramma Infrastructuur en Ruimte en Transport);

- Provinciaal niveau: Provinciale Omgevingsvisie en Stedelijke Agenda BrabantStad (inclusief verstedelijkingsstrategie Brabant);
- Regionaal niveau: Metropoolregio Eindhoven (Integrale Strategie Ruimte), Ontwikkelc dagen Regionaal Ruimtelijk Overleg (in samenwerking met de provincie), Stedelijk Gebied Eindhoven (diverse bestuurlijke werkgroepen, Verstedelijkingsakkoord en Programma Brainport City) en Ruimtelijke Agenda de Peel (Ontwikkelperspectief de Peel).

Wonen

De beschreven ambities op het gebied van wonen, de positie van Helmond op de woningmarkt en een aantal actuele ontwikkelingen vragen om een beleidskader en een strategisch programma. Daarom geven we vorm aan een aantal onderwerpen, te weten:

- De Woonagenda en de Woonvisie zijn het beleidskader op het gebied van Wonen. Op basis van dit beleidskader is de ambitie geformuleerd om de komende jaren te komen tot een oplevering van minimaal 750 woningen per jaar. Samen met regionale en maatschappelijke partners en de woningcorporaties besteden we extra aandacht aan de huisvesting van bijzondere doelgroepen, een evenwichtige opbouw van de bevolking en de samenstelling van de woningvoorraad in wijken en buurten;
- In de prestatieafspraken met de woningcorporaties staan de thema's beschikbaarheid, betaalbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid centraal. Gezamenlijk zorgen we voor voldoende betaalbare huisvesting voor de doelgroep en werken we aan het voorkomen van woonoverlast en huisuitzettingen. Daarnaast wordt in de komende periode ingezet op het versterken van het partnerschap;
- Ter uitvoering van het in november 2020 vastgestelde beleidskader arbeidsmigratie schenken we aandacht aan kwantitatief en kwalitatief afdoende huisvestingsvormen voor arbeidsmigranten;
- Met de transformatie van de bestaande woningvoorraad en een betere spreiding van sociale huurwoningen leveren we een bijdrage aan de vergroting van de differentiatie en daarmee een evenwichtiger bevolkingsopbouw in wijken en buurten;
- Verduurzaming van de totale woningvoorraad: zowel het particuliere aanbod als de sociale woningvoorraad (in nauwe samenspraak met woningcorporaties);
- Brainport Smart District dient als een living lab voor allerhande innovatieve oplossingen voor de problemen van nu en de toekomst. Brainport Smart District wordt daarmee een visitekaartje voor Helmond;
- Groei in aanbod van koop- én huurwoningen voor de middengroepen en het continueren van voldoende aanbod van sociale woningbouw;
- We scheppen met het continueren van de duurzaamheids-, starters- en blijverslening een positief klimaat voor duurzame woningbouw en de vestiging en doorstroming van inwoners.

Vergunningen

Bij vergunningverlening vereenvoudigen we de processen om de klanten (inwoners, bedrijven en instellingen) beter en sneller te helpen. Naast de implementatie van de Omgevingswet staat onze visie op VIP-dienstverlening centraal. We sturen op optimale inzet van digitale zelfservice waar het kan en persoonlijk maatwerk waar nodig.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partijen:

- Metropoolregio Eindhoven;
- Stichting Brainport Smart District.

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje 'Wat gaan we er voor doen?' van dit programma.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Coöperatieve Vereniging Urban Development Initiative U.A. (UDI)

In de UDI werken we samen met Gemeente Eindhoven, Technische Universiteit Eindhoven, Brainport Development en het Duitse Fraunhofer Instituut aan de complexe stedelijke vraagstukken van de 21e eeuw. Binnen het unieke innovatie klimaat van de Brainport regio zoeken we samen met marktpartijen en kennisinstellingen naar oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen op het gebied van gezondheid, mobiliteit, energie, voeding, woningbouw en veiligheid. Brainport Smart District als initiatief staat bij het UDI dan ook prominent op de agenda. Er is een start gemaakt met de opzet van de eerste drie innovatieprogramma's: Digital City, Energy Transition en Building Industry 4.0. Brainport Smart District is één van de twee livinglabs waarbinnen de innovatieve oplossingen ontwikkeld en getest worden.

3.8.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Wet private kwaliteitsborging

Tegelijk met de invoering van de Omgevingswet zal de Wet private kwaliteitsborging worden ingevoerd. Dit houdt in dat landelijk de technische toets en het toezicht op bouwwerken gefaseerd wordt overgelaten aan de markt.

De Woonimpuls

Voor de Woonimpuls van het Rijk is in de eerste tranche een grote financiële impuls voor het centrum binnengehaald en in de tweede tranche voor BSD. De uitvoering hiervan vindt de komende jaren plaats.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de landelijke resultaatverplichting voor stikstofreductie en de bouwvrijstelling. Om economische en maatschappelijke ontwikkelingen voldoende ruimte te geven heeft de provincie een pakket van maatregelen vastgesteld, zoals een stikstofbank, om hiermee de vergunningverlening op gang te houden. Op dit moment wordt aan deze nieuwe regels uitvoering gegeven.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Pilot projecten Wet private kwaliteitsborging

We bereiden een bestuurlijk besluit voor over de wijze waarop de Wet private kwaliteitsborging (2022) in onze gemeente wordt ingevoerd. We werken verschillende scenario's uit met de daarbij behorende risico's. We besteden onder andere aandacht aan de consequenties voor de dienstverlening en de financiële gevolgen. Verder zullen er in samenwerking met ANW de Peel een aantal proefprojecten uitgevoerd worden, rekening houdend met deze nieuwe wetgeving.

Implementatie Omgevingswet

De implementatie van de Omgevingswet is een grote opgave voor onze organisatie en raakt het volledige fysieke domein en delen van het sociaal domein. In 2019 is het programmaplan vastgesteld, waarin het implementatieproces op hoofdlijnen is beschreven. In 2022 worden de volgende resultaten opgeleverd:

- De omgevingsvisie en bijbehorende omgevingseffectrapportage. Hierin leggen wij de langetermijnontwikkeling voor onze stad vast voor het ruimtelijk-fysieke domein.

- Het omgevingsplan voor het gebied 't Hout. Hierin worden alle regels in het fysieke domein (voor zover wij die nog willen stellen) bij elkaar gebracht, afgewogen en met elkaar geïntegreerd tot een begrijpelijk en samenhangend juridisch stelsel.
- De verordening fysieke leefomgeving. Hierin wordt onze lokale regelgeving in het fysieke domein geïntegreerd. Deze verordening is een tijdelijk instrument (tot en met 2029) en is van toepassing in de gebieden die de aankomende jaren nog géén omgevingsplan hebben.
- Geactualiseerd participatiebeleid en een nieuwe participatieverordening. Hierin leggen wij vast hoe wij omgaan met participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van ons beleid.

Daarnaast zijn er nog een aantal onderwerpen waarvoor besluitvorming in de raad net voor de jaarwisseling of in het eerste kwartaal van 2022 plaatsvindt. Opiniërende bespreking in de raadscommissie heeft vaak in 2021 al plaatsgevonden. Dit zijn:

- Aanpassing van de legesverordening op de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw. Onderdeel hiervan is besluitvorming over het heffen van milieuleges.
- Instelling van een nieuwe gemeentelijke adviescommissie 'ruimtelijke kwaliteit', waarin de huidige taken van welstand en de monumentencommissie worden ondergebracht.
- Adviesrecht voor de raad en participatieplicht voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Ook gaan wij aan de slag met het verder verbeteren van interne processen en ondersteunende software om vergunningaanvragen en meldingen doelmatig (efficiënt en effectief) te kunnen afhandelen. Dit vraagt op zichzelf geen besluitvorming in uw raad, maar is wel een belangrijke randvoorwaarde voor een goede dienstverlening naar onze inwoners en ondernemers.

In afwachting van de omgevingsplannen heeft het Rijk de actualisatieplicht voor bestemmingsplannen laten vervallen. In Helmond worden de geldende bestemmingsplannen daarom niet meer geactualiseerd en worden de beschikbare middelen ingezet op het opstellen van omgevingsplannen.

Impuls woningbouwopgave

In 2022 wordt in de gemeente gestreefd naar de bouw van minimaal 750 nieuwe woningen.

Ons Middelbaar Onderwijs (OMO) - inbreidingslocaties

De huidige bestaande OMO-locaties in Helmond-Noord en Helmond-Oost worden door de gemeente in het kader van de ontwikkeling van De Braak, waar een nieuwe onderwijslocatie wordt gerealiseerd, door de gemeente overgenomen. De planontwikkeling van de locaties wordt gefaseerd ter hand genomen. De planvorming zal vooral gericht zijn op een bijdrage aan de wijkontwikkeling van beide genoemde wijken.

Deelname pilot standaard sociale huurwoning

Samen met corporaties en de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven zijn we begonnen met de uitvoering van de pilot. Doel van de pilot is om te komen tot een standaard sociale huurwoning om kostenverlaging te realiseren via collectieve aanbesteding van woningbouw. In 2022 worden binnen deze pilot twee projecten gerealiseerd in Helmond, te weten Zuidwand de Waard en Lindberghplein.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Stichting Brainport Smart District

- Oplevering van 100 tijdelijke woningen;
- Vaststelling bestemmingsplan Brainport Smart District;
- Start bouw aanleg eerste deel slimme hoofdinfrastructuur;
- Start bouw van de eerste 40 permanente particuliere woningen middels Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (Kavellab);

- Start bouw eerste 200-300 projectmatige woningen inclusief werkruimte;
- Update kwaliteitsboek BSD.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
825	Omgevingswet: inventarisatie cultuurhistorische waarden fase 2	130			
825	Omgevingswet - opstellen omgevingsplannen		150	150	150
825	Omgevingswet - dekking uit beschikbaar budget voor actualiseren bestemmingsplannen		-50	-50	-50
Totaal Beleidsintensivering Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		130	100	100	100

Omgevingswet: inventarisatie cultuurhistorische waarden fase 2

In het kader van de implementatie van de Omgevingswet, zijn we in 2019 gestart met de inventarisatie van een aantal 'kwetsbare waarden' in de fysieke leefomgeving, zoals cultuurhistorie, natuur en stedelijk groen. Dit zijn waarden die we belangrijk vinden om te beschermen en die een plek moeten krijgen in het instrumentarium van de Omgevingswet. Voor cultuurhistorie kon in 2019 niet het volledige benodigde budget vrijgemaakt worden voor een gebiedsdekkende inventarisatie. Daarom is gestart met de inventarisatie van de gebieden die het meest urgent waren (waaronder het centrum en 't Hout). Voor 2022 worden de resterende middelen aangevraagd, zodat we uiteindelijk een gebiedsdekkend beeld hebben van de cultuurhistorische waarden in Helmond.

Omgevingswet: opstellen omgevingsplannen

Na de afronding van het omgevingsplan voor 't Hout (in 2022), moeten de bestemmingsplannen voor de rest van Helmond 'omgebouwd' worden tot een omgevingsplan. Dit moet 'participatief' gebeuren. We hebben daarvoor tot eind 2029 de tijd. Hiervoor zal naar verwachting jaarlijks ongeveer € 150.000 nodig zijn. Omdat er in de begroting al structureel een bedrag van ongeveer € 50.000 aanwezig is voor het actualiseren van bestemmingsplannen, leidt dit tot extra incidentele kosten van jaarlijks € 100.000 vanaf 2023 tot en met 2029.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2022

(bedragen x €1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
825	t Gulden Land en landschapspark Kloostereind	470	0	470
Totaal Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		470	0	470

't Gulden Land en landschapspark Kloostereind

De visie op beide projecten is eerder door uw raad vastgesteld. 't Gulden Land is een samenwerking tussen Helmond, Laarbeek en het waterschap. Voor de deelprojecten 'Beekherstel Gulden Aa' en "inrichting de Bundertjes" zijn middelen beschikbaar. Voor de rondgang in combinatie met de Waterboulevard en het beleefbaar maken van 't Gulden Huys zijn echter nog geen middelen gereserveerd. De rand van 't Gulden Land leent zich voor relatief intensief recreatief gebruik. Momenteel zijn we bezig met de planvorming om dit recreatiepad aan de buitenrand van het gebied

verder vorm te geven. Dan wordt ook onderzocht hoe een echte ronde rondom het gebied gemaakt kan worden. Dit verharde recreatie pad zou dan goed toegankelijk en aantrekkelijk zijn voor (snel)fietsers, skeeleraars, scootmobielers, hardlopers en wandelaars. Vanaf die ronde rondom het gebied wordt ook onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om het gebied in te gaan. In het middengebied is het recreatief gebruik extensiever. De meeste paden in het gebied zijn voor voetgangers. Tenslotte worden de mogelijkheden ten aanzien van recreatie op en aan het water van de Oude Zuid-Willemsvaart verder onder de loep genomen. Dit om de Waterboulevard extra aantrekkelijk te maken. De naamgeving van het gebied is te danken aan het voormalige Gulden Huys. Er worden plannen uitgewerkt hoe dit Gulden Huys zichtbaar gemaakt kan worden. Ook voor uitvoering van de visie Landschapspark Kloostereind voor de gemeentelijke projecten binnen het uitvoeringsprogramma zijn middelen nodig.

3.8.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	21.836	39.273	59.538	45.087	44.425	26.423
Baten	32.191	37.400	57.508	44.228	43.532	25.515
Saldo	10.355	-1.873	-2.030	-859	-893	-908
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting			50	50	50	
Onttrekking	1.984	1.181	1.232	61	55	55
Saldo	12.339	-693	-848	-849	-888	-854

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
820 Ruimtelijke ordening stafafdelingen	37		-37
825 Ruimtelijke ordening algemeen	1.179	84	-1.095
830 Planproductie PBH	603		-603
840 Bouw- en woningtoezicht	2.676	3.135	459
850 Volkshuisvesting	1.732	1.181	-551
880 Grondexploitatie	50.733	50.733	
885 Facilitair grondbeleid	946	946	
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	1.683	2.661	978
Totaal	59.588	58.740	-848

3.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing

3.9.1 Wat willen we bereiken?

- In Helmond willen we voor een aantal kwetsbare wijken een duurzame, aantrekkelijke en gezonde woonomgeving creëren door in te (blijven) zetten op een meerjarig en intensief proces van herstructurering en transformatie.
- Voor het centrum van onze stad staat een centrale opgave: verdergaande verstedelijking om zo een compacte, groene en aantrekkelijke ontmoetings- en verblijfplaats voor alle bewoners en bezoekers te bevorderen, met goede voorzieningen, goede bereikbaarheid en zo min mogelijk leegstand.
- Om de levendigheid van het centrum te vergroten en om de leegstand (verder) terug te dringen zijn nieuwe bestemmingen en functies in het centrum essentieel: via transformatie van (kantoor)gebouwen, bouw van extra woningen en het bevorderen van wonen boven winkels, maar ook door het aantrekken van nieuwe winkels en horecagelegenheden en het stimuleren van ondernemerschap.
- Op lange termijn moet de schaa sprong van Centrum+ meer gaan bijdragen aan het realiseren van onze maatschappelijke opgaven. Denk hierbij onder meer aan het tegengaan van een sociale tweedeling, het economisch versterken van de oostkant van de Brainportregio en de klimaat- en energieopgave. Dit willen we (mede) bereiken door in te zetten op een kwalitatieve schaa sprong met ongeveer 10.000 woningen en een stedelijk werkmilieu in en rond het centrum.

Meerjarig beleidsperspectief

De komende jaren werken we aan de doorontwikkeling van het Centrum inclusief Stationskwartier, De Waart en Suytkade. Er zijn tot nu toe vijf wijkontwikkelingsplannen waar integrale herstructurering of transformatie aan de orde is: Binnenstad-Oost, Helmond-West, Leonardusbuurt, Annawijk en Helmond-Oost. Het wijkontwikkelingsplan voor Helmond-Noord is nu in voorbereiding.

Buiten de afronding van de reeds in uitvoering zijnde herstructureringswijken hebben we de ambitie om de komende jaren samen met de corporaties en andere stakeholders in de overige wijken een kwaliteitsslag in gang te zetten. Op basis van de strategische agenda wordt ingezet op actieve sturing op differentiatie binnen wijken. Daarbij kijken we zowel naar inkomens als naar bijzondere doelgroepen. Binnen de wijkontwikkelingsplannen is dit een belangrijk aandachtspunt.

Schaalsprong 2040

Voor de lange termijn werken we aan de schaa sprong 2040. Dit is een kwalitatieve verstedelijkingsopgave die voortkomt uit de ambities van het MIRT-onderzoek Brainport uit 2020. Deze opgave moet de komende jaren worden uitgewerkt tot een realistische en haalbare koers die (het bijdragen aan) de maatschappelijke opgaven centraal stelt.

Centrum

Met het in 2017 vastgestelde centumperspectief is de basis gelegd voor de ontwikkelingsrichting van ons centrum. De herijking van het centumperspectief borduurt daarop voort én voegt daaraan toe. De ambitie om het centrum aan te pakken is daarmee ook gestegen.

Helmond is de tweede stad in de Brainportregio en vervult in die rol ook een centrumfunctie voor de Peel. Een positie die kansen biedt, maar ook vraagt om het vasthouden aan ambities en doorpakken op lopende ontwikkelingen. Helmond is de laatste jaren flink gegroeid, onder andere op het gebied van cultuur en de uitstraling van het centrum. Maar we willen de economische kracht ook aan de oostzijde van de Brainportregio versterken, om zo de tweedeling die in onze stad zo sterk aanwezig is het hoofd te bieden. Hiervoor moeten we het aantal inwoners en arbeidsplaatsen in het centrum laten groeien, om zo het voorzieningenniveau op peil te houden.

Helmond is een stad in beweging. Op tal van thema's zetten we in om de centrumfunctie van Helmond voor de regio te versterken en te verankeren:

- Helmond heeft een aantrekkelijk en levendig centrum.
- Helmond heeft een groen en klimaatadaptief centrum.
- Helmond heeft een jeugdvriendelijk centrum.
- Helmond heeft een bereikbaar centrum, ook in de toekomst.

3.9.2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Centrum

In centrum-Noord wordt gebouwd aan De Weef, Oranjekade en De Waart. Bij die laatste wordt ook de openbare ruimte vernieuwd. Verder wordt gewerkt aan de noordelijke verkeerslus, om het centrum te ontsluiten en aan de nieuwe brug bij de Waardstraat. Het gehele gebied ondergaat de komende jaren een metamorfose, waarbij meer dan 1000 woningen worden gerealiseerd. Plannen voor bijvoorbeeld het Piet Blomplein, met uitbreiding van de parkeergarage, worden verder uitgewerkt.

In het stationsgebied wordt verder gewerkt aan een integrale visie, waar naast ruimtelijke aspecten ook vooral de integratie van werkgelegenheid, energietransitie en het tegengaan van de maatschappelijke tweedeling een belangrijke rol spelen. Tegelijkertijd vinden er allerlei ontwikkelingen plaats, zoals de bouw van woningen (Kerkstraat Zuid), de ontwikkeling van het nieuwe districtskantoor van de politie en er worden plannen gemaakt voor de verbindingen tussen station/centrum/De Cacaofabriek en de Kasteeltuin, de te vernieuwen Kunsthal en Boscotondo en het Speelhuis.

Op Suytkade heeft de woningbouw een hoge vlucht genomen. Op bijna alle nog leegstaande plekken wordt gebouwd of ontwikkeld. De openbare ruimte volgt de bouw, plannen worden gemaakt voor het park rond de Motte en de eilandjes tussen de waterburchten. Rond De Cacaofabriek worden plannen gemaakt om deze hotspot te versterken met een buitenpodium, een urban voorziening en extra werkgelegenheid. Ook wordt in de omgeving van Suytkade gekeken naar de mogelijkheden voor een indoor urban voorziening.

Verdienmodel Stationskwartier

Bij een integrale gebiedsontwikkeling ontstaan er mogelijkheden voor het genereren van opbrengsten (zoals opbrengsten van grondverkoop en exploitatiebijdrage) voor de gemeente. Inventarisatie van de mogelijkheden en wettelijk instrumentarium kan een beter beeld geven van de potentie. Deze middelen kunnen een bijdrage leveren aan de dekking van de te maken kosten voor de integrale gebiedsontwikkeling. We blijven inzetten op ontwikkelingen met onze partners en dit wordt in 2022 onderzocht voor de ontwikkeling van het stationsgebied.

Binnenstad-Oost / Leonardusbuurt

- De nieuwbouw van 26 huurappartementen op de locatie Winkelplein West wordt in aanbouw genomen.
- Op de kop van de Advocaat Botsstraat wordt aan het Weverspark een blok van vijftien appartementen in aanbouw genomen, waarmee de bebouwing langs de randen van het park wordt afgerond.
- In de Leonardusbuurt wordt de verbouwing van de Cajuit tot dertien appartementen afgerond.
- Begin 2022 is de sloop van Den Herd voorzien (73 wooneenheden), waarna de nieuwbouw direct volgt.

- De nieuwbouw van veertien woningen op het veldje aan de Dijksestraat wordt in aanbouw genomen.
- In de Leonardusbuurt wordt een begin gemaakt met de herstart van de te renoveren sociale huurwoningen waaronder het monumentale ensemble rondom 't Huukske.
- We blijven ook in 2021 werken aan de groei van het maatschappelijke klimaat door voortzetting van het project 'Achter de voordeur'.

Helmond-West

- In 2022 is gestart met de nieuwbouw van 'Hulsbosch', de herontwikkeling van 'de Boemerang' en de bouwlocatie bij de voormalige Itterestraat. Hierbij gaat het in totaliteit om ongeveer 60 appartementen.
- De laatste fase van de herinrichting van de openbare ruimte wordt afgerond. Dit vindt onder andere plaats op de locatie Oude Huys.
- De laatste reststukken van de openbare ruimte worden in 2022 ingericht, waarmee de herinrichting is afgerond.
- Ook in 2022 wordt er uitvoering gegeven aan het project 'Achter de voordeur', met als doel het maatschappelijke klimaat te verbeteren.

Annawijk

- De herinrichting van de openbare ruimte in de Annawijk is in 2022 in uitvoering.
- In 2022 wordt het project 'Achter de voordeur' voortgezet. Zo werken we aan een groei van het maatschappelijke klimaat.

Helmond-Oost

- Het wijkontwikkelingsplan voor Helmond-Oost wordt samen met het strategische vastgoedbeleid van Woonpartners vertaald in een samenhangende ruimtelijke gebiedsvisie.
- Op het Lindberghplein wordt het eerste nieuwe bouwproject (ongeveer veertig woonruimten) in aanbouw genomen. Het betreft de 'standaard' SGE appartementen van BAM.
- De groene geleidingszone tussen Straakven en Beisterveldsebroek wordt heringericht waarmee meer kansen worden gecreëerd voor beweging en ontmoeting.
- Het groen rondom diverse complexen van Woonpartners wordt opgeknapt.
- In 2022 wordt het project 'Achter de voordeur' voortgezet. Zo werken we aan een groei van het maatschappelijke klimaat.
- In 2022 wordt gewerkt aan het versterken van het sociale netwerk en wordt gekeken welke rol het aanwezige maatschappelijke vastgoed hierbij kan spelen.

Helmond-Noord

- In 2022 wordt gestart met de verdere uitwerking van het eind 2021 vast te stellen wijkontwikkelingsplan.
- Het in aanbouw verkerende nieuwbouwproject aan de Bloemendaallaan (voorheen Vondellaan) wordt opgeleverd. Het betreft 26 appartementen en veertien woningen.
- In 2022 worden de plannen voor het gebied Adelaarplein en omgeving samen met de omwonenden uitgewerkt.
- Er wordt gestart met de ruimtelijke uitwerking van de plannen voor de diverse OMO-locaties.
- In 2022 wordt op basis van het vast te stellen wijkontwikkelingsplan het project 'Achter de voordeur' opgestart. Zo werken we aan een groei van het maatschappelijke klimaat in met name de buurt Bloem- en paardenvelden.

3.9.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	2.439	3.092	2.217	2.053	2.081	2.006
Baten	128	135	135	135	135	135
Saldo	-2.310	-2.957	-2.082	-1.918	-1.946	-1.871
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	500	2.700				
Onttrekking	644	2.056	126	63	96	96
Saldo	-2.167	-3.601	-1.956	-1.855	-1.850	-1.775

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
310 Centrum	791	144	-647
810 Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	598		-598
815 Stadsvernieuwing algemeen	829	117	-712
Totaal	2.217	261	-1.956

3.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit

3.10.1 Wat willen we bereiken?

- Realiseren van een goede bereikbaarheid in combinatie met leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de stad, met waar mogelijk toepassing van smart mobility.
- Hoogwaardige, betrouwbare, flexibele en betaalbare mobiliteitsdiensten.
- Via deelname in (Europese) projecten nemen we actief deel aan de ontwikkeling van vernieuwende mobiliteitsoplossingen. Die bieden een oplossing voor onze eigen mobiliteitsopgaven en genereren ook een duidelijke economische spin-off in relatie tot de economische ontwikkeling op de Automotive Campus.

Meerjarig beleidsperspectief

Het strategisch mobiliteitsbeleid is vastgelegd in Helmond Verbonden 2016-2025. Dit beleid zet sterk in op het verbinden van verschillende vervoersvormen om te komen tot een beter en duurzaam mobiliteitssysteem in Helmond. Daarnaast bieden de herijking van het centrumperspectief en het MIRT-onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainportregio Eindhoven belangrijke kaders voor de toekomstige richting van mobiliteit. Deze kaders zullen bijeengebracht moeten worden in een integrale blik op mobiliteit.

Onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainportregio Eindhoven als onderdeel van het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport)

In de MIRT-onderzoeken kijken we naar de ontwikkeling op de lange termijn (met 2040 als horizon).

In 2021 en 2022 wordt daartoe de schaa sprong in woningen en arbeidsplaatsen in Helmond onderzocht en wat dit betekent voor allerlei beleidsterreinen (economie, onderwijs, voorzieningen sociaal domein, mobiliteit). Voor mobiliteit wordt onderzocht wat de invloed is van de schaa sprong en de verwachte noodzakelijke mobiliteitstransitie op onder andere het aantal verplaatsingen en de reistijd. Vervolgens wordt onderzocht hoe de stad bereikbaar en leefbaar kan blijven. Dit doen we onder andere in de studie Zuidelijke Ontsluiting Helmond.

Het tegelijkertijd onderzoeken en plannen voor lange en kortere termijnoplossingen vraagt om continue afstemming en integratie. Diverse onderwerpen beïnvloeden elkaar ook. Hubs met deelmobiliteit en goede OV-verbindingen hebben geen zin als het goedkoper en sneller is om met de auto te gaan. We kunnen zorgen dat we vanuit het centrum hoog frequente OV-verbindingen hebben naar de regio, maar dan moeten de Helmonders wel gemakkelijk bij opstapplaatsen kunnen komen. Mobiliteitsvoorzieningen moeten ook weer afgestemd worden op de plaatsen waar veel verkeersbewegingen zijn, zoals het ziekenhuis, bedrijventerreinen, scholen en winkelgebieden. In de omgevingsvisie zal dit alles bij elkaar komen. Er liggen dus flinke opgaven voor de stad en de regio. Gelukkig hoeven we die niet alleen op te pakken. We doen en betalen dit samen. Op regionaal niveau maar ook op nationaal en internationaal niveau. Dit gebeurt met onder andere MRE, ZOSlimBereikbaar (Bereikbaarheidsagenda), Brainport Bereikbaar, Smartwayz,NL, BrabantStad en EIT Urban Mobility en vele andere lokale en regionale partners (waaronder werkgevers).

Op het gebied van bereikbaarheid ligt de focus op:

- De uitwerking van het MIRT-onderzoek in de diverse deelopgaven. Helmond is de trekker voor de deelstudie Zuidelijke ontsluiting Helmond als onderdeel, de regionale netwerkstrategie, de mobiliteitstransitie, en de toekomst vast spoor;
- Smart Mobility met specifieke aandacht voor de doorontwikkeling van C-ITS, zelfrijdende voertuigen en dataontwikkeling;

- Inzetten op de mobiliteitstransitie om ons wegennet te ontlasten middels de (regionale) uitrol van smart mobility toepassingen, deelmobiliteit, regionale en lokale hubs, parkeerbeleid, de werkgeversaanpak en het beïnvloeden van het reizigersgedrag
- Het realiseren van de maatregelen in de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant.
- De verbetering van de randstructuur rondom Helmond (A67 – N279 – N270);
- Het uitwerken van de regionale Bundelroutes, met als doel het verbeteren van de doorstroming en van de leefbaarheid rondom de lokale en regionale wegen in het gebied tussen Helmond en Eindhoven;
- Inzetten op een schaa sprong in het openbaar vervoer tussen Helmond en Eindhoven door verhoging van het aantal treinen, de daarvoor benodigde aanpassing aan spoor en perrons en toevoeging van een HOV (Hoogwaardige Openbaar Vervoer) lijn tussen Helmond en de west- en noordkant van Eindhoven;
- De uitwerking van de Fietsagenda;
- Een integrale blik op mobiliteit (het in samenhang bij elkaar brengen van de verschillende visies, programma's en projecten, onder andere als bouwstenen voor de omgevingsvisie).

Regionale bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid binnen de Brainportregio, maar ook de verbinding met beide andere Nederlandse mainports en met het Duitse achterland, is van essentieel belang voor verdere economische groei in onze regio. Daarom werkt Helmond onder andere onder de vlag van SmartwayZ.nl samen met andere overheden en markt- en kennispartijen. Veranderend mobiliteitsgedrag en het belang van gezondheid en leefbaarheid van de mensen in de regio vragen om aangepaste plannen en creatieve maatregelen. We laten smart mobility zoveel mogelijk een rol spelen bij de oplossingen waar we voor kiezen. Dat is ook belangrijk om Helmond economisch sterker te profileren als 'city of smart mobility'.

Voor een betere benutting van de netwerkcapaciteit werkt Helmond actief mee aan pilots en demonstratieprojecten op het gebied van innovatieve verkeerstechnologieën. Hierdoor bevorderen we de ontwikkeling van deze technologieën en leveren we ook vanuit het mobiliteitsbeleid een bijdrage aan de profilering van onze stad als innovatieve automotive locatie binnen de Brainportregio. We participeren in verschillende (Europese) projecten rondom verkeers- en mobiliteitsmanagement. Deze projecten dragen bij aan het oplossen van Helmondse mobiliteitsvraagstukken en ze stimuleren de smart mobility sector in stad en regio.

Binnen het MIRT ligt er ook een opgave om een netwerkstrategie op te stellen. Het doel hiervan is het hoofdwegennet en onderliggend wegennet in de Brainportregio op peil te krijgen en houden.

Voor een goede bereikbaarheid in de regio werken we samen met de volgende verbonden partij;

- Metropoolregio Eindhoven.

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje 'Wat gaan we ervoor doen?' van dit programma.

3.10.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

We maken deel uit van de dynamische Brainportregio die op dit moment sneller groeit dan voorzien in de regionale en lokale beleidsprognoses. Dit maakt dat de wegen en het spoor sneller de grenzen van hun capaciteit bereiken. In combinatie met de duurzaamheidsdoelstellingen vergt dat een innovatieve aanpak waarbij naast de infrastructurele kant ook de gedragkant wordt meegenomen.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

N279

Afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State in 2021/2022 is het provinciaal inpassingsplan voor de verbetering van de N279 definitief geworden. Er is met de provincie een overeenkomst over de flankerende maatregelen. Dit in het kader van een verdere bovenwettelijke verbetering van de leefbaarheid langs deze weg, bijvoorbeeld op het gebied van geluid en natuur.

Bundelroutes

Uit de regionale studie Bundelroutes, die als onderdeel van de Bereikbaarheidsagenda is uitgevoerd, is gebleken dat in Helmond met het huidige pakket aan maatregelen er toch knelpunten ontstaan op het gebied van doorstroming en leefbaarheid.

In 2020 is de Verkeersvisie opgeleverd met hierin twee uiterste varianten voor Helmond. Deze twee uiterste varianten zijn ingebracht in de MIRT-studie, samen met de uitkomsten van de visie OV Toekomstbeeld. De vervolgonderzoeken van het MIRT focussen hierbij op de lange termijn (2040). Voor de kortere termijn is regionaal afgesproken dat voor de bundelroutes een (no regret) maatregelenpakket tot 2030 wordt ontwikkeld.

Zuidelijke ontsluiting Helmond

In 2022 gaan we de MIRT-opgave Zuidelijke Ontsluiting Helmond uitwerken. Het doel is om de bereikbaarheid van Helmond te behouden en verbeteren én de leefbaarheid in de stad te vergroten. Dit alles met het realiseren van de schaa sprong (onder andere woningen en arbeidsplaatsen) als uitgangspunt.

Integrale blik mobiliteit Helmond

In 2022 gaan we de verschillende studies, visies en programma's op het gebied van mobiliteit als input voor de omgevingsvisie in samenhang bij elkaar brengen.

Smart Mobility:

In 2022 wordt ingezet op:

- Innovatief verkeersmanagement, via het testen en uitproberen van nieuwe technieken of het al operationeel toepassen op het gebied van C-ITS, innovatief verkeersmanagement (slim sturen), data en verkeersveiligheid (zoals ISA). Data speelt een steeds grotere rol in mobiliteit en dat zal alleen nog maar toenemen. Een eerste onderzoek naar mogelijke toepassing van data in 2020 en 2021 laat zien dat we dit in Helmond afdelingoverstijgend moeten oppakken, dat er een regievoerder dient te zijn en dat het noodzaak is om nu al te handelen om de minimaal vereiste data top vijftien op orde te gaan brengen.
- Innovatieve vervoersconcepten, via de doorontwikkeling in de richting van autonoom rijden, met nieuwe pilots en het onderzoeken van de mogelijkheid voor een innovatie- en expertise centrum autonoom rijden in Helmond. Plus het ontwikkelen van (een visie op en projecten voor) nieuwe (openbaar) vervoerconcepten. Naast de fiets bieden ook openbaar vervoer en nieuwe innovatieve vervoerconcepten kansen om de groei van het autogebruik terug te dringen. Hoogfrequent spoor,

een sterke openbaar vervoerverbinding met de regio en flexibele last mile voorzieningen in de stad kunnen hier onderdeel van uitmaken. Hierbij kan gedacht worden aan flexbussen, deeltaxi's en zelfrijdend vervoer.

- Deelmobiliteit en gedragsverandering. De regio zet vol in op gedragsverandering en mobiliteitstransitie. De gemeente Helmond is gestart met de uitrol van deelmobiliteit en participeert in het gedragsveranderingstraject samen met de regio. In 2022 starten we met de uitvoering van het plan van aanpak Visie deelmobiliteit.

Parkeren

In 2022 starten we met het in 2021 vastgestelde parkeerbeleid.

Beleidsnota verkeersveiligheid

Besluitvorming over de nieuwe beleidsnota verkeersveiligheid vindt plaats in 2022.

In de beleidsnota vormt de nieuwe landelijke werkwijze van 'risicogestuurde verkeersveiligheid' een van de uitgangspunten. Binnen Helmond stijgt het aantal verkeersongevallen. Verkeersveiligheid is een belangrijk onderdeel van leefbaarheid in de stad. Met name onder kwetsbare deelnemers, zoals fietsers, e-bike en voetgangers, vallen veel slachtoffers. We willen het langzaam verkeer stimuleren als alternatief voor het autogebruik. Dat lukt alleen als ook de verkeersveiligheid voor deze categorie op een hoog niveau staat.

Uitvoering Fietsagenda Helmond

- Onderzoek naar nieuwe fietsverbinding Kloostereind – Brouwhuise Heide;
- Voorbereiding fietsroute Gemert-Helmond;
- Uitvoering verbetering fietsroutes Helmond-Geldrop-Eindhoven;
- Uitvoering verbetering fietsroute Helmond-Deurne;
- Uitbreiden en verbeteren monitoring fietsgebruik;
- Aanpak fietsknelpunten;
- Blijven stimuleren van de fiets en gedragsverandering, door voorlichting, educatie en campagnes.

Regionale agenda

In 2020 is vanuit het MRE samen met de provincie een gezamenlijke regionale mobiliteitsagenda opgesteld met bijbehorend uitvoeringsprogramma. In dit nieuwe programma zijn onder andere de voormalige RUP-middelen opgenomen. De regionale mobiliteitsagenda geeft uitvoering aan de gebiedsgerichte aanpak (GGA) met hierin onder andere verkeersveiligheid en een deel van de routegebonden projecten van de bereikbaarheidsagenda. Met de regionale agenda is een omslag gemaakt van projectfinanciering naar programmafinanciering met cofinanciering.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Metropoolregio Eindhoven

In de Koers Mobiliteit 2030 van de provincie worden de kaders voor een krachtige samenwerking tussen provincie en regio gezet voor de mobiliteitsopgaven in Brabant. De vier regio's in Brabant stellen elk een regionale mobiliteitsagenda op met daarin de ambities, doelen en opgaven voor de komende jaren. In 2020 is een start gemaakt met deze regionale agenda. In 2021 is hiertoe onder leiding van de MRE het volgende opgesteld: een 'Streefbeeld 2040', waarin de stip op de horizon wordt gezet, en een Regionale Mobiliteitsprogramma 2022. Op basis van de agenda en het (meerjarige) programma worden afspraken gemaakt over samenwerking met en het financieel bijdragen door de provincie aan mobiliteitsmaatregelen in de regio. De agenda omvat een samenhangend pakket aan maatregelen op de deelthema's bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid,

auto, fiets en openbaar vervoer. De financiële bijdrage komt in plaats van de huidige losstaande subsidies door de provincie.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2022

(bedragen x €1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
250	Vorbereidingskrediet fietspad Brouwhuis-Asten incl. tunnel	80	0	80
Totaal Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		80	0	80

Vorbereidingskrediet fietspad Brouwhuis-Asten incl. tunnel

Er ligt een schetsontwerp voor de recreatieve fietsroute Brouwhuisse Heide inclusief kruising Rochadeweg, ter hoogte van N279 en aansluiting met de Rochadeweg. Dit is inclusief een fietstunneltje onder de Rochadeweg ter hoogte van de nieuwe aansluiting met de N279 (als onderdeel van het provinciaal inpassingsplan). De realisatie hangt samen met de voortgang van het N279 project van de provincie. Het vorbereidingskrediet wordt gebruikt om de plannen samen met de buurgemeenten en de omgeving verder uit te werken.

3.10.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	4.892	3.039	2.325	2.066	2.171	2.194
Baten	2.959	129	129	129	129	129
Saldo	-1.933	-2.910	-2.196	-1.937	-2.042	-2.066
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	30					
Ottrekking	476	430	46	46	109	109
Saldo	-1.486	-2.479	-2.150	-1.890	-1.933	-1.957

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
250 Verkeer en vervoer beleid	2.325	175	-2.150
Totaal	2.325	175	-2.150

3.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming

3.11.1 Wat willen we bereiken?

- We zorgen voor een veilige, prettige, gezonde en duurzame openbare ruimte, die aansluit bij de behoeften van inwoners en bedrijven.
- We zorgen voor een goed ingerichte en verzorgde openbare ruimte. Dit komt het welbevinden van onze inwoners ten goede.
- Verduurzaming, vergroening en aanpassingen om de klimaatveranderingen te verminderen (klimaatadaptatie) zijn daarbij de belangrijkste ambitie voor de komende jaren en is nodig op alle fronten; groen is geen keuze maar de norm.
- Het inzetten op een kindvriendelijke stad gaat ook via een kindvriendelijke openbare ruimte, waarin kinderen onbekommerd en veilig kunnen spelen en opgroeien.

Meerjarig beleidsperspectief

Beheer openbare ruimte

In het beheer van de openbare ruimte staan steeds meer de maatschappelijke doelen centraal. Naast beheerstechnische afwegingen spelen beleidsdoelen op het gebied van gezondheid ('meer bewegen, meer beweegruimte'), maatregelen om de opwarming van de aarde te beperken, recreatie, stedelijk groen en water- en rioleringsbeleid een belangrijke en urgente rol. Op basis van deze maatschappelijke doelen maken we keuzes in het beheer en onderhoud. De keuzes die we maken worden meer integraal en systeemgericht: 'hoe functioneert de totale openbare ruimte in relatie tot behoefte en duurzame toekomstbestendigheid?' en minder objectgericht: 'hoe ligt de weg erbij?'. Het inzetten op een meer kindvriendelijke omgeving, zoals in de openbare ruimte met goede speelvoorzieningen, krijgt de komende jaren nadrukkelijk meer aandacht (zie ook programma 4 Jeugd en onderwijs).

Natuur in en om de stad

De ambitie om een grootschalige vergroening van Helmond door te voeren heeft een relatie met de plaats van natuur en landschap en het vergroten van de biodiversiteit in en om onze stad. De kwaliteit (inclusief onderhoud) en omvang daarvan vormt een belangrijke basis. Een goede balans tussen natuur, rust en recreatie is belangrijk. De gemeente Helmond helpt samen met de vier andere grote steden in Noord-Brabant de provincie bij de realisatie en uitbreiding van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). De gemeente Helmond versterkt en ontwikkelt binnen het B5 bod circa 45 hectare nieuwe natuur binnen haar grondgebied. Bij natuurherstel liggen nadrukkelijke relaties met de opgaven voor energietransitie, recreatie en klimaatadaptatie; bestrijding van droogte, hitte en wateroverlast.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partij;

- Metropoolregio Eindhoven

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje "wat gaan we ervoor doen" van dit programma.

3.11.2 Wat gaan we er voor doen?

Impuls openbare ruimte en vergroening Sociaal Economische Status wijken (SES-gelden)

De staat van de openbare ruimte heeft veel effect op de leefbaarheid in wijken en daarmee op het woonplezier dat mensen ervaren. Daarbij zien we vaak een negatieve opeenstapeling van risico's. Daar waar de openbare ruimte niet op orde is, ontstaat vaker overlast en zijn ook de criminaliteitscijfers hoger. We verhogen het niveau van de openbare ruimte in de wijken met een

lagere sociaal economische status (SES) extra. Dit komt de leefbaarheid in deze wijken sterk ten goede. In 2021 is al het openbaar groen technisch gekeurd, waardoor een duidelijk beeld is waar we directe verbetering kunnen doorvoeren. In 2022 worden plantvakken die aan vervanging toe zijn opnieuw ingericht met beplanting die bijdraagt aan zowel de beleving als de biodiversiteit.

Integraal beheerkader en beheerplannen (asset sheets).

Wij werken aan professioneel en planmatig beheer. Komende periode brengen we hiervoor de basis verder op orde. De volgende acties worden hiervoor uitgezet:

1. Uitvoeren inspecties

In 2021 zijn inspecties uitgevoerd voor de asset wegen en de asset stedelijk groen. Op basis van die inspectieresultaten actualiseren we de (meerjaren)planningen en stellen we het uitvoeringsprogramma voor 2022 op. Een belangrijk uitgangspunt is hierbij 'Beheren met meerwaarde'. We gaan in de openbare ruimte aan de slag waar dit het hardste nodig is, combineren werkzaamheden waar mogelijk en nemen opgaven zoals klimaatadaptatie, vergroening en circulariteit hierin mee.

2. Opstellen assetsheets 2021

Gezien de omvang van de assets is gekozen om het opstellen van de assetsheets (beheerplannen) te verspreiden over twee jaar. Deze worden in 2022 afgerond en vastgesteld.

3. Implementatie assetmanagement

Komende periode gaan we verder met het invoeren van assetmanagement binnen het beheer van de openbare ruimte. Hiervoor werken we de assetsheets verder uit (o.b.v. de uitgevoerde inspectie wegen en groen) en verwerken we de opgaven hieruit naar de (meerjaren)planning 2022 en verder.

4. Integraal en wijkgericht meerjarenprogramma

Komende periode maken we een start met het integraal en wijkgericht meerjarenprogramma. Er vindt in- en extern integrale afstemming van plannen en projecten om de komen tot een afgewogen, wijkgerichte integrale meerjarenplanning.

5. Inzicht huidige beleving en tevredenheid inwoners

We gaan gerichte onderzoek doen naar behoeftes en wensen van bewoners in bepaalde gebieden (centrum of woonwijken), van bepaalde doelgroepen (ouderen/ jongeren) of voor assets (groen/ verharding etc.). De resultaten hiervan betrekken wij bij de integrale programmering en planvorming.

Natuur in en om de stad

In 2021 is een start gemaakt met de uitwerking van het B5-bod voor de Groene Punt. In 2022 wordt hier een vervolg aan gegeven. Voor het Gulden Land is het project de Rondgang gestart in 2021 en dit zal doorlopen in 2022. De Rondgang zorgt voor een goede ontsluiting van dit gebied voor de bezoeker. Het project de Stads Aa zorgt ervoor dat de Groene Punt en de Bundertjes verbonden worden. Door deze projecten wordt de relatie steeds meer gelegd tussen (binnen) stad en omliggende landschap.

Ontwikkelvisie Gulbergen

In regionaal verband (MRE) werken we aan het beheer/ behoud en de inrichting van Gulbergen als groene long tussen Eindhoven en Helmond, een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding en duurzame uitstraling, met aandacht voor het hoge ijkpunt van de stortplaats in de regio en passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. In december 2020 heeft MRE de

erfpachtovereenkomst ontbonden en heeft de MRE als eigenaar (namens de 21 gemeenten) de exploitatie van het landgoed Gulbergen overgenomen. MRE is tevens initiatiefnemer en regisseur in het proces dat moet leiden tot overdracht van het landgoed. Samen met de grondgebied gemeenten Nuenen en Geldrop-Mierlo wordt gewerkt aan het nieuwe toekomstperspectief van deze ontwikkeling. Hiervoor zullen alle stakeholders in het gebied op gepaste wijze en momenten worden betrokken. Helmond heeft als buurgemeente ook belang bij een zorgvuldig proces. Met die inzet participeert Helmond in de adviescommissie Gulbergen.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
580	Areaalontwikkeling				21
210	Areaalontwikkeling				21
210	Onderhoud asfalt Wolfsputterbaan	600			
210	Afsluiting kernwinkelgebied	60	60	60	60
225	Reiniging City na koopzondagen	20	30	30	30
Totaal Beleidsintensivering Openbare ruimte en natuurbescherming		680	90	90	131

Areaalontwikkeling

Jaarlijks wordt de begroting bijgesteld voor areaalontwikkelingen die verband houden met de groei van de stad. Hierdoor kan de gemeente de toegenomen kosten in verband met bevolkingsgroei en groei van het aantal woningen opvangen. Tot en met 2024 is deze toename voorzien in het meerjarenperspectief. Voor de nieuwe jaarschijf 2025 wordt de jaarlijkse totale toename voor programma 11 € 42.000, gesplitst over de onderdelen Wegen en Groen.

Onderhoud asfalt Wolfsputterbaan

De geluidsreducerende asfaltdeklaag van de Wolfsputterbaan heeft geleden onder de strenge vorst en sneeuw in de winter van 2020/2021. Herstelwerkzaamheden nemen daardoor snel toe in frequentie en omvang, waardoor het wenselijk is om in 2022 groot onderhoud uit te voeren door de asfaltdeklaag te vervangen. Het uitvoeren van groot onderhoud is noodzakelijk om problemen en hogere kosten op langere termijn te voorkomen.

Afsluiting kernwinkelgebied

Afhankelijk van de uitwerking zullen de exploitatielasten van het afsluiten van het kernwinkelgebied met maximaal € 60.000 per jaar stijgen.

Reiniging City na koopzondagen

Vanwege de extra koopzondagen zijn de kosten voor reiniging van het City-gebied gestegen.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2022

(bedragen x €1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
210	Rijpelbaan	800	-	800
210	Openbare verlichting	700	-	700
250	Ontsluiting sport en beleefcampus de Braak	1.317	-	1.317
260	Vervanging verkeersregelinstallaties (VRI's)	800	-	800
580	Openbaar groen	285	-	285
580	Vervanging bomen	450	-	450
580	Vervanging natuur en recreatie	150	-	150
580	Vervanging brug Geldropseweg	2.600	300	2.300
Totaal Openbare ruimte en natuurbescherming		7.102	300	6.802

Rijpelbaan

In 2022 vinden werkzaamheden plaats aan de Rijpelbaan waarbij twee lagen asfalt worden vervangen in combinatie met toepassing van asfaltbewapening. De kosten die hiermee gepaard gaan bedragen € 800.000.

Openbare verlichting

Om het areaal in de gemeente Helmond in stand te houden investeren we jaarlijks in de openbare ruimte. Hiermee zorgen we voor een veilige en bereikbare openbare ruimte die daarnaast ook bijdraagt aan het realiseren van de ambitie van Brainport/Automotive/Bereikbaarheidsagenda. Bij openbare verlichting gaat het jaarlijks om een bedrag van € 700.000.

Ontsluiting sport en beleefcampus de Braak (SBC)

Vanwege de verdere ontwikkeling van Sport- en Beleefcampus De Braak onderzoeken we op welke manier een goede ontsluiting van het SBC kan worden gerealiseerd en welke maatregelen noodzakelijk zijn op het omliggende wegennet (met name Rembrandtlaan en Wethouder Ebbenlaan) om de verwachte gewijzigde verkeersstromen vlot en veilig af te wikkelen.

Vervanging verkeerregelinstallaties (VRI's)

De komende jaren blijven we VRI's die aan het einde van de technische levensduur zijn vervangen. Hierbij maken we slimme combinaties met investeringen op het gebied van smart mobility/slimme VRI's. Zo blijven we bij in technische ontwikkelingen en draagt dit bij aan het realiseren van de ambities van Brainport/Automotive/Bereikbaarheidsagenda.

Openbaar Groen

Jaarlijks worden middelen beschikbaar gesteld voor het beheeronderdeel groen (beplanting, hagen, gazon, gras). Hiermee houden we het groen voor de lange termijn in stand.

Vervanging Bomen

Het beheeronderdeel bomen is doorgerekend voor instandhouding op lange termijn. Deze doorrekening is door een gezamenlijke analyse van een adviesbureau en de gemeente tot stand gekomen. Uit deze doorrekening blijkt dat bij een technische levensduur van bomen in verharding van 40 jaar en een levensduur van bomen in beplanting van 60 jaar, structureel € 450.000 benodigd is om het areaal in stand te houden.

Vervanging natuur en recreatie

Het beheeronderdeel natuur en recreatie is doorgerekend voor ontwikkeling en instandhouding op lange termijn. Deze doorrekening is door een gezamenlijke analyse van een adviesbureau en de gemeente tot stand gekomen. Uit deze doorrekening blijkt dat voor instandhouding van het areaal er structureel € 150.000 per jaar benodigd is.

Vervanging brug Geldropseweg

Voor de brug Geldropseweg is een constructieve controle berekening uitgevoerd. Aanleiding voor deze controle berekening was het naderen van het einde van de theoretische levensduur en enkele waargenomen constructieve schades. De conclusie is dat de brug in 2022 vervangen dient te worden. Bij de eerste globale raming is rekening gehouden met vervanging van het brugdek en verbreding van het fietspad. Hiervoor zou een budget van € 1,6 miljoen nodig zijn. Echter is toen niet onderzocht of de onderbouw van deze brug nog (her)bruikbaar is en of deze de extra belasting vanwege de verbreding van het brugdek aan kan. Aanvullende inspecties laten zien dat de bestaande onderbouw grotendeels gehandhaafd kan blijven maar wel versterkt en aangepast dient te worden voor veilig hergebruik. Vandaar dat het investeringsbedrag is opgehoogd naar € 2,6 miljoen. Een deel van deze kosten wordt gedekt door een bijdrage van de provincie.

3.11.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

	Rekening		Begroting			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	17.482	18.598	17.977	18.049	18.157	18.541
Baten	4.160	4.303	4.467	4.467	4.467	4.467
Saldo	-13.323	-14.295	-13.509	-13.582	-13.690	-14.073
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	50					
Onttrekking	306	230	68	114	114	213
Saldo	-13.066	-14.065	-13.441	-13.468	-13.576	-13.861

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
210	Wegen	5.901	555	-5.347
225	Wegen - reiniging	3.050	42	-3.008
230	Parkeervoorzieningen	2.045	3.722	1.677
260	Verkeer en vervoer uitvoering	838	26	-812
270	Binnenhavens en waterwegen	887	48	-840
580	Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	5.149	143	-5.006
595	Groenvoorzieningen & natuur , fontein	99		-99
722	Begraafplaatsen	6		-6
Totaal		17.977	4.535	-13.441

3.12 Programma 12: Milieu

3.12.1 Wat willen we bereiken?

- Verduurzaming is op alle fronten nodig om de grote opgaven van energietransitie, klimaatadaptatie, gezondheid en een gezonde en veilige leefomgeving op te kunnen pakken. Wij leggen het fundament en de richting vast voor een Helmond dat in 2035-2045 klimaatneutraal is en in 2050 klimaatbestendig.
- Samenwerking met partners in de stad en in de regio stellen we voorop om het verschil te kunnen maken.

Meerjarig beleidsperspectief

Programma Duurzame en Gezonde stad

De focus van de Helmondse duurzaamheidsambities verschuift steeds meer van enkel energiebesparing naar een veel bredere insteek, waarbij ook aspecten als sociale duurzaamheid, circulariteit, een groene leefomgeving en gezondheid moeten bijdragen aan een duurzame samenleving. Niet voor niets hebben we in dit programma de volgende ambities verankerd: in 2035-2045 klimaatneutraal zijn, in 2050 klimaatbestendig zijn, alle mensen en alle betrokken stakeholders kunnen meedoen en de innovatieve en creatieve kracht van Helmond wordt ingezet voor maatschappelijke en technologische vernieuwing. Voor het programma Duurzame en Gezonde Stad wordt uitgegaan van de kaders zoals deze in de Versnellingsagenda Duurzaamheid zijn opgenomen. Er wordt gekeken hoe het beleid en de individuele projecten bijdragen aan het doel om klimaatneutraal te zijn in 2035-2045 en klimaatbestendig in 2050. Tevens speelt de opgave vanuit de Rijksoverheid inzake circulariteit (in 2050) hierbij een steeds belangrijkere rol.

Energietransitie

Ons klimaat verandert. Dit komt onder andere door de enorm snelle toename van het gebruik van fossiele brandstoffen in de wereld. De voorraden van deze fossiele brandstoffen zijn eindig. Tegenwoordig zijn ook de effecten van de fossiele brandstoffen op het klimaat, de natuur en de mensheid bekend. Ook in de gemeente Helmond houden we ons bezig met het tegengaan van klimaatverandering. In het klimaatbeleid 'Helmond op weg naar klimaatneutraliteit' van 2009 staat de weg naar deze doelen benoemd. We zien dat de energietransitie niet enkel bestaat uit de fysieke verduurzaming van onze energievraag/voorraad maar ook roept om een duidelijke opgave ten aanzien van besparing, gedragsverandering, het aanhaken van specifieke doelgroepen en een verandering van het economisch model. Dit laatste omdat uit de klimaatbegroting is gebleken dat de opgave voor Helmond dusdanig groot is dat met verduurzamen en besparen alleen we onze doelstellingen niet bereiken. Door in te zetten op een circulaire economie kan (op termijn) worden bereikt dat economische groei en rendement hand in hand gaan met duurzaamheid. Het inzetten op een circulaire economie is simpelweg nodig: grondstoffen raken op en worden schaarser (en daarmee duurder) en het winnen van primaire grondstoffen en afvalverbranding leidt tot aantasting van de natuur. De energieopgave is te groot om deze op traditionele wijze middels verduurzamen en transformeren klimaatneutraal te maken.

De stad aanpassen aan het veranderende klimaat

Zowel landelijk, regionaal als lokaal is het aanpassen aan de klimaatverandering (klimaatadaptatie) een belangrijk speerpunt. Voor de komende decennia worden nattere winters en drogere zomers met extremer weer voorspeld. Dit zal leiden tot meer 'water op straat'-situaties en mogelijk ook tot waterschade en grotere droogteperiodes in de zomer. Een ander gevolg van de klimaatontwikkelingen is een toename van hittestress in bebouwde gebieden. Dit leidt tot beduidend hogere temperaturen in een verstedelijkte omgeving ten opzichte van het omringende buitengebied. Om extreem weer met wateroverlast, droogte en hitte zoveel mogelijk het hoofd te bieden wordt met de onlangs vastgestelde

uitvoeringsagenda klimaatadaptatie, klimaatbestendig ontwerpen en inrichten bij projecten en onderhoud de norm binnen de gemeentelijke organisatie, de openbare ruimte en de bedrijventerreinen. Onze inwoners helpen we met bewustwording en het zetten van eerste stappen, onder andere met publiekacties, zoals operatie Steenbreek, het klimaatplein en de regentonnenactie.

Gezonde leefomgeving

Duurzaamheid, klimaatadaptatie en gezondheid zijn begrippen die elkaar overlappen op het gebied van leefbaarheid, gezonde leefomgeving, participatie, groen-water in de stad, gezonde leefstijl en welbevinden. Deze begrippen zijn ook onlosmakelijk verbonden bij het ontwerpen van een stad die uitnodigt tot een lang, gezond en gelukkig leven in een gezonde en duurzame omgeving. Er is de laatste jaren steeds meer aandacht voor gezonde verstedelijking en gezond ontwerpen.

Gezondheid, klimaatadaptatie en duurzaamheid zijn ook onderdeel van de doelstellingen van de Omgevingswet, waarin verschillende wetten worden ondergebracht. Anticiperen op en implementatie van deze thema's in de Omgevingswet is één van de belangrijkste doelstellingen.

Luchtkwaliteit

Belangrijk aandachtspunt is de verbetering van de luchtkwaliteit. Om geurklachten te reduceren zetten we in op de verduurzaming van bedrijventerreinen. Bij nieuwvestiging en uitbreiding van bedrijven nemen we aandacht voor de luchtkwaliteit en het beperken van geurhinder als belangrijke aspecten mee. Op het gebied van best beschikbare technieken wordt kennis opgedaan en bij nieuwe initiatieven wordt toepassing van nieuwe technieken gestimuleerd. Bij grote nieuwe ontwikkelingen, zoals infrastructurele projecten, streven wij de WHO-normen op het gebied van fijnstof na. Voor het vraagstuk van de (particuliere) houtstook doen we met de nieuwbouwwijk Brainport Smart District mee aan de pilot houtstookarme wijk die vanuit het landelijke Schone Lucht Akkoord is gestart. Om de luchtkwaliteit de komende jaren te monitoren doen we mee aan het regionaal meetnet luchtkwaliteit.

Stikstof

Om het stikstofvraagstuk in Brabant goed aan te kunnen pakken heeft de provincie in 2020 een aanpak ontwikkeld op drie niveaus, namelijk lokaal projecten in én in de schil om Natura 2000-gebieden, regionaal via 'ondersteuningsloketten', en provinciaal een provincie brede tafel Stikstof Brabant. In dit laatste participeert onze gemeente.

Transport gevaarlijke stoffen

Vanwege overschrijdingen van de risicoplafonds, onder meer op het spoortraject Eindhoven-Venlo (Brabantroute), werkt het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met alle betrokken partijen (onder andere vervoerders, verladers, decentrale overheden en ProRail) aan het programma Robuust Basisnet Spoor. Doel van dit programma is om te komen tot een toekomstbesteding Basisnet dat het veilig vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor faciliteert en de leefbaarheid, in termen van gezondheid en veiligheid, langs het Basisnet bewaakt. Samen met een groot aantal Brabantse spoorgemeenten en de provincies Noord-Brabant, Limburg en Zuid-Holland voeren wij een lobby voor een optimale balans tussen verantwoorde risico's, ruimtelijke opgaven en het vervoer. Tevens voeren we een blijvende lobby om het indicatieve buisleidingentracé voor ondergronds vervoer van gevaarlijke stoffen definitief niet door Helmond te laten lopen.

Huishoudelijke afvalstoffen

We streven naar meer hergebruik en verdere afvalscheiding. Als uitwerking van de Kadernota Afval blijven we werken volgens de vernieuwde aanpak van de huishoudelijke afvalstromen.

Rioleringen

De doelstellingen ten aanzien van rioleringen zijn vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In het GRP is opgenomen hoe we omgaan met het onderwerp wateroverlast in relatie tot klimaatadaptatie. In het GRP zijn de onderstaande gemeentelijke beleidslijnen opgenomen met betrekking tot de wettelijke taken:

- Zorgen voor doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater: Hierbij zorgen we dat het systeem zo doelmatig mogelijk functioneert, dat we duurzame technieken inzetten en dat de volksgezondheid niet in het geding komt.
- Zorgen voor een doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater: Wij houden bij de (her)inrichting van de openbare ruimte rekening met de verwerking van extreme neerslaghoeveelheden. Hemelwater wordt zo lokaal mogelijk verwerkt en benut voor het aantrekkelijk maken van de leefomgeving.
- Zorgen dat, voor zover mogelijk, het grondwater de bestemming van een gebied niet structureel belemmert: Een gezonde grondwaterhuishouding is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van particulieren, gemeente, waterschap en provincie. Samen streven we naar het voorkomen van verdroging en grondwateroverlast. We streven ernaar om de natuurlijke situatie intact te houden.

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen;

- Metropoolregio Eindhoven;
- Omgevingsdienst Zuidoost Brabant;
- Reiniging Blink.

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje 'Wat gaan we er voor doen?' van dit programma.

3.12.2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Intensivering Energietransitie

In de gemeenteraad is een motie aangenomen om te onderzoeken op welke manier gemeente Helmond de energietransitie voor lage inkomens vorm kan geven. In 2022 gaan we dan ook aan de slag met de aanpak energiearmoede (beleidsintensivering). Regionaal is de definitieve Regionale Energiestrategie (RES) inclusief planMER (Milieueffectrapportage) aan alle gemeenteraden in de Metropoolregio voorgelegd. We werken in de RES nauw samen met onze Peelgemeenten. In Helmond zijn eind 2021 alle inwoners over de warmteplannen per wijk geïnformeerd, en is de transitievisie warmte vastgesteld. Voor het warmtenet is de principekeuze voor verduurzaming en niet biomassa gemaakt. De visie zonnevelden en zonnedaken is geëvalueerd. We werken in 2022 aan de verdere uitwerking van deze resultaten.

De benodigde transitie voor energie en circulaire economie vraagt ook om een verandering binnen onze eigen organisatie. We verankeren deze doelstellingen in bijvoorbeeld de uitwerking van het Huis voor de Stad en BSD. Het Huis voor de Stad is niet enkel een fysiek voorbeeld, maar geeft tevens qua organisatie en gebruik de weg naar benodigde transitie weer. Maar ook meer reguliere trajecten zoals inkoop worden door maatschappelijk verantwoord inkopen klaargemaakt voor de toekomst. Hierbij worden in 2022 wederom een aantal prioritaire projecten benoemd.

De totale energietransitie en het komen tot een klimaatneutraal Helmond kost in totaliteit veel meer dan nu begroot. Niet enkel in financiële middelen maar ook als het gaat om capaciteit. Naast de bestaande lijnen in het programma Duurzame & Gezonde Stad willen we onze inzet opschalen en

versnellen, via deelname aan een Europese oproep voor het indienen van voorstellen waaraan 100 steden mogen meedoen. We doen dit samen met Eindhoven. De oproep richt zich op drie sporen: het verbreden en versterken van onze huidige inzet; op intensivering van de multiple helix aanpak; en het vergroten van maatschappelijk draagvlak. Zeker voor dit laatste aspect is het post-coronatijdperk een belangrijk moment. Een succesvolle indiening in het kader van de EU-oproep geeft toegang tot additionele financiële middelen. Daarnaast heeft intensivering van de aanpak ook positieve economische effecten, met name voor de bouw- en installatiebranche.

Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie

We gaan verder uitvoering geven aan de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie. Er zijn 5 projecten opgestart met NL Greenlabel om kennis op te doen in de organisatie over de klimaat adaptieve werkwijze. In de Peelgemeenten wordt samengewerkt vanuit een Regionale Uitvoeringsagenda, mede om de rijksbijdrage (1/3 impulsfinanciering voor projecten) voor de Uitvoeringsagenda binnen te halen.

Verduurzaming bedrijventerreinen

Samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond, Centrummanagement en Wijkmanagement stimuleren en ondersteunen we duurzaam en circulair ondernemen. Een voorbeeld is de doorontwikkeling van het instrument InduSym, waarmee aanbieders en afnemers van reststromen met elkaar in contact komen. De uitvoeringsagenda Visie Duurzaam Ondernemen en het Plan van Aanpak Circulaire Economie zijn geactualiseerd, waarbij we veel meer de samenhang met Energietransitie aanhalen. Daarin is meer focus aan gebracht op ondernemersgedreven voorbeeldprojecten. Daarnaast zijn we samen met diverse grote gemeenten in Brabant en Limburg betrokken bij een kennistrject van de Fontys over Circulaire Bedrijventerreinen. Specifiek kijken we daar hoe het concept van de circulaire economie verder te operationaliseren is op bedrijventerreinen. Daarnaast zijn we begin 2021, in nauwe samenwerking met Stichting Bedrijventerreinen Helmond, gestart met het brede duurzaamheidsproject 'Smart Synergy Helmond' voor de jaren 2021-2023. De verschillende deelprojecten richten zich op voorbeeldprojecten op het gebied van energietransitie en circulair ondernemen.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

We zijn volop bezig met het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Naast eerstegraads maatregelen zoals zonnepanelen, LED-verlichting en dubbele beglazing zijn we bezig om een aantal gebouwen compleet aan te pakken op duurzaamheid. Deze pakken we bouwkundig en installatietechnisch grootschalig aan, zodat we deze gasloos kunnen maken en met een verbruik van nul op de meter. Ook gaan we duurzaamheid koppelen aan de bestrijding van de hittestress door middel van het realiseren van groene daken en gevels.

Plan van aanpak Luchtkwaliteit

Het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA) is in 2020 getekend. Samen met de Rijksoverheid, de provincies en andere gemeenten streven we op grond van dit akkoord naar het realiseren van een betere luchtkwaliteit en daarmee een betere gezondheid van onze bewoners. De aanpak richt zich op vier groepen van maatregelen: mobiliteit, industrie, huishoudens en overige maatregelen, zoals communicatie en monitoring van de luchtkwaliteit. In 2022 voeren we de maatregelen uit het plan van aanpak Luchtkwaliteit verder uit.

Huishoudelijke afvalstoffen

De tweede fase van de Kadernota Afval omvat de verdere uitwerking op het terrein van onder andere restafval, gft en de Milieustraat. De invoering van Diftar voor restafval bij laagbouwwooningen is per 1 januari 2021 een feit. Voor hoogbouwwooningen is in 2021 een begin gemaakt met de invoering van Diftar en de inzameling van gft. We volgen alle Diftar-ontwikkelingen en komen begin 2022 met een

evaluatie over 2021. Voor de milieustraat is de invoering van een afsprakensysteem afgerond. De invoering van een gedifferentieerd tarief in combinatie met e-herkenning voor Helmondse bezoekers is in 2022 een feit.

Tegelijkertijd constateren we bij de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen een aantal ontwikkelingen die tot hogere kosten leiden. Dit zijn bijvoorbeeld:

- De luierinzameling waartoe in 2021 door de gemeenteraad is besloten;
- De prijsstijgingen van zowel materieel als (intern en extern) personeel;
- De prijsstijgingen van het materiaal voor het onderhouden dan wel vervangen van mini-containers;
- De landelijke belastingheffing op afvalverbranding;
- De tariefstijgingen bij de verwerking van afvalstromen.

De hogere kosten zijn verwerkt in deze begroting.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Metropoolregio Eindhoven – Energietransitie

Onderdeel van het Klimaatakkoord is dat elke regio in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstelt. In december 2021 wordt de RES vastgesteld door alle gemeenteraden in de regio en aangeboden aan het Rijk. De RES leidt tot besluitvorming in het omgevingsbeleid (omgevingsvisie, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's en omgevingsverordeningen). Daarnaast is de inzet van de MRE gericht op ondersteuning en opschaling van initiatieven in de productie van (grootschalige) duurzame energie, waaronder:

- de versnelling van de verduurzaming van de gebouwde omgeving zoals woningen, utiliteitsbouw en bedrijfspanden;
- het verkrijgen van draagvlak voor gedrag en maatregelen;
- het komen tot testomgevingen voor innovatieve concepten voor de opwekking van duurzame energie.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

De Omgevingsdienst bereidt zich al enige tijd voor op de komst van de Omgevingswet. Deze wet heeft grote gevolgen voor zowel de inhoud van de werkzaamheden als de processen en manier van werken van de Omgevingsdienst. Voor 2022 zijn de volgende (beleids)resultaten voorzien: afronding van de opleidingen voor vrijwel alle medewerkers, afronding implementatie VTH-applicatie, inregelen van aangepaste processen, aanpassing van standaard sjablonen, brieven, enzovoort. Samen met de regio en andere ketenpartners worden daarnaast de volgende zaken in 2022 afgerond: oplevering van een nieuwe producten- en dienstencatalogus, afspraken over de ketensamenwerking, kostenkengetallen ten behoeve van het kunnen heffen van milieuleges en het opstellen van toepasbare regels. Daarnaast draagt de Omgevingsdienst bij aan regionale kennisuitwisseling.

BrabantStad

Vanuit de summit Gezonde en Duurzame Leefomgeving is in 2021 met name ingezet op de verkenning van samenwerking op thema's zoals Energietransitie en Gezondheid. Zo is in 2021 een toekomstverkenning uitgevoerd door Posad/Telos naar de betekenis van gezondheid voor het toekomstig beleid ten aanzien van de leefomgeving van Noord-Brabant. De resultaten worden betrokken bij de Verstedelijkingstrategie voor Stedelijk Brabant.

Ten aanzien van de energietransitie is de lijn dat de samenwerking zich met name moet richten op de RES-regio's. Urgente thema's die de steden raken worden wel actief samen opgepakt, bijvoorbeeld de netschaarste en de lobby richting Rijk en Netbeheerder.

De thema's binnen de summit worden opnieuw tegen het licht gehouden in het kader van de herijking van de BrabantStad-agenda. Onderwerpen die aandacht vragen, zoals de stikstof-problematiek en luchtkwaliteit, kunnen hier een meer prominente rol in krijgen.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
780	Energiearmoede (pilot)	570			
Totaal Beleidsintensivering Milieu		570			

Energiearmoede (pilot)

In de commissievergadering van 30 maart 2021 hebben wij de mogelijkheden van de motie 'Energietransitie als hefboom inzake energiearmoede' met uw raad verkend. We zetten in op gelijke kansen voor de huishoudens met een inkomen tot maximaal 150% van het bijstandsniveau om duurzaamheidsmaatregelen te nemen en daarmee bij te dragen aan het verkleinen van de tweedeling. Dit doen we enerzijds via zachte voorzieningen en coachgesprekken. Parallel daaraan wordt een plan van aanpak uitgewerkt dat zich richt op de uitvoering van fysieke maatregelen, zoals de aanleg van isolatie en zonnepanelen bij de particuliere woningeigenaren. Afhankelijk van de woning en mogelijkheden bekijken we welke voorzieningen het meest interessant zijn. Samen met individuele inwoners en corporaties willen we werk met werk maken en al beoogde ontwikkelingen in wijken koppelen aan deze duurzaamheidsimpuls. We gaan daarbij uit van ongeveer vijftig woningen per jaar.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2022

(bedragen x €1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
730	Vervanging containers	60	-	60
760	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	2.490	2.490	-
780	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	250	-	250
Totaal Milieu		2.800	2.490	310

Vervanging containers

Bij de oudste afvalvoorzieningen komen nu de eerste vervangingen in verband met de technische levensduur in zicht. Hiervoor investeren we jaarlijks € 60.000 om ons containerbestand de komende jaren tijdig te vervangen.

Rioleringszorg

Het betreft de reguliere jaarlijkse investeringen om te kunnen voldoen aan de wettelijke gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater ('rioleringszorg'). De bedragen komen uit Gemeentelijk RioleringsPlan 2019-2023.

Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod

Door een investering van in totaal € 2 miljoen, verspreid over de periode 2019-2022, voor de uitvoering van het B5-bod in Varendschut-Zuid (De Groene Punt) en de Bundertjes en het Brabants

Natuurnetwerk in Groot Goor, de invulling van landschapspark Kloostereind en een ontwikkelplan voor Brouwhuissche Heide wordt Helmond zichtbaar een groenere stad.

3.12.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	19.205	19.035	20.684	18.398	18.429	18.423
Baten	20.749	21.968	23.443	22.432	22.432	22.432
Saldo	1.544	2.933	2.760	4.034	4.003	4.009
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	516					
Onttrekking	1.327	126	67		10	10
Saldo	2.355	3.059	2.827	4.034	4.013	4.019

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
730 Huishoudelijke afvalstoffen	8.452	12.622	4.170
750 Ontsmettingen en ov.reinigingen	309		-309
755 Reinigingen graffiti	200	132	-68
760 Rioleringen	6.532	8.796	2.264
780 Milieubeheer	5.191	1.961	-3.229
Totaal	20.684	23.511	2.827

3.13 Programma 13: Bestuur en organisatie

3.13.1 Wat willen we bereiken?

- Helmond wil een omgevingsbewuste stad zijn, die anticipeert en snel en strategisch kan schakelen. Daarbij werken we nauw samen met partners, zowel binnen de stad als daarbuiten. In die samenwerking handelen we altijd vanuit onze eigen kracht en de maatschappelijke en inhoudelijke opgaven waarvoor we staan, onder meer genoemd in onze Strategische Agenda.
- Door sterker in te zetten op lobby & public affairs willen we de belangrijkste Helmondse dossiers duidelijker maken, ook buiten onze stad. Een goede lobby en public affairs kost tijd, maar levert uiteindelijk wel inkomsten en resultaat op. In deze missie zoeken we ook naar een sterkere samenwerking met Helmond Marketing. Onze stad heeft meer moois te bieden dan veel mensen weten. Hier is absoluut winst te behalen.
- We gaan door op de ingeslagen weg wat betreft de vijf Global Goals waar Helmond op inzet, te weten: het tegengaan van armoede, goede gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs, eerlijk werk en economische groei en verantwoorde consumptie en productie.
- Vanuit het oogpunt van 24-uurs VIP-dienstverlening gaan we vriendelijk, innovatief en persoonlijk om met onze inwoners. Daarbij hoort een open, transparante en actief communicerende gemeente. We maken inzichtelijk wat we doen en voor wie. Dit past bij het wijkgericht werken, wat ook terugkomt in de wijkspreekuren die onze bestuurders houden.
- We hebben een moderne, wendbare, integere en dienstbare organisatie nodig. Een gezonde basis en realistische ambities gaan daarbij hand in hand. Om dit te realiseren maken we gebruik van de kansen die de digitale transformatie ons biedt. Deze toekomstgerichte benadering is ook een van de pilaren onder het Huis voor de Stad.
- We realiseren een digitaal fundament van glasvezelnetwerken en sensoren en creëren daarnaast een robuuste mix van (urban) dataplatforms om deze digitale transformatie optimaal te faciliteren. Tegelijkertijd gaan we ervoor zorgen dat iedereen in Helmond mee kan doen in deze ontwikkelingen (digitale inclusie).

Meerjarig beleidsperspectief

Bestuurlijke samenwerking

De regio biedt kansen aan Helmond. Maar wij dragen ook actief bij aan die regio. Conform onze visie 'Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst' stellen wij de inhoud voorop. En kijken we op basis van de uitdagingen die de realisatie van de maatschappelijke opgaven in de stad ons brengt, waar zich daarvoor onze meest natuurlijke samenwerkingspartners bevinden. De beoogde inhoudelijke beleidsresultaten van die samenwerking zijn vermeld in de voorgaande beleidsparagrafen.

Goed netwerken biedt ons, vanuit onze hoofddossiers, nieuwe kansen. Die zijn (bijvoorbeeld op het vlak van ons verdienvermogen) nodig om Helmond verder te kunnen laten groeien. Bij de toekomstvisie van Brainport, de uitvoering van het werkprogramma van de vernieuwde MRE en de gefocuste inzet binnen BrabantStad borgen we de aansluiting met de Helmondse agenda. Daarnaast spelen we in op de (financiële) kansen die ook de provincie, Den Haag en Europa bieden. De G40, de VNG en de VBG zijn een belangrijke gesprekspartner voor de Rijksoverheid, respectievelijk de provincie. Via deelname aan deze netwerken streven we naar het agenderen en beïnvloeden van beleidsthema's.

Global Goals

In het coalitieakkoord is bepaald dat er stevig ingezet wordt op de uitvoering van de Global Goals. Daarbij ziet Helmond zowel een verantwoordelijkheid voor de inwoners van Helmond als voor de inwoners van andere landen. We gaan door op de ingeslagen weg wat betreft de vijf Global Goals waar Helmond op inzet, te weten: het tegengaan van armoede, goede gezondheid en welzijn,

kwaliteitsonderwijs, eerlijk werk en economische groei en verantwoorde consumptie en productie. Voor initiatieven uit de stad die daarbij aansluiten verstrekken we subsidie. De invulling van de Global Goals maken we zichtbaar in de stad.

Dienstverlening

Vanuit onze Helmondse visie op dienstverlening (en klantcontact) leggen we de lat hoog. We streven naar VIP-dienstverlening, waarbij de kenmerken vriendelijk, innovatief en persoonlijk de belangrijkste uitgangspunten zijn. Iedere inwoner en elk bedrijf of instelling moet in al zijn/haar dienstverleningscontacten ervaren dat de gemeente Helmond er voor hem/haar is, dat we maatwerk leveren en meedenken waar dat mogelijk is. De behoeften en vragen van de klant staan centraal. Binnen dit streven zijn we sterk toekomstgericht. Dit komt terug in de wens om onze dienstverlening zoveel mogelijk digitaal in te richten, zonder uit het oog te verliezen dat iedereen mee moet kunnen blijven doen (digitale inclusie). Tegelijkertijd moet onze basis op orde zijn en blijven. Dat houdt in dat de kwaliteit en actualiteit van de gegevens die we als gemeente bijhouden en verstrekken up-to-date moet zijn. Tevens moeten de verschillende onderdelen van de gemeentelijke informatievoorziening nauw op elkaar aangesloten zijn, waarbij de klant telkens ervaart dat hij of zij met één gemeente schakelt.

Om de dienstverlening aan onze inwoners en medewerkers goed te laten verlopen, is het van belang dat informatie beschikbaar is, en daarnaast betrouwbaar en alleen toegankelijk voor de juiste personen. Dat is een uitdaging. Enerzijds doordat we vanuit steeds meer plekken digitaal werken en actief zijn. Anderzijds biedt de toegenomen digitalisering ons niet alleen nieuwe technologische mogelijkheden maar worden ook cybercriminelen steeds actiever en innovatiever. De risico's die we daarbij lopen hebben een enorme impact op de organisatie, onze medewerkers en op de inwoners en ondernemers in de stad. Landelijk worden gemeenten hierbij ondersteund, waarbij de verplichtingen om aan te kunnen tonen dat we de informatieveiligheid en privacy op een voldoende hoog niveau hebben geborgd, toenemen.

Communicatie en participatie

Communicatie anno nu is heel anders dan twintig, tien of zelfs vijf jaar geleden. Dat geldt voor de hele samenleving en dus ook voor de gemeente. Het feit dat vrijwel iedereen aangesloten is op snel internet (wat met glasvezel alleen maar sneller en veiliger wordt) en onze inwoners vrijwel de gehele dag gebruikmaken van een smartphone of tablet, vraagt ook een andere houding van de gemeente. Meer en meer vormt digitaal werken daarbij de norm. Dit stelt eisen, maar biedt zeker ook kansen. Door 'big data' te verzamelen en te analyseren weten we beter dan ooit wat er leeft in de stad, en dat steeds meer real time. Hierop willen we goed anticiperen.

De ingezette koers van wijkgericht werken zetten we door. We delen onze kennis en halen informatie op. In dat kader onderhouden we ook sterk contact met de wijkraden. Daarbij staat voorop dat we willen laten zien wat we als gemeente doen, en hiervoor gebruiken we actief onze eigen kanalen. Het verder vormgeven van de richtlijnen achter de Omgevingswet leidt ertoe dat we als gemeente nog meer naast en ten dienste van de inwoner komen te staan in de vormgeving van onze stad.

Stadsmarketing

Het einde van de coronacrisis nadert nu daadwerkelijk. Het Verhaal van de Stad wordt in de komende maanden een belangrijke onderlegger (en de basis) voor onze stadsmarketing, en daarmee onze communicatie- en positioneringsuitingen. Wij gaan ervan uit dat ook Helmond Marketing vanuit dit verhaal zal gaan werken en zien dit ook benoemd in hun toekomstplannen.

Integriteit

We blijven actief werken aan bewustwording vanuit het thema 'aandacht voor integriteit'. Jaarlijks organiseren we dilemmatrainingen voor het college en de gemeenteraad. Ook in het ambtelijke traject, waarin directie en management samen werken aan de organisatiecultuur, is integriteit een blijvend onderwerp. Het integriteitsbeleid zoals dat is vastgesteld, wordt verder verankerd in de organisatie via de bestaande integriteitstrainingen voor alle medewerkers en de onboardingprogramma's voor nieuwe medewerkers.

Organisatie

Om onze ambities samen met de stad te kunnen verwezenlijken, hebben we een moderne, wendbare en op samenwerking gerichte organisatie nodig. Onze kernnormen geven hiervoor de richting aan. Daarbij werken we vanuit een gedeelde visie en stellen we – waar nodig – kaders en spelregels. Kijkend naar de toekomst zetten we in op innovatie en op een organisatie die medewerkers in staat stelt zich constant te ontwikkelen. Door soms de ongebaande paden te bewandelen, vergroten we onze eigen kracht. Zeker in dossiers waarop we het verschil willen maken, willen we daarvoor ruimte bieden. Om de ambities van de stad met bijbehorende grote projecten te kunnen uitvoeren, is een solide, kwalitatief stevige personele basis nodig, onder andere op het vlak van ruimtelijke ontwikkeling, realisatie, financiën en ICT. Het Huis voor de Stad stelt onze organisatie in staat om nog meer de samenwerking met de stad en met de medewerkers onderling op te zoeken en zo maximaal bij te dragen aan de uitdagingen waarvoor Helmond als stad staat.

Digitale Stad

Om de kansen die digitalisering kan bieden optimaal te benutten, is het programma Digitale Stad Helmond vastgesteld. Het realiseren van het fundament (met name de glasvezel infrastructuur oplevering half 2023) is nagenoeg gereed. Onze huidige Cityring die we via Glasvezel Helmond BV realiseren, gaan we in 2022 uitbreiden met een aanhaking aan de Brabantring. Daarmee komen er, via de kansen vanuit digitale transformatie, nog meer kansrijke mogelijkheden om te ontplooien. Verder doen we de komende tijd volop ervaring op met het realiseren van sensoren en de daaruit voortkomende data(beheer)-vraagstukken. Via living labs in de stad, maar zeker ook in de samenwerking binnen de realisatie van Brainport Smart District, vertalen we deze ervaringen naar structureel goed gefundeerde en geborgde nieuwe digitale processen, instrumenten en samenwerkingsvormen. Daarbij borgen we vanzelfsprekend ook de aanpalende vraagstukken rondom informatieveiligheid, privacy en ethiek. De maatschappelijke opgaven vanuit de stad zijn daarbij altijd leidend. Nadrukkelijk besteden we daarbij ook aandacht aan de invulling van digitale inclusie; iedereen moet mee kunnen blijven doen. Samen met onze samenwerkingspartners zorgen we er zo voor dat de digitalisering gaat helpen om belangrijke opgaves zoals; het terugdringen van de tweedeling, het bevorderen van de brede welvaart en het bevorderen van de integrale veiligheid, sneller en efficiënter geborgd worden.

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen:

- Metropoolregio Eindhoven;
- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten;
- Enexis Holding NV;
- Glasvezel Helmond BV.

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje 'Wat gaan we er voor doen?' van dit programma.

3.13.2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Informatieveiligheid en privacy

Sinds september 2018 werkt de gemeente Helmond binnen de afdelingen met Decentrale Security en Privacy Officers (DSPO). Daarmee is de gemeente weerbaarder geworden. We willen nu een volgende stap in volwassenheid op het gebied van informatiebeveiliging en privacy realiseren. In 2021 zal hiertoe verdere invulling gegeven worden aan het handelingsperspectief van de directie. De verdere implementatie van de wettelijke en informatiebeveiligingsmaatregelen wordt projectmatig aangepakt, waarbij de FG (functionaris gegevensbescherming) en de CISO (chief information security officer) worden ondersteund door een implementatiemanager AVG/BIO. Daarnaast werven we ongeveer 6 DSPO's ter ondersteuning van het huidige DSPO-team. Het einddoel is een decentrale borging in functies en integraliteit met onder andere het procesbeleid, functioneel beheer, architectuur en projectmatig werken. Dit traject is onderdeel van de digitale transformatie.

Wet gemeenschappelijke regelingen

In 2020 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in procedure gebracht. De wijzigingen hebben als doel het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen. Na inwerkingtreding van de Wet (2021) geldt een overgangstermijn van twee jaar voor aanpassing van de gemeenschappelijke regelingen.

Stadsmarketing

Vanaf 2023 zal Helmond Marketing enkel nog verantwoordelijk zijn voor toeristisch-recreatieve marketing en het koppelen van Helmond Marketing, de VVV en de activiteiten rondom Peelmarketing. In 2022 wordt hierop voorgesorteerd.

Digitale Stad

Half 2023 moet de gehele gemeente van een glasvezelnetwerk zijn voorzien. Dit zowel voor de huisaansluitingen als een netwerk voor de digitale ontwikkelingen in de openbare ruimte (ten behoeve van onder andere sensoren, camera's en 5G). Voor de huisaansluitingen zal er in 2022, samen met de woningbouwcorporaties, op worden ingezet dat bij voorkeur 100% van hun woningvoorraad (1/3 van het totale potentieel van alle huisaansluitingen in Helmond), beschikt over een aansluitpunt op glasvezel. Een plan van aanpak hiervoor wordt in 2022 uitgevoerd.

In 2022 komt de Brabantring tot stand, een samenwerking waarbinnen een glasvezelnetwerk tussen de vijf grootste Brabantse steden en de provincie wordt gerealiseerd samen met een uitvoeringsorganisatie (BRE/EFX). Dit met als doel om de digitale ontsluiting van zorg en maatschappelijke dienstverlening (onder andere ook ziekenhuizen, GGD 's, bibliotheken, scholen) veilig, snel en duurzaam in te kunnen richten. In het nieuwe Huis voor de Stad zal als onderdeel van de Brabantring een zogenaamd opstappunt gerealiseerd worden. Daarmee worden wij als gemeente een belangrijk knooppunt in deze ontwikkeling. We kunnen daarmee ook de digitale poort naar de Peel worden.

Binnen het spoor van digitale inclusie zijn er in 2021 al verschillende succesvolle projecten opgestart. Eind 2021 wordt er een evaluatie uitgevoerd en het actieplan Digitale inclusie herijkt. Goede elementen zullen worden behouden en verankerd in de standaard beleidsuitvoering en/of door de markt worden opgepakt. Daarnaast worden nieuwe kansen uitgewerkt in een jaarplan voor 2022. Dit met als doel om iedereen mee te kunnen blijven laten doen aan de maatschappij en de digitale transformatie die deze ondergaat. We willen daarbij juist de tweedeling van de maatschappij helpen tegengaan en de brede welvaart bevorderen.

Binnen de opgave van de Centrum+-ontwikkeling en de schaa sprong zullen we in 2022 de kansen die digitalisering biedt om daaraan bij te dragen, verder vormgeven. Dat zal onder andere plaatsvinden binnen de verdere invulling van BSD, door de inrichting en het gebruik van slimme infrastructuur. Ook zullen we de verkenning naar de wenselijkheid en de meerwaarde van; het inzetten van een Digital Twin ten behoeve van de voorbereiding, communicatie en besluitvorming van de centrumontwikkeling en de woningbouwopgave in relatie tot bijvoorbeeld de energietransitie, mobiliteitsvraagstukken, veiligheid en leefbaarheid, actief gaan oppakken. In de samenwerking binnen UDI gaan we dit met partners als Brainport Development, BSD, Fraunhofer Institute TUE en de gemeente Eindhoven verder oppakken. De use cases die we daarvoor gaan gebruiken zijn BSD en de Knoop XL-ontwikkeling in Eindhoven. Als spin off lopen we mee met de wensen voor en de invulling van een eigen Digital Twin ten behoeve van de integrale stadsontwikkelingsopgaven.

Beleidsresultaat verbonden partijen / samenwerkingsverbanden

Glasvezel Helmond BV

In 2022 werken we aan de volgende resultaten:

- Het aanleggen van glasvezel in het centrum en het afronden van glasvezel in Helmond-West. Dit voor zowel huisaansluitingen alsmede het netwerk in de openbare ruimte;
- Het afronden van het aansluiten van alle (geschikte) lichtmasten, camera's en VRI's op de glasvezel;
- Aanleggen van glasvezel in BSD en het optimaal participeren in de slimme infrastructuur;
- Samen met de woningbouwcorporaties binnen de juridische mogelijkheden komen tot een beoogde maximale dekking van 100% van heel hun woningvoorraad op het Helmondse glasvezelnetwerk;
- In samenwerking met de Brabantring-partners deze ook helpen realiseren. Daarbij de aansluiting van het opstappunt Helmond goed positioneren en helpen om de Peelgemeenten hierbij te betrekken.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
930	Indexering kapitaallasten				40
050	Helmond. Makers van de toekomst	100			
070	Noodzakelijke aanpassingen Verkiezingen	82	82	82	82
Totaal Beleidsintensivering Bestuur en organisatie		182	82	82	122

Indexering kapitaallasten

Bij de programmabegroting 2020 is besloten de vrije ruimte vanuit de kapitaallasten jaarlijks te indexeren. Hierdoor blijft het investeringsvolume in de pas lopen met de prijsstijgingen. De indexeringen voor de jaren 2022 – 2024 zijn al toegevoegd aan het kapitaallastenplafond in het meerjarenperspectief. Voor de jaarschijf 2025 wordt de jaarlijkse toename van € 40.000 toegevoegd. De dekking komt uit het accres van het gemeentefonds.

Helmond. Makers van de toekomst

Als stad willen we de komende jaren werken aan promotie van ons eigen DNA. De afgelopen tijd hebben we gewerkt aan de totstandkoming van het Verhaal van de Stad: Helmond, Makers van de

Toekomst. Via dit verhaal, passend bij de lef en durf die Helmond uitstraalt maar ook bij de vele toekomstige oplossingen waar we aan werken, willen we de stad sterker op de kaart zetten. Lokaal, regionaal en soms zelfs nog breder dan dat. Hiermee maken we Helmond, samen met de partners met wie we samenwerken, zichtbaarder. Zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen.

Noodzakelijke aanpassingen Verkiezingen

De organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 vereist noodzakelijke aanpassingen om te blijven voldoen aan de wettelijke vereisten. Daarom zijn er extra faciliteiten nodig om de kwaliteit van het verkiezingsproces te kunnen blijven waarborgen. De structurele kosten van de noodzakelijke aanpassingen van € 82.000 kunnen niet worden gedekt uit het bestaande budget voor verkiezingen. Wij stellen voor om het budget structureel op te hogen met € 82.000 en deze te bekostigen uit de gemeentefondsuitkering.

3.13.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

	Rekening		Begroting			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	11.053	6.706	12.243	12.972	13.358	13.637
Baten	1.690	1.945	1.799	1.948	1.948	1.948
Saldo	-9.363	-4.761	-10.444	-11.024	-11.410	-11.689
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	412	318	341	318	318	318
Onttrekking	125		287	110		
Saldo	-9.649	-5.078	-10.498	-11.232	-11.728	-12.006

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
003 College van B&W	1.822		-1.822
010 Raad en raadscommissies	1.542		-1.542
020 Regionale aangelegenheden	1.781		-1.781
025 Bestuursondersteuning	1.259	260	-999
050 Voorlichting communicatie stadspromotie	201	6	-195
060 Beheer Basisregistraties	249		-249
070 Stadswinkel	3.728	1.439	-2.289
920 Financiering en treasury	318	380	63
930 Nieuwe investeringen	1.191		-1.191
935 Centrum- en regiofunctie	493		-493
Totaal	12.583	2.086	-10.498

3.14 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen specifiek bestedingsdoel is bepaald. In dit hoofdstuk zijn de onderdelen opgenomen die deel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen en deze worden kort toegelicht. Dit met uitzondering van die onderdelen waarvan de besteding van lokale heffingen gebonden is aan de opbrengsten - zoals bijvoorbeeld bij rioleringen, afvalstoffen, leges, markten, parkeren en dergelijke.

3.14.1 Financieel overzicht

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2022	2023	2024	2025
910	Areaalontwikkeling				185
970	Areaalontwikkeling				-226
944	Storting Algemene reserve	1.890	600		
970	Indexering kapitaallasten – <i>dekking accres gemeentefonds</i>				-40
970	Terugdraaien indexering gemeentefonds			1.300	
970	Dekking noodzakelijke aanpassingen Verkiezingen uit gemeentefondsuitkering	-82	-82	-82	-82
991	Digitale weerbaarheid en privacy	775	650	650	650
991	Griffie – Uitbreiding communicatie	45	45	45	45
991	Uitbreiding personele capaciteit	1.000	1.000	1.000	1.000
992	Uitbreiding personele capaciteit – <i>dekking extra overhead rendabel personeel</i>			-500	-500
910	Uitbreiding personele capaciteit – <i>dekking personeelsbegroting</i>			-250	-500
991	Stijging verzekeringspremie brandverzekering	100	100	100	100
Totaal Beleidsintensivering Algemene dekkingsmiddelen		3.728	2.313	2.263	632

Areaalontwikkeling

Jaarlijks wordt de begroting bijgesteld voor areaalontwikkelingen die verband houden met de groei van de stad. Hierdoor kan de gemeente de toegenomen kosten in verband met bevolkingsgroei en groei van het aantal woningen opvangen. Tot en met 2024 is deze toename voorzien in het meerjarenperspectief. Voor de nieuwe jaarschijf 2025 wordt de jaarlijkse toename van € 226.000 toegevoegd (verdeeld over programma 11 openbare ruimte en programma 14 algemene dekkingsmiddelen). Dit financieren we uit de verwachte extra opbrengst Onroerendezaakbelasting (OZB) in 2025 als gevolg van de toegenomen waarde van onroerend goed en uit de bijstelling van het gemeentefonds.

Storting Algemene reserve

De resterende incidentele middelen van de meerjarenbegroting 2022-2025 worden gedoteerd aan de algemene reserve.

Indexering kapitaallasten

De ruimte voor kapitaallasten wordt jaarlijks geïndexeerd met € 40.000. Hierdoor blijft het investeringsvolume in de pas lopen met de prijsstijgingen. Voor de jaren 2022 – 2024 is de indexering al in de budgetten opgenomen en in deze begroting wordt jaarschijf 2025 toegevoegd. De dekking komt uit het accres van het gemeentefonds.

Terugdraaien indexering gemeentefonds

In de berekening van de gemeentefondsuitkering zijn ook middelen opgenomen voor loon- en prijscompensatie voor toekomstige jaren. Deze middelen worden gereserveerd en ingezet in de betreffende begrotingsjaren. Om de Programmabegroting 2021-2024 sluitend te krijgen is in jaarschijf 2024 de reservering voor loon- en prijscompensatie verlaagd en ingezet als dekking. Dit betekent dat er vanaf 2024 minder/te weinig middelen beschikbaar zijn om de loon- en prijscompensatie te kunnen voldoen. Om ervoor te zorgen dat er vanaf 2024 loon- en prijscompensatie kan worden toegekend zonder dat dat ten koste gaat van beschikbare ruimte, moet de onttrekking ongedaan gemaakt worden. Dit doen we bij de herverdeling van het gemeentefonds.

Dekking noodzakelijke aanpassingen Verkiezingen uit gemeentefondsuitkering

De organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 vereist noodzakelijke aanpassingen om te blijven voldoen aan de wettelijke vereisten. Daarom zijn er extra faciliteiten nodig om de kwaliteit van het verkiezingsproces te kunnen blijven waarborgen. De structurele kosten van € 82.000 zijn opgenomen in programma 13 en deze worden gedekt uit de gemeentefondsuitkering.

Digitale weerbaarheid en privacy

De jaarrapportage van de Functionaris voor de Gegevensbescherming (FG) en de bestuursrapportage over de informatieveiligheid zijn gemaakt. Hierin is aangegeven dat de groei die we maken niet snel genoeg is voor de dreigingen waar we nu al mee worden geconfronteerd. De bevindingen in die rapportage waren aanleiding om de aanpak voor 2021 en volgende jaren aan te passen zodat we versnellen. Om grotere stappen te maken zijn extra middelen nodig. De opbouw van het daarvoor benodigde bedrag is uitgewerkt in het handelingsperspectief. Dit handelingsperspectief is opgesteld naar aanleiding van de hiervoor genoemde rapportage over AVG en informatieveiligheid.

Griffie – uitbreiding communicatie

De functie van communicatieadviseur bij de griffie wordt uitgebreid tot 36 uur per week (fulltime). Hierdoor kan de gemeenteraad beter ondersteund worden. De nieuwe communicatieadviseur krijgt een zwaardere rol dan de klassieke voorlichtingstaken en moet echt gaan werken aan vernieuwende participatievormen en de relatie tussen raad en samenleving.

Uitbreiding personele capaciteit

Mede ingegeven door de schaalsprong die we als stad willen maken, moet ook de organisatie kwantitatief en kwalitatief meegroeien om de noodzakelijke ontwikkelingen te kunnen ondersteunen. In Raadsinformatiebrief 61 van 25 mei jongstleden informeerden wij uw raad over de werving van extra capaciteit (zowel inhuur als vast) om de realisatiekracht van onze organisatie te vergroten. De genoemde uitbreiding betreft met name personeel die aan projecten uit onze strategische programma's werken en de kosten ervan worden ook gedekt uit deze projecten. Daarnaast heeft deze uitbreiding ook effect op de zogenaamde overheadfuncties, zoals bijvoorbeeld management, financiën, personeelszaken en ondersteunende functies. Deze dienen verhoudingsgewijs mee te groeien.

Stijging verzekeringspremie brandverzekering

De brandverzekering is per 1 januari 2021 opnieuw (Europees) aanbesteed. Deze aanbesteding is (zoals in de lijn der verwachting gezien de huidige verzekeringsmarkt), minder succesvol verlopen dan de vorige periode. In de vorige periode hebben we kunnen profiteren van een nieuwe speler op de markt die voor 100% dekking tegen een extreem lage premie in heeft geschreven. Om nu 100% dekking te krijgen hebben we vijf verzekeraars in moeten laten stappen, tegen fors hogere premie's waardoor het reguliere budget opgehoogd moet worden met € 100.000.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2022

(bedragen x €1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
991	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	895	-	895
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		895	-	895

Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur

Om het huidige niveau van bedrijfsvoering en het digitale serviceniveau van de dienstverlening in stand te houden zijn de komende jaren vervangingen op het gebied van digitalisering en automatisering reguliere vervangingsinvesteringen noodzakelijk.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening			Begroting			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lasten	38.931	37.982	40.860	40.590	42.944	44.266
Baten	210.660	221.090	237.437	236.463	237.695	239.248
Saldo	171.729	183.108	196.576	195.873	194.751	194.982
Verrekening met reserves						
Storting	6.654	81.592	1.903	607	630	3.430
Onttrekking	12.383	85.077	4.956	2.099	1.154	3.954
Saldo	177.458	186.593	199.630	197.365	195.276	195.507

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2022 Lasten	2022 Baten	2022 Saldo
910 Organisatie algemeen	665	1.405	740
940 Post Onvoorzien	250		-250
944 Overige financiële middelen	2.309	701	-1.608
950 Onroerend zaak belasting	412	23.513	23.101
960 Overige belastingen	827	985	158
970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	1.352	210.336	208.984
991 Overhead	39.911	5.453	-34.458
992 Doorbelasting overhead	-2.964		2.964
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	42.763	242.393	199.630

3.14.2 Lokale heffingen

Bij dit onderdeel wordt een totaalbeeld gegeven van de opbrengsten uit lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is aan de opbrengsten. In de paragraaf “overzicht lokale heffingen” wordt naast de geraamde inkomsten uit lokale heffingen ook aandacht besteed aan het beleid ten aanzien van lokale heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

(bedragen x € 1.000)

Soort heffingen	Raming 2022
Onroerende zaakbelasting	23.513
Hondenbelasting	586
Precariobelasting	305
Totaal lokale heffingen	24.404

3.14.3 Algemene uitkeringen

Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van gemeenten en de ontwikkeling hiervan bepaalt in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. De gemeentefondsmiddelen zijn in principe vrij besteedbaar; het is een algemeen dekkingsmiddel. Het Helmondse beleid is dat de taakmutaties, decentralisatie- en integratie-uitkeringen één op één worden ingezet voor de betreffende beleidsterreinen. Een inhoudelijke toelichting op het gemeentefonds staat in paragraaf 2.3 beschikbare ruimte.

3.14.4 Kosten van overhead

Om inzicht te krijgen in de kosten moeten gemeenten op grond van het BBV de baten en lasten op het niveau van de programma's presenteren en worden deze centraal begroot en verantwoord. De kosten van de overhead worden afzonderlijk opgenomen. Denk daarbij aan ondersteunende afdelingen zoals financiën, communicatie, personeelszaken en automatisering maar ook huisvesting en managementkosten.

Het BBV schrijft voor, dat overheadkosten enkel nog doorberekend mogen worden aan de investeringen en aan de grondexploitatie. De overheadkosten op heffingen worden niet doorberekend, maar wel in de paragraaf lokale heffingen extracomptabel in beeld gebracht.

3.14.5 Vennootschapsbelasting

Belastingplicht

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente Helmond belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De aangiften over de jaren 2016 tot en met 2019 zijn ingediend. Alleen over het jaar 2016 is de definitieve aanslag inmiddels vastgesteld. Voor de overige jaren hebben we nog geen definitieve aanslag ontvangen.

Verschuldigde vennootschapsbelasting:

De resultaten van de ingediende aangiften over de jaren 2016 tot en met 2019 leiden niet tot het betalen van vennootschapsbelasting. Gedurende de eerste jaren van de belastingplicht zijn fiscale verliezen ontstaan die kunnen worden verrekend met fiscale winsten van latere jaren. Het was tot voor kort de verwachting dat door de te verrekenen verliezen de eerstvolgende jaren geen vennootschapsbelasting betaald hoefde te worden. Vanwege een aantal redenen is deze verwachting gewijzigd waardoor over 2022 wellicht wel vennootschapsbelasting betaald moet worden, omdat de te verrekenen verliezen onvoldoende zijn om de te verwachten positieve resultaten volledig te kunnen verrekenen. Dit belangrijkste redenen zijn:

- de invoering van een renteaftrekbeperking waardoor minder kosten ten laste van de winst gebracht kunnen worden;
- beperktere mogelijkheden om fiscale verliezen naar de toekomst toe te verrekenen;
- het standpunt van de belastingdienst dat reclame-inkomsten belast moeten worden

Of we over 2022 vennootschapsbelasting moeten betalen is nog erg onzeker en is, naast de hiervoor genoemde redenen hoofdzakelijk afhankelijk van de realisatiecijfers van het grondbedrijf over 2022.

3.14.6 Ruimte Onvoorziene uitgaven

In onze begroting nemen we jaarlijks ruimte op voor het opvangen van onvoorziene zaken (post onvoorzien). De omvang van de post onvoorzien bedraagt in 2022 € 250.000. Deze post wordt alleen gebruikt in geval van calamiteiten en onontkoombare knelpunten, die niet voorzien zijn en zich in de loop van 2022 voordoen.

4 Verplichte paragrafen

Deze paragrafen geven een beeld van enkele onderwerpen die van belang zijn voor de inschatting van de positie van onze gemeente. In deze paragrafen beschrijven we relevante cijfers en voorgenomen activiteiten voor 2022 op het gebied van: lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid van de gemeente Helmond.

4.1 Lokale heffingen

4.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2022 is 0,4%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing is, wordt dit vermeld in de onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (met name leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

4.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Als uitgangspunt in deze bestuursperiode bekijken we de drie componenten, die samen de woonlasten bepalen (OZB, riool- en afvalstoffenheffing), afzonderlijk. De onroerende zaakbelastingen (OZB) mag ten hoogste met de jaarlijkse inflatiecorrectie stijgen en geen sluitpost van de begroting zijn. Voor het jaar 2022 is de inflatie op 0,4% gesteld. De meeste tarieven, waaronder de OZB, worden verhoogd met dit percentage behalve die waarvoor wettelijke beperkingen gelden. Hieronder vallen met name de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Het tarief voor de rioolheffing daalt in 2022 doordat de kosten lager uitvallen. Dit resulteert in een daling van het tarief met 1,5%. Aan de andere kant is voor de afvalstoffenheffing een stijging van de toe te rekenen kosten te zien (deze worden in programma 12 nader toegelicht). Om tot een sluitend geheel te komen, zal het verwachte tarief voor 2022 worden verhoogd met gemiddeld 3,8%, waarbij met name voor de hoogbouw een andere heffingssystematiek wordt gehanteerd.

De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit dat van de eigenaar.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden (in €)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2019	210,00	203,40	413,40	0,32%
2020	201,72	213,12	414,84	0,35%
2021	190,80	237,46	428,26	3,23%
2022	187,80	244,36	432,16	0,91%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt hij of zij ook OZB. Voor het jaar 2022 stellen we voor om de OZB te verhogen met het percentage van de inflatiecorrectie. In de onderstaande tabel is de prijsontwikkeling vanaf 2019 zichtbaar. Hier is duidelijk te zien dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is, waarbij de gemiddelde stijging beperkt blijft tot de inflatiecorrectie.

Tabel: Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden (in €).

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffen- heffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2019	340,00	210,00	203,40	753,40	0,64%
2020	347,50	201,72	213,12	762,34	1,19%
2021	353,00	190,80	237,46	781,26	2,48%
2022	354,50	187,80	244,36	786,66	0,69%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van € 245.000 in 2021, tegen € 267.000 voor het belastingjaar 2022.

Wat dat voor effect heeft bij verschillende woningwaarden tonen we in de onderstaande tabel getoond. De definitieve nieuwe woningwaarden voor 2022 zijn overigens nog niet bekend.

Tabel: Wijziging woonlasten voor eigenaren/gebruikers bij verschillende woningwaarden (in €).

Woningwaarde 2021 / 2022	Uitsluitend gebruiker	245.000 / 267.000*	300.000 / 327.000	400.000 / 436.000	600.000 / 654.000
Rioolheffing 2021	190,80	190,80	190,80	190,80	190,80
Afvalstoffenheffing 2021	237,46	237,46	237,46	237,46	237,46
Gebruikers	428,26	428,26	428,26	428,26	428,26
OZB 2021		353,00	432,50	576,50	865,00
Eigenaar/ gebruiker		781,26	860,76	1.004,76	1.293,26
Rioolheffing 2022	187,80	187,80	187,80	187,80	187,80
Afvalstoffenheffing 2022	244,36	244,36	244,36	244,36	244,36
Gebruikers	432,16	432,16	432,16	432,16	432,16
OZB 2022		354,50	433,50	578,50	867,50
Eigenaar/ gebruiker		786,66	865,66	1.010,66	1.299,66
Wijziging t.o.v. 2021	0,91%	0,69%	0,57%	0,59%	0,49%

* De gemiddelde woningwaarde is tussen belastingjaar 2020 en 2021 gestegen met ongeveer 9,0% van € 245.000 naar € 267.000.

4.1.3 Uitgangspunten tarieven 2022

Onroerende zaakbelastingen

Het inflatiepercentage voor 2022 is vastgesteld op 0,4%. Bij de tariefbepaling voor 2022 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB opbrengsten over 2021 plus de gevolgen van areaaluitbreidingen en inflatiecorrectie. De waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering wordt gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2022 volgens de afgesproken systematiek. Voor de woningen is er sprake van een stijging van de gemiddelde waarde met 14,0%. Dat wordt gecorrigeerd door het tarief te verlagen. Bij de niet-woningen is sprake van nagenoeg gelijkblijvende WOZ-waarden.

Afvalstoffenheffing

De kosten van de afvalinzameling zijn het afgelopen jaar verder gestegen. In programma 12 staat een nadere toelichting van de externe ontwikkelingen die een effect hebben op de kosten. Daarbij heeft ook de gratis inzameling van luiers een effect op de hoogte van het tarief van de afvalstoffenheffing. Voor de afvalstoffenheffing geldt, naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe "de vervuiler betaalt". Doordat gebleken is dat het scheidingsgedrag in de gemeente Helmond flink achter bleef bij de landelijke cijfers, is vanaf 2021 gekozen voor een andere heffingssysteem..

Deze systematiek gaat uit van een basisafvalstoffenheffing, die bestaat uit een vast bedrag (vastrecht), aangevuld met een zestal ledigingen. Daarbovenop zal per werkelijke lediging betaald moeten worden, waarbij een verschillend tarief voor een 140 liter container en een 240 liter container wordt gehanteerd. Dit geldt uitsluitend voor het restafval, waarmee we het beter scheiden van afval stimuleren. Het geraamde gemiddeld aantal ledigingen wordt op grond van de eerste ervaringscijfers bijgesteld naar 10 ledigingen voor de 140 liter containers en 12 ledigingen voor de 240 liter containers. Ten opzichte van het belastingjaar 2021 zal het verwachte meest voorkomende tarief bij 10 ledigingen daarom stijgen met 2,9% naar € 244,36 op jaarbasis per perceel met een 140 liter container. Het rekenvoorbeeld betreft het vastrecht en het gemiddeld 10 x aanbieden van de container. Uiteraard kan een inwoner ervoor kiezen om de container vaker aan te bieden. Voor een perceel met 240 liter container zal dat bij 12 ledigingen 4,1% stijgen ten opzichte van 2021. Dit betreft het vastrecht en het gemiddeld 12 x aanbieden van de container.

Indien er geen sprake zou zijn geweest van de invoering van Diftar, zou het meest voorkomende tarief van de afvalstoffenheffing zich van € 245 in 2021 naar circa € 255 in 2022 hebben ontwikkeld. Dit geldt voor een 140 liter container inclusief luierinzameling waarvoor zowel met als zonder Diftar aanvullende kosten van circa € 200.000 gemaakt moeten worden.

(bedragen x € 1.000)		
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	(in €)	(in %)
Kosten taakveld afval	8.424	
Overige inkomsten taakveld excl heffingen	-1.832	
Netto kosten taakveld	6.591	61%
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Kwijtschelding	739	7%
Handhaving	112	1%
Heffing en invordering belastingen	478	4%
Toe te rekenen BTW	1.642	15%
Overhead	277	3%
Blink Reiniging	975	9%
Totale kosten	10.814	100%
Opbrengst heffingen	10.814	100%

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing. Dit betekent dat de kosten die noodzakelijk zijn voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen voor het beheer van hemelwater en grondwater betaald worden van de rioolheffing. In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is het meerjarig tarievenbeleid vastgelegd. Het huidige GRP geldt voor de periode 2019-2023, waarin ook de kostenonderbouwing is opgenomen. Vanuit de opzet van de kostentoerekening blijkt dat de kosten niet noemenswaardig afwijken van het voorgaande jaar; het tarief daalt met € 3,00 naar € 187,80. Hiermee blijft Helmond op het maximaal toegestane niveau van 100% kostendekking.

Helmond kent twee categorieën voor de tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³.

(bedragen x € 1.000)		
Kostendekkendheid rioolheffing	(in €)	(in %)
Kosten taakveld Riolering	6.523	74%
Dotatie aan voorziening riolering	-3.543	-40%
<i>Netto kosten product</i>	<i>2.980</i>	<i>34%</i>

Toe te rekenen kosten

Kwijtschelding	598	7%
Reinigingskosten	10	0%
Heffing en invordering belastingen	90	1%
Toe te rekenen BTW	1.083	12%
Overhead	416	5%
Waterlopen	75	1%
Totale kosten *	8.795	100%

Opbrengst heffingen **8.795** **100%**

*Totale kosten zijn exclusief de dotatie aan de spaarvoorziening voor toekomstige investeringen

Hondenbelasting

Voor het houden van een hond binnen de gemeente heffen we hondenbelasting. Deze algemene belasting wordt ingezet voor de bestrijding van de gevolgen van hondenoverlast. Alleen de perceptiekosten van de heffing van hondenbelasting worden hierop in mindering gebracht. In de gemeente worden per 1 januari 2021 ruim 8.450 honden gehouden. Controle op het hondenbezit wordt sinds 2019 uitgevoerd door een externe dienstverlener.

Parkeerbelasting, naheffingen

De parkeertarieven verhogen we tweejaarlijks met de algemene indexering. Dit is in 2021 gebeurd, dus blijven de meeste tarieven in 2022 gelijk.

Als op aangewezen plaatsen voor betaald parkeren de parkeerbelasting niet wordt betaald, kan hiervoor een naheffingsaanslag worden opgelegd. Met ingang van 2020 worden controles uitgevoerd met behulp van een scanauto, wat een beter betaalgedrag moet stimuleren door beter toezicht. De opbrengsten uit naheffingen mogen de kosten van parkeercontroles niet overschrijden. Daarom is hieronder een tabel opgenomen waarin we de kostendekkendheid weergeven.

(bedragen x € 1.000)		
Kostendekkendheid naheffingen parkeren	(in €)	(in %)
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Uitvoeringskosten externe controleurs	200	46%
Heffing en invordering belastingen	107	24%
Kosten personeel parkeren / ondersteuning	36	8%
Overhead	71	16%
Kosten invordering buitenlandse kentekens	25	6%
Totale kosten	439	100%
 Opbrengst Naheffingen	 437	 99%

Door de efficiëntere controles met de scanauto wordt het tarief voor 2022 met € 8,50 verlaagd naar € 56,00. Overigens is er een wettelijk maximumtarief voor de kosten van een naheffingsaanslag door de minister van BZK vastgesteld. Voor het jaar 2022 is dat maximum € 66,50, hiermee blijven we onder dit bedrag.

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben of plaatsen van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Deze belasting geldt als algemeen dekkingsmiddel. Op grond van ervaringen van de laatste jaren is gebleken dat de precariobelasting tot wisselende opbrengsten kan leiden; de mate van gebruik van de openbare ruimte is moeilijk te voorspellen. Het merendeel van de inkomsten uit precariobelasting is afkomstig van het gebruik van gemeentegrond voor terrassen en standplaatsen. Via regelmatige controles wordt het gebruik van gemeentegrond gevolgd, waarna bij constatering van belastbare feiten een aanslag precariobelasting volgt.

In de afgelopen anderhalf jaar is de precariobelasting voor een belangrijk deel niet opgelegd, om zwaar getroffen sectoren door de coronacrisis, met name de horeca, te ontzien. Dit betrof vooral de precariobelasting voor terrassen en uitstallingen. Of dit nog gevolgen gaat hebben voor 2022 is nu nog niet duidelijk. Vooralsnog gaan we ervanuit, dat de heffing weer net als voor de coronacrisis wordt opgelegd.

Toeristenbelasting

Vanaf 2017 kent de gemeente Helmond toeristenbelasting. Het betreft een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Het standaardtarief is vastgesteld op € 1,50 per persoon per nacht voor deze accommodaties, waarmee het bedrag gelijk blijft aan het voorgaande jaar. Er gelden vrijstellingen voor onder andere arbeidsmigranten, verblijf in zorginstellingen en de scouting. De opbrengsten worden gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond. Ook hier heeft de coronacrisis zich doen gelden. Door een flink lager aantal overnachtingen is ook de opbrengst over het afgelopen anderhalf jaar gedaald. Wat het effect voor de nabije toekomst is, valt nu nog niet te voorspellen, maar een zeker herstel ligt wel in de lijn der verwachting.

Marktgelden

Bij de tarieven voor marktgelden is ook voor 2022 gekozen voor de algemene inflatiecorrectie van 0,4%. De promotiegelden worden uitsluitend voor de zaterdagmarkt opgelegd. Ook dit tarief is geïndexeerd met bovenstaand percentage. Dit bedrag wordt door de gemeente geïncasseerd voor de marktrecamecommissie.

Verder wordt er gewerkt met geprivatiseerde markten, waarbij wel marktgelden in rekening worden gebracht. Die worden vervolgens uitgekeerd aan de organisatoren van de betreffende markten, die ook de lasten ervan dragen. Het gaat daarbij uitsluitend om de kleinere markten op woensdag (centrum) en vrijdag (Brouwhuis en Brandevoort).

Ondernemersfonds: reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De tarieven voor reclamebelasting worden jaarlijks aangepast bij het opstellen van de begroting voor het volgende jaar. We kijken daarbij naar de kosten die verbonden zijn aan het activiteitenprogramma van het centrummanagement en de winkelboulevard aan de Engelseweg, verhoogd met de perceptiekosten van de gemeente, die samenhangen met deze heffing. De tarieven voor de reclamebelasting worden voor 2022 verhoogd met de inflatiecorrectie van 0,4%. De activiteiten van de winkelboulevard aan de Engelseweg zijn opgenomen in het programma van de Stichting Bedrijventerreinen. Deze stichting zorgt ook voor een aparte administratie van kosten en opbrengsten.

Sinds 2013 is een gemeentebreed Ondernemersfonds opgericht, waaruit allerlei activiteiten ter bevordering van het ondernemersklimaat in de stad kunnen worden gefinancierd. Dit is een initiatief van de gezamenlijke ondernemersverenigingen, namelijk: de Stichting Centrummanagement en de Stichting Bedrijventerreinen en de FOH (de federatie van buurt- en wijkwinkelcentra), die het gemeentebestuur hier nadrukkelijk om gevraagd hebben. Het gaat hier om een opslag op de al bestaande onroerendezaakbelasting, die alle niet-woningen over de gehele stad aangaat. De extra OZB-inkomsten (ongeveer 8% van de totale OZB-inkomsten van niet-woningen) worden als subsidie verstrekt aan de Stichting Ondernemersfonds. Deze zorgt voor de verdeling van de gelden via zogenaamde trekkingsrechten over alle partijen.

Leges

Voor de Legesverordening moet het uitgangspunt van maximaal kostendekkende tarieven nauwlettend in de gaten worden gehouden. Overschrijding hiervan leidt tot onnodige risico's voor de gemeente. Wel is kruissubsidiëring mogelijk waarbij een onderdekking op het ene product uit de legesverordening mag worden gecompenseerd met een surplus aan inkomsten op een ander product.

De transitie naar een nieuwe Omgevingswet gaat in de loop van 2022 gevolgen hebben voor de nu voorliggende Legesverordening. De invoering van de Omgevingswet staat gepland voor 1 juli 2022. Hiervoor zal te zijner tijd een wijzigingsverordening worden voorgelegd.

Van rijkswege zijn de laatste jaren maximumtarieven voor een aantal producten ingevoerd, zoals voor onder andere reisdocumenten en rijbewijzen. Gemeente Helmond hanteert deze maximumtarieven. De gemeente Helmond maakt gebruik van een geautomatiseerd systeem - Kostendekkendheid.nl - om de mate van kostendekkendheid van de leges in beeld te brengen. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de onderstaande tabel.

Legesverordening	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
Kostendekking titel 1 (o.a. reisdoc./rijbewijzen)	€ 867	€ 413	€ 1.280	€ 1.143	89,29%
Kostendekking titel 2 (o.a. omgevingsvergunning)	€ 1.874	€ 1.443	€ 3.318	€ 3.039	91,60%
Kostendekking titel 3 (o.a. horeca/evenementen)	€ 110	€ 70	€ 180	€ 58	32,41%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 2.851	€ 1.926	€ 4.778	€ 4.240	88,75%

Voor een verdere uitwerking verwijzen we naar de legesverordening 2022 met bijbehorende tarieventabel.

4.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Coronacrisis en lokale heffingen

De coronacrisis heeft het afgelopen jaar een flinke impact gehad op de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Zo is de precariobelasting voor terrassen en andere uitstallingen niet opgelegd, zijn door de afgelasting van evenementen de leges hiervoor niet opgelegd of soms ingetrokken. Ook de markten hebben zwaar te lijden gehad onder de crisis, wat natuurlijk ook gevolgen heeft gehad voor de inkomsten uit marktgelden. Tot slot is ook de opbrengst uit toeristenbelasting flink teruggelopen door een evenredig lager aantal overnachtingen.

Op dit moment is nog onduidelijk wat het lange termijneffect van deze crisis zal zijn, maar de derving van inkomsten van gemeentelijke heffingen lijkt mee te vallen. Wel is door een terughoudend invorderingsbeleid enige achterstand op het gebied van dwanginvordering ontstaan. De bedragen waarbij het daarbij gaat lijken vooralsnog binnen de perken te blijven.

Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet en Invorderingswet bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. In Helmond zijn voor 2022 alleen de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en afvalstoffenheffing in de kwijtschelding betrokken. Op landelijk niveau zijn er in de afgelopen periode ontwikkelingen geweest ten aanzien van uitbreiding van de beleidsvrijheid voor decentrale overheden voor het verlenen van kwijtschelding.

Zo kent de gemeente Helmond al jaren het beleid om de kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm (de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 stelt de norm op 90% van de bijstandsnorm). Daarnaast is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kwijtschelding aan kleine ondernemers te verlenen voor gemeentelijke privé-belastingen. De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de geboden beleidsvrijheid. Ongewijzigd is de mogelijkheid voor kwijtscheldingsgerechtigden om via geautomatiseerde bestandsvergelijking kwijtschelding toegewezen te krijgen. De gemeente maakt van deze mogelijkheid gebruik, wat zowel voor de inwoner als voor de gemeente onnodige administratieve lasten voorkomt of zoveel mogelijk beperkt. De gemeente toetst hierbij ambtshalve via het Inlichtingenbureau of de belastingschuldige nog in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Ontwikkelingen WOZ

Op het terrein van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) moeten, met ingang van 2022, alle WOZ-woningtaxaties gebaseerd zijn op de gebruiksoppervlakte van de woning. Nu gebruiken

gemeenten (waaronder Helmond) nog vaak de bruto inhoud van de woning om woningen met elkaar te vergelijken of een andere maatstaf om een woning op te meten. Vanaf 2022 moet iedere gemeente de woningen op dezelfde manier meten. Naast het voordeel van uniformiteit heeft het gebruik van de gebruiksoppervlakte voor het meten van woningen voor de WOZ meer inhoudelijke voordelen.

De belanghebbenden zullen de gemeten gebruiksoppervlakte herkennen, wanneer ze deze bijvoorbeeld vergelijken met informatie in de markt. Het meetvoorschrift dat bij Funda gehanteerd moet worden, is immers exact hetzelfde meetvoorschrift dat voor de WOZ-taxaties gebruikt wordt. Verder biedt het hanteren van de gebruiksoppervlakte gemeenten ook meer mogelijkheden om de activiteiten, gericht op bijhouden en kwaliteitsverbetering voor de WOZ-administratie en de Basisregistraties adressen en gebouwen meer op elkaar af te stemmen en/of verder te integreren. Het project om deze omzetting te realiseren loopt inmiddels voorspoedig, waarbij we op schema zitten om bovengenoemde termijn te halen.

4.1.5 Overzicht tarieven

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven, waarmee burgers en bedrijven geconfronteerd worden.

	2020	2021	2022
Onroerende zaakbelastingen			
- tarief eigenaren woningen	0,1520%	0,1442%	0,1269%
- tarief eigenaren niet-woningen	0,2314%	0,2336%	0,2419%
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1851%	0,1868%	0,1936%
Afvalstoffenheffing *			
- basistarief 2 x 140 lt / vastrecht + 6 x 140 lt	213,12	197,46	223,56
- / vastrecht + 6 x 240 lt		219,06	246,00
- tarief 1 x 140 lt & 1 x 240 lt	246,72	n.v.t.	n.v.t.
- tarief 2 x 240 lt	280,32	n.v.t.	n.v.t.
- tarief extra bak 140 lt / per lediging 140 lt	47,04	5,00	5,20
- tarief extra bak 240 lt / per lediging 240 lt	80,64	8,60	8,94
- hoogbouw per 60 liter		2,14	2,22
Rioolheffing			
- basistarief per jaar	201,72	190,80	187,80
Hondenbelasting			
- tarief 1e hond	62,16	63,00	63,24
- tarief 2e hond en volgende	124,32	126,00	126,48
- kenneltarief	310,80	315,00	316,20
Marktgelden			
- Zaterdagmarkt (per m2 per kwartaal)	9,90	10,00	10,00
Reclamebelasting (basis)			
- Centrumgebied per jaar	451,20	458,40	459,60
- Engelseweg per jaar	456,00	463,20	464,40
Leges (meest voorkomende producten)			
- Paspoorten jonger dan 18 jaar **	55,35	56,55	56,55 **
- Paspoorten 18 jaar en ouder **	73,20	74,75	74,75 **
- vervangende ID-kaarten ***	n.v.t.	n.v.t.	32,90 **
- ID-kaarten jonger dan 18 jaar **	30,70	32,90	36,45 **
- ID-kaarten 18 jaar en ouder **	58,30	64,00	67,55 **
- Rijbewijzen **	40,65	41,00	41,00 **
- Wabo / bouwactiviteiten (t/m € 500,000)	35 ‰	35 ‰	35 ‰
- Wabo / bouwactiviteiten (> € 500,000)	26,5 ‰	26,5 ‰	26,5 ‰

* Afval vanaf 2021 o.b.v. vastrecht plus 6 ledigingen restcontainer.

** De maximumtarieven voor de reisdocumenten en rijbewijzen worden nog door het Rijk vastgesteld.

*** Het tarief voor de vervangende ID-kaart is in 2021 ingevoerd.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor de resterende risico's is het nodig middelen vrij te houden om eventuele schade op te vangen.

Deze paragraaf weerstandsvermogen ondervangt in hoeverre de gemeente Helmond in staat is zijn risico's op te vangen door middel van de volgende informatie:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- Financiële sturingskengetallen.

4.2.1 Definities

De volgende begrippen staan in deze paragraaf centraal:

Risico: de kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit: alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Helmond beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. De volgende onderdelen worden beschouwd als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Algemene reserve Grondbedrijf
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit: financiële vertaling van de risico's die de gemeente loopt, waardoor we inzicht krijgen in de middelen die de gemeente nodig heeft om die risico's op te kunnen vangen.

Weerstandsvermogen: geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond. Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

4.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze te voorkomen of kunnen ernstige gevolgen mogelijk worden beperkt.

Risico's worden geïnventariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van weerstandscapaciteit zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico's worden opgevangen door specifieke bestemmingsreserves;
- Interne beheermaatregelen;
- Bij investeringsprojecten nemen we een onvoorziene post mee;
- Risico's kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen. De gemeente Helmond heeft bijna alle verzekeringen in huis die gewenst, noodzakelijk of verplicht zijn. Het eigen risico op deze verzekeringen is relatief laag. Door de mondige inwoner, juridisering van de samenleving (claimcultuur) en cybercrime staan verzekeraars onder druk. Hierdoor is de tendens dat premies worden verhoogd en service/dekking wordt geminimaliseerd. Om hierop in te spelen maakt de gemeente altijd een bewuste keuze of een risico wordt verzekerd of in eigen beheer wordt opgevangen.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van ieder risico wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's worden wel benoemd, maar niet in euro's uitgedrukt;
- Conform onze financiële verordening is de ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit;
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit worden bij de jaarrekening en begroting geactualiseerd.

4.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid hiervoor aangepast dienen te worden. De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component.

		(bedragen x € 1.000)
Beschikbare weerstandscapaciteit		
Algemene reserve vrij aanwendbaar	64.626	
Algemene reserve grondbedrijf	59.973	
Post onvoorzien incidenteel	250	
<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>		124.849
Onbenutte belastingcapaciteit	3.280	
<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>		3.280
Totale weerstandscapaciteit		128.129

Incidentele weerstandscapaciteit € 124,85 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en de post voor onvoorzien.

Omvang onbenutte belastingcapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen of haar heffingen kostendekkend maken om financiële

tegenvallers op te vangen. De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende-zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffingen enerzijds. En anderzijds de opbrengst die de gemeente realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm). Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn of zou de onderdekking gecompenseerd mogen worden door een hoger OZB-tarief.

Uit de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit blijkt dat de gemeente Helmond nog een ruimte van € 3,28 miljoen heeft (tot het redelijk peil 2021 op basis van artikel 12 = 0,1809%). De toets aan de artikel 12- norm geeft derhalve het volgende beeld:

Tabel Berekening onbenutte belastingcapaciteit

(bedragen x € 1 miljoen)

Belastingcapaciteit (x € 1.000)	Huidige inkomsten	Maximale inkomsten*	Onbenutte capaciteit
OZB	23,51	26,79	3,28
Afvalstoffenheffing	10,81	10,81	0
Rioolheffing	8,80	8,80	0
Totaal	43,12	46,40	3,28

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen.

In 2020 is een benchmark woonlasten ingevoerd om de jaarlijkse ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken.

Deze benchmark is opgenomen in de Atlas van de lokale heffingen van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Het betreft een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten (ozb, riool- en afvalstoffenheffing) en de gemeentelijke tariefontwikkeling binnen een provincie. Ook de landelijke en provinciale gemiddelden worden vergeleken.

4.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen. De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Zeer klein (factor 0,1)
- Klein (factor 0,3)
- Midden (factor 0,5)
- Groot (factor 0,7)
- Zeer groot (factor 0,9)

Voor een aantal risico's zijn al beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregelen brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit. Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's. De verschillende risico's lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

In onderstaand overzicht staan de gekwantificeerde risico's en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

(bedragen x € 1.000)

Nr. Risico's	I/S	kans	Grondslag risico's	Beheersing	Dekking	Restrisico
1. Juridische claims	I	0,50	150			75
2a. Open einderegeling WMO/Jeugd	I	0,50	1.300	Reserve Sociaal Domein	650	0
2b. Participatiewet BUIG	I	0,10	2.790	Alg. res. Senzer/ Reserve I-deel	279	0
2c. Ontwikkeling Beschermd Wonen			PM			PM
2d. Externe positionering sociale teams	I/S	0,10	4.700	Reserve SD/ Veiligheidsventiel		470
3a. Verstrekte geldleningen	I	0,05	19.500			975
3b. Borgstellingen	I	0,05	45.900			2.295
4. Leegstand Vastgoed	I	0,10	5.500			550
5. Vennootschapsbelasting	I/S	0,50	1.000			500
6. Regeling Specifieke Uitkering Sport	S	0,30	80			24
7. Fiscale claims	I	0,20	PM			PM
8. Cyberrisico's	I	0,10	8.000			800
9. Calamiteiten	I	0,10	6.000			600
10. Claim afval	I	0,50	1.900	Reserve Afvalstoffen	950	0
11. Verzekeringspremie	I	0,30	100			30
12. Corona	I	0,50	2.500			1.250
Risico's Algemeen						7.569
13. Grondbedrijf			49.000			49.000
Risico's Grondbedrijf			49.000			49.000
Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf						56.569

Ad 1. Juridische claims

Binnen de gemeente Helmond dreigen er enkele juridische risico's, deze afzonderlijke risico's betreffen de juridische claims en worden samengevoegd tot één juridisch risico. Het gaat daarbij in totaal om een mogelijk risico van afgerond € 150.000.

Ad 2a. Sociaal Domein

Bijna alle regelingen binnen het Sociaal Domein zijn open einderegelingen op basis van uitvoering van wet- en regelgeving. Dit geldt voor Wmo, Jeugd en armoedebeleid. Dit brengt risico's met zich mee indien de vraag naar hulp groter is dan voorzien. Een afwijking van 2% leidt tot een risicobedrag van circa € 1,3 miljoen. De grondslag voor dit risico is gebaseerd op de budgetten Wmo, Jeugd en Armoede 2021.

Ad 2b. Participatiewet Gebundelde uitkering (BUIG)

Aangezien de BUIG het karakter heeft van een open eindregeling, is het risico op een overschrijding van het budget aanwezig. De Participatiewet wordt voor de deelnemende gemeenten uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling Senzer. Na inzet van het weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten. Uit de voorlopige begroting 2022 van Senzer blijkt dat het weerstandsvermogen van Senzer voldoende is om de risico's zelf op te vangen. De kans dat we als gemeente worden aangesproken op ons aandeel wordt als klein ingeschat.

Ad 2c. Ontwikkeling Beschermd Wonen

Door de ontwikkeling voor Beschermd Wonen (doordecentralisatie BW en Wet langdurige zorg) bestaat het risico dat de herverdeling van budgetten nadelig uitpakt. In 2022 speelt dit risico nog niet. De eerste uitkomsten laten in de periode tussen 2023 tot en met 2032 een korting op het budget zien die in de komende jaren met ongeveer € 90.000 per jaar oploopt tot € 750.000. Het gaat dan om circa 4% van het regionale budget Beschermd Wonen.

2d. Externe positionering sociale teams

De aanbesteding van de sociale teams is nagenoeg afgerond en we gaan van een start van de nieuwe werkwijze per 1 januari 2022. Een risico hierbij is dat de sociale teams nog niet in staat zijn om het werk over te nemen van de gemeente. Als dat het geval is blijven we als gemeente kosten maken, terwijl uitgegaan wordt van de overname van een groot deel van de zorg door de sociale teams. De aannames ten aanzien van overname zorg zijn gebaseerd op een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) met een verfijnde berekening. De eerste jaren dekking brengt een risico met zich mee en kan in 2022 incidenteel worden gedekt uit de reserve Sociaal domein. Indien dit risico een meer structureel karakter kent, kan het Veiligheidsventiel in de overeenkomst worden ingezet. Dit ventiel biedt de gemeente en opdrachtnemer de mogelijkheid om het gesprek aan te gaan over bijstelling van het budget. Ook zijn er mogelijk nog juridische risico's, waaronder bezwaar van zorgaanbieders die financieel nadeel ondervinden van bijvoorbeeld afname indicaties 2^e lijn door grotere inzet sociale teams. Dit risico kan eventueel vertraging van de invoering tot gevolg hebben, maar wordt nu niet gekwantificeerd.

Ad 3a/b. Verstrekte geldleningen en borgstellingen

Het volume van verstrekte geldleningen is ten opzichte van vorig jaar afgenomen, doordat de aflossingen hoger waren dan de nieuw aangegane leningen. Hierdoor is ook het risico afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt € 19,5 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 45,9 miljoen. Bij het vastgestelde leningen- en borgstellingenbeleid is bepaald dat het aandeel in de reserve ten aanzien van het risico van leningen en borgstellingen 5% bedraagt van de uitstaande lenings- en borgingsbedragen. Op basis hiervan bedraagt het waarschijnlijke risico € 3,27 miljoen.

Ad 4. Leegstand vastgoed

De totale huuropbrengsten bedragen ongeveer € 5,5 miljoen. Het risico van leegstand vangen we voor de relatief lage huren op binnen de exploitatie. Enkele panden staan nog leeg, waarmee leegstandskosten gepaard gaan. Uiteraard zetten we ons in om de ruimtes/panden te verhuren. Zo mogelijk verkopen we panden wanneer ze een minder prominente maatschappelijke functie hebben en de biedingen marktconform zijn.

Ad 5. Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De ingediende aangiften over 2016 tot en met 2019 leiden niet tot een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting

vanwege het feit dat in de eerste jaren van de belastingplicht fiscale verliezen zijn ontstaan die konden worden verrekend met fiscale winsten in latere jaren. Dit was ook de verwachting voor de eerste jaren na 2019. Door een aantal oorzaken is deze verwachting erg onzeker geworden en het is waarschijnlijker dat we over 2022 wel vennootschapsbelasting moeten betalen. De belangrijkste oorzaken zijn: een nieuw ingevoerde renteaftrekbeperking, een gewijzigde, beperktere verrekening van verliezen en het standpunt van de belastingdienst dat reclame-inkomsten belast moeten worden.

Ad 6. Regeling Specifieke Uitkering Sport

Per 1 januari 2019 is de Btw-vrijstelling voor sport uitgebreid. Daardoor vervalt het recht op aftrek van voorbelasting bij investerings- en exploitatiekosten, waardoor de gemeente in een financieel nadeligere positie terecht komt. Voor de schade die daardoor ontstaat, is een landelijke compensatieregeling getroffen in de vorm van een specifieke uitkering. De regeling is nieuw waardoor onzekerheden bestaan over de exacte reikwijdte van de uitkering. Bovendien is er slechts een beperkt budget beschikbaar. De verwachting was dat het budget jaarlijks zou worden overschreden en gemeenten naar evenredigheid werden gekort op de aanvraag. Bij de afrekening over 2019 bleek dat het budget voldoende was om alle aanvragen volledig uit te keren. Dit is echter geen garantie dat dit ieder jaar het geval is. Ook over het jaar 2022 blijft het risico bestaan dat niet het hele gedeclareerde bedrag zal worden uitgekeerd.

Ad 7. Fiscale claims

Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen kan er altijd onverwacht een claim van de belastingdienst ontstaan. Dit wordt veroorzaakt door de complexiteit van de fiscale wetgeving en de verwevenheid daarvan in alle (financiële) processen binnen de gemeente. De afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico. De belastingdienst kan eventuele fouten herstellen over de periode van de afgelopen vijf jaar waardoor het financieel risico aanzienlijk kan zijn.

Ad 8. Cyberrisico's

Het dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (IBD) geeft inzicht in de belangrijkste bedreigingen en ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging. Het landelijke dreigingsbeeld laat zien dat de cyberrisico's voor de lokale overheid zeer actueel zijn. Organisaties kunnen bijvoorbeeld getroffen worden door ransomware waardoor systemen voor een lange tijd plat liggen. Dit leidt naast financiële schade tot schade aan het imago. Ook de Gemeente Helmond heeft waardevolle informatie te verliezen en kan schade lijden als informatie niet meer beschikbaar is. De kans dat de gemeente Helmond te maken krijgt met cybercrime is hoog. De kans dat dit leidt tot grote uitval van applicaties of (financiële) schade is echter gering. Om dit risico nog verder te verkleinen investeren we continue in infrastructuur en medewerkers. Komend jaar zal een volgende stap worden gezet in de volwassenheid op het gebied van informatiebeveiliging en privacy.

Ad 9. Calamiteiten

Calamiteiten en (natuur)rampen hebben een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Hierbij kunnen grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt.

Ad 10. Claim afval

Door Attero is bij de gemeenten (via de Metropoolregio Eindhoven) een claim neergelegd in verband met het vermeend niet nakomen van de aanleververplichtingen. Door de gemeenten wordt deze claim betwist. Door het Nederlands Arbitrage Instituut is inmiddels een definitieve uitspraak gedaan over de periode t/m 2014. Hierin zijn de gemeenten in het gelijk gesteld. Er is een gerechtelijke uitspraak geweest waarin de claim over de periode 2015 t/m 2017 is toegekend aan Attero. Op basis hiervan was de Metropoolregio (contractpartner in deze) verplicht Attero te betalen. Tegelijkertijd is een

vernietigingsprocedure voor de uitspraak aangespannen, hierbij is geoordeeld dat het eerdere vonnis wordt vernietigd. Attero heeft de mogelijkheid om hierop in beroep te gaan.

De omvang van het eventueel te betalen bedrag is niet bekend. Mocht het eigen vermogen van de MRE niet toereikend zijn, dan zullen de deelnemende gemeenten (waaronder Helmond) in de MRE eventueel een aanvullende bijdrage aan de MRE moeten doen. In de reserve Afvalstoffenheffing zijn voldoende middelen opgenomen om dit risico af te dekken.

Ad 11. Verzekeringspremie

De brandverzekering is per 1 januari 2021 opnieuw (Europees) aanbesteed. Dit heeft geleid tot een hogere premie, waarvoor extra middelen zijn toegekend. Het risico bestaat dat we het budget gaan overschrijden, bijvoorbeeld als gevolg van een stijging van het aantal ingediende schadeclaims.

Ad 12. Corona

De omvang van dit risico is zeer afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Tot nu toe zijn de effecten kleiner dan verwacht, maar de verwachting is dat hier verandering in komt. Zeker wanneer de ondersteunende maatregelen die het Rijk heeft getroffen worden stopgezet.

Ad 13. Grondbedrijf

Het grondbeleid van Helmond ligt vast in de nota grondbeleid. De paragraaf Grondbeleid geeft een nadere onderbouwing en toelichting op de uitvoering daarvan.

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening een uitgebreide herziening gedaan van de te verwachten eindresultaten op de Bouwgronden in Exploitatie (BIE). Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op dit moment bekende omstandigheden en feiten. Naast deze omstandigheden en feiten zijn er echter ook nog onvoorziene risico's. Het grondexploitatieproces is namelijk een langlopend proces. De einddata van de langstlopende projecten (voor Brandevoort 2 1 januari 2033 en voor de Automotive Campus 1 januari 2041) liggen nog ver weg.

De verhouding tussen deze onvoorziene risico's in de grondexploitatie en de middelen die we hebben om deze risico's op te vangen bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf.

Weerstandsvermogen Grondbedrijf

De stand van de reserve grondbedrijf inclusief het jaarrekening resultaat van 2020 is € 60 miljoen. Op de BIE's met een verwacht positief eindresultaat zit nog een winstpotentie van in totaal ruim € 17,8 miljoen (op eindwaarde). Deze winsten zullen in de komende jaren worden bepaald volgens de Percentage of Completion (POC) methode en worden toegevoegd aan de reserve grondbedrijf.

Risicoanalyse

Bij de jaarrekening 2020 is een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd op de grondexploitaties. Daarbij is bepaald dat het risicobedrag ligt tussen de € 23,8 en € 49 miljoen. Bij de jaarrekening 2021 zal bij de uitgebreide herziening van de grondexploitaties ook weer een nieuwe risicoanalyse worden uitgevoerd.

Algemene risico's

Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt en moderniseert in één wet alle wetten voor de leefomgeving. De invoering van deze wet is met een jaar uitgesteld en vanaf 2022 treedt deze wet in werking. De gemeente krijgt hierdoor meer beleidsvrijheid. Het voorbereiden op de komst van de omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend. Risico's kunnen zich voordoen ten aanzien van het proces, aanwezige kennis en kunde in de organisatie, samenwerking met onze ketenpartners, aansluiting digitale stelsel, betrokkenheid van de omgeving, gewenste en noodzakelijke besluitvorming.

Prijsontwikkeling bouwkosten

Een internationaal tekort aan bouwmaterialen leidt tot grote bouwkostenstijgingen. Als gemeente lopen we een risico op hogere prijzen bij aanbestedingen. De onvoorspelbare markt zorgt ervoor dat het prijsverloop moeilijk is in te schatten. Het kan daardoor voorkomen dat de huidige budgetten niet meer toereikend zijn. Eventuele extra benodigde ruimte kunnen we nu nog niet inschatten.

4.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio:

$$\frac{\text{€ 128,13 miljoen}}{\text{€ 56,57 miljoen}} = 2,27$$

Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelen sfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich namelijk tegelijkertijd voor.

De berekende ratio van 2,27 voldoet aan de streefwaarde zoals opgenomen in de financiële verordening (minimaal 1,5).

4.2.6 Financiële kengetallen

Kengetallen geven inzicht in de financiële positie van een gemeente en stellen het bestuur in staat hierop te sturen. Het is daarbij ook relevant om inzicht te hebben in de kengetallen over de jaren heen. De kengetallen zijn voorgeschreven, waardoor gemeenten onderling ook vergelijkbaar zijn.

Er zijn 5 sturingskengetallen berekend welke het volgende beeld geven. Onderstaand wordt een toelichting op deze kengetallen gegeven:

Financiële kengetallen	Jaarstukken 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1.a Netto schuldquote	36,1%	47,4%	34,6%	44,9%	50,7%	49,6%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	25,3%	47,4%	34,6%	44,9%	50,7%	49,6%
2. Solvabiliteitsratio	49,1%	41,1%	54,8%	49,6%	46,6%	47,3%
3. Structurele exploitatieruimte	3,5%	1,6%	0,2%	-0,6%	-0,2%	0,1%
4. Grondexploitatie	34,5%	25,1%	31,3%	27,8%	23,1%	22,2%
5. Belastingcapaciteit	98,2%	100,5%	97,0%	97,0%	97,0%	97,0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan op gevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. Er is geen probleem voor de financiële positie, tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. In Helmond is het percentage 31,3% in 2022. Hoe hoger het percentage hoe groter het financieel risico gegeven de huidige marktomstandigheden.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan we de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In het beheer van de openbare ruimte gaan jaarlijks forse, grotendeels structurele, budgetten om. Dit zijn niet alleen budgetten voor dagelijks onderhoud, maar ook voor meer of minder grootschalige renovaties en reconstructies van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Deze middelen zetten we in om zo veel mogelijk bij te dragen aan de maatschappelijke doelen. Met andere woorden; maatschappelijke meerwaarde creëren en meer aansluiting vinden bij de strategische agenda van Helmond.

De inzet van middelen voor het beheer van de openbare ruimte wordt voor een belangrijk deel gestuurd vanuit een technische invalshoek. Daarnaast nemen we ook opgaven op het vlak van klimaatadaptatie, mobiliteit, biodiversiteit, Smart Cities, kindvriendelijke stad, e.d. mee om de prioritering van het uitvoeringsprogramma te bepalen. Ingrepen in de openbare ruimte worden afgewogen op basis van kosten, prestaties/maatschappelijke meerwaarde en risico's.

Om de kapitaalgoederen goed te kunnen beheren en zicht te hebben op de benodigde middelen is het noodzakelijk en vereist om hiervoor actuele beheerplannen te hebben. In 2020 hebben we hiervoor het Integraal beheerkader opgesteld en voor de belangrijkste kapitaalgoederen zijn nieuwe beheerplannen geschreven. De beheerplannen voor de overige kapitaalgoederen worden momenteel voorbereid. Deze leggen we in 2022 ter besluitvorming voor aan uw raad.

4.3.1 Wegen

Beheerplan, Investerings- en onderhoudsprogramma Wegen

In 2018 is de meerjarenplanning Wegen 2019-2023 opgesteld. In 2022 worden vanuit het investerings- en onderhoudsprogramma Wegen (POW) de volgende werken uitgevoerd:

- Reconstructie Vossenbeemd (planning was 2020)

De reconstructie van Vossenbeemd (rijbaan en fietspaden) is in 2020 niet uitgevoerd vanwege onvoldoende helderheid over de verkeersvisie. Omdat definitieve besluitvorming nog wel even uit kan blijven, heeft het college medio 2021 besloten om het project Vossenbeemd in 2022 uit te voeren. Langer uitstel brengt risico's met zich mee waardoor veiligheid en bereikbaar niet langer gegarandeerd kunnen worden.

- Reconstructie fiets- en voetpaden Dierdonklaan (planning was 2020)

De reconstructie van de fiets- en voetpaden van de Dierdonklaan bevindt zich in de ontwerpfasen. Er is nog geen consensus met de bewoners. We werken aan een passend plan en streven naar uitvoering in 2022.

- Projecten Wethouder van Deutekomplein en Wethouder van Nunenstraat (planning was 2021)

Vanwege ruimtelijke ontwikkeling worden de projecten Wethouder van Deutekomplein en Wethouder van Nunenstraat niet meer uitgevoerd. Het budget voor deze projecten wordt toegevoegd aan het project Boerhaavelaan.

Het investeringsproject 'Herinrichting Professor Dondersstraat' uit het investeringsprogramma wegen 2021 is nog niet opgestart. Dit heeft onder andere te maken met het participatieproces dat nodig is voor dit project. Hiervoor is onvoldoende capaciteit beschikbaar. Momenteel wordt bekeken hoe we dit project toch kunnen opstarten. Er wordt gestreefd naar uitvoering in 2022. De overige projecten uit het investeringsprogramma wegen 2021 zijn in voorbereiding waarbij een gedeelte in 2021 en een gedeelte in 2022 wordt uitgevoerd.

De volgende investeringsprojecten zijn gepland in 2022 (POW 2022):

- Herinrichting Saxofoonstraat e.o.
- Herinrichting Hoboplein e.o.
- Herinrichting James Ensorlaan e.o.

- Herinrichting Van Speijklaan e.o.
- Reconstructie Gerstdijk;
- Reconstructie Frieslandpad (fietspad);
- Reconstructie Rijpelbaan;
- Asfaltvervanging Constant Permekelaan;

Weginspecties / Kwaliteit verhardingsareaal

De meerjarenplanning Wegen 2019-2023 bevat een pakket aan uitvoeringsmaatregelen voor grootschalig onderhoud en investeringen op diverse locaties. In 2020 is voor het kapitaalgoed wegen een nieuw beheerplan (assetsheet) opgesteld. In het nieuwe beheerplan is in kaart gebracht welk budget er benodigd is voor onderhoud en vervanging voor duurzame instandhouding, ook op de lange termijn. Om het benodigde onderhoudsbudget nauwkeuriger te kunnen bepalen, is inzicht in het actuele kwaliteitsniveau nodig. Hiervoor worden momenteel wegininspecties uitgevoerd.

4.3.2 Onderhoudsplan kunstwerken

In 2020 is voor het kapitaalgoed kunstwerken een nieuw beheerplan (assetsheet) opgesteld. Met de opstelling van het nieuwe beheerplan is in kaart gebracht welk budget er nodig is voor onderhoud en vervanging voor duurzame instandhouding ook op lange termijn. De gemeente telt 228 civieltechnische kunstwerken (inclusief fontein) waaronder 19,5 km aan water- en/of grondkeringsvoorzieningen.

Voor 2022 staan de volgende grootschalige werkzaamheden op de planning:

- Vervanging van sluis 8 en 9
- Vervanging brug Geldropseweg
- Vervanging brug Janus Meulendijkspad
- Vervangen van drie wandel/fietsbruggen bij Overhorst/Groot Goor
- Aanpassen/vervangen brug Oostappensedijk
- Henri Dunnantunnel

4.3.3 Waterlopen/waterpartijen

De gemeente heeft ruim 160 km waterloop in onderhoud en daarnaast nog allerlei openbare stadsvijvers van in totaal 18 hectare. Met Waterschap Aa en Maas is een onderhoudsovereenkomst afgesloten voor het onderhoud van een aantal leggerwatergangen in het stedelijk gebied. In veel gevallen voert de gemeente het onderhoud uit in deze wateren en ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap. Het reguliere maaiwerk wordt in het najaar uitgevoerd. Op een aantal locaties wordt gefaseerd gemaaid om de bestaande ecologische waarden in stand te houden en/of ecologische waarden te ontwikkelen. Op een aantal andere locaties wordt eerder gemaaid in verband met verkeersveiligheid en/of sociale veiligheid. Dit gebeurt volgens de Wet Natuurbescherming.

4.3.4 Onderhoudsplan rioleringen (GRP,OPR en Waterplan)

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2019-2023) is in 2022 nog van toepassing. Dit plan is gezamenlijk met vier Peelgemeenten en Waterschap Aa en Maas opgesteld. In het GRP zijn de keuzes voor invulling van de wettelijke taken met betrekking tot het afvalwater, het hemelwater en het grondwater verwerkt. In dit wettelijk verplichte plan is ook het beheer en onderhoud van riolering en aanpalende voorzieningen vastgelegd. De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, worden opgenomen in het Operationeel Programma Rioleringen (OPR 2022). De kwaliteit van onze riolering is op een acceptabel niveau. De kwaliteitsbewaking is gebaseerd op inspecties volgens de NEN-normen en de resultaten hiervan zijn de basis voor te nemen maatregelen.

Een aspect dat steeds belangrijker wordt, is het voorkomen van wateroverlast en waterschade bij hevige regenval. Dit is een onderdeel van het landelijke beleid om Nederland in 2050 klimaatbestendig te krijgen. Het Rijk heeft de gemeenten opgelegd om elke 6 jaar een klimaatstresstest uit te voeren. Deze is in 2019 afgerond. De uitkomst is meegenomen in de klimaatrisicodialoog. Deze is vervolgens vertaald in een uitvoeringsagenda met maatregelen.

De uitvoeringsagenda is in april 2021 door de Raad vastgesteld met de ambitie dat Helmond in 2050 klimaatadaptief is. In de uitvoeringsagenda zijn een aantal wateroverlast maatregelen/projecten benoemd, waaronder Dennerode en Stiphout Noord. Deze worden bekostigd uit de rioleringszorg.

4.3.5 Onderhoudsplan groen

Stedelijk groen

In 2020 is voor het kapitaalgoed groen een beheerplan (assetsheet) opgesteld. Daaruit is vervolgens in 2021 al het groen geïnspecteerd en de kwaliteit in beeld gebracht. Mede op basis van deze inspecties stellen we in 2022 een meerjarig uitvoeringsplan op. De eerste locaties worden in 2022 voorbereid en uitgevoerd.

Bomen - Aanpak boomwortelproblematiek

Ook in 2022 worden er weer locaties aangepakt waar veel overlast is van boomwortels. In intensief overleg en met inbreng van bewoners worden deze plannen opgesteld en aansluitend uitgevoerd.

4.3.6 Onderhoudsplan gebouwen

De gemeentelijke vastgoedpanden, circa 120 panden en 150.000 m², worden regelmatig technisch onderworpen aan (her)inspectie. Het onderhoudsplan is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplanung (MOP) die in een geautomatiseerd gebouwenbeheerssysteem staat. Naar aanleiding van ingrijpende renovaties, aankopen en/of verkopen worden de mutaties in panden jaarlijks in deze MOP verwerkt. Bij werkzaamheden in het kader van bijvoorbeeld legionella-beheersing, het functioneren van de liften, de werking van brandmeldcentrales en overige installaties, wordt aan de formele voorschriften voldaan.

Aan objecten die de gemeente eventueel op korte termijn wil verkopen, wordt vooralsnog alleen instandhoudingsonderhoud gepleegd. In het kader van het verhuurgeschikt maken en behoud van panden, blijft de gemeente als contractuele verplichting uiteraard alle daarvoor noodzakelijke onderhoudsactiviteiten verrichten. De komende jaren worden de panden verderverduurzaamd, inclusief vergroening, in combinatie met het regulier onderhoud. De benodigde budgetten voor huidig en toekomstig onderhoud zijn structureel voorzien in de begroting en in de onderhoudsreserve.

Voor een aantal scholen, in ieder geval voor alle multifunctionele accommodaties, is contractueel afgesproken dat de uitvoering van het onderhoud door de gemeente gebeurt. De budgetten hiervoor zijn overgeheveld naar de gemeente.

4.4 Financiering

4.4.1 Rentevisie

Bij beslissingen voor het aantrekken van financieringen is het belangrijk dat we de actuele marktontwikkelingen op zowel de geld- als kapitaalmarkt goed volgen. We laten ons daarbij vooral leiden door de rentevisies van een aantal (grotere) financiële instellingen.

De economische vooruitzichten worden momenteel vooral bepaald door de ontwikkeling van de pandemie. Indien de vaccinatie van de bevolking volgens de verwachtingen verloopt, wordt ook het openbare leven weer grotendeels genormaliseerd. De economie zal zich daardoor in de westerse landen kunnen herstellen. De onzekerheden blijven evenwel groot. Zo is het de vraag hoe lang de vaccins bescherming bieden en of de vaccins ook effectief zullen zijn tegen nieuwe varianten van het virus. Bovendien zal het virus dit jaar in andere delen van de wereld waarschijnlijk nog niet onder controle komen.

In de eurozone groeit de economie in 2021 naar verwachting met 4,7 procent, iets sterker dan eerder was verwacht. In 2022 neemt het bruto binnenlands product (bbp) met ca. 4,2 procent toe. Het economisch herstel is te danken aan het ruime monetaire beleid en de steunpakketten van de overheden.

De ECB blijft vooralsnog een ruim monetair beleid voeren. De leningen aan banken lopen door tot juni 2022 en ook de aankoop van effecten wordt doorgezet tot maart 2022. Mede gelet op de onzekerheid over het verloop van de pandemie zal de centrale bank waarschijnlijk ook na maart volgend jaar effecten blijven aankopen. Als gevolg daarvan zullen de lange rentetarieven op een laag niveau blijven.

De liquiditeitspositie van onze gemeente is de afgelopen jaren overwegend positief geweest. Ook op basis van huidige prognoses, hoeven we in 2022 niet of nauwelijks langlopende leningen aan te trekken. Een eventuele financieringsbehoefte wordt zoveel mogelijk afgedekt met kortlopende leningen – de zogenaamde kasgeldleningen. Dit is aantrekkelijk omdat de rente op kortlopende leningen in het algemeen lager is dan de rente op langlopende leningen. Kort geld (< 1 jaar) was de afgelopen jaren beschikbaar tegen negatieve rentes. Als we gebruik maken van kasgeldleningen wordt de kasgeldlimiet van € 33,4 miljoen daarbij zo goed mogelijk benut.

Ons beleid wordt verder bepaald door de marktontwikkelingen. Bij veranderde omstandigheden, bijvoorbeeld sterke stijging van de geldmarkttarieven, wordt het beleid daarop aangepast.

4.4.2 Risicobeheersing

Onder het financiële risicoprofiel van de gemeente Helmond verstaan wij de volgende risico's:

- Het renterisico (vlottende en vaste schuld);
- Het kredietrisico en garantstellingen.

Renterisico vlottende schuld - kasgeldlimiet

Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. In de Wet financiering decentrale overheden (fido) is daarom een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen, de zogenaamde kasgeldlimiet. De limiet voor 2022 is vastgesteld op maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van € 393 miljoen, ofwel € 33,4 miljoen. Binnen de kasgeldlimiet kan een deel van de eventuele financieringsbehoefte gedekt worden met kortlopende leningen, tenzij een forse rentestijging op de kapitaalmarkt verwacht wordt.

Renterisico vaste schuld - renterisiconorm

Om de rentegevoeligheid van de vaste leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken, wordt jaarlijks een renterisiconorm gesteld. Deze is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het maximumpercentage wordt voor de komende vier jaar berekend op basis van de begroting voor 2022. Het doel daarvan is dat gemeenten hun leningenportefeuille spreiden, zo worden de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren verspreid.

In de afgelopen jaren is de gemeente Helmond ruimschoots onder de vastgestelde norm gebleven en ook de komende begrotingsjaren wordt de norm niet overschreden. Zie onderstaand overzicht.

Staat E langlopende geldleningen	jaar 2022	jaar 2023	jaar 2024	jaar 2025
Renteherziening	11,5	11,1	10,7	10,4
Aflossingen	12,8	12,8	17,5	17,5
Totaal risico	24,3	23,9	28,2	27,9
renterisiconorm	79	79	79	79
ruimte onder renterisiconorm	54,7	55,1	50,8	51,1

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan enerzijds door het verstrekken van leningen en anderzijds door het afgeven van een borgstelling op een lening die door een derde partij verstrekt wordt. Het verstrekken van een lening of borgstelling gebeurt volgens de kaders van het leningen- en borgstellingenbeleid.

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Geldleningen u/g	stand 1-1-2020	stand 1-1-2021	raming 1-1-2022
woningbouwcorporaties	3,8	3,3	2,8
verpleeg/verzorgingshuizen	1,6	1,2	1,0
overige	14,8	14,9	15,0
totaal geldleningen u/g	20,2	19,4	18,8
Waarborgen en huurgaranties			
gewaarborgde leningen netto risico bedrag	33,3	47,2	45,7
Huurgaranties	0,8	0,5	0,2
Totaal waarborg huurgaranties	34,1	47,7	45,9
Totaal	54,3	67,1	64,7

In de afgelopen jaren zien we een afname van het volume aan verstrekte leningen. Dit komt met name doordat er weinig tot geen nieuwe leningen worden verstrekt vanwege de risico's die de gemeente hierbij loopt. De stijging van de overige leningen in 2022 wordt veroorzaakt door starters- en duurzaamheidsleningen (aandeel ruim € 12,7 miljoen).

Naast leningen en borgstellingen die we zelf verstrekt hebben, vervullen we ook een achtervangfunctie voor leningen die het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) verstrekt aan woningcorporaties. Komt een corporatie/toegelaten instelling in financiële problemen dan geldt onder de huidige regelgeving de volgende structuur:

1. Primaire zekerheid: de eigen middelen van de corporatie om tegenvallers op te vangen en mogelijke saneringssteun van andere corporaties;
2. Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het WSW. Raakt dat door de aanspraken onder een bepaald niveau dan kunnen de obligo's worden opgevraagd bij de WSW-deelnemers (corporaties);
3. Tertiaire zekerheid: de gedeelde achtervang van Rijk en gemeenten. Als het WSW niet aan haar verplichtingen kan voldoen, komt de gedeelde zekerheid tussen rijk (50%) en gemeenten (50%) in beeld met het verstrekken van renteloze geldleningen aan het WSW.

Onderstaande tabel geeft weer voor welke bedrag aan geldleningen onze gemeente een achtervangfunctie vervult.

	stand 1-1-2020	stand 1-1-2021	raming 1-1-2022
Achtervang via W.S.W.	481,5	482,6	468,6

4.4.3 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Een indicatie van de financieringsbehoefte van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de uitvoering van alle investeringen zoals voorzien in het investeringsprogramma. De kortlopende financiering tot het maximale bedrag van de kasgeldlimiet van € 33,4 miljoen wordt daarbij volledig benut. Als gebruik gemaakt wordt van kortlopende financiering gaan we in de berekening uit van 1%. Bij langlopende financieringen is dat 2%. Beide percentages zijn inschattingen en zijn gebaseerd op de huidige lage rentestand.

Uit onderstaande tabel blijkt dat er een in 2022 een investeringsbehoefte is van € 30 miljoen. In hoeverre de berekende financieringsbehoefte feitelijk op termijn ook echt nodig is, is afhankelijk van de voortgang van de investeringen, grondverkopen, inzet van reserves et cetera.

(bedragen x € 1 miljoen)				
Overzicht financieringsbehoefte	2022	2023	2024	2025
Boekwaarde activa per 1-1	422	446	464	451
Gefinancierd met:				
Eigen vermogen (reserves)	231	221	216	213
Voorzieningen	34	38	42	45
Langlopende geldleningen stand per 1-1	92	80	67	49
Werkkapitaal / kortlopende geldleningen	33	33	33	33
	391	372	358	342
Verwachte financieringsbehoefte	31	74	106	109

4.4.4 Rentelasten en toerekening

De rentekosten die voortvloeien uit de financiering zijn conform de BBV voorschriften in onderstaand renteschema opgenomen.

Renteschema				2022
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering				3.430
b. De externe rentebaten		-/-		324
Totaal door te rekenen externe rente				3.106
c1. De rente die aan de grondexploitatie 1.3% moet worden doorberekend	€	2.763	€	2.763
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	-		
		-/-		2.763
Saldo door te rekenen externe rente				343
d1. Rente over eigen vermogen				
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)				1.662
De aan taakvelden (programma's incl. overhead) toe te rekenen				2.005
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		-/-		2.676
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury				-670
Gehanteerde rente-omslag				1,00%
Prognose werkelijke renteomslag				0,75%

4.4.5 Overige ontwikkelingen

EMU-norm decentrale overheden

Het overheidssaldo of EMU-saldo is binnen de Europese Unie een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente. Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). De rijksoverheid en de decentrale overheden zijn samen verantwoordelijk voor het terugdringen van het begrotingstekort. Het jaarlijkse aandeel van decentrale overheden in het tekort bedraagt 0,4% van het BBP. Per provincie en gemeente geeft het Ministerie van BZK individuele EMU-referentiewaarden af. Dit is een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

In de bijlage is een meerjarenraming van het EMU-saldo opgenomen.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen en beleggingen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag. Per 1 juli 2021 is de drempel voor gemeenten met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen verhoogd van 0,75% van het begrotingstotaal naar 2%. Hierdoor worden de administratieve lasten voor gemeenten verminderd. Voor Helmond is het drempelbedrag in 2022 afgerond € 7,9 miljoen.

Het doel van schatkistbankieren is dat door het onderling verrekenen van de schulden en tegoeden van de centrale overheid en gemeenten (provincies en waterschappen), de gerapporteerde EMU-schuld van Nederland lager is.

Gezien onze positieve liquiditeitspositie verwachten we ook in 2022 nog gebruik te moeten maken van schatkistbankieren.

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling. En waarbij al dan niet sprake is van een dividenduitkering of een andere vorm van een uitkering.

Deelnemingen	Aantal aandelen	Bedrag per aandeel	Nominaal bedrag historische uitgaven	Ontvangsten
Automotive Facilities Brainport Holding NV	1.104		€ 25.280	€ -
Brainport Development N.V. (voorheen NV Rede)	328	€ 453,78	€ 148.840	€ -
Enexis Holding BV	23.177	€ 1,00	€ 23.177	€ 16.245
Publiek belang Electr. Prod. BV			€ 1	€ -
Claim Staat Vennootschap BV			€ 3	€ -
Enexis NV			€ 3	€ -
Glasvezel Helmond	1.000	€ 1,00	€ 6.250.000	€ -
NV Bank Nederlandse Gemeenten aandelen	52.650	€ 2,50	€ 131.625	€ 66.865

4.5 Bedrijfsvoering

4.5.1 Planning- en controlcyclus

De planning- en controlcyclus voor het jaar 2022 vindt zijn basis in de Voorjaarsnota 2021. De Voorjaarsnota 2021 is de leidraad voor de inhoud van de Programmabegroting 2022-2025. De programmabegroting bevat de budgettaire kaders op hoofdlijnen, en een geactualiseerd meerjarenperspectief 2022-2025. In het begrotingsjaar zelf informeren wij u over de voortgang van de uitvoering van de begroting via de bestuursrapportages. Tenslotte, verantwoorden we ons over de begroting 2022 in 2023 met de Jaarverantwoording 2022.

De ingezette lijn met verbeteringen voor de P&C cyclus en haar producten zetten we door. De kwaliteitsslagen uit eerdere producten verwerken we in de nieuwe producten, zoals ook in deze Programmabegroting gedaan is. Daarbij houden we rekening met de aandachtspunten vanuit uw raad, zoals onder andere:

- Begroting leesbaarder en compacter;
- Tabellen duidelijker, inclusief de onderbouwing van cijfers;

Voor het verbeteren van de opzet van de Programmabegroting is de opzet onderzocht van een 10-tal begrotingen van andere (gemeentelijke) organisaties. Ideeën voor verbetering zijn daaruit overgenomen naar onze Programmabegroting. Voorbeelden zijn het gebruik van infographic(s), pictogrammen, betere samenvatting(en) en minder tabellen. Of de huidige (nieuwe) opzet van de Programmabegroting naar wens van de raad is, onderzoeken we samen. Een voorstel voor een herstructurering van de programmastructuur met daarin een wijziging van het aantal programma's stemmen we af met uw raad. De uitkomst daarvan zal worden opgenomen in het overdrachtdossier.

4.5.2 Fiscaleiten

Fiscaal Beleid

Als overheidsinstantie heeft de gemeente Helmond een maatschappelijke functie. Een goede reputatie hebben is daarbij belangrijk. Hierbij hoort een terughoudend fiscaal beleid, waar geen ruimte is voor kunstmatige constructies. De gemeente is zich ervan bewust dat fiscale planning ook kansen biedt om binnen bestaande wet- en regelgeving belastinglasten te verminderen.

Op basis van deze uitgangspunten voldoet de gemeente aan haar fiscale verplichtingen en dient zij aanvaardbare aangiften in. Zij beperkt de risico's die zij daarbij loopt en benut fiscale mogelijkheden. De risico's worden beperkt door het (uit)bouwen van een Tax Control Framework. Dit is een systeem van interne beheersing en interne en externe controle.

Horizontaal Toezicht

De gemeente heeft in 2011 met de Belastingdienst een convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Horizontaal Toezicht is een vorm van toezicht door de belastingdienst, waarbij de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om haar processen zo op orde te hebben dat daar aanvaardbare aangiften uit voort komen. In 2020 kondigde de belastingdienst een aanscherping aan van het horizontaal toezicht voor gemeenten. Nog meer dan voorheen wil de belastingdienst dat een gemeente door interne monitoring de werking van de door haar getroffen maatregelen kan vaststellen. Gedurende een overgangsperiode van 2020 tot en met 2022 moet blijken of de belastingdienst en de gemeente per 1 januari 2023 een nieuw convenant kunnen sluiten. Dit is mede afhankelijk zijn van de mate waarin de gemeente in staat is een monitoring in te richten die de belastingdienst als voldoende beschouwd.

4.5.3 Personeel en organisatie

Waardengedreven organisatie

Om onze ambities voor de stad te kunnen verwezenlijken, hebben we een moderne en op samenwerking gerichte organisatie nodig die medewerkers in staat stelt het beste uit zichzelf te halen om het beste voor de stad te kunnen geven. We werken daarbij waardengedreven: we staan in verbinding met de stad en met elkaar, we zijn trots op de stad en ons werk, we passen innovatie toe om te verbeteren en hebben vertrouwen in de toekomst en in elkaar. Dit is beschreven in onze werkgeversvisie 'Helmond (b)en ik'. We zetten sterk in op het zelf stimuleren van de eigen ontwikkeling van onze medewerkers en ondersteunen dit door komend jaar te starten met een nieuwe gesprekscyclus gericht op het goede gesprek.

Realisatie opgaven: aantrekken nieuw personeel en behoud personeel

Ook het aantrekken van nieuw personeel krijgt volop aandacht om de realisatie voor elkaar te krijgen. Met de groei van de stad en de bijbehorende opgaven is er veel werk waarvoor we extra personeel hebben aangetrokken. Dit hebben we gerealiseerd door onder andere het slim inzetten van rendabel projectbudget. Met de uitbreiding van personeel op de projecten is er ook meer ondersteuning nodig. Hiervoor vragen we een miljoen extra. Het een gaat niet zonder het ander.

Het uitgangspunt bij de werving blijft: sturen op vaste mensen voor vast werk en voor de strategische functies. Inhuur blijft zo voor ziek, piek en specifieke expertise. Focus blijft hierbij het realiseren van een gezonde balans tussen vast en inhuur. Ook kijken we steeds meer vooruit naar de personeelsontwikkelingen in de markt, de talenten in de organisatie en het slim gebruiken van de personeelsdata om de opgaven die er liggen voor elkaar te krijgen. Met strategische personeelsplanning zetten we sterk in op het binden en boeien van medewerkers door de juiste medewerker op de juiste plek. Ook gaan we meer inzetten op talentbehoud en het aanboren van samenwerkingen om nieuw personeel aan te trekken. Zo bouwen we aan een robuust personeelsbestand.

Moderne skills

Om goed aan te sluiten bij de opgaven die er liggen en bij de maatschappelijke ontwikkelingen als participatie en digitalisering is het belangrijk om soft skills, digitale skills, projectmatig werken en integraal werken verder te versterken bij de medewerkers. Deze krijgen komende jaren extra aandacht. Het aanbod uit de Helmond Academie wordt hierop aangepast.

Aantrekkelijk werkgever: arbeidsmarktcommunicatie en moderne arbeidsvoorwaarden

De arbeidsmarkt is krap, ook wij hebben daarmee te maken, met name op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, realisatie, financiën en ICT. Maar ook op andere gebieden ontstaat krapte. We zetten daarom sterk in op het werven van het juiste personeel via de juiste kanalen. We zetten vernieuwde arbeidsmarktcommunicatie in via social media om te laten zien wie wij als werkgever zijn en wat Helmond te bieden heeft. Daarin zal ons werkgeversmerk met de kernwaarden een rol spelen en laten we zien wat voor moois Helmond te bieden heeft. Ook passen we onze arbeidsvoorwaarden aan op modern werkgeverschap. Ruimte voor persoonlijke groei, opleiding, vitaliteit, en maatwerk krijgen een belangrijke plek.

Tijd- en plaatsafhankelijk werken

Hybride werken stelt ons in staat om tijd- en plaatsafhankelijk te werken en biedt een positieve stimulans voor veel medewerkers in de werk/privébalans. Door corona is deze ontwikkeling versneld en het hybride werken zullen we behouden. Vergaderfaciliteiten worden het komende jaar verder verbeterd.

Op weg naar Huis voor de Stad

Het Huis voor de Stad is over een aantal jaren realiteit. Het nieuwe Huis stelt onze organisatie nog beter in staat om onze dienstverlenend aan de inwoners en gebruikers van de stad te faciliteren. Komend jaar zal steeds concreter worden hoe dat eruit ziet en wat dit betekent voor de medewerkers. Ook de nieuwe werkplek zal steeds meer vorm gaan krijgen en daarmee ook een nieuwe manier van werken. Op weg hiernaartoe worden de medewerkers begeleid om deze verandering op een goede manier te kunnen maken.

4.5.4 Informatievoorziening en ICT

De wereld om ons heen verandert snel, zeker op het gebied van informatie en digitalisering. De maatschappij verwacht steeds meer van ons. Snellere dienstverlening en eenzelfde informatiepositie voor overheid, burgers en bedrijven en dat ook nog liefst 24/7. Daarbij moet ook de privacy en de bescherming van de gegevens geregeld zijn.

We onderscheiden grofweg drie aandachtsgebieden:

1. De digitale transformatie van de maatschappij;
2. Digitaal samenwerken door en met de raad, organisatie en ketenpartners;
3. De fundamenteën van de digitale informatievoorziening;

Ad 1. De digitale transformatie van de maatschappij

De komende jaren blijven we investeren om onze dienstverlening aan burgers en bedrijven bij de tijd te houden. Om op gelijk niveau te blijven, vraagt al veel energie en we moeten nog verder groeien.

We zetten in op digitale ondersteuning van de ontwikkelingen in de stad zoals Brainport Smart District, Campus de Braak en doorontwikkeling Brandevoort. We zorgen voor snelle en eenvoudige informatiedeling en ondersteunen de digitale (besluitvormings-)processen.

We werken hard aan de ontwikkelingen op het gebied van de verglazing van de stad. Door allerlei sensoren, apps en andere bronnen, komen er steeds meer gegevens digitaal beschikbaar. We zetten in 2022 verder in op maatregelen om de vele gegevens veilig op te slaan en te beheren. Veilig in de zin van bescherming tegen “hackers”, veilig wat betreft privacy en veilig door het zoveel mogelijk voorkomen van storingen waardoor we gegevens kwijt kunnen raken. Dit gaat in nauwe samenwerking met het programma Digitale stad en de interne IT-organisatie.

De ontwikkelingen op het gebied van de verdere digitale transformatie van de gemeente Helmond werken we uit in plannen voor de komende jaren. We schetsen voor de nieuwe coalitieperiode een duidelijk beeld, zodat deze informatie ook bij de vorming van het nieuwe akkoord kan worden meegenomen.

Ad 2. Digitaal samenwerken door en met de raad, organisatie en ketenpartners

We werken door de pandemie overal en wanneer we willen digitaal. We gaan ervoor om dit blijvend op een slimme en veilige manier te kunnen doen, moeten we daar de komende jaren aan blijven werken. Deze manier van werken is naast een technische verandering ook een verandering voor de werkwijze van mensen.

In 2022 rollen we van Microsoft 365 verder uit, met Teams en planner. Ook de traditionele onderdelen als Word en Excel vergeten we niet. De digitale vormen van samenwerken hebben ook daar invloed op. Zeker om het zodanig te doen dat ook degenen die niet (zo snel) meekunnen in de digitale wereld, aangehaakt blijven.

Gelukkig staat de techniek niet stil. We kunnen daardoor ook voortdurend innoveren. De innovaties gaan zeker helpen om digitale technologie ook laagdrempeliger te maken en dus toegankelijker voor grotere groepen. Onze manier van werken verandert en elke verandering zet een domino-effect van veranderingen in gang. Een voorbeeld: het Huis voor de Stad brengt een andere manier van werken en dienstverlening. Dat raakt de arbeidsvoorwaarden en de manier waarop we met veiligheid omgaan. We zullen medewerkers moeten opleiden en er zijn IT-voorzieningen nodig om digitaal en hybride werken mogelijk te maken. Dit vraagt nauwe samenwerking tussen verschillende onderdelen van de gemeentelijke organisatie en die samenwerking is er ook.

Ad 3. De fundamenten van de digitale informatievoorziening

We werken al een tijd aan het verder versterken van de basis van de informatievoorziening. Dat is nodig omdat de ICT-systemen dreigen vast te lopen als gevolg van de snel groeiende stroom aan digitale gegevens. De ontsluiting van deze gegevens loopt via een ingewikkeld systeem van koppelingen. Het maakt de huidige ICT-systemen weinig flexibel, kwetsbaar en duur. Dat staat een optimale dienstverlening aan burgers en ondernemers in de weg.

We gaan in 2022 verder met het vereenvoudigen van onze IT-voorziening. We doen dit door een aantal systemen die voor de hele organisatie nodig zijn in samenhang te brengen en aan te passen. Wat overbodig of dubbel is, gaan we gecontroleerd mee stoppen. We zullen het beheer verder moeten versterken om de ingewikkelde dingen bij de techniek neer te leggen zodat we het makkelijker kunnen maken voor de inwoners en ambtenaren.

We beseffen dat de daarmee gemoeide investeringen niet direct zichtbaar zijn in verbeterde dienstverlening of bijdragen aan efficiënter werken. Ze zijn wel nodig om sneller te kunnen reageren op veranderende wetgeving, dienstverleningseisen en technologie.

Het programma Dienstverlening, Informatievoorziening en Automatisering (DIVA) zorgt voor een belangrijk deel voor de versterking van het fundament. Dit programma werkt ook nauw samen met het Huis voor de Stad om daarin het gewenste niveau van de voorzieningen en dienstverlening mogelijk te maken die we willen bereiken. Ook voor de tijdelijke huisvesting doen we in 2022 de nodige aanpassingen om hybride werken steeds beter te faciliteren. Dit programma speelt ook in de samenwerkings-voorzieningen voor raad en griffie een belangrijke rol.

4.6 Verbonden partijen

4.6.1 Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin onze gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Het BBV definieert deze in artikel 1 als volgt:

- **financieel belang:** *“Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”;*
- **bestuurlijk belang:** *“Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.*

In deze paragraaf geven we inzicht in de verbonden partijen die wij als gemeente hebben. Dit is van belang omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan uitvoeren. De gemeente draagt als het ware de verantwoordelijkheid voor de uitvoering aan de verbonden partij over. We maken inzichtelijk welke kosten ermee gemoeid zijn, het budgettaire beslag op de begroting en de financiële risico's die we als gemeente lopen evenals de mogelijke budgettaire gevolgen die deze kunnen hebben.

De wijze waarop verbonden partijen bijdragen aan onze beleidsresultaten is opgenomen in de afzonderlijke programmahoofdstukken.

Onze visie op verbonden partijen is vastgelegd in het 'Visiedocument intergemeentelijke samenwerking' (2012) voor de publiekrechtelijke samenwerkingen en in de 'Notitie deelnemingenbeleid privaatrechtelijke rechtspersonen 2017' voor de privaatrechtelijke samenwerkingen. De visie op en de realisatie van de doelstellingen zijn per publiekrechtelijke samenwerking vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

4.6.2 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deze samenwerkingsverbanden zijn te karakteriseren als verlengd lokaal bestuur. Onze gemeente neemt deel in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen (GR-en):

1. Metropoolregio Eindhoven
2. Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GGD Brabant Zuidoost
5. Reiniging Blink
6. Senzer

Verderop in deze paragraaf worden deze regelingen afzonderlijk toegelicht.

De kosten die wij maken doordat wij deelnemen in een gemeenschappelijke regeling zijn verplichte kosten die wij in onze gemeentelijke begroting moeten opnemen. Jaarlijks ontvangen wij in het voorjaar de ontwerp-begrotingen voor het komende jaar van de zes GR-en. Uw raad heeft dan de mogelijkheid om een zienswijze over de ontwerp-begroting kenbaar te maken aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling (Wgr).

In het algemeen geldt dat deelnemers aan gemeenschappelijke regelingen (mede)aansprakelijk zijn voor de dekking van eventuele tekorten. De tekorten die zij niet zelf kunnen opvangen (binnen hun weerstandsvermogen) worden naar rato van ons aandeel in de gemeenschappelijke regelingen omgeslagen naar onze gemeente.

Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Er gaat een wijziging plaatsvinden van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De wijziging van de wet beoogt de kaderstellende en controlerende rol van onder andere de gemeenteraden te versterken bij de uitvoering van taken in gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast richt de wet zich op het vergroten van de participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen. Na inwerkingtreding van de Wet (dit tijdstip dient nog bepaald te worden) zullen de individuele gemeenschappelijke regelingen hierop aangepast worden. De raden worden in de gelegenheid gesteld hier met een zienswijze op te reageren. De implementatietermijn van deze wetswijziging is twee jaar.

4.6.2.1 Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Ontwikkelingen

Dienst Metropoolregio Eindhoven

In maart 2019 is het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 vastgesteld. Dit wordt jaarlijks vertaald in een Werkprogramma. Het Werkprogramma 2022 zal begin 2022 worden vastgesteld. In de loop van 2022 wordt een nieuw Samenwerkingsakkoord (2023-2026) met een Werkprogramma 2023 vastgesteld.

Een (technische) wijziging van de GR MRE is in de 2e helft van 2021 in procedure gebracht met een beoogde afronding in december 2021 en inwerkingtreding per 1 januari 2022. De wijzigingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn hier nog niet in meegenomen.

Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

Vanaf 2018 zijn efficiency maatregelen getroffen om de organisatorische en financiële positie van het organisatieonderdeel RHCE op orde te brengen. In december 2020 heeft het Algemeen Bestuur een besluit genomen over de strategische koers. In 2022 start een onderzoek naar de bestuurlijke positionering, gericht op besluitvorming in 2023.

Gulbergen

De voormalige stortplaats is officieel nog niet gesloten en de nazorg niet overgedragen aan de provincie Noord-Brabant. De sluiting is (vooralsnog) voorzien in de loop van 2024. De definitieve aanslag voor het doelvermogen zal daarop aansluitend volgen.

In december 2020 heeft het Algemeen Bestuur MRE ingestemd met het ontbinden van de erfpachtovereenkomst met Attero. Op termijn wordt gestreefd naar overdracht van het landgoed naar een partij die het landgoed beheert en ontwikkelt. De gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen zijn verantwoordelijk voor de planologische kaders voor het landgoed Gulbergen. De MRE is initiatiefnemer en regisseur voor het overdrachtsproces.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Kerntaken van de MRE zijn :

1. Het faciliteren van strategische bestuurlijke samenwerking tussen de 21 gemeenten in Zuid Oost Brabant op de thema's als bepaald in de Regionale Agenda (Samenwerkingsakkoord). Voor de periode 2019-2022 zijn dat Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en vanwege de subsidie van de gemeenten fungeren als betaalautoriteit Brainport Development NV), Transitie landelijk gebied, Energietransitie (opstellen RES als uitvloeisel van het landelijke Klimaatakkoord) en Mobiliteit (incl. GGA).

2. Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel. Deze taak is belegd bij de dienst RHCE welke onderdeel uitmaakt van de GR MRE.
3. Uitvoeren van overige taken. Deze zijn:
 - a. De nazorg (en uiteindelijke overdracht hiervan) van de voormalige stortplaats Gulbergen.
 - b. Vertegenwoordiging van de 21 gemeenten in de Vereniging van Contractanten Afvalsturing Brabant.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.

Op basis van het interne risicomanagement en weerstandsvermogen van de MRE is het risico van de deelnemende gemeenten, waaronder Helmond, bij een beperkte negatieve exploitatie nihil. Voor wat betreft de Gulbergen is het risico dat de kosten van pre-zorg voor rekening van de MRE komen. Zolang er met de Provincie Noord-Brabant geen overeenstemming is over de inhoud van het nazorgplan noch de financiële vertaling hiervan naar het doelvermogen is gemaakt. Dit kan op termijn leiden tot uitputting van middelen in relatie tot de ontwikkeling van het landgoed. Er wordt ingezet op vermindering van het risico bij doorontwikkeling, waarbij echter meerdere factoren een rol spelen.

4.6.2.2 Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Ontwikkelingen

Voor de komende jaren komt een aantal grote opgaven op de ODZOB af in het domein van de leefomgeving die een financiële impact hebben. Het betreft onder andere:

- Voorbereiding en implementatie van de Omgevingswet;
- Versnelling transitie duurzame veehouderij;
- Overdracht bodemtaken Provincie Noord-Brabant naar gemeenten.

De genoemde opgaven worden voor een groot deel uit de algemene reserves gefinancierd. Het andere deel wordt gedekt binnen de exploitatie van de ODZOB.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De ODZOB is een regionale uitvoeringsdienst die, namens de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie NB, een landelijk vastgesteld basistakenpakket uitvoert op het gebied van milieuvergunningverlening, milieutoezicht en -handhaving (VTH). Daarnaast zijn er verzoektaken die een deelnemer aan de omgevingsdienst kan opdragen. De ODZOB voert ook enkele bovenlokale collectieve taken uit. Doel is om samen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (veiliger, gezonder en minder overlast).

Risico's

De gemeentelijke bijdragen aan de ODZOB vindt plaats door facturatie op basis van declarabele uren. De uitkomst is dan ook lastiger te voorspellen dan bij een vaste inwonersbijdrage zoals bij de andere GR-en. Gezien de onzekerheid van zowel de omvang als de samenstelling van het te verrichten werk, wordt een deel van de benodigde bezetting ingehuurd. Het streven is om 20% van de benodigde bezetting in de vorm van flexibele arbeid te hebben.

Ten behoeve van de begroting 2022 heeft de ODZOB de risico's opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's € 1.802.000 bedraagt. Om adequaat en effectief te kunnen reageren op financiële risico's, beschikt de ODZOB over een financiële buffer in de vorm van een algemene reserve. In regionaal verband (4GR-en) zijn richtlijnen vastgesteld over de streefwaarde van de algemene reserve. Hierdoor is het weerstandsvermogen niet rechtstreeks gekoppeld aan de omvang van de risico's, maar aan de omvang van de begrote baten. De algemene reserve van de ODZOB bedraagt € 1,2 miljoen en voldoet aan het minimaal na te streven niveau. Het onafgedekte risico bedraagt circa € 600.000. Het risico voor Helmond bedraagt circa € 28.000.

4.6.2.3 Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

De Visie op Veiligheidsregio 2025 is medio 2021 vastgesteld. Belangrijke aandachtspunten voor de gemeente Helmond zoals het ook daadwerkelijk voor de hele regio functioneren door de VRBZO, nieuwe ontwikkelingen op het veiligheidsterrein en hoe daarop te acteren en de rol van de VRBZO, zijn opgenomen in de Visie 2025.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- Adequaat reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot haar taak.

Risico's

Er zijn geen specifiek te benoemen risico's.

4.6.2.4 Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

- Het doorontwikkelen van een doorlopende lijn in de jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en sociaal domein;
- Het versterken van weerbaarheid/lifeskills van jeugd en ouders als basisvoorziening in de jeugdzorgketen;
- Doorlopend uitvoering geven aan de bestuursopdracht voor een wendbare en financieel gezonde GGD;
- Het Rijksvaccinatieprogramma zal in 2022 worden uitgebreid en verder gedecentraliseerd en er komt een uitbreiding van het takenpakket vanwege prenatale screening.
- Programmatische aanpak voor suïcide- en depressiepreventie;
- Gezondheidsbevordering invlechten in de nieuwe Omgevingswet.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ). De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst voor alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid geeft de GGD vorm en inhoud aan collectieve preventie en gezondheidswinst.

Risico's

- De coronacrisis heeft een grote impact op de GGD als gevolg van de afname van coronatesten, het zetten van de coronavaccinaties en de uitvoering van het bron- en contactonderzoek
- Daarnaast heeft de GGD te maken met inkomstenderving door taken die zij gedurende de coronacrisis niet kunnen/konden uitvoeren en (deels) ingehaald moeten worden;
- Door de coronacrisis is de markt voor buitenlandse reizen fors ingezakt. Dit heeft effect op de omzet bij Reizigerszorg in 2020 en 2021; in hoeverre dat effect zich doorzet in 2022 valt moeilijk te voorspellen.
- Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies (o.a. artsen en verpleegkundigen) betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bijv. duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden;
- De aanbesteding van de forensische arrestantenzorg. In 2022 zal GGD Brabant-Zuidoost dit voor de politieregio vormgegeven moeten hebben. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de politie en de GGD Hart voor Brabant. Aangezien Oost Brabant 1 politieregio is, zullen de GGD'en Brabant-Zuidoost en Hart voor Brabant in op uniforme wijze deze taak uitvoeren.
- Het handhaven van de paraatheid van de Ambulancezorg door bijv. een hoog ziekteverzuim of een groot personeelsverloop, is er mogelijk onvoldoende budget om de vervangingskosten te dekken;
- Het risico dat de loon- en materiële kosten sneller stijgen dan de in de begroting opgenomen indexering van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijke takenpakket en/of het NZA-budget voor ambulancezorg.

4.6.2.5 Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Ontwikkelingen

In 2019 zijn de eerste stappen genomen om, met het oog op de verdere uitbreiding van het takenpakket en de eerdere uitbreiding van het aantal deelnemers de afgelopen jaren, te komen tot een robuuste organisatie (uitbreiding formatie resp. uitbreiding sleutelfuncties). Hiervoor zijn diverse projecten opgestart.

Enkele van deze projecten zijn in 2021 in afwachting van de (reguliere) periodieke evaluatie en een hieraan gekoppelde toekomstverkenning on hold gezet. Over de uitkomsten hiervan zal in de tweede helft van 2021 worden besloten, waarnaar de uitwerking van de projecten en de (verbeter)punten uit het evaluatie- en onderzoeksrapport weer ter hand worden genomen.

In 2019 heeft de gemeente Son en Breugel de GRR Blink benaderd in het kader van een mogelijke deelname. Na vertraging in de besluitvorming binnen Son en Breugel is inmiddels een verzoek aan Blink gedaan om definitief te mogen toetreden per 1-1-2022. Het Algemeen Bestuur van Blink heeft

hier mee ingestemd. Verwacht wordt dat na de zomervakantie van 2021 het proces binnen de deelnemers in Blink (gemeenten en Prezero) over de goedkeuring van de hierdoor gewijzigde regeling doorlopen kan worden.

Inmiddels heeft ook de gemeente Cranendonck belangstelling voor een toetreding tot GRR Blink in 2022 getoond; oriënterende gesprekken hiervoor zijn al een aantal keren gevoerd.

Na een lang traject is uiteindelijk per 1 juni 2021 Suez, de private partner binnen Blink, overgenomen door Prezero, een eveneens internationaal opererend bedrijf op het gebied van afvalinzameling en -recycling. De rol van Prezero in Blink blijft, voor zover medio 2021 de verwachting is, ongewijzigd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft mede tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkten en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.

Risico's

- De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Blink opereert in een dynamische beleidsmatige context, die, met name ten aanzien van sortering, vermarkten en (eind)verwerking van grondstoffen, rekening moet houden met de (prijs)ontwikkelingen in de markt bij contractvorming en beïnvloed wordt door overheidsmaatregelen (verbrandingsbelasting). Deze hebben in 2019 t/m 2021 een negatieve invloed gehad op zowel de inkomsten als uitgaven van Blink resp. de deelnemende gemeenten. De verwachting is dat ook de komende jaren deze een (veelal niet voorspelbare) invloed hebben, met kostentoeename als gevolg voor Blink en haar deelnemers;
- De groei van de opgave voor Blink door recente toetreding en komende toetredingen en de uitbreiding van de aan Blink opgedragen taken vraagt om een robuuste organisatie die zowel kwalitatief als kwantitatief adequaat is ingericht. In het kader van het begin 2018 door het Algemeen Bestuur vastgestelde Strategisch Meerjaren Plan (SMP) wordt hier door projecten en maatregelen invulling aan gegeven. Inmiddels zijn hiervan een aantal onderdelen uitgewerkt en (worden) geïmplementeerd. Het is ook in gemeentelijk belang om de risico's hierbij te beperken. Uiteindelijk zal het eerder genoemde evaluatie- en onderzoeksrapport de basis vormen voor opgaven in een nieuwe vast te stellen SMP 2022 en verder.

4.6.2.6 Gemeenschappelijke regeling Senzer

Gemeenschappelijke regeling Senzer

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van Senzer, zoals ook Zorg en Jeugd. Daartussen bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is dat er een goede integrale aanpak en afstemming plaatsvindt. Het is van belang dat de raad de integraliteit tussen de drie domeinen bewaakt, aansluitend bij de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. De raad heeft hiertoe de mogelijkheden zoals deze in de gemeenschappelijke regeling zijn vastgelegd (zienswijzeprocedure, voorjaars- en najaarsconferentie).

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Senzer voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving uit.

Senzer is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende, redenerend vanuit de vraag van de werkgever die Senzer verbindt aan de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende (matching).

Risico's

- Senzer heeft sinds de coronacrisis te maken met extra uitdagingen die de eigen dienstverlening raken. De maatregelen die als gevolg van deze crisis genomen moeten worden, hebben een grote impact op bedrijven, werknemers en zzp'ers. Veel ondernemers moeten tijdelijk of permanent hun deuren sluiten en het aantal bijstandsaanvragen is stijgende. Het is nog onduidelijk welke gevolgen dit op de (midden)lange termijn zal hebben voor Senzer;
- Senzer opereert in een zeer dynamische omgeving die beïnvloed wordt door economische ontwikkelingen en overheidsbeleid (i.e. de verdeelsystematiek BUIG). Ook voor de komende jaren blijft dit een risicofactor;
- Noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de invoering of wijziging van diverse wet- en regelgeving (i.e. de Participatiewet).

4.6.3 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek nader geregeld. Dit kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt onze deelname aangeduid als deelneming. De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen.

1. Brainport Development NV
2. Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
3. RAI AutomotiveNL BV
4. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
5. Enexis Holding NV
6. Glasvezel Helmond BV
7. Stichting Automotive Campus Helmond
8. Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
9. Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE
10. Stichting Brainport Smart District
11. Vereniging KIC EIT Urban Mobility
12. Stichting Fieldlab de Peel
13. Coöperatieve vereniging Urban development Institute (UDI)

4.6.3.1 Brainport Development NV

Brainport Development NV

Ontwikkelingen

Het Rijk heeft Brainport aangewezen als één van de drie Nederlandse economische kerngebieden. Daarmee heeft Brainport naar analogie van Rotterdam en Amsterdam de status van 'mainport-status'. Op basis daarvan is de Brainport Nationale Actieagenda (BNA) uitgebracht. Parallel aan de vaststelling van de BNA is een Regio Deal Brainport gesloten. Dit is een gezamenlijke investeringsinspanning van Rijk en regio.

De gemeente Helmond heeft middelen uit deze regiodeal toegewezen gekregen voor de deelname aan het Urban Development Initiative, Sport en Beleefcampus De Braak en voor Brainport Podia (Speelhuis en Cacaofabriek). Met het Brainport BID wordt nu ingezet op structurele steun van het Rijk voor de ontwikkeling van de regio en het innovatie ecosysteem. Dit moet leiden tot een actualisatie van de BNA en de daarbij behorende financiële middelen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen. Voor de periode 2021-2024 is een nieuwe meerjarenagenda en meerjarenbegroting vastgesteld.

Risico's

- Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen;
- Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

4.6.3.2 Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Ontwikkelingen

In 2019 is een van de werkmaatschappijen (rollerbaan testomgeving) door de Holding vervreemd aan VDL. Sinds 2020 wordt bezien tegen welke condities de overige werkmaatschappijen kunnen worden ondergebracht bij een private partij, mits de faciliteiten beschikbaar blijven op de campus. Dit onderzoek zou in het najaar 2020 zijn afgerond, maar de resultaten laten op zich wachten omdat het Ministerie van Economische Zaken door Corona andere prioriteiten stelt. Desgevraagd geeft de externe projectleider aan om in het derde kwartaal 2021 een voorstel naar de aandeelhouders te zenden om het beheer van AFB neer te leggen bij de Stichting Automotive Campus. Daarmee wordt in ieder geval het beheer van AFB ook na de privatisering geborgd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De testfaciliteiten hebben in belangrijke mate bijgedragen aan drempelverlagende belangstelling van starters en MKB'ers om onderzoek en ontwikkeling te stimuleren of te ondersteunen.

Risico's

Een gevolg van de daadwerkelijke realisatie van de vervreemding van alle werkmaatschappijen, is dat de gemeente het risico loopt dat de verkoopwaarde van de aandelen lager is dan de huidige boekwaarde. Dat heeft ermee te maken dat de voortschrijdende technologische vooruitgang andere paden kiest dan intensief gebruik van de faciliteiten. De verminderde economische waarde is daarvan een logisch gevolg. Uiteindelijk blijkt dat aan de hand van de propositie die wordt voorbereid door AFB.

4.6.3.3 Automotive NL BV

RAI automotiveNL BV

Ontwikkelingen

In 2019 hebben RAI Automotive Industry (AI) en RAI AutomotiveNL (ANL) besloten om samen te gaan. De transitie van automotive naar mobiliteit geeft mogelijkheden tot verdere ledengroei, die nodig is om de ambities te kunnen realiseren en om de financiële basis te versterken. Door de samenvoeging van kennis, capaciteit en specialismen van beide secties, is de nieuwe sectie van extra waarde voor de Automotive Campus. De fusie is per 1 januari 2020 geëffectueerd en de nieuwe organisatie gaat verder door het leven als RAI Automotive Industry NL BV. Eind 2020 is een nieuwe directeur aangetreden. Naast projectenorganisatie ontwikkelt de organisatie zich ook naar een belangenorganisatie, die structuurversterkend op het internationale vlak samenwerkingsverbanden wil ontwikkelen op het gebied van mobiliteit. De plannen zijn volop in ontwikkeling.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Met een versterkte AutomotiveNL op de campus wordt de ecostructuur verder verrijkt. De gemeente en de Provincie zijn lid van AutomotiveNL.

Risico's

De gemeente is lid van AutomotiveNL en betaalt jaarlijks een contributie. Door het lidmaatschap bestaat zicht op de innovatieve plannen van de RAI en kan zo nodig worden aangehaakt met andere lokale initiatieven.

4.6.3.4 NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen

De strategie van de BNG is met 'de klant' mee te bewegen. De bank doet dit door met diensten op maat in te spelen op de veranderende behoeften van de klanten. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling.

In 2020 heeft de BNG Bank haar strategie aangescherpt. Op basis van haar purpose 'gedreven door maatschappelijke impact' kiest de bank ervoor om zich exclusief te richten op de publieke sector. Daarbij ligt de focus op vier Sustainable Development Goals (SDG's) waarmee de bank samen met publieke klanten het verschil wil maken:

- goede gezondheid en welzijn (SDG 3)
- kwaliteitsonderwijs (SDG 4)
- betaalbare duurzame energie (SDG 7)
- duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11)

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Uiteindelijk leidt dit voor de inwoner tot lagere kosten voor verschillende voorzieningen.

Risico's

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Uitkering van het dividend over 2020 zal ook niet plaatsvinden voor 30 september 2021 en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Macro-economische omstandigheden kunnen de sterke vermogenspositie beïnvloeden. De naar risico gewogen solvabiliteitsratio's van de BNG Bank blijven op een hoog niveau, waardoor risico's laag ingeschat worden. De grote ratingbureaus Fitch, Moody's en S&P waarderen de BNG Bank op het hoogste niveau waardoor de BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld behoort.

4.6.3.5 Enexis Holding NV

Enexis Holding NV

Algemene informatie

Uit de verkoop aan RWE en Waterland zijn een aantal deelnemingen voortgekomen waarvan alleen nog Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. en Claim Staat Vennootschap B.V. resteren. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze deelnemingen.

Ontwikkelingen

De alliantie tussen Enexis en de provincie biedt een belangrijk fundament voor het kunnen behalen van de doelstellingen ten aanzien van broeikasreductie en duurzame opwek. De doelstellingen en strategieën van Enexis zijn erop gericht om van een centraal, fossiel energiesysteem over te stappen naar een meer decentraal, duurzaam energiesysteem wat gebruik maakt van duurzame energiebronnen. Een belangrijke principe uit de Brabantse Energieagenda is 'streven naar energierechtvaardigheid, draagvlak en draagkracht'. Om te komen tot een energiesysteem dat

betaalbaar is in ontwikkeling en onderhoud moeten afwegingen gemaakt worden tussen de inzet van bronnen ten opzichte van investeringen in transport- en opslagsysteem. Enexis is hierbij betrokken.

De capaciteit van het elektriciteitsnet is op meerdere plekken in Brabant beperkt. Per 2020 publiceert Enexis iedere 2 jaar investeringsplannen met een zichttermijn van 10 jaar. Deze plannen bevatten de uitbereidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetten in het hele beheersgebied van Enexis.

De Regionale Energiestrategieën (RES'en) zijn een belangrijke schakel in de uitvoering van het Klimaatakkoord en het behalen van de Brabantse doelstellingen. De vier RES'en in Brabant worden met betrokkenheid vanuit Enexis ontwikkeld en uitgevoerd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.

Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:

- Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld;
- Betrouwbare energievoorziening;
- Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten;
- Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren;
- Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

Risico's

Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen.

Een risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten.

4.6.3.6 Glasvezel Helmond BV

Glasvezel Helmond B.V.

Ontwikkelingen

Eind 2018 is als uitvloeisel van een open uitvraag aan de markt, de gevoerde onderhandelingen met en de vormgeving van de samenwerking tussen de gemeente Helmond en e-Quest, de Glasvezel Helmond BV opgericht. Dit met als doel de gehele gemeente Helmond van een robuust glasvezelnetwerk te voorzien als fundament voor de digitale stad van de toekomst.

Naast de al op glasvezel aangesloten wijken Brouwhuis, Rijpelberg en Stiphout (sinds de oprichting ook eigendom van Glasvezel Helmond BV) is in 2019 met de uitbreiding van het netwerk gestart in de wijken Helmond-Noord en Warande. In 2020 zijn naast de reeds genoemde 5 wijken, ook de wijken Dierdonk en Mierlo-hout aangesloten en kunnen huishoudens, bedrijven en instellingen diensten afnemen. In 2021 is het netwerk verder uitgebreid richting Helmond-West en daarna Helmond-Oost en als laatste wijk zal de Binnenstad worden aangesloten (prognose finale realisatie medio 2022).

Ondertussen worden de eerste maatschappelijke diensten via glasvezel aangeboden. Inwoners kunnen bijvoorbeeld (mantel)zorg- en veiligheidsdiensten afnemen als nieuwe vorm van digitale dienstverlening over de veilige glasvezelinfrastructuur. Daarnaast loopt een project in samenwerking met een externe partner en de Veiligheidsregio; doelstelling is daarbij om 1000 panden te voorzien van brand- en/of inbraakbeveiliging via het glasvezelnetwerk van Glasvezel Helmond BV.

Via deze veilige glasvezeltechniek zullen ook specifieke patiëntgroepen van het Elkerliek Ziekenhuis op afstand begeleid en gemonitord gaan worden. Het eerste project betreft IBD-coach voor met mensen met de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa. Daarna zal opschaling plaatsvinden naar onder andere COPD, hart- en vaatziekten en Parkinsonpatiënten. De gemeente Helmond is in dit verband proeftuin voor de BrabantRing.

Deze Brabantring is een samenwerkingsproject van alle partners binnen BrabantStad; het betreft de realisatie van een veilig glasvezelnetwerk voor heel Noord-Brabant voor het op een veilige en betrouwbare manier kunnen leveren van allerlei maatschappelijke diensten. De geplande realisatie van de Brabantring is medio 2022. Onderdeel daarvan is onder andere ook het realiseren van een opstappunt in het nieuwe Huis voor de Stad.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het beoogde effect is dat in het tijdsbestek tot en met 2022:

- Alle inwoners, bedrijven en instellingen tegen acceptabele kosten zijn/kunnen worden aangesloten op een toekomstvast glasvezelnetwerk;
- Het glasvezelnetwerk open en toegankelijk is voor alle (maatschappelijke) dienstenaanbieders zoals o.a. zorgdiensten;
- Het glasvezelnetwerk onderdeel gaat worden van de zogenaamde BrabantRing, dat wil zeggen gekoppeld gaat worden aan andere Brabantse glasvezelnetwerken met als doel om op veilige wijze maatschappelijke diensten over glasvezel mogelijk te maken op boven regionale schaal;
- Het glasvezelnetwerk erin voorziet dat ook de openbare ruimte wordt verglaasd en er daarmee kansen ontstaan voor een diversiteit van Smart City toepassingen in de toekomst. Denk hierbij aan de pilots binnen Warande Digitaal en de Inbraakvrije Wijk (Helmond-Noord). Dit glasvezelnetwerk kan ook worden benut voor 5G toepassingen in de toekomst (zogenaamde small cells) waardoor snel op 5G kan worden overgestapt zonder dat extra graafwerkzaamheden (desinvestering) nodig zijn;
- Alle gemeenschapsaccommodaties en andere maatschappelijke instellingen de beschikking kunnen hebben over hoogwaardige glasvezelverbindingen.

Risico's

- Glasvezel Helmond BV moet rekening houden met ontwikkelingen in de markt (bijv. beschikbaarheid van voldoende aanlegcapaciteit als gevolg van toenemende vraag en/of acties van concurrerende aanbieders);
- De businesscase zou in de praktijk niet (volledig) realiseerbaar kunnen blijken doordat bijv. deelname vanuit inwoners en bedrijven achterblijft en/of de kosten voor aanleg hoger zijn dan op voorhand ingeschat als gevolg van grotere vraag naar capaciteit. Dit wordt evenwel gemonitord door Glasvezel Helmond BV en ook door de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG);
- Kwaliteit van het glasvezelnetwerk, de daarop beschikbare dienstverlening en de service zouden in de praktijk onvoldoende (consistent) kunnen blijken te zijn, waardoor het aantal

aangesloten inwoners en bedrijven af zal nemen in plaats van toenemen. Van een dergelijke ontwikkeling lijkt vooralsnog geen sprake te zijn.

4.6.3.7 Stichting Automotive Campus Helmond

Stichting Automotive Campus Helmond

Ontwikkelingen

De stichting Automotive Campus is per 1 april 2017 opgericht. De gemeente participeert samen met bouwbedrijf Van de Ven en de provincie Noord-Brabant. De stichting heeft een driedelige taak:

1. mee-ontwikkeling en bewaking van het Automotive Campus-concept;
2. aantrekken van nieuwe bedrijven voor de campus;
3. uitbouwen van het ecosysteem op en rondom de campus en versterking van het vestigingsklimaat.

Begin 2021 is een intentieovereenkomst getekend met Bouwbedrijf van de Ven en Ramphastos (samen de Ontwikkelcombinatie) over een mogelijke privatisering, zodat de campus sneller en commerciëler doorontwikkeld kan worden. De gemeente en de Ontwikkelcombinatie zijn bezig met de nadere uitwerking over deze mogelijke privatisering.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- uitbouw van het ecosysteem op de Automotive Campus in Helmond en hierdoor bijdragen aan de economische structuurversterking van Helmond;
- aantrekken van nieuwe bedrijven.

Risico's

Conjuncturele ontwikkelingen en structuurwijzigingen kunnen een behoorlijke invloed uitoefenen op de doorontwikkeling van de Automotive Campus. In de toekomst wil de gemeente nog uitsluitend participeren als subsidiënt. Voor de gemeente is het van groot belang dat de Automotive Campus een positieve doorontwikkeling maakt. Als stakeholder blijven wij daarom nauw betrokken.

4.6.3.8 Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Ontwikkelingen

De landelijke Meerjarenagenda Zorg- en Veiligheidshuizen 2021-2024 beschrijft de essentie van de aanpak in ieder zorg- en veiligheidshuis. In de Toekomstvisie Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost 2020-2022 wordt deze landelijke lijn vertaald voor de regio.

In de kern richt het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost zich op de complexe, domein overstijgende casussen waarin de samenwerking tussen partners vastloopt (AVE 3 en 4). Deze taken worden als volgt omschreven:

1. Het faciliteren en regisseren van casus overleggen waar complexe domein overstijgende casuïstiek wordt besproken (ketenregie); zowel Casus op Maat (COM) alsook Persoonsgerichte Aanpak (PGA).
2. Expertisecentrum voor multidisciplinaire problematiek en vraagbaak; het Zorg- en Veiligheidshuis gaat in Zuidoost Brabant informatie ontsluiten over organisaties en werkprocessen op het gebied van zorg en veiligheid. Hiermee wordt ingezet op het versterken en ondersteunen van de lokale teams én de ketensamenwerking voor de geëscaleerde (domein overstijgende) casuïstiek.
3. Het signaleren van relevante trends en ontwikkelingen en (strategisch) adviseren van bestuurders en sleutelpartners.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf- en zorgketen en gemeenten. In het Zorg- en Veiligheidshuis werken partners samen om, in een zo kort mogelijke tijd, te komen tot een integrale keten overschrijdende aanpak van (potentiële) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, waarachter een complexe casuïstiek schuilgaat. Hiermee wordt voorkomen dat partner organisaties slechts een gedeelte van de problematiek aanpakken en of langs elkaar heen werken.

Risico's

Maatschappelijke ontwikkelingen en doorontwikkeling en professionalisering van het Zorg- en Veiligheidshuis zoals benoemd in de visie kan leiden tot meer investeringen.

4.6.3.9 Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Ontwikkelingen

We constateren dat de opzet van het huidige fonds onvoldoende aansluit bij de behoefte in de markt. Daarom hebben de regiogemeenten gezamenlijk een voorstel gemaakt om het fonds door te ontwikkelen. Daarbij is er onder andere aandacht voor gewijzigde inhoudelijke criteria van het fonds.

De belangrijkste verbetering is het komen tot een vereenvoudiging van de governance. Tevens is de BOM uitgetreden als partner en de provincie neemt de rol van cofinancier over. De gemeenteraad van Helmond heeft reeds ingestemd met de nieuwe opzet van het fonds, evenals 7 andere gemeenteraden. De gemeenteraad van Best buigt zich als laatste over het voorstel in september 2021. Wanneer ook deze gemeenteraad instemt gaat het nieuwe fonds live zodat het weer een bijdrage kan leveren aan een goed vestigingsklimaat in het SGE.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het aanbod van bestaande bedrijventerreinen sluit niet altijd aan op de behoeften van ondernemers en bedrijven. De regio heeft daarom samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW) gevormd. Dit fonds faciliteert nieuwe innovatieve ruimtelijke ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen en stimuleert regionale ketenversterking en werkgelegenheid.

Risico's

Op dit moment wordt er slechts beperkt gebruik gemaakt van het fonds. Hierdoor behaalt het fonds haar doelstellingen niet (geheel). De doorontwikkeling van het fonds, met aangescherpte criteria en governance, moet hierin verandering brengen.

4.6.3.10 Stichting Brainport Smart District

Stichting Brainport Smart District

Ontwikkelingen

De Stichting Brainport Smart District is in 2018 opgericht om van het Noordelijk deel van Brandevoort (ten noorden van het spoor) de slimste woonwijk te maken. Het kwaliteitsboek (q-book) is in 2020 vastgesteld door het Stichtingsbestuur en door de gemeenteraad op 9 februari 2021. Inmiddels hebben er 5 business challenges plaatsgevonden. De eerste slimme woning (3 woonheden, is opgeleverd; CASA. Voor het einde van dit jaar zijn de eerste tijdelijke woningen gereed.

Voor 2022 worden onder andere de volgende resultaten verwacht: • Oplevering van aanvullend 100 tijdelijke woningen; • Vaststelling bestemmingsplan en exploitatieplan BSD zomer. • Start bouw aanleg eerste deel slimme hoofdinfrastructuur • Start bouw van de eerste 40 permanente particuliere woningen (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap - Kavellab) • Start bouw eerste 200-300 projectmatige woningen (inclusief werkruimte). • Up-date kwaliteitsboek BSD.
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> De bevolking in steden wereldwijd groeit exponentieel. Dit zorgt voor allerlei problemen op onder andere het gebied van duurzaamheid, energie, inclusiviteit, mobiliteit, gezondheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt sociale innovatie en de snelle technologische ontwikkeling volop mogelijkheden om deze problemen te tackelen. Door onder andere het falen van de markt en regelgeving komen de benodigde ontwikkelingen echter onvoldoende op gang. BSD gaat een podium bieden om de woon- en werkoplossingen wel mogelijk te maken en te versnellen, om zo als voorbeeld te dienen voor de rest van de wereld.
<i>Risico's</i> Brainport Smart District moet zichzelf nog bewijzen. De eerste bedrijven hebben zich aangemeld en de eerste subsidies zijn binnengehaald. Maar om de totale wijk te ontwikkelen zijn meer financiële middelen nodig. Daarbij speelt altijd de afweging tussen kosten en innovatieve waarde: de wijk haalt alleen de bedrijven en subsidies binnen als het voorop loopt in de ontwikkelingen, maar om voorop te lopen in de ontwikkelingen zijn diezelfde bedrijven en subsidies hard nodig. Het acquireren van de benodigde middelen is een primaire taak waar dagelijks aan wordt gewerkt door de Stichting i.s.m. haar partners.

4.6.3.11 Vereniging KIC Urban Mobility

Vereniging KIC Urban Mobility
<i>Ontwikkelingen</i> In 2020 is EIT Urban Mobility feitelijk gestart met de uitvoering van activiteiten op het gebied van educatie, innovatie en business creatie op het gebied van stedelijke mobiliteitsvraagstukken. Helmond neemt onder andere deel aan de activiteiten van de City Club en gesubsidieerde innovatieprojecten. Voor 2021 is de deelname aan drie innovatieprojecten gehonoreerd. Voor het jaar 2022 zijn 3 projecten voorlopig gehonoreerd.
<i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i> Helmond, de Brainportregio en Europa staan voor grote opgaven als het gaat om duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en mobiliteit. Het gaat hier om complexe en integrale opgaven. Samenwerking met andere triple helix partners, onder wie -op lokaal niveau- Eindhoven, Amsterdam en de TuE, biedt ons de mogelijkheid om onze stedelijke opgaven te realiseren. We krijgen toegang tot een groot netwerk van bedrijven en kennispartners die allen een vergelijkbare opgave hebben. Door deelname in het EIT Urban Mobility en de vestiging van een colocatie op de Automotive Campus kan de gemeente Helmond zich tevens duidelijk positioneren als innovatiecentrum en living-lab (onder ander in Brainport Smart District) op het gebied van Smart en Green Mobility. Deelname past in dat kader goed binnen de strategische agenda van de gemeente Helmond. Daarbij kan de smart mobility sector in de regio eveneens worden versterkt.

Dit alles wordt mogelijk gemaakt middels de beschikbaarheid van een meerjarige subsidiestroom voor innovatie- activiteiten op het gebied van mobiliteit.

Risico's

Het betreft de toetreding tot en deelname aan een buitenlandse entiteit, een vereniging met vestigingsplaats in Barcelona Spanje). Intern is er geen concrete kennis van het Catalaanse en Spaanse recht aanwezig. Dit zou in de toekomst voor problemen kunnen zorgen, te meer nu ook de rechter in Barcelona bevoegd is om over eventuele geschillen te oordelen. Hoewel risico's in dit kader niet geheel zijn uitgesloten, zijn de statuten en reglementen door deskundige externe partijen opgesteld.

4.6.3.12 Stichting Smart Industries Fieldlab de Peel

STICHTING SMART INDUSTRIES FIELDLAB DE PEEL

Ontwikkelingen

- De samenwerking tussen bedrijven in het Fieldlab en met het Fieldlab ('olievlek') te vergroten. Hiermee wordt bedoeld dat niet alleen de bedrijven die nu deelnemen in het Fieldlab, maar ook andere bedrijven in onze regio deelnemen aan, profiteren van en bijdragen aan de kennis en vaardigheden van het Fieldlab.
- De inhoudelijke breedte van het Fieldlab vergroten door het opzetten van meerdere onderzoeks- en ontwikkelingslijnen.
- Een samenwerking met MBO en bij voorkeur ook HBO-onderwijs op te zetten. In 2021 doen we dat door onderwijsinstellingen projectmatig te betrekken bij onderzoeksopdrachten. In 2022 moet dit bij voorkeur leiden tot het opzetten van een samenwerkingskader.
- De uitstraling van het Fieldlab te vergroten door het Fieldlab niet alleen lokale bekendheid te laten genieten, maar ook regionaal, provinciaal en zelfs nationaal.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Door de creatie van het Fieldlab vormen wij de koplopersgroep binnen de regionale maakindustrie in Helmond-De Peel en stimuleren wij kennisdeling, innovatie, behoud van werkgelegenheid en samenwerking met het onderwijs. Dit leidt tot een innovatieve en toekomstbestendige hightech MKB-sector in de regio Helmond-De Peel.

Risico's

Geen specifiek te benoemen risico's.

4.6.3.13 Coöperatieve vereniging Urban Development Initiative U.A.

COÖPERATIEVE VERENIGING URBAN DEVELOPMENT INITIATIVE U.A. (UDI)

Ontwikkelingen

Vanuit de grote stedelijke opgaven zijn drie programmalijnen ontwikkeld: 'Digital City Program', 'Energy Transition' en 'Building Industry 4.0' (met een sterke link naar de versnelling woningbouw opgave).

Het Digital City programma levert digitale tools voor scenario-planning en participatie op (digital twinning). Daarin kunnen verschillende aanpakken en oplossingen voor complexe opgaven worden nagebootst en met elkaar vergeleken, om op die manier te komen tot betere, onderbouwde beslissingen ten aanzien van stedelijke ontwikkeling.

Binnen het Energy Transition programma leveren we een model op waarmee grootschalige energietransitie mogelijk wordt op gebiedsniveau (opgebouwd vanuit gebouwniveau).
In Building Industry 4.0 ontwikkelen we een structureel publiek-privaat innovatieprogramma in de bouw, dat bijdraagt aan zowel de kwantitatieve als kwalitatieve bouwopgave.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Bijdragen aan duurzame oplossingen voor de grote systemische ontwikkelingsopgaven waar onze stedelijke samenlevingen en economieën momenteel voor staan. Versnellen van innovatie via samenwerking met marktpartijen en kennisinstellingen.

Risico's

Geen specifiek te benoemen risico's.

4.6.4 Financieel en bestuurlijk belang

Hieronder is een overzicht opgenomen van de verbonden partijen die de volgende informatie bevat:

- In welke verbonden partijen de gemeente Helmond participeert;
- De vestigingsplaats van de verbonden partij;
- Tot welk type rechtsvorm de verbonden partij behoort;
- Op welke wijze de gemeente een financieel belang heeft in de verbonden partij;
- Op welke wijze de gemeente een bestuurlijk belang heeft in de verbonden partij;
- Het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat van de laatst besloten jaarrekening en huidige begroting;
- Aan welk programma de verbonden partij een bijdrage levert. In het desbetreffende programma zijn de beleidsresultaten van de verbonden partij beschreven.

(x € 1000)	Vestigingsplaats	Financieel belang	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31-12-2020	Vreemd vermogen 31-12-2020	Resultaat 2020	Eigen vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Resultaat 2022	Bijdrage aan Programma
Gemeenschappelijke regeling											
Metropoolregio Eindhoven	Eindhoven	€ 1.328 inwonerbijdrage	Lid DB, AB	E. Blanksma, G. v.d. Waardenburg	€ 4.437	€ 14.523	€ 13.306	€ 13.309	€ 13.348	€ -	5,7, 8,10,11,13
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	Eindhoven	€ 856 bijdrage in exploitatie	Lid AB	G. v.d. Waardenburg	€ 2.429	€ 4.523	€ 354	€ 1.522	€ 4.223	€ -	12
Veiligheidsregio Brabant Zuidoost	Eindhoven	€ 4.718 gemeentelijke bijdrage	Lid AB, lid DB	E. Blanksma	€ 1.921	€ 43.051	€ 265	€ 2.218	€ 40.492	€ -	1
GGD Brabant Zuidoost	Eindhoven	€ 3.224 inwonerbijdrage	Lid AB	C. Dortmans	€ 3.476	€ 30.526	€ 944	€ 3.755	€ 12.523	€ -	3 & 4
Reiniging Blink	Helmond	€ 9.637 bijdrage in exploitatie	Lid AB, lid DB	G. v.d. Waardenburg	€ -	€ 4.431	€ -	€ -	€ -	€ -	12
Senzer	Helmond	€ 69.953 bijdrage in exploitatie	Lid DB - voorzitter	E. de Vries	€ 12.863	€ 42.833	€ 8.888	€ 5.708	€ 7.812	€ -	2
Vennootschappen en coöperaties											
Brainport Development NV	Eindhoven	€ 148 (328 aandelen x € 453,78)	Aandeelhouder	n.v.t.	€ 3.265	€ 2.839	€ 11				7
Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding	Helmond	38% geplaatst aandelenkapitaal	Aandeelhouder	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	7
RAI Automotive NL BV	Helmond	€ 15 Lidmaatschap	n.v.t.	n.v.t.	-	-	€ 5				7
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	Den Haag	€ 132 (52.650 aandelen x € 2,50)	Stemrecht in AvA	n.v.t.	€ 4.876.000	€ 160.359.000	€ 221.000	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	13
Enexis Holding NV	Den Bosch	€ 23 (23.177 aandelen x € 1)	Stemrecht in AvA	n.v.t.	€ 4.008.000	€ 4.635.000	€ 108.000	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	13
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	n.v.t.	€ 1.569	€ 19	€ -	-	-	-	13
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	n.v.t.	€ 393	€ 27	€ -	-	-	€ 100	13
Glasvezel Helmond B.V.	Helmond	€ 6.250 (50% aandelen)	Lid RvC	S. v.d. Brug	€ 12.103	€ 14.286	€ -498				13
Stichtingen en verenigingen											
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond	€ 76 bijdrage in exploitatie	Lid bestuur (penningmeester)	H. van Dijk	€ 91	€ 279	€ -20	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	1 & 4
Stichting Ontwikkefonds Werklocaties SGE	Eindhoven	€ 877 in vorm van subsidie	Lid bestuur	S. v.d. Brug	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	7
Stichting Automotive Campus	Helmond	€ 725 bijdrage in exploitatie	Lid Raad van Toezicht	S. v.d. Brug	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	7
Vereniging KIC EIT Urban Mobility	Barcelona	€ 50 bijdrage in exploitatie	Lid van vereniging	ambtenaar	-	-	-	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	10
Stichting Brainport Smart District	Helmond	€ 500 jaarlijkse subsidie	Lid bestuur (voorzitter)	C. Dortmans	€ 29	-	-	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	8
Stichting Smart Industries Fieldlab de Peel	Helmond	€ 50 subsidie	Lid bestuur	ambtenaar	15.908	-	20.573	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	2 en 7
Coöperatieve vereniging Urban Development Initiative U.A.	Eindhoven	Bijdrage in de vorm van personele inzet	Lid Algemene Ledenvergadering	C. Dortmans	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	8

4.6.5 Organisatie met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang

Naast publiekrechtelijke samenwerking in de vorm van gemeenschappelijke regelingen werkt de gemeente Helmond voor het realiseren van haar doelen ook samen met andere overheden (en private partijen) in samenwerkingsverbanden met als grondslag lichtere regelingen zoals bijvoorbeeld een convenant of een bestuurlijke overeenkomst. De “*Notitie verbonden partijen*” (Commissie BBV, oktober 2016) spreekt van een “regeling zonder meer”. Deze samenwerkingsverbanden zijn geen rechtspersonen. Ook wordt niet (volledig) voldaan aan de definities in artikel 1 BBV, met name met betrekking tot de definitie “financieel belang”. In deze gevallen wordt in de notitie geadviseerd om deze organisaties ook te vermelden in de paragraaf verbonden partijen. De commissie zegt hierover:

“In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:

- *een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); én*
- *een bestuurlijke belang;*

beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico’s toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.”

Doorgaans is de gemeente een verplichting aangegaan om jaarlijks haar aandeel in de organisatiekosten te voldoen. Een van de partners in de regeling treedt op als penvoerder (penningmeester, opdrachtgever naar derden, en indien van toepassing, werkgever). Indien de samenwerking leidt tot verplichtingen voor het uitvoeren van programma’s of projecten vindt afzonderlijke besluitvorming plaats. Anders dan bij publiek rechtelijk verbonden partijen is het samenwerkingsverband niet verplicht een begroting te maken en aan de gemeenten voor zienswijzen voor te leggen, dan wel een jaarrekening vast te stellen.

Gemeenten kunnen geen taken en bevoegdheden delegeren of mandateren aan een “regeling zonder meer”. Het accent ligt op beleidsafstemming of coördinatie. Het bestuurlijk belang krijgt vorm in deelname aan een bestuurlijk gremium (bijvoorbeeld een stuurgroep) waarin doorgaans alle deelnemers aan de regeling vertegenwoordigd zijn.

Samenwerking op basis van “regelingen zonder meer” kent financiële, juridische en bestuurlijke risico’s. Afhankelijk van de kans en impact kan gekozen worden voor verminderen, vermijden, accepteren en verzekeren als strategieën om de risico’s te beheersen. Inzicht in deze samenwerkingsverbanden draagt bij aan het beheersen van de risico’s.

Het visiedocument intergemeentelijke samenwerking en de bestuurlijke visie Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst dienen als algemene basis. De visie op het specifieke samenwerkingsverband is vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten. In Helmond gaat het om de volgende samenwerkingen:

1. Peelland Interventie Team (PIT)
2. Regionaal Inlichtingen en Expertise Centrum (RIEC)
3. Uitvoeringsagenda Onderwijs en Arbeidsmarkt
4. 10 voor de Jeugd
5. Coöperatie Slimmer Leven
6. Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)
7. Innovatiehuis De Peel
8. Pact Brabant
9. Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant

10. Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel
11. G40
12. BrabantStad
13. Vereniging Nederlandse Gemeenten
14. Vereniging Brabantse Gemeenten

Overeenkomstig BBV artikel 8, lid 3 is de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma opgenomen in het betreffende programma. Hierin komen, in aansluiting op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke regelingen, ook deze samenwerkingsverbanden aan de orde.

4.7 Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de visie, de uitvoering, de resultaten en risico's van het grondbeleid. De bedragen in deze paragraaf zijn in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven.

Visie

De visie op het grondbeleid ligt vast in de Nota Grondbeleid 2017-2020. We zijn inmiddels gestart met de actualisatie van deze nota. De koers volgens de huidige nota grondbeleid is dat de gemeente bij voorkeur facilitair grondbeleid voert, waarbij zij actief grondbeleid voortzet om de actieve grondexploitaties¹ (hierna grondexploitaties of afgekort BIE) af te ronden. In de nieuwe nota grondbeleid zal bepaald worden wat de koers wordt voor de komende jaren.

Uitvoering

De gemeente zet haar grondbeleid als middel in om bestuurlijke ambities en beleidsdoelstellingen op het gebied van o.a. wonen, economie en duurzaamheid te realiseren. De komende 12 jaren (gerekend vanaf 2021 omdat dat jaar nog niet is afgerond) komen er 9.257 woningen bij. Voor bedrijventerreinen geldt dat er de komende jaren nog 35,4 ha te verkopen is.

Risico's

Om de risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er zijn overeenkomsten gesloten voor afname van een aanzienlijk deel van de grond voor projectmatige bouw.
- De nog te bouwen woningen passen binnen de woningbouwtaakstelling van de provincie.
- De indexering van de opbrengsten passen we toe in de eerste 10 jaar. Na 10 jaar worden de opbrengsten niet meer verder geïndexeerd.
- Er is een voorziening getroffen voor het verwachte verlies.
- Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf is rekening gehouden met tegenvallende scenario's op de planproductie en opbrengstenstijging.

Herziening Bouwgronden in exploitatie (BIE)

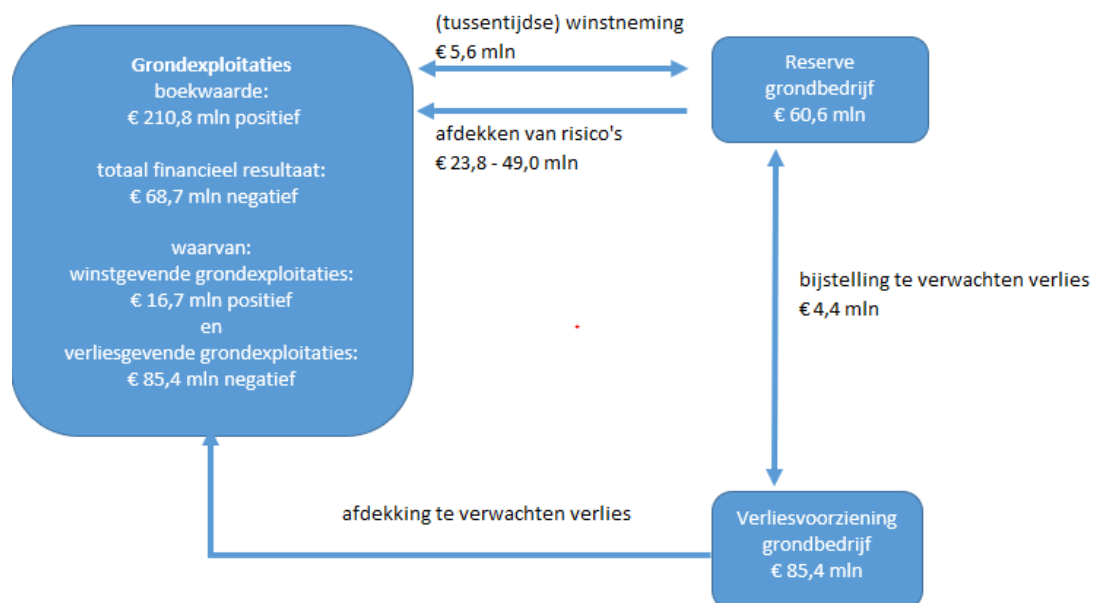
Volgens de BBV voorschriften moet jaarlijks een uitgebreide herziening van alle BIE's plaatsvinden. Met de vaststelling door de raad van de actualisering van de BIE's bij de Jaarrekening 2020 zijn ook de grondexploitatiebegrotingen voor de resterende looptijd vastgesteld. De afzonderlijke jaarschijven voor de resterende looptijd (en dus ook de jaarschijf 2022) liggen daarmee in principe vast tot aan de nieuwe uitgebreide herziening van de BIE's bij de jaarrekening 2021. De looptijd en planning van de BIE's is gebaseerd op de beste inschatting.

Grondbedrijf

Jaarlijks actualiseert het college naast de grondexploitaties ook de risicoanalyse. Het college rapporteert hierover in de paragraaf grondbeleid. Grote afwijkingen legt het college aan de raad voor, zodra deze spelen. De risicoanalyse wordt opnieuw geactualiseerd bij de herziening van de BIE's bij de jaarrekening 2021.

Het geheel van alle grondexploitaties met de reserve en voorziening, die daarmee samenhangen, noemen we samen het grondbedrijf. Het hierna volgende figuur laat de financiële stromen binnen het grondbedrijf zien (de cijfers zijn gebaseerd op de laatste herziening van de BIE's en de risicoanalyse bij de jaarrekening 2020).

¹ De BBV noemt grondexploitaties, waar de gemeente actief grondbeleid voert, bouwgrond in exploitatie of afgekort BIE.

Parameters

Bij de actualisatie van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2020 zijn de volgende parameters gebruikt:

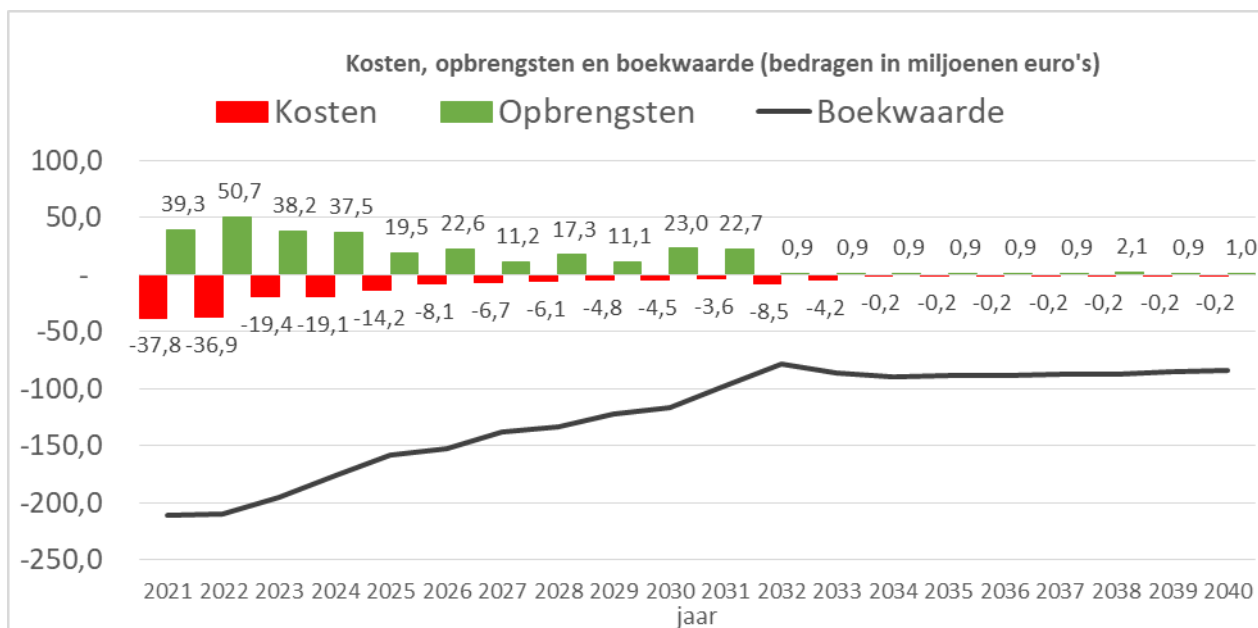
Parameter		
Kosten	2,0%	behalve openbare werken 1,0% in 2021
Opbrengsten	1,5%	in de periode 2022 t/m 2030 ²

Boekwaarde

De boekwaarde is het totaal van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde opbrengsten op een bepaald moment. Als de boekwaarde positief is dan zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten. Andersom als de boekwaarde negatief is dan zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan de gerealiseerde kosten.

Bij gebiedsontwikkelingen gaat de kost voor de baat uit. Dit wil zeggen dat voorinvesteringen in het gebied nodig zijn, voordat opbrengsten door gronduitgifte gerealiseerd worden. Onderstaande figuur laat de prognose zien van kosten, opbrengsten en het verloop van de boekwaarde van alle grondexploitaties (gebaseerd op de jaarrekening 2020).

² De grondexploitaties bevatten de grondprijs 2021 conform de grondprijzenbrief, daarom is indexering in 2021 niet nodig. In de grondexploitaties waar de looptijd langer dan tien jaar is, indexeren we vanuit voorzichtigheid conform de BBV na tien jaar niet meer; dit betreft Brandevoort II en Automotive campus.

Het financieel resultaat van het grondbedrijf is het totaal van het financieel resultaat van de grondexploitaties.

Winstneming

BBV schrijft de POC-methode (percentage of completion) voor. Dit betekent dat naar rato van voortgang (tussentijdse) winst genomen wordt.

Om een inschatting te doen van de mogelijk in de komende jaren tussentijds te nemen winst op de winstgevende BIE's wordt de volgende pragmatische methode gehanteerd:

De verwachte eindwaardes op winstgevende BIE's zoals die bij de jaarrekening 2020 zijn bepaald worden pondspondsgewijs verdeeld over de restantperiode van de betreffende BIE's. In totaal is de verwachte winst op eindwaarde afgerond € 17,8 miljoen. Alsdan kan de volgende zeer globale schatting gedaan worden van de te nemen winsten in de jaarschijven:

Jaar	POC methode
2021	7,2 mln
2022	4,9 mln
2023	2,9 mln
2024	2,7 mln
Totaal	17,8 mln

Actuele prognose van de resultaten

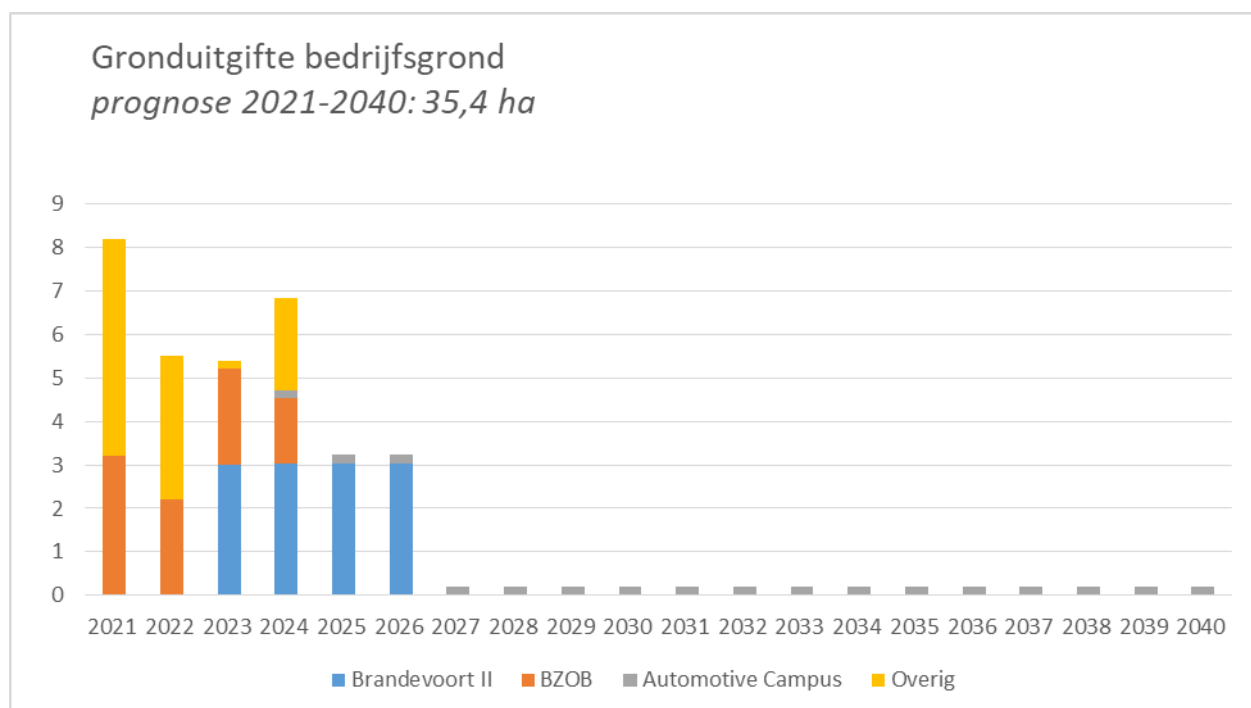
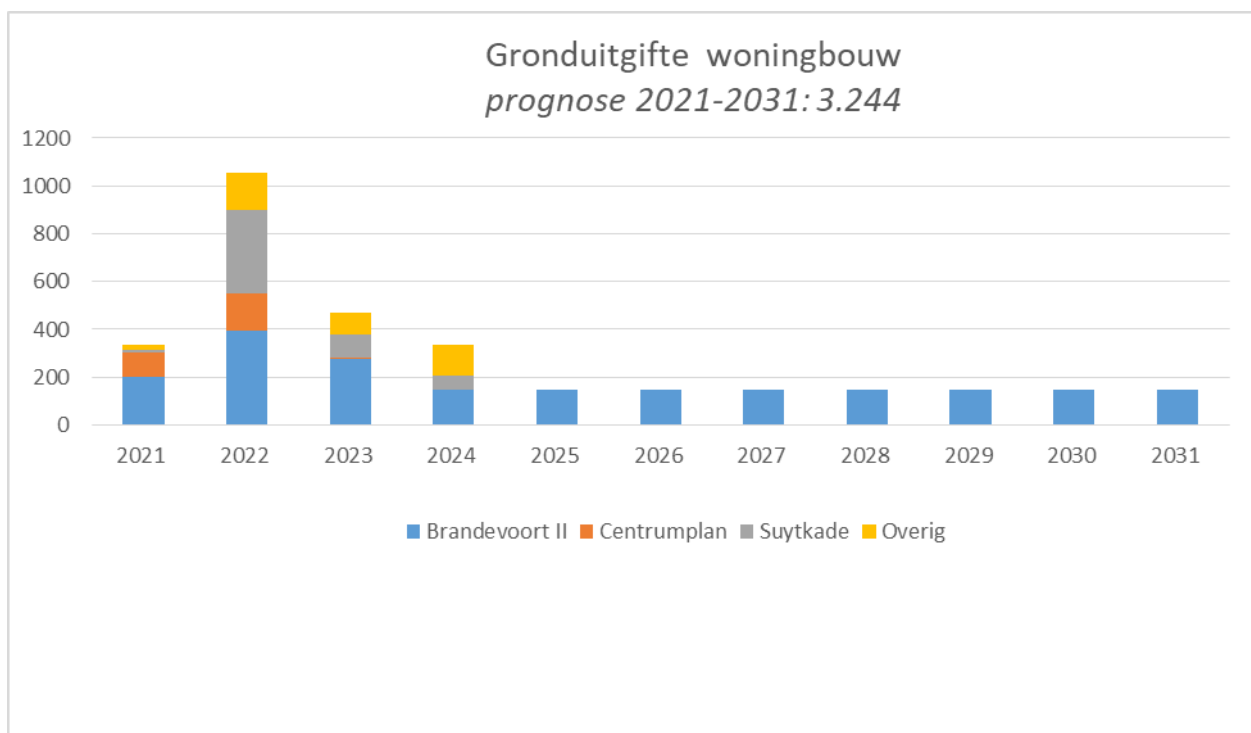
Bij de meest recente herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2020 zijn de verwachte looptijden en eindresultaten bepaald. In de volgende tabel zijn die zichtbaar gemaakt:

Aandachtspunt is dat voor zowel de grondexploitatie Brandevoort II als de Automotive Campus in 2021 ontwikkelingen plaats hebben gevonden die er mogelijk voor kunnen zorgen dat de prognose van deze projecten wijzigt en gaat leiden tot aangepaste resultaten.

Complex	jaarrekening 2020					
	Boekwaarde ultimo 2020	Verwachte einddatum 1 januari	Eindwaarde		Contante waarde	
			Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies
Woongebieden						
Brandevoort	-1.334	2023	2.262	-	2.174	-
Brandevoort II	147.372	2033	-	50.476	-	39.800
Geldropseweg 2011	-	2021	-	-	-	-
Haagstraat 2e	-	2021	-	-	-	-
Heiakker Brouw huis	1.283	2023	-	1.760	-	1.691
Houtse Akker	-858	2023	446	-	428	-
School Paardenbloem	-	2021	-	-	-	-
Stiphout Zuid	-1.450	2022	512	-	502	-
	145.012		3.219	52.236	3.104	41.491
Saneringsgebieden						
Cacaofabriek eo	2.197	2023	-	1.362	-	1.309
Centrum	10.002	2025	-	7.881	-	7.281
Goorloopzone Noord	4.634	2024	-	2.850	-	2.685
Mahoniehoutstraat Bibliotheek	-	2021	-	-	-	-
Mierlo Hout 3e fase slegestr	2.616	2022	-	3.243	-	3.180
Mierloseweg 210 tm 232	1.731	2025	-	1.020	-	943
OMO-scholen	1.148	2022	-	743	-	729
Pleinen Heistraat	1.666	2023	-	2.054	-	1.974
Suytkade	21.053	2026	-	20.171	-	18.269
	45.047		-	39.324	-	36.370
Industriegebieden						
Automotive Campus	5.451	2041	-	4.794	-	3.226
Bedrijvenpark Schooten	642	2022	588	-	576	-
BZOB	1.439	2025	7.464	-	6.896	-
Ehad Engelseweg	4.897	2025	-	1.970	-	1.820
De Weijer Oost	1.884	2023	1.304	-	1.253	-
Rietbeemd	1.975	2026	-	1.194	-	1.082
Rijpelberg bedrijventerrein	441	2024	524	-	494	-
Spiro Chruchillaan Franke	3.392	2023	-	1.454	-	1.397
Zuid I-II	607	2022	1.195	-	1.172	-
	20.727		11.075	9.411	10.391	7.525
Overige gebieden						
Restexploitaties	-	2025	3.456	-	3.193	-
	0		3.456	-	3.193	-
Totaal BIE	210.787		17.751	100.972	16.688	85.386

Gronduitgifte

De prognoses van de grondverkoppen met fasering voor de komende jaren staan hieronder (jaarrekening 2020).

Facilitair grondbeleid

De gemeente faciliteert ontwikkelingen van private ontwikkelaars als deze bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn de woningbouwprojecten Oranjekade, Weverspoort en Oostende.

Gemeenten zijn verplicht hun kosten te verhalen en doen dit bij voorkeur met een anterieure overeenkomst. De private ontwikkelaar vergoedt de gemeente de kosten die zij maakt om de ontwikkeling mogelijk te maken. Denk hierbij aan ambtelijke inzet (plankosten) en aanpassingen in het openbaar gebied. Veelal bevat de anterieure overeenkomst een vast bedrag voor het kostenverhaal. Het is vervolgens aan de gemeente om de kosten binnen dit budget te houden. Ten tijde van de jaarrekening 2020 hebben we 29 lopende overeenkomsten met marktpartijen.

5 Bijlagen

5.1 EMU-saldo

- is negatief / (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
	Volgens realisatie tot en met sept. 31-12-2021, aangevuld met raming	Volgens begroting 31-12-2022	Volgens meerjarenraming in begroting 31-12-2022	Volgens meerjarenraming in begroting 2020	Volgens meerjarenraming in begroting 2020
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-8.338	-10.216	-4.739	-2.862	-4.684
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	26.192	36.480	38.005	5.727	-2.854
3. Mutatie voorzieningen	-3.925	3.793	3.793	3.793	3.793
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	4.026	-10.523	-17.445	-17.103	-6.714
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-42.482	-32.381	-21.507	12.307	8.676

5.2 Overzicht structureel lasten en baten

In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd. Hiermee wordt inzicht gegeven in hoeverre de begroting structureel sluitend is. Daarvoor wordt het begrotingssaldo opgeschoond met incidentele baten en lasten die van invloed zijn op het structurele saldo.

(bedragen x € 1.000)

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten	-10.535	-5.056	-3.177	-4.946
Structurele kapitaallasten investeringen 50%	269	267	265	262
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	10.266	4.824	2.912	4.722
Begrotingssaldo na bestemming	-	35	-	38
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	793	-2.173	-622	179
Structureel begrotingssaldo	793	-2.138	-622	217

In het eerste jaar is er sprake van een begrotingsevenwicht. Dit betekent dat er in de begroting meer dan voldoende structurele dekkingsmiddelen aanwezig zijn om de structurele lasten te kunnen bekostigen. In het tweede en derde jaar slaat dit beeld om. Het saldo is negatief. In het laatste jaar wordt het evenwicht hersteld met een positief saldo van € 217.000. Hierdoor kunnen we spreken van een structureel sluitende begroting.

5.3 Overzicht incidentele lasten en baten

Overzicht incidentele lasten en baten

Incidentele baten en lasten zijn begrotingsposten die een tijdelijk karakter hebben oftewel een einddatum kennen. Dit in tegenstelling tot structurele baten en lasten die, tot nadere besluitvorming, een onbepaalde looptijd kennen. Overigens kan de omvang van structurele begrotingsposten wel fluctueren in de meerjarenraming als gevolg van intensiveringen en/of bezuinigingen. Wellicht ten overvloede wordt hierbij opgemerkt, dat de dekkingsbron hierbij niet relevant is.

In onze gemeente wordt nadrukkelijk gestuurd op een meerjarig structureel evenwicht. In het kader van een solide, financieel beleid hanteren we het uitgangspunt dat structurele uitgaven ook structureel gedekt worden. Het overzicht van incidentele baten en lasten is hier in feite een weerspiegeling van.

Materiële beïnvloeding

Om het overzicht compact en leesbaar te houden, hanteren we, op advies van de commissie BBV, een (grens)bedrag van € 50.000 voor de bedragen die we in het overzicht opnemen. Dit houdt in dat we alle bedragen van € 50.000 en hoger aanmerken als een zogenoemde materiële beïnvloeding. Met dit bedrag sluiten we aan bij het grensbedrag dat we hanteren bij het rapporteren en toelichten van afwijkingen in de periodieke bestuursrapportages en financiële jaarverantwoording.

In onderstaande overzicht zijn de incidentele lasten en baten voor de (meerjaren)begroting 2022-2025 opgenomen. De posten worden onderaan het overzicht afzonderlijk toegelicht:

bedragen x €1.000

Nr.	Incidentele baten en lasten:	Meerjarenbegroting							
		2022		2023		2024		2025	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
1	Onttrekking aan de reserve i-deel (Senzor)		2.331		1.773		101		
2	Impuls schulddienstverlening	400							
2	Onttrekking aan de reserve Sociale stad		400						
3	Projectagenda onderwijs en arbeidsmarkt	400							
3	Onttrekking aan de reserve Sociale stad		400						
4	Projectagenda Werkgelegenheidsimpuls	380							
4	Onttrekking aan de reserve Sociale stad		380						
5	Project afwikkeling instroom en doorstroombanen (ID-banen)	121		99		85		83	
5	Onttrekking aan de reserve instroom en doorstroombanen		121		99		85		83
6	CHN: Helmond Stagestad	50		50					
6	Onttrekking aan de reserve corona herstellfonds		50		50				
7	CHN: Jeugdwerkloosheid	110							
7	Onttrekking aan de reserve corona herstellfonds		110						
Totaal programma 2		1.461	3.792	149	1.922	85	186	83	83
8	Wijkpreventieplannen	170		170					
8	Laaggeletterdheid	150		150					
8	Onttrekking aan de reserve Sociale Stad		320		320				
9	CHN: tegengaan tweedeling in de stad	50		50		50			
9	Onttrekking aan de reserve corona herstellfonds		50		50		50		
Totaal programma 3		370	370	370	370	50	50	-	-
10	Projecten Kindervriendelijke stad	100							
11	Project 'Actieplan jongeren'	50							
12	Onttrekking aan de reserve sociaal domein				1.050		750		
13	CHN: creëren van extra perspectief jongeren	500		500		500			
13	Onttrekking aan de reserve corona herstellfonds		500		500		500		
Totaal programma 4		650	500	500	1.550	500	1.250	-	-
14	Onttrekking aan de reserve Groene Peelvallei (Berkendonk)		150						
15	Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten (De Braak)			1.500					
Totaal programma 6		-	150	1.500	-	-	-	-	-

Nr.	Incidentele baten en lasten:	Meerjarenbegroting							
		2022		2023		2024		2025	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
16	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250							
17	Actieplan bedrijventerreinen	250							
18	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	150							
Totaal programma 7		650	-	-	-	-	-	-	-
19	Invoering Omgevingswet	150							
20	Omgevingswet: inventarisatie cultuurhistorische waarden fase 2	130							
21	Brainport Smart district: Q-team	60							
21	Onttrekking aan de reserve stimuleren wonen		60						
22	Dotatie aan de algemene reserve (Brainport Smart District)	50		50		50			
23	Onttrekking aan de reserve startersleningen		67						
24	Bestedingsplan stimuleren wonen	825							
24	Onttrekking aan de reserve stimuleren wonen		825						
25	Onttrekking aan de reserve volkshuisvesting		220						
Totaal programma 8		1.215	1.172	50	-	50	-	-	-
26	Wijkaanpak Helmond Noord- Helmond-Oost	99							
26	Onttrekking aan de reserve stedelijke investeringen		99						
27	Project stimulering ondernemerschap centrum	125							
Totaal programma 9		224	99	-	-	-	-	-	-
28	Fietsagenda	50							
29	Innovatieprogramma smart mobility	400							
Totaal programma 10		450	-	-	-	-	-	-	-
30	Impuls duurzaamheid: diverse projecten	750							
31	Project 'digitalisering dossiers ODZOB'	67							
31	Onttrekking aan de reserve ODZOB		67						
32	Energiearmoede	570							
Totaal programma 12		1.387	67	-	-	-	-	-	-
33	CHN: Digitale inclusie	110		110					
33	Onttrekking aan de reserve corona herstellfonds		110		110				
34	Onttrekking aan egaliseriereserve rijbewijzen		176						
Totaal programma 13		110	286	110	110	-	-	-	-
35	Verhaal van de Stad: Helmond, Makers van de Toekomst	100							
36	ID-banen gemeente Helmond	77		77		77		77	
36	Onttrekking aan de reserve voorn ID-banen		77		77		77		77
37	Projecten digitalisering en dienstverlening (vervanging, privacy)	2.100							
37	Onttrekking aan de reserve automatisering algemeen		2.100						
38	Incidentele kosten Huis voor de stad	659							
38	Onttrekking aan de reserve onderhoud gebouwen		285						
38	Onttrekking aan de algemene reserve (huis van de stad)		374						
38	Dotatie aan de algemene reserve (Huis van de Stad)					179		179	
39	Kwartiermaker regionaal mobiliteitsteam	224							
39	Onttrekking aan de algemene reserve (regionaal mobiliteitsteam)		224						
40	Onttrekking aan reserve saldo begroting 2020		1.328						
41	Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten (IHP 2024 en 2025)					450		3.250	
41	Onttrekking aan reserve saldo begroting 2020						450		3.250
42	Dotatie aan de algemene reserve (voordelig saldo BG 2022-2025)	1.890		600					
43	Onttrekking aan de reserve grondbedrijf (De Braak)				1.500				
44	Duurzaam mobiliteitsconcept gemeente	50							
Totaal programma AD		5.100	4.388	677	1.577	706	527	3.506	3.327
Totale		11.617	10.824	3.356	5.529	1.391	2.013	3.589	3.410
Waarvan incidentele mutaties op reserves		1.940	10.824	2.150	5.529	679	2.013	3.429	3.410
Incidentele mutaties op reserves < € 50.000		36	20	7	6	1		1	
Saldo sluit aan op saldo incidentele reservemutaties in bijlage 5.4			8.868		3.378		1.333		-20
Saldo incidentele baten en lasten			793		-2.173		-622		179

1. Dotatie en onttrekking aan de reserve i-deel

In de jaren 2022-2024 wordt een aanvullende uitvoeringssubsidie verstrekt aan Senzer. Deze wordt bekostigd door een onttrekking te doen aan de reserve i-deel.

2. Impuls schulddienstverlening

We zetten sterker in op het voorkomen van schulden en trekken hiervoor in 2022 nog éénmalig € 400.000 uit. Als gemeente willen we meer regie nemen over de bewindvoering om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren en de kosten te beheersen.

3. Projectagenda Onderwijs en Arbeidsmarkt

Het programma Sociale Stad is erop gericht om gefaseerd nieuwe, éénmalige, projecten en activiteiten te initiëren, die leiden tot duurzame verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De incidentele kosten worden gedekt uit de reserve sociale stad.

4. Projectagenda Werkgelegenheidsimpuls

Deze projectagenda is erop gericht om diverse projecten en initiatieven binnen het programma Onderwijs & Arbeidsmarkt te initiëren. Het doel is om de koppeling en de overgang tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt te versterken. Een voorbeeld van een project is een subsidie waarmee Brainport bepaalde onderwijslijnen op het gebied van Foodtech ten uitvoer kan brengen. De incidentele kosten worden ook hier gedekt uit de reserve sociale stad.

5. Project afwikkeling instroom en doorstroombanen (ID-banen)

In de besluitvorming over de afbouw van de ID-banen (gesubsidieerde arbeid) is besloten om de 43 ID-werknemers (arrangement 4: werknemers met zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt. In dienst buiten de gemeentelijke organisatie, voornamelijk in Zorg en Onderwijs) tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd in de ID-regeling te houden. De subsidiëring van de loonkosten van deze medewerkers wordt bekostigd uit de reserve ID-banen. De laatste werknemer bereikt in 2034 de pensioengerechtigde leeftijd.

6. Crisis-en herstel Nota: Helmond Stagestad

In de samenwerking 'Stageregio Helmond-De Peel' zetten we ons in voor het verbeteren van de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Dit doen we door de samenwerking te versterken en door jong en volwassen talent te verbinden aan onze regio. Specifiek willen we dit geld inzetten voor het online platform en voor zogeheten metermakers die zich inzetten voor de verbinding tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Hiervoor is incidenteel € 50.000 beschikbaar in de periode 2021-2023 uit de reservering voor de crisis- en herstelnota (coronacrisis).

7. Crisis-en herstel Nota: Jeugdwerkloosheid

In de crisis- en herstelnota is € 350.000 beschikbaar gesteld voor de taskforce jeugdwerkloosheid. Hiervan wordt in 2022 € 110.000 ingezet voor een communicatiecampagne om jongeren te bereiken en bekend te maken met de mogelijkheden. Daarnaast zetten we in op banenmakelaars en stimuleringsvouchers. Banenmakelaars bieden jongeren extra begeleiding naar werk in sectoren waar vraag is naar personeel. Zij nemen geen werk over van andere professionals die betrokken zijn bij de begeleiding van jongeren, maar zijn aanvullend daarop. Vouchers zijn bedoeld als financiële tegemoetkoming voor werkgevers die jongeren in dienst nemen.

8. Wijkpreventieplannen en Laaggeletterdheid

Vanuit het programma duurzame- en gezonde stad is in 2022 en 2023 nog éénmalig € 320.000 per jaar beschikbaar gesteld om uitvoering te geven aan de wijkpreventieplannen (€ 170.000) en voor het tegengaan van laaggeletterdheid (€ 150.000).

9. Crisis-en herstel Nota: tegengaan tweedeling in de stad

Samen met een Stuurgroep werken we aan een lokale coalitie om de tweedeling tegen te gaan. Vanuit het brede palet aan stakeholders bundelen we op dit thema de krachten en maken we gezamenlijk het actieplan 'Ruimte om te leven'. In de crisis- herstelnota is in de periode tot en met 2024 € 50.000 per jaar gereserveerd voor de kosten die voortvloeien uit het actieplan.

10. Projecten kindvriendelijke stad

In een kindvriendelijke stad kunnen kinderen en jongeren onbekommerd opgroeien, ontwikkelen en leven en er is voldoende aanbod dat aansluit bij hun wensen. Organisaties en ondernemers in de stad worden opgeroepen om deze kindvriendelijke stad samen met de gemeente vorm te geven. Hierbij is het perspectief van de jeugd leidend. Door het inzetten van kinder- en jongerenparticipatie, werken we toe naar een jeugdagenda met thema's waaraan uitvoering wordt gegeven. In 2022 is hiervoor nog éénmalig € 100.000 beschikbaar.

11. Project 'Actieplan jongeren'

In 2022 is nog éénmalig € 50.000 beschikbaar voor het actieplan jongeren. Dit actieplan faciliteert het om samen met partijen in de stad het aanbod voor jongeren een stuk aantrekkelijker te maken. Onderdeel daarvan is dat het voor jongeren makkelijker wordt om via eigen ideeën / projecten subsidies van de gemeente te ontvangen.

12. Onttrekking aan de reserve sociaal domein

De kosten in het Sociaal Domein laten de komende jaren een stijgende lijn zien. Ter dekking van de geprognosticeerde kostenontwikkeling binnen het Sociaal Domein onttrekken we in de jaren 2023 en 2024 respectievelijk € 1,05 miljoen en € 0,75 miljoen aan de Reserve Sociaal Domein.

13. Crisis- en herstel Nota: creëren van extra perspectief voor jongeren

In de crisis- en herstelnota is tot en met 2024 een bedrag van € 500.000 per jaar gereserveerd voor het creëren van extra perspectief voor jongeren. Naar aanleiding hiervan hebben we een programmaplan opgesteld. Het betreft een pragmatische, actiegerichte agenda op drie sporen voor een positief jeugdbeleid. Enerzijds is dit programma erop gericht om op korte termijn een aantal impulsen te geven om in de huidige lastige situatie rondom Covid-19 voor jongeren perspectief te bieden. Daarnaast bevat het maatregelen waarmee we op de langere termijn ons preventieve beleid versterken en een integrale aanpak risicojeugd ontwikkelen en borgen. De verschillende onderdelen zijn nadrukkelijk tot stand gekomen in gesprek met jongeren en onze partners in de stad. We zetten in op de volgende drie sporen:

1. het realiseren van korte termijn interventies om de negatieve effecten van de maatregelen rondom Corona tegen te gaan;
2. het optimaliseren en in samenhang brengen van het preventief en voorliggend jeugdaanbod;
3. een integrale aanpak risicojeugd.

14. Onttrekking aan de reserve Groene Peelvallei (Berkendonk)

De exploitatie van Berkendonk werd tot en met 2022 incidenteel gefinancierd uit de bestemmingsreserve Groene Peelvallei. Dit was in afwachting van plannen om de exploitatie uit te besteden aan een commerciële uitbater. De plannen hieromtrent zijn gewijzigd waardoor het beheer een verantwoordelijkheid blijft van de gemeente. Hiervoor is vanaf 2023 structureel budget opgenomen.

15. Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten (De Braak)

Er vindt een toevoeging plaats aan de dekkingsreserve kapitaallasten vanuit de reserve grondbedrijf ter bekostiging van de kapitaallasten van de investering in de Sport- en beleefcampus de Braak. De onttrekking aan de reserve Grondbedrijf voor hetzelfde bedrag is opgenomen in programma 14 (zie hiervoor nummer 44 in bovenstaand overzicht).

16. Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen

Het betreft hier een project om bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig en vitaler te maken. Dit gebeurt met innovatieve werkconcepten, het creëren van kansen en optimaal ruimtegebruik. Het project loopt tot en met 2022.

17. Actieplan bedrijventerreinen

In de beoogde schaa sprong die we richting 2040 willen maken speelt het economisch vestigingsklimaat een belangrijke rol. Daarbij zetten we vol in op de economie van de toekomst. Als gemeente hebben we een faciliterende rol en bieden we ruimte aan ondernemers om duurzamer en innovatiever te werken. Op basis van een actieplan werken we samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond aan de kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen. Hiervoor is in 2022 nog éénmalig € 250.000 beschikbaar.

18. Doorontwikkeling Food Tech Brainport

Food Tech Brainport (FTB) ontwikkelen we door naar een hoogwaardig ontwikkelcentrum voor het midden- en kleinbedrijf in de foodsector. De investeringssubsidie wordt ingezet voor de aanschaf van innovatieve technologie (nog niet bestaand dan wel bestaand met nieuwe/andere toepassingsmogelijkheden) om FTB in staat te stellen MKB startup's en innovators laagdrempelige experimenten te laten doen, welke bijdragen aan het verbeteren van een duurzaam bedrijfsmodel. In 2022 is voor deze ontwikkelingen € 500.000 beschikbaar, waarvan € 150.000 in de exploitatiebegroting en € 350.000 als investeringskrediet.

19. Project (invoering) omgevingswet

In 2022 hebben we nog te maken met incidentele kosten voor de Omgevingswet. Deze betreffen een programmamanager en implementatie van software.

20. Omgevingswet: inventarisatie cultuurhistorische waarden fase 2

In het kader van de implementatie van de Omgevingswet, zijn we in 2019 gestart met de inventarisatie van een aantal 'kwetsbare waarden' in de fysieke leefomgeving, zoals cultuurhistorie, natuur en stedelijk groen. Dit zijn waarden die we belangrijk vinden om te beschermen en die een plek moeten krijgen in het instrumentarium van de Omgevingswet. Voor cultuurhistorie kon in 2019 niet het volledige benodigde budget vrijgemaakt worden voor een gebiedsdekkende inventarisatie. Daarom is gestart met de inventarisatie van de gebieden die het meest urgent waren (waaronder het centrum en 't Hout). Voor 2022 worden de resterende middelen aangevraagd, zodat we uiteindelijk een gebiedsdekkend beeld hebben van de cultuurhistorische waarden in Helmond.

21. Brainport Smart district: Q-team

In 2020 is een Quality team (Q-team) ingesteld om uitvoering te geven aan de Verordening Quality Team Brainport Smart District. Daarmee wordt de samenhang en kwaliteit in het BSD-plangebied gewaarborgd en initiatieven getoetst op de mate van aansluiting op de doelstellingen van BSD. In 2022 worden de kosten van het Q-team van € 60.000 bekostigd uit de reserve Wonen.

22. Dotatie aan de Algemene Reserve (Brainport Smart District)

In 2021 is het budget voor Brainport Smart District (BSD) éénmalig opgehoogd met € 150.000 ten laste van de algemene reserve. In de jaren 2022-2024 wordt het budget voor BSD jaarlijks verlaagd met € 50.000 ten gunste van de algemene reserve.

23. Onttrekking aan de reserve startersleningen

De Starterslening is bedoeld om het verschil tussen de koopsom van de woning en het maximale bedrag dat bij de bank kan worden geleend te overbruggen en wordt verstrekt aan starters die in Helmond een woning wil kopen. Met ingang van 1 januari 2019 is de regeling opnieuw van toepassing op zowel de bestaande- als de nieuwbouw woningen. Om de bijbehorende exploitatiekosten te kunnen bekostigen, wordt het reguliere budget aangevuld uit de reserve.

24. Bestedingsplan stimuleren wonen

In de jaren 2021 en 2022 wordt per jaar € 825.000 onttrokken aan de reserve stimuleren wonen voor onder andere compensatie voor de extra kosten die worden gemaakt bij nieuw te bouwen of te herontwikkelen sociale huurwoningen in het kader van de regeling Stimuleringsfonds Sociale Woningbouw. Deze extra kosten zijn het gevolg van hogere eisen gesteld door onze gemeente. Daarnaast wordt ook extra ingezet op de slimme wijk (BSD). Deze inzet wordt meer dan nodig geacht om het project, met name in de opstartfase en mede vanuit het onderscheidende karakter ervan, te laten slagen. Tenslotte, wordt nog een bedrag ingezet voor promotionele activiteiten rondom het thema wonen. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met marktpartijen.

25. Onttrekking aan reserve Volkshuisvesting

Voor de dekking van volkshuisvestingsprojecten wordt tot en met 2022 jaarlijks € 220.000 ingezet vanuit de reserve volkshuisvesting.

26. Wijkaanpak Helmond Noord- Helmond-Oost

Op basis van een in 2020 vastgesteld wijkontwikkelingsprogramma voor Helmond Oost vindt een integrale aanpak en opwaardering van de wijken Helmond-Noord en Helmond-Oost plaats. Naast vernieuwing van de woningvoorraad en openbare ruimte worden in deze wijkaanpak, welke gedurende een aantal jaren loopt, ook extra inzet gepleegd gericht op verbetering van het maatschappelijke klimaat. Dit gebeurt door projecten welke gericht zijn op arbeidsparticipatie, gezondheidsverbetering, bestrijding van eenzaamheid en financiële problematiek. Na afronding van deze projecten zal een tijdelijke extra impuls niet meer nodig zijn. Voor Helmond-Noord wordt in 2020/21 een plan opgesteld voor de integrale tijdelijke en derhalve eindige aanpak van ook deze wijk.

27. Project stimulering ondernemerschap centrum

Wij geven de (nieuwe en bestaande) ondernemers in het centrum een tijdelijk impuls bij het doorontwikkelen van ondernemerschap. Dit doen we projectmatig op het gebied van voorlichting, coaching en relocations. Het project loopt tot en met 2022.

28. Fietsagenda

In het kader van de uitvoering van de Fietsagenda Helmond worden extra fietsmaatregelen gerealiseerd. Dit omvat onder andere de volgende projecten: een comfortabel snelfietsroutenetwerk als stimulans voor het elektrische fietsgebruik, realiseren van een nieuwe snelfietsroute tussen Helmond en Eindhoven en verbeteren regionale fietsnetwerk tussen Helmond en de omliggende gemeenten om mensen te stimuleren om de fiets/e-bike te nemen.

29. Innovatieprogramma smart mobility

In het kader van stimulering smart mobility zetten we in 2022 nog éénmalig € 400.000 in ten behoeve van (Europese en regionale) innovatieprojecten Smart Mobility.

30. Impuls duurzaamheid

Diverse projecten worden opgepakt in het kader van verduurzaming op meerdere fronten. Zoals pilots voor wijkgerichte aanpak, impuls ter stimulering van concrete duurzaamheidsprojecten bij bedrijven en het stimuleren van gedragsverandering van alle Helmonders door inzet van o.a. klimaatcoaches. Via een jaarlijkse impuls van € 750.000 maken we een goede slag; deze impuls loopt tot en met 2022.

31. Project 'digitalisering dossiers ODZOB'

Om de digitale informatie-uitwisseling met de ODZOB te verbeteren wordt tijdelijk een procesmedewerker ingezet voor de digitale registratie en archivering van dossiers. Dit is noodzakelijk voor een krachtige verplichte samenwerking met de ODZOB. De kosten hiervoor worden tot en met 2022 onttrokken aan de reserve ODZOB. Na 2022 worden deze activiteiten ingebed in de reguliere organisatie.

32. Pilot energiearmoede

In de commissievergadering van 30 maart 2021 hebben wij de mogelijkheden van de motie “energietransitie als hefboom inzake energiearmoede” met uw raad verkend. We zetten in op gelijke kansen voor de huishoudens met een inkomen tot maximaal 150% van het bijstandsniveau om duurzaamheidsmaatregelen te nemen en daarmee bij te dragen aan het verkleinen van de tweedeling. Dit doen we enerzijds via zachte voorzieningen en coachgesprekken. Parallel daaraan wordt een plan van aanpak uitgewerkt dat zich richt op de uitvoering van fysieke maatregelen, zoals de aanleg van isolatie en zonnepanelen bij de particuliere woningeigenaren. Afhankelijk van de woning en mogelijkheden bekijken we welke voorzieningen het meest interessant zijn. Samen met individuele inwoners en corporaties willen we werk met werk maken en al beoogde ontwikkelingen in wijken koppelen aan deze duurzaamheidsimpuls. We gaan daarbij uit van ongeveer 50 woningen.

33. Crisis- en herstelnota: Digitale inclusie

In combinatie met de aanpak van laaggeletterdheid wordt extra ingezet op digitale inclusie. In de crisis- en herstelnota is hiervoor € 110.000 per jaar voor de periode tot en met 2023 beschikbaar gesteld. Deze worden onttrokken aan de reserve.

34. Onttrekking aan egaliseriereserve rijbewijzen

Op grond van een prognose van het aantal af te geven reisdocumenten wordt de raming van de opbrengsten en de (rijks)afdrachten aangepast. Daarnaast wordt de onttrekking aan de egaliseriereserve reisdocumenten/rijbewijzen geraamd.

35. Verhaal van de stad: Helmond, Makers van de Toekomst

Als stad willen we de komende jaren tevens werken aan promotie van ons eigen DNA. De afgelopen tijd hebben we gewerkt aan de totstandkoming van het Verhaal van de Stad: Helmond, Makers van de Toekomst. Via dit verhaal, passend bij de lef en durf die Helmond uitstraalt maar ook bij de vele toekomstige oplossingen waar we aan werken, willen we de stad sterker op de kaart zetten. Lokaal, regionaal en soms nog breder dan dat. Hiermee maken we Helmond, samen met partners met wie we samenwerken, zichtbaarder. Zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen.

36. ID-banen gemeente Helmond

N.a.v. de beëindiging van ID-banen (gesubsidieerde arbeid in eigen gemeentelijke organisatie) is besloten om deze door te betalen tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Hiervoor is een

reserve gevormd. Het bedrag in de reserve is passend om dit te kunnen bekostigen. Zowel de kosten als de dekking hiervan is jaarlijks in de begroting opgenomen.

37. Projecten digitalisering en dienstverlening (vervanging, privacy)

In 2022 wordt nog geïnvesteerd in ICT-activiteiten t.a.v. vervanging, privacy en beveiliging. Een deel van deze investeringen is niet activeerbaar en dienen als kosten in de exploitatie te worden meegenomen. Hiervoor zijn in 2021 middelen onttrokken aan de algemene reserve t.g.v. de reserve Automatisering. Deze reserve zal ingezet worden ter dekking van de exploitatielasten van in totaal € 2.1 miljoen.

38. Incidentele kosten Huis voor de Stad

Op 30 juni 2020 heeft onze Raad ingestemd met het basisontwerp Huis voor de Stad en is een investeringskrediet toegekend. De Raad heeft tevens besloten om de eenmalige kosten die zich voordoen te onttrekken aan de reserves. De incidentele lasten en bijbehorende onttrekkingen in 2022 bedragen € 659.000. In 2024 en 2025 is sprake van een incidenteel voordeel op de exploitatielasten van jaarlijks € 179.000. Deze wordt gestort in de algemene reserve.

39. Regionaal mobiliteitsteam

Op basis van een ministeriële regeling is aan alle 35 arbeidsmarktregio's door het Rijk gevraagd om een Regionaal mobiliteitsteam op te zetten. Hiervoor is een kwartiermaker nodig die, samen met de partners binnen de regio, een projectplan (inclusief samenwerkingsafspraken en begroting) opstelt dat wordt voorgelegd aan het ministerie. Bij akkoord op dit projectplan ontvangen we als regio (via het UWV als kassier) middelen van het ministerie voor de uitvoering van het RMT. De kosten voor de kwartiermaker bedragen (incl. werkbudget) € 356.720 voor 1,5 jaar. De kosten in 2022 worden geraamd op € 224.000. De kosten worden bekostigd uit de algemene reserve (betreft reservering uit middelen steunpakket coronacrisis).

40. Onttrekking aan de reserve saldo begroting 2020

Bij de begroting van 2020 is € 4,4 miljoen aan incidentele vrije ruimte gereserveerd in de reserve 'saldo begroting 2020'. Deze ruimte wordt achter de hand gehouden om de komende jaren flexibel in te kunnen spelen op onvoorziene ontwikkelingen. Zoals besloten in de programmabegroting 2020 – 2023, wordt in 2022 een bedrag van € 1.328.000 onttrokken t.b.v. het begrotingssaldo.

41. Dotatie aan de dekkingsreserve kapitaallasten (IHP 2024 en 2025)

Er vindt een toevoeging plaats aan de dekkingsreserve kapitaallasten vanuit de reserve saldo begroting 2020 ter bekostiging van de kapitaallasten van diverse investeringen waaronder het Integraal Huisvestingsprogramma 2024 en 2025.

42. Dotatie aan de algemene reserve (voordelig saldo BG 2022-2025)

De begroting 2022-2025 heeft in de jaren 2022 en 2023 een voordelig saldo (incidenteel). Deze wordt gestort in de algemene reserve.

43. Onttrekking aan de reserve grondbedrijf (De Braak)

De toelichting op dit item is opgenomen in programma 6 (zie volgnummer 15) omdat deze met elkaar samenhangen.

44. Duurzaam mobiliteitsconcept gemeente

Voor de ontwikkeling van een mobiliteitsplan met deelauto's en de stimulering hiervan wordt in de periode tot en met 2022 jaarlijks € 50.000 ingezet.

5.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan reserves	Totaal 2022	Waarvan structureel	Waarvan incidenteel
PROG01	€ -	€ -	€ -
PROG02	€ -	€ -	€ -
PROG03	€ -	€ -	€ -
PROG04	€ -	€ -	€ -
PROG05	€ -	€ -	€ -
PROG06	€ -	€ -	€ -
PROG07	€ -	€ -	€ -
PROG08	€ 50.000	€ -	€ 50.000
PROG09	€ -	€ -	€ -
PROG10	€ -	€ -	€ -
PROG11	€ -	€ -	€ -
PROG12	€ -	€ -	€ -
PROG13	€ 340.633	€ 317.500	€ 23.133
AD	€ 1.902.800	€ -	€ 1.902.800
Totaal	€ 2.293.433	€ 317.500	€ 1.975.933

#

Onttrekkingen aan reserves	Raming 2022	Waarvan structureel	Waarvan incidenteel
PROG01	€ 3.968	€ 3.968	€ -
PROG02	€ 3.792.459	€ -	€ 3.792.459
PROG03	€ 392.407	€ 22.407	€ 370.000
PROG04	€ 845.657	€ 345.657	€ 500.000
PROG05	€ 239.276	€ 239.276	€ -
PROG06	€ 443.622	€ 279.882	€ 163.740
PROG07	€ 58.117	€ 58.117	€ -
PROG08	€ 1.231.993	€ 54.656	€ 1.177.337
PROG09	€ 126.329	€ 27.382	€ 98.947
PROG10	€ 46.214	€ 46.214	€ -
PROG11	€ 68.022	€ 68.022	€ 0
PROG12	€ 67.417	€ 417	€ 67.000
PROG13	€ 286.635	€ 220	€ 286.415
AD	€ 4.956.459	€ 568.580	€ 4.387.879
Totaal	€ 12.558.576	€ 1.714.798	€ 10.843.778

Saldo	€ 10.265.143	€ 1.397.298	€ 8.867.845
--------------	---------------------	--------------------	--------------------

5.5 Reserves en voorzieningen

Naam reserve	Einddatum	Boekwaarde	Mutaties 2022			Boekwaarde	Mutaties 2023			Boekwaarde	Mutaties 2024			Boekwaarde	Mutaties 2025			Boekwaarde
		1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025	
Algemene reserves																		
799100 Algemene Reserve	Onbepaald	€ 64.626.002	€ 1.940.000	€ -597.900	€ 65.968.102	€ 650.000		€ 66.618.102	€ 229.168		€ 66.847.270	€ 179.168		€ 67.026.438				
799105 Algemene reserve Grondbedrijf	Onbepaald	€ 59.972.609			€ 59.972.609		€ -1.500.000	€ 58.472.609			€ 58.472.609			€ 58.472.609				
Totaal algemene reserves		€ 124.598.611	€ 1.940.000	€ -597.900	€ 125.940.711	€ 650.000	€ -1.500.000	€ 125.090.711	€ 229.168	€ -	€ 125.319.879	€ 179.168	€ -	€ 125.499.047				
Bestemmingsreserves																		
Specifieke bestemmingsreserves																		
Ruimtelijk domein																		
799141 Reserve leefbaarheidsmaatregelen	2021	€ 151.769			€ 151.769			€ 151.769			€ 151.769			€ 151.769				
799211 Reserve mobiliteit en verkeersveiligheid	2021	€ 978.160			€ 978.160			€ 978.160			€ 978.160			€ 978.160				
799215 Reserve Natuur-en onderhoudsvriend.Groen	2020	€ 4.014			€ 4.014			€ 4.014			€ 4.014			€ 4.014				
799217 Reserve groene peelvallei	2020	€ 150.841		€ -150.000	€ 841			€ 841			€ 841			€ 841				
799218 Reserve cofinancieringsfonds	2020	€ 1.714.000			€ 1.714.000			€ 1.714.000			€ 1.714.000			€ 1.714.000				
799219 Reserve High Tech Automotive Campus	2021	€ 1.510.103			€ 1.510.103			€ 1.510.103			€ 1.510.103			€ 1.510.103				
799221 Reserve versnellingsagenda duurzaamheid	2020	€ 310.376			€ 310.376			€ 310.376			€ 310.376			€ 310.376				
799255 Reserve infrastructurele werken	2020	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0				
799310 Reserve parkeervoorzieningen	Onbepaald	€ 986.244			€ 986.244			€ 986.244			€ 986.244			€ 986.244				
799325 Reserve strategische investeringen	2020	€ -0			€ -0			€ -0			€ -0			€ -0				
799335 Reserve ISV Invest. Sted.Vernieuwing	2020	€ 3.568.558			€ 3.568.558			€ 3.568.558			€ 3.568.558			€ 3.568.558				
799336 Reserve verzekeringsgelden theater		€ -			€ -			€ -			€ -			€ -				
799337 Reserve parkeren	2019	€ 17.154			€ 17.154			€ 17.154			€ 17.154			€ 17.154				
799338 Reserve Stedelijke Vernieuwing	2023	€ 2.883.155		€ -98.947	€ 2.784.208			€ 2.784.208			€ 2.784.208			€ 2.784.208				
799405 Reserve integraal veiligheidsbeleid	2020	€ 108.000			€ 108.000			€ 108.000			€ 108.000			€ 108.000				
799550 Reserve samen investeren Brabantstad	2020	€ 130.445			€ 130.445			€ 130.445			€ 130.445			€ 130.445				
799552 Reserve brabantnet (glasvezelkabel)	2019	€ 43.531			€ 43.531			€ 43.531			€ 43.531			€ 43.531				
799571 Reserve volkshuisvestingactiviteiten	2022	€ 220.000		€ -220.000	€ -			€ -			€ -			€ -				
799581 Reserve uitvoering strategische agenda	2020	€ -			€ -			€ -			€ -			€ -				
799585 Reserve Startersleningen	2020	€ 91.026		€ -66.667	€ 24.359			€ 24.359			€ 24.359			€ 24.359				
799587 Reserve stimuleren wonen	2019	€ 1.316.131		€ -890.670	€ 425.461		€ -6.000	€ 419.461			€ 419.461			€ 419.461				
799591 Reserve glasvezel	Onbepaald	€ 541.663	€ 317.500		€ 859.163	€ 317.500		€ 1.176.663	€ 317.500		€ 1.494.163	€ 317.500		€ 1.811.663				
799593 Regionale samenwerkingen	2022	€ 159.987			€ 159.987			€ 159.987			€ 159.987			€ 159.987				
799597 Reserve bouwleges	2022	€ 1.291.000			€ 1.291.000			€ 1.291.000			€ 1.291.000			€ 1.291.000				
Sociaal domein																		
799220 Reserve Sociale stad	2021	€ 4.138.002		€ -1.500.000	€ 2.638.002		€ -320.000	€ 2.318.002			€ 2.318.002			€ 2.318.002				
799480 Reserve gezondheidsbeleid	2020	€ 82.014		€ -13.740	€ 68.274		€ -13.740	€ 54.534			€ 54.534			€ 54.534				
799486 Reserve voorm ID-banen GH	Bij uitstroom	€ 350.059		€ -76.979	€ 273.080		€ -76.979	€ 196.101		€ -76.979	€ 119.122		€ -76.979	€ 42.143				
799488 Reserve Instroom en doorstroombanen	2034	€ 593.677	€ 12.800	€ -121.459	€ 485.018	€ 6.800	€ -99.482	€ 392.336	€ 800	€ -84.847	€ 308.289	€ 800	€ -82.642	€ 226.447				
799578 Reserve gezond in de stad (GIDS)	2019	€ -			€ -			€ -			€ -			€ -				
799582 Reserve Brandweer – profess. organisat	2020	€ 9.889			€ 9.889			€ 9.889			€ 9.889			€ 9.889				
799583 Reserve ODZOB	2020	€ 134.000		€ -67.000	€ 67.000			€ 67.000			€ 67.000			€ 67.000				
Bedrijfsvoering																		
799138 Reserve eenmalige investeringsimpuls	2031	€ 2.254.095		€ -235.986	€ 2.018.109		€ -235.986	€ 1.782.123		€ -235.986	€ 1.546.137		€ -235.986	€ 1.310.151				
799570 Reserve organisatie ontwikkeling	2020	€ 1.121.201			€ 1.121.201			€ 1.121.201			€ 1.121.201			€ 1.121.201				
799584 Reserve Arbeidsvoorwaardenbeleid	2020	€ 240.000			€ 240.000			€ 240.000			€ 240.000			€ 240.000				
799594 Saldo begroting 2020	2022	€ 5.718.000		€ -1.328.000	€ 4.390.000			€ 4.390.000		€ -450.000	€ 3.940.000		€ -3.250.000	€ 690.000				
799595 Reserve Corona	2024	€ 8.720.000		€ -820.000	€ 7.900.000		€ -710.000	€ 7.190.000			€ 6.640.000			€ 6.640.000				
Totaal specifieke bestemmingsreserves		€ 39.537.094	€ 330.300	€ -5.589.448	€ 34.277.946	€ 324.300	€ -1.462.187	€ 33.140.059	€ 318.300	€ -1.397.812	€ 32.060.547	€ 318.300	€ -3.645.607	€ 28.733.240				

Naam reserve	Einddatum	Boekwaarde 1-1-2022	Mutaties 2022 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2022	Mutaties 2023 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2023	Mutaties 2024 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024	Mutaties 2025 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025
Dekkingsreserves														
799140 Dekkingsreserve kapitaallasten	Onbepaald	€ 43.286.808		€ -1.478.812	€ 41.807.996	€ 1.500.000	€ -1.513.230	€ 41.794.766	€ 450.000	€ -1.660.163	€ 40.584.603	€ 3.250.000	€ -4.823.634	€ 39.010.969
Totaal dekkingsreserves		€ 43.286.808	€ -	€ -1.478.812	€ 41.807.996	€ 1.500.000	€ -1.513.230	€ 41.794.766	€ 450.000	€ -1.660.163	€ 40.584.603	€ 3.250.000	€ -4.823.634	€ 39.010.969
Egalisatiereserves														
799101 Reserve sociaal domein	Onbepaald	€ 8.988.139			€ 8.988.139		€ -1.050.000	€ 7.938.139		€ -750.000	€ 7.188.139			€ 7.188.139
799150 Reserve i-deel	Onbepaald	€ 5.432.900		€ -2.331.000	€ 3.101.900		€ -1.773.000	€ 1.328.900		€ -101.000	€ 1.227.900			€ 1.227.900
799240 Egalisatiereserve Verkiezingen	Onbepaald	€ 188.525			€ 188.525			€ 188.525			€ 188.525			€ 188.525
799241 Egalisatiereserve Rijbewijzen & Reisdoc.	Onbepaald	€ 358.478	€ 23.133	€ -176.415	€ 205.196			€ 205.196			€ 205.196			€ 205.196
799320 Reserve afvalstoffenheffing	Onbepaald	€ 2.446.571			€ 2.446.571			€ 2.446.571			€ 2.446.571			€ 2.446.571
799456 Reserve onderhoud buitensport	Onbepaald	€ 573.439			€ 573.439			€ 573.439			€ 573.439			€ 573.439
799528 Reserve automatisering algemeen	Onbepaald	€ 3.326.751		€ -2.100.000	€ 1.226.751			€ 1.226.751			€ 1.226.751			€ 1.226.751
799559 Reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	Onbepaald	€ 2.259.384		€ -285.000	€ 1.974.384			€ 1.974.384			€ 1.974.384			€ 1.974.384
799572 Reserve Gemeentemuseum	Onbepaald	€ 111.624			€ 111.624			€ 111.624			€ 111.624			€ 111.624
799588 Bestemmingsreserve Theater Speelhuis	Onbepaald	€ 60.823			€ 60.823			€ 60.823			€ 60.823			€ 60.823
799592 Reserve ERD WGA en ZW	Onbepaald	€ 197.960			€ 197.960			€ 197.960			€ 197.960			€ 197.960
Totaal egalisatiereserves		€ 23.944.594	€ 23.133	€ -4.892.415	€ 19.075.312	€ -	€ -2.823.000	€ 16.252.312	€ -	€ -851.000	€ 15.401.312	€ -	€ -	€ 15.401.312
Totaal bestemmingsreserves		€ 106.768.496	€ 353.433	€ -11.960.675	€ 95.161.253	€ 1.824.300	€ -5.798.417	€ 91.187.136	€ 768.300	€ -3.908.975	€ 88.046.461	€ 3.568.300	€ -8.469.241	€ 83.145.520
Totaal reserves		€ 231.367.107	€ 2.293.433	€ -12.558.575	€ 221.101.964	€ 2.474.300	€ -7.298.417	€ 216.277.847	€ 997.468	€ -3.908.975	€ 213.366.340	€ 3.747.468	€ -8.469.241	€ 208.644.567
Voorzieningen														
799610 Voorziening wethouderspensioenen		€ 8.149.937	€ 250.000		€ 8.399.937	€ 250.000		€ 8.649.937	€ 250.000		€ 8.899.937	€ 250.000		€ 9.149.937
799613 Voorziening Startersleningen		€ 587.718			€ 587.718			€ 587.718			€ 587.718			€ 587.718
799624 Voorziening rioleringslasten		€ 23.298.737	€ 3.542.561		€ 26.841.298	€ 3.542.561		€ 30.383.859	€ 3.542.561		€ 33.926.420	€ 3.542.561		€ 37.468.981
799682 Voorziening borgstellingen		€ 180.000			€ 180.000			€ 180.000			€ 180.000			€ 180.000
799683 Voorziening mobiliteit		€ 436.590			€ 436.590			€ 436.590			€ 436.590			€ 436.590
799685 Vz reparatie uitkering WW-versobering		€ 53.163			€ 53.163			€ 53.163			€ 53.163			€ 53.163
799687 Vz onderhoud tbv bevoegd gezag scholen		€ 1.241.984			€ 1.241.984			€ 1.241.984			€ 1.241.984			€ 1.241.984
Voorziening grondbedrijf		€ 83.106.856	€ 1.662.137	€ -6.629.530	€ 78.139.463	€ 1.562.789	€ -2.849.634	€ 76.852.619	€ 1.537.052	€ -10.870.773	€ 67.518.898	€ 1.350.378	€ -21.365.374	€ 47.503.902
799689 Voorz verliesl contracten fac grondbedr		€ 44.524			€ 44.524			€ 44.524			€ 44.524			€ 44.524
799684 Voorziening kwaliteitsverbeter landschap		€ 113.600			€ 113.600			€ 113.600			€ 113.600			€ 113.600
Totaal voorzieningen		€ 117.213.109	€ 5.454.698	€ -6.629.530	€ 116.038.278	€ 5.355.350	€ -2.849.634	€ 118.543.994	€ 5.329.613	€ -10.870.773	€ 113.002.834	€ 5.142.939	€ -21.365.374	€ 96.780.399

5.6 Investeringsprogramma (IVP)

Progr. Investeringsprogramma 2022		2022	2023	2024	2025
		IVP 2022	kapitaallasten		
Vervangingsinvesteringen					
4	Speelvoorzieningen	250	19	19	19
11	Openbare verlichting	700	30	30	30
11	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	800	28	28	27
11	Openbaar groen	285	12	12	12
11	Vervanging bomen	450	20	19	19
11	Vervanging natuur en recreatie	150	7	6	6
11	Vervanging brug Geldropseweg	2.600	113	112	110
	Cofinanciering provincie (bereikbaarheidsakkoord)	-300	-13	-13	-13
11	Rijpelbaan	800	24	24	24
12	Vervanging containers	60	7	7	6
12	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	2.490	0	0	0
	dekking rioolrecht	-2.490	0	0	0
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	895	158	157	155
Nieuw beleid					
6	Evenemententerrein Berkendonk	100	4	4	4
7	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250	15	15	15
7	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	350	21	21	21
8	t Gulden Land en landschapspark Kloostereind	470	20	20	20
10	Fietspad Brouwhuis-Asten incl. tunnel	80	9	9	9
11	Ontsluiting sport en beleefcampus de Braak	1.317	57	56	56
12	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	250	15	15	15
Totaal		12.297	546	540	535

5.7 Kansrijke investeringen 2023-2025

(bedragen x €1.000)

Progr. Investeringsen		2023	2024	2025	Totaal	2024	2025
					Kansrijke investeringen	kapitaallasten	
Vervangingsinvesteringen							
4	Speelvoorzieningen	250	250	250	750	19	38
11	Wegen regulier (ophoging jaarlijks 1 miljoen)	2.000	4.000	3.600	9.600	60	179
11	Openbare verlichting	700	700	700	2.100	30	60
11	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	800	800	400	2.000	28	56
11	Openbaar groen	570	495	450	1.515	25	46
11	Vervanging bomen	450	450	450	1.350	20	39
11	Vervanging natuur en recreatie	150	150	150	450	7	13
11	Kasteel Traverse	2.600	0	0	2.600	78	77
11	Deurneseweg	0	1.500	0	1.500	0	45
12	Vervanging containers	60	60	60	180	7	13
12	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	1.746	1.793	1.793	5.332	0	0
	dekking rioolrecht	-1.746	-1.793	-1.793	-5.332	0	0
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	405	704	773	1.882	72	195
Nieuw beleid							
4	Voorbereidingskrediet Jan van Brabant	750	750	0	1.500	45	90
4	Investering Jan van Brabant (Totaal 17,7 miljoen - 9 miljoen 2026 en 2,7 miljoen 2027)	0	0	6.000	6.000	0	0
6	Uitbreiding faciliteiten zwembad	225	0	0	225	8	8
6	Evenemententerrein Berkendonk	50	0	0	50	2	2
8	t Gulden Land en landschapspark Kloostereind	470	0	0	470	20	20
9	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	0	0	3.000	3.000	0	0
9	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukl	1.050	900	850	2.800	46	84
10	Uitvoering Fietsagenda Helmond	2.400	1.050	900	4.350	264	377
10	Regionale Bereikbaarheidsagenda	2.000	2.000	2.000	6.000	87	172
10	Flankerende maatregelen N279	0	0	2.500	2.500	0	0
12	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	250			250	15	15
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	0	250	250	500	0	15
Totaal		16.926	15.852	24.126	56.904	831	1.545

5.8 BBV Indicatoren

Hieronder worden de verplichte BBV indicatoren verdeeld over de diverse programma's weergegeven. Voor de invoer van de verplichte BBV indicatoren zijn we als gemeente Helmond afhankelijk van landelijke cijfers aangeleverd door diverse partijen. Indien deze cijfers (nog) niet beschikbaar zijn gesteld zijn deze indicatoren niet (volledig) gevuld.

Programma 01 Veiligheid en handhaving

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Meting: jaar, peildatum en bron
1.01	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	6	4	4	3	3			Waarstaatjegemeente.nl
1.02	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	9	9	8	7	7,4	7,1		Waarstaatjegemeente.nl
1.03	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte per 1.000 inwoners)	8	6	7	8	8	9		Waarstaatjegemeente.nl
1.04	Verwijzingen Halt (aantal)	151	106	110	99	109	121		Waarstaatjegemeente.nl
1.05	Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)	4	3	3	3	2			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 02 Werk en inkomen

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Meting: jaar, peildatum en bron
2.01	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële beroepsbevolking)	64,3%	65,3%	65,4%	66,2%	68,2%	76,9%		Waarstaatjegemeente.nl
2.02	Personen met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder)	50,6	50,8	49,9	47,6	45,1	52,8		Waarstaatjegemeente.nl
2.03	Lopende re-integratievoorziening en (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)	253	170	119	128	112	127		Waarstaatjegemeente.nl (2020 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
2.04	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	7%	7%	7%	7%	7%			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 03 Zorg en welzijn

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Meting: jaar, peildatum en bron
3.01	Clënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 1.000 inwoners)	80	84	86	87	90	84		Waarstaatjegemeente.nl , (2020 2e helft v/h jaar)

Programma 04 Jeugd en onderwijs

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
4.01	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	3%	3%	3%	2%	2%		Waarstaatjegemeente.nl
4.02	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	1	3	3	3	4		Waarstaatjegemeente.nl
4.03	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	5	8	11	12	18		Waarstaatjegemeente.nl
4.04	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	1,7%	1,8%	2,2%	1,9%	2,1%		Waarstaatjegemeente.nl
4.05	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	9,5%	9,3%	9,5%	8,9%	8,5%	8,2%	Waarstaatjegemeente.nl (2020 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.06	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	1,1%	1,0%	0,9%	0,9%	0,9%	1,0%	Waarstaatjegemeente.nl (2020 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.07	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,5%	0,4%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%	Waarstaatjegemeente.nl (2020 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.08	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2%	1%	1%	1%	2%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 06 Sport en beweging

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Meting: jaar, peildatum en bron
6.01	Niet-sporters (%)		50,6%						Waarstaatjegemeente.nl

Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Meting: jaar, peildatum en bron
7.01	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)	114,1	117,3	119,2	124,9	132,2	137,3		Waarstaatjegemeente.nl
7.02	Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar)	616	624	635	653	666	668		Waarstaatjegemeente.nl
7.03	Funciemenging (verhouding banen en woningen in %)	51,6%	51,9%	52,6%	53,3%	53,7%	53,5%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Meting: jaar, peildatum en bron
8.01	Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)	201	197	198	205	215	229		Waarstaatjegemeente.nl
8.02	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	6,5	3,9	6,5	9,7	9,8	10,4		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 12 Milieu

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Meting: jaar, peildatum en bron
12.01	Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	189	191	183	187	181			Waarstaatjegemeente.nl
12.02	Hernieuwbare elektriciteit (%)	0,6%	0,8%	1,0%	1,5%				Waarstaatjegemeente.nl

Programma 13 Bestuur en organisatie

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Meting: jaar, peildatum en bron
13.01	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)			6,34	6,49	6,25	6,31	6,74	AOG
13.02	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)			6,94	6,13	6,02	6	6,58	AOG
13.03	Apparaatskosten (kosten per inwoner)			285	322	1.114	875	893	Financien
13.04	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen			5,1%	4,6%		22,8%	27,2%	Financien
13.05	Overhead (%)			7,5%	8,2%	9,8%	10,2%	9,8%	Financien
13.06	Demografische druk (verhouding beroepsbevolking versus jeugd en ouderen)	67,3	67,6	67,9	68	76,7	76,2	66,5	Waarstaatjegemeente.nl
13.07	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishoudens (€)	729	742	750	752	757	766	763	Waarstaatjegemeente.nl
13.08	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishoudens (€)	729	742	750	752	757	766	785	Waarstaatjegemeente.nl

5.9 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

	2022 Lasten	2022 Baten
0 Bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	6.499	150
0.10 Mutaties reserves	2.294	12.557
0.2 Burgerzaken	3.886	1.263
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.176	2.606
0.4 Overhead	36.470	2.246
0.5 Treasury	407	845
0.61 OZB woningen	412	19.932
0.62 OZB niet-woningen		3.581
0.63 Parkeerbelasting	50	3.678
0.64 Belastingen overig	827	1.148
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	1.352	210.111
0.8 Overige baten en lasten	2.789	
Resultaat Bestuur en ondersteuning	57.162	258.117
1 Veiligheid		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.170	214
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.564	478
Resultaat Veiligheid	8.734	692
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
2.1 Verkeer en vervoer	13.209	874
2.2 Parkeren	1.995	44
2.4 Economische havens en waterwegen	97	31
Resultaat Verkeer, vervoer en waterstaat	15.301	949
3 Economie		
3.1 Economische ontwikkeling	3.323	116
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10.594	9.803
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	163	220
3.4 Economische promotie	1.460	386
Resultaat Economie	15.540	10.525
4 Onderwijs		
4.1 Openbaar basisonderwijs	277	
4.2 Onderwijshuisvesting	4.018	579
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.176	1.785
Resultaat Onderwijs	8.471	2.364
5 Sport, cultuur en recreatie		
5.1 Sportbeleid en activering	1.909	357

5.2 Sportaccommodaties	4.935	1.137
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	7.000	1.595
5.4 Musea	2.415	119
5.5 Cultureel erfgoed	52	3
5.6 Media	3.065	711
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.452	156
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	25.828	4.078
6 Sociaal domein		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	26.632	6.076
6.2 Wijkteams	529	
6.3 Inkomensregelingen	59.717	39.323
6.4 Begeleide participatie	16.080	
6.5 Arbeidsparticipatie	8.079	66
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.734	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	24.597	1.857
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	29.820	
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	20.699	170
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	2.185	
Resultaat Sociaal domein	191.072	47.492
7 Volksgezondheid en milieu		
7.1 Volksgezondheid	1.889	
7.2 Riolering	6.500	8.796
7.3 Afval	8.420	12.622
7.4 Milieubeheer	4.761	1.850
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	15	
Resultaat Volksgezondheid en milieu	21.585	23.268
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
8.1 Ruimtelijke ordening	1.781	84
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	41.877	41.877
8.3 Wonen en bouwen	5.235	3.138
Resultaat Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	48.893	45.099
Totaal resultaat	392.584	392.584

5.10 Taakvelden per programma

Verdelingsprincipe taakvelden over de programma's					
Programma	Programma omschrijving	Taakveld	Omschrijving taakveld	2022 Lasten	2022 Baten
PROG01	Veiligheid en handhaving	0.10	Mutaties reserves	0	4
PROG01	Veiligheid en handhaving	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	5.057	214
PROG01	Veiligheid en handhaving	1.2	Openbare orde en veiligheid	3.562	478
Resultaat Veiligheid en handhaving				8.619	696
PROG02	Werk en inkomen	0.10	Mutaties reserves	0	3.792
PROG02	Werk en inkomen	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	846	728
PROG02	Werk en inkomen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	343	19
PROG02	Werk en inkomen	6.3	Inkomensregelingen	59.654	39.323
PROG02	Werk en inkomen	6.4	Begeleide participatie	16.080	0
PROG02	Werk en inkomen	6.5	Arbeidsparticipatie	8.079	66
PROG02	Werk en inkomen	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.689	256
Resultaat Werk en inkomen				86.691	44.184
PROG03	Zorg en welzijn	0.10	Mutaties reserves	0	392
PROG03	Zorg en welzijn	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	10.239	1.487
PROG03	Zorg en welzijn	6.2	Wijkteams	335	0
PROG03	Zorg en welzijn	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	2.734	0
PROG03	Zorg en welzijn	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	22.908	1.601
PROG03	Zorg en welzijn	6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	20.699	170
PROG03	Zorg en welzijn	7.1	Volksgezondheid	1.889	0
PROG03	Zorg en welzijn	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	9	0
Resultaat Zorg en welzijn				58.813	3.650
PROG04	Jeugd en onderwijs	0.10	Mutaties reserves	0	846
PROG04	Jeugd en onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	277	0
PROG04	Jeugd en onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	4.018	579
PROG04	Jeugd en onderwijs	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.330	1.057
PROG04	Jeugd en onderwijs	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	426	0
PROG04	Jeugd en onderwijs	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	15.752	4.454
PROG04	Jeugd en onderwijs	6.2	Wijkteams	194	0
PROG04	Jeugd en onderwijs	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	29.820	0

PROG04	Jeugd en onderwijs	6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	2.185	0
Resultaat Jeugd en onderwijs				56.002	6.936
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	0.10	Mutaties reserves	0	239
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	3.4	Economische promotie	1.460	386
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	7.000	1.595
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	5.4	Musea	2.415	119
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	5.5	Cultureel erfgoed	52	3
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	5.6	Media	2.796	705
Resultaat Cultuur, toerisme en recreatie				13.723	3.047
PROG06	Sport en bewegen	0.10	Mutaties reserves	0	444
PROG06	Sport en bewegen	5.1	Sportbeleid en activering	1.909	357
PROG06	Sport en bewegen	5.2	Sportaccommodaties	4.935	1.137
PROG06	Sport en bewegen	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	252	6
Resultaat Sport en bewegen				7.096	1.944
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	0.10	Mutaties reserves	0	58
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	0.64	Belastingen overig	0	28
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	3.1	Economische ontwikkeling	3.323	116
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	163	220
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	7.4	Milieubeheer	16	5
Resultaat Economisch beleid en werkgelegenheid				3.502	427
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	0.10	Mutaties reserves	50	1.232
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.683	2.606
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	9.803	9.803
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	8.1	Ruimtelijke ordening	1.781	84
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	41.877	41.877
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	8.3	Wonen en bouwen	4.395	3.138
Resultaat Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				59.589	58.740
PROG09	Stedelijke vernieuwing	0.10	Mutaties reserves	0	126

PROG09	Stedelijke vernieuwing	0.64	Belastingen overig	0	135
PROG09	Stedelijke vernieuwing	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	791	0
PROG09	Stedelijke vernieuwing	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	598	0
PROG09	Stedelijke vernieuwing	8.3	Wonen en bouwen	829	0
Resultaat Stedelijke vernieuwing				2.218	261
PROG10	Verkeer en mobiliteit	0.10	Mutaties reserves	0	46
PROG10	Verkeer en mobiliteit	2.1	Verkeer en vervoer	2.325	129
Resultaat Verkeer en mobiliteit				2.325	175
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	0.10	Mutaties reserves	0	68
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	0.63	Parkeerbelasting	50	3.678
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	113	0
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	1.2	Openbare orde en veiligheid	2	0
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	2.1	Verkeer en vervoer	10.225	564
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	2.2	Parkeren	1.995	44
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	2.4	Economische havens en waterwegen	97	31
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.477	150
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	6	0
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	8.3	Wonen en bouwen	11	0
Resultaat Openbare ruimte en natuurbescherming				17.976	4.535
PROG12	Milieu	0.10	Mutaties reserves	0	67
PROG12	Milieu	2.1	Verkeer en vervoer	659	181
PROG12	Milieu	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	297	0
PROG12	Milieu	6.3	Inkomensregelingen	63	0
PROG12	Milieu	7.2	Riolering	6.500	8.796
PROG12	Milieu	7.3	Afval	8.420	12.622
PROG12	Milieu	7.4	Milieubeheer	4.745	1.845
Resultaat Milieu				20.684	23.511
PROG13	Bestuur en organisatie	0.1	Bestuur	6.404	150
PROG13	Bestuur en organisatie	0.10	Mutaties reserves	341	287
PROG13	Bestuur en organisatie	0.2	Burgerzaken	3.886	1.263
PROG13	Bestuur en organisatie	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	493	0

PROG13	Bestuur en organisatie	0.5	Treasury	0	380
PROG13	Bestuur en organisatie	0.8	Overige baten en lasten	1.191	0
PROG13	Bestuur en organisatie	5.6	Media	269	6
Resultaat Bestuur en organisatie				12.584	2.086
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.1	Bestuur	95	0
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutaties reserves	1.903	4.956
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.4	Overhead	36.470	2.246
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	407	465
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.61	OZB woningen	412	19.932
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.62	OZB niet-woningen	0	3.581
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.64	Belastingen overig	827	985
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	1.352	210.111
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	1.598	0
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-300	116
Resultaat Algemene dekkingsmiddelen				42.764	242.392
Totaal resultaat				392.584	392.584

5.11 Financiële positie

Activa	01-01-2022	01-01-2023	01-01-2024	01-01-2025	01-01-2026
Vaste activa					
Materiële vaste activa	267.550.800	304.030.463	342.035.938	347.762.714	344.908.701
Financiële vaste activa	25.052.501	22.782.455	20.501.794	18.741.695	17.091.946
Totaal vaste activa	292.603.301	326.812.918	362.537.732	366.504.409	362.000.647
Vlottende activa					
Onderhanden werk bouwgrondexploitatie	129.427.181	118.904.618	101.459.411	84.356.471	77.642.776
Totaal vlottende activa	129.427.181	118.904.618	101.459.411	84.356.471	77.642.776
Totaal activa	422.030.482	445.717.537	463.997.143	450.860.880	439.643.423
Passiva	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste passiva					
Eigen vermogen (reserves)	231.367.107	221.101.964	216.277.847	213.366.340	208.644.567
Voorzieningen	34.106.253	37.898.814	41.691.375	45.483.936	49.276.497
Langlopende schulden	92.479.788	79.711.719	66.933.647	49.431.293	31.924.641
Totaal vaste passiva	357.953.148	338.712.498	324.902.870	308.281.569	289.845.706
Vlottende passiva					
Kortlopende financiering	64.077.334	107.005.039	139.094.274	142.579.311	149.797.718
Totaal vlottende passiva	64.077.334	107.005.039	139.094.274	142.579.311	149.797.718
Totaal passiva	422.030.482	445.717.537	463.997.143	450.860.880	439.643.423